

ଭୂକ ସମ୍ପର୍କ

୧୯୫୫

Vol. XLI No. 8/9 UTKAL PRASANGA Regd. No. O-05/84-85
Licence No. C. R. N. P. 5—Licensed to post without Pre-Payment

PHOTO - ASIT DAS.....

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବଳ

କ୍ଷେପ ୧୯୦୭ ଶକାବ୍ଦ ୪୧ ଭାଗ ୧୦ମ ସଂଖ୍ୟା ମଇ ୧୯୮୫

ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ : ଶ୍ରୀ ରମାନାଥ ମହାନ୍ତି

ସମ୍ପାଦକ : ଶ୍ରୀ ଭୋଳାନାଥ ରାୟଗୁରୁ

ସହ ସମ୍ପାଦକ : ପ୍ରହରାଜ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ନନ୍ଦ

ସହଯୋଗୀ ସମ୍ପାଦକ : ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁ ମୋହନ ମହାପାତ୍ର

ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ

ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ଚମ୍ପତିରାୟ

ପ୍ରଚ୍ଛଦ ଶିଳ୍ପୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ କୁମାର ଦାସ

ପ୍ରକାଶକ : ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ୧୦.୦୦

ପ୍ରତି ଖଣ୍ଡ : ୧.୦୦

ମୁଦ୍ରଣ :

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ ମୁଦ୍ରଣାଳୟ, କଟକ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ, ସରକାରୀ ପୋଷଣା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଭାଗ "ଉତ୍କଳ ସମ୍ବଳ"ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଅଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନେକ ବିଷୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇବାର ମଧ୍ୟ ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ସେହି ବିଷୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅନୁମୋଦିତ ମୂଳ ପାଠକୋଳି ଭାବିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

'ଉତ୍କଳ ସମ୍ବଳ' ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବେ ଦୁହା ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ ମତାମତ ଓ ବିରୋଧୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ଦୋଳି ବୁଝିବାକୁ ହେବ ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଗତି ଓ ସମୃଦ୍ଧି	..	ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ଵମ୍ଭର ନାଥ ପାଣ୍ଡେ	..	୧
୧୯୮୫-୮୬ କେନ୍ଦ୍ର ବଜେଟ୍	..	ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ଵନାଥ ପ୍ରତାପ ସିଂହ	..	୫
ଶ୍ରୀମତୀ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ	..	ଶ୍ରୀ ରାଜ ମୋହନ ଦାସ	..	୯
କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଵଳ୍ପନା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ବାଧାବିଘ୍ନ	..	ଶ୍ରୀ ମୁରାରି ଜେନା	..	୧୧
ଶ୍ରୀମତୀ ସୌଦାମଣୀର ସମ୍ବନ୍ଧ	..	ଜେନାମଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ	..	୧୪
			..	୧୬
ଶ୍ରୀମତୀ ଅଗାଧି	..	ଡକ୍ଟର ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ	..	୧୭
ସମାଜ କଳା ପାଇଁ ସମାଜ ମରୁତା	..	ଶ୍ରୀମତୀ ଜାନକବାଳା ମିଶ୍ର	..	୨୦
ଭାବ୍ ସୁ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଯୋଜନା	..	ଡକ୍ଟର ବିଭୂତି ଭୃଷଣ ରଥ	..	୨୨
		ଓ		
		ଶ୍ରୀ ରମାଦେବୀ କୁମାର ରାଜ		
ଓଡ଼ିଶାରେ ସାମାଜିକ ଓ ଧର୍ମିୟ ସଂସ୍କାର ଆନ୍ଦୋଳନ	..	ଡକ୍ଟର ରଞ୍ଜନ ବଳ	..	୨୫
ଆଜିର ଜନସଂଖ୍ୟା ଓ ସ୍ଵଚ୍ଛ ସମାଜ	..	ଡକ୍ଟର ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି	..	୨୯
ନୀତି ନ ଜାଣି	..	ଶ୍ରୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ପାଠକରାୟ	..	୩୨
ନିଶ୍ଚାଳିତ ସେବକ ଓ ଆଜିର ମାନବ ସମାଜ	..	ଅଧ୍ୟାପକ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର ମହାନ୍ତି	..	୩୬
ଗାନ୍ଧୀଜୀର ଚର୍ଚ୍ଚା	..	ଶ୍ରୀ କୁଂଭିଂହ ସ୍ଵାୟତ୍ତ ଦେବ	..	୩୮
କଳାତ୍ମକ ଓ ଗାନ୍ଧୀଜୀର ସ୍ଵରାଜ୍ୟ	..	ଶ୍ରୀ ଦୋଳଗୋବିନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର	..	୪୦
ଓଡ଼ିଶାର ନୂତନ ମହାମହାନ	..		..	୪୨
୧୯୮୫ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭା ନିର୍ବାଚନ	..		..	୪୩
			..	୫୬
ମଇ ଚିତ୍ରରେ	..		..	୫୭
ସଫଳ କାହାଣୀ	..		..	୬୧
ପ୍ରଗତି ପ୍ରସଙ୍ଗ	..		..	୬୩

ମର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
 ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ
 ଦାଣ୍ଡା

“୧୯୮୫ ମର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ମୁଁ ଓଡ଼ିଶାର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ଉପରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି ।”

“ପୃଥିବୀର ଶ୍ରମଜୀବୀ ଜନଗଣଙ୍କ ପାଇଁ ମର ପହିଲା ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ମରଣୀୟ ଦିବସ । ଶ୍ରମଜୀବୀ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ନ୍ୟାୟ ଅଧିକାର ହାସଲ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଏକ ପ୍ରଧାନ ମାର୍ଗ ଶୁଦ୍ଧି, ସଂଗ୍ରାମର ଏକ କୁଳତ ସ୍ୱାରକା ।

“ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରାୟ ଏକ-ତୃତୀୟାଂଶ ଶ୍ରମିକ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ ଓ ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୃଷି ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ସର୍ବାଧିକ । ସାର ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶତକଡ଼ା ୧୧ ଭାଗ ଶ୍ରମିକ ଥିବା ବେଳେ ଓଡ଼ିଶାରେ ମାତ୍ର ଶତକଡ଼ା ୭ ଭାଗ ଶ୍ରମିକ ଅଛନ୍ତି । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି, ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶାର ଅନଗ୍ରହର ଅବସ୍ଥା । ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ବିକ୍ଷାଳୀ ଗଜ୍ୟ ରୂପେ ଗଠିବା ହେଉଛି ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ସେଥିପାଇଁ କୃଷି, ଶିଳ୍ପ, ଜଳସେଚନ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଆଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି । ସମାଜର ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ବିନା ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ବିଶେଷ ଭାବରେ ଓଡ଼ିଶାର ଅଗ୍ରଗତିରେ ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ସକ୍ରିୟ ସହଯୋଗ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଗଜ୍ୟ ସରକାର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ସୁଖ ସୁବିଧା ଏବଂ ନ୍ୟାୟୋଚିତ ଦାବୀ ହାସଲ କରିବାରେ ବହୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଛନ୍ତି । ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ହାରକୁ ବଜାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଗଜ୍ୟରେ ଦରିଦ୍ର ଲୋକଙ୍କ ଅଭିଧାନ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୫ ଲକ୍ଷ ପରିବାରକୁ ସ୍ୱାସ୍ଥୀ ଭାବରେ ଅଭିଧାନ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହି ୫ ଲକ୍ଷ ପରିବାର ହେଉଛନ୍ତି ରୁମିହୀନ ଗୁଣ୍ଡା-ମୁଲିଆ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଶ୍ରମିକ ଦାମା ଯୋଜନା, ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟନିଧି ଯୋଜନା, ମାତୃ-ମଙ୍ଗଳ ଯୋଜନା ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

“ସରକାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଗଜ୍ୟରେ ଏପରି ଏକ କାମଧାର ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି ହେଉ, ଯେଉଁଥିରେ ବହୁ ଶ୍ରମିକ ଓଡ଼ିଶା ବାହାରକୁ ଯାଇ ଦାନନ ଶ୍ରମିକ ଭାବରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଭବ ଅସୁବିଧାରେ ନ ପଡ଼ନ୍ତୁ । ସରକାର ଏ ସଂପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧା ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

“ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ନ୍ୟାୟୋଚିତ ଦାବୀ କିପରି ଶୀଘ୍ର ସମାଧାନ ହେବ, ପରିଚାଳନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଅଂଶୀଦାର ହେବେ, ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରମିକ ଆଇନର ଲଭ ସେମାନେ ଯେପରି ଲାଭ କରିପାରିବେ, ତାହା ହିଁ ସରକାରଙ୍କର ଆନ୍ତରିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

“ମୁଁ ଏହି ପବିତ୍ର ମର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଗଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଏକାନ୍ତ ସଦ୍‌ବିଚ୍ଛା ଓ ମିତ୍ରତା ଗୋଷ୍ଠୀ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଶା କରୁଛି ଯେ ଏକ ନୂତନ ଓଡ଼ିଶା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସେମାନେ ସରକାରଙ୍କ ସହ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହଯୋଗ କରିବେ ।”

(Handwritten signature)

ମର ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ

ଶ୍ରୀମ ବାଷ୍ପୁନନ୍ଦୀ

ମହମ୍ମଦ ମୁଜାଫର ହୁସେନ୍ ଖାନ୍ଙ୍କ

ଦାତ୍ତା

“ଆଜିର ଏହି ଶୁଭ ‘ମର ଦିବସ’ ଉପଲକ୍ଷେ ମୁଁ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଶ୍ରମିକ ଭାଇଭଉଣୀମାନଙ୍କୁ ମୋର ଆତ୍ମିକ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଉଛି ।

“ଶ୍ରମଜୀବୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ଦିବସଟି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ଦିବସ । ଆଜିକି ପ୍ରାୟ ଶହେ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଶ୍ରମିକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନ୍ୟାୟ୍ୟ ଦାବୀ ପୂରଣ ନାହିଁ ସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ।

“ଶ୍ରମିକମାନେ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ନ୍ୟାୟ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ୟ ପାଇପାରିବେ ଏବଂ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ କଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ଭଲଟି ସାଧିତ ହୋଇପାରିବ, ସେଥି ନିମିତ୍ତ ସରକାର ବିଶେଷ ଚେତନା ବିଶେଷତଃ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ କାମ କରୁଥିବା ଅବଂଗଠିତ ଶ୍ରମିକମାନେ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କ ନ୍ୟାୟ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ୟ ପାଇବାକୁ ବଞ୍ଚିତ ନ ହୁଅନ୍ତି, ସେଥି ନିମିତ୍ତ ବହୁବିଧ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ କଳକାରଖାନାରେ ଯେଉଁ ଶ୍ରମିକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଯେପରି ସ୍ୱାର୍ଥରକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିବ ଓ ସେମାନେ ଯେପରି ଆକର୍ଷକ ଦୁର୍ଗଂଗାର ଶିକାର ନ ହୁଅନ୍ତି, ସେଥି ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଅଛି । ଶ୍ରମିକମାନେ ଯେପରି ସହଜ ଓ ସୁଲଭ ଚିକିତ୍ସା ପାଇପାରିବେ, ସେଥିପ୍ରତି ଗଭୀର କର୍ମରତା ବାମା ଯୋଜନା କରିଆରେ ବିହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି ।

“ସର୍ବୋପରି ଗଭୀର ଶ୍ରମିକମାନେ ଯେପରି ଗଭ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇପାରିବେ, ସେଥି ପ୍ରତି ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନାମାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଅଛି । ବିଶେଷ କରି ମହିଳାମାନେ ଯେପରି ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇପାରିବେ, ସେଥି ପାଇଁ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

“ଆଜିର ଏହି ଶୁଭ ଦିବସରେ ମୁଁ ଆମ ଶ୍ରମିକ ଭାଇଭଉଣୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମୋର ତଥା ଗଭ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ସେମାନଙ୍କର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ଭଲଟି ଓ ମଙ୍ଗଳ କାମନା କରୁଅଛି ।”

ସୋ ଦୃଷ୍ଟିରେ.....

ପ୍ରତିବର୍ଷ ମଇ ମାସ ପହିଲା ଦିବସଟି ପୃଥିବୀର ଶ୍ରମଜୀବି-ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିବସ । ଏହି ଶୁଭ ଦିବସରେ 'ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ' ଓଡ଼ିଶାର ଅସୁମାରୀ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଶ୍ରମିକ ଭାଇ-ଭଉଣୀମାନଙ୍କୁ ତାର ଆନ୍ତରିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି ।

ଆଜିର ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ମାଲିକ ବା ଶ୍ରମିକ କେହି ଶିଳ୍ପ ବା କୃଷିକୁ ଆପଣାର ବୋଲି କହି ପାରିବେ ନାହିଁ । । ଶିଳ୍ପ ଓ କୃଷି ହେଉଛି ସମୁଦାୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ବା ସମାଜର । ସେ ମାଲିକ ହୁଅନ୍ତୁ ବା ଶ୍ରମିକ ହୁଅନ୍ତୁ, ସମସ୍ତେ ପ୍ରଥମତଃ ଗୋଷ୍ଠୀ ବା ସମାଜର ଦାସ । ସମାଜ ବା ଗୋଷ୍ଠୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅନୁରୋଧରେ ଉଭୟେ ଶ୍ରମିକ ଓ ମାଲିକ କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦନରେ ପରସ୍ପର ସୁଶୁ-ଖଳିତ-ଭାବେ ନିଜ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବା ଉଚିତ୍ । ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଭେଦଭାବ ଦୂର କରି ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କରି ଦେଶ ଓ ଜାତିର ସମୂହ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସାଧନ କରିବା ବାଧ୍ୟତା ।

ଶ୍ରମିକ କର୍ମ । ଗୀତାର ଚୂତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ କର୍ମଯୋଗରେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି—

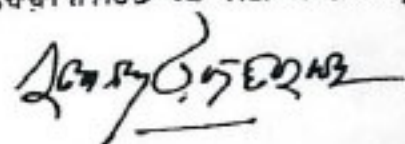
ଯାଜ୍ଞାର୍ଥାତ୍ କର୍ମଣୋଽନ୍ୟତ୍ୱ ଛେଦୋଽୟଂ କର୍ମବନ୍ଧନଃ ।

ତଦର୍ଥ କର୍ମ କୌତ୍ସେୟ ମୁକ୍ତସଙ୍ଗଃ ସମାଭୁର ॥

ଏଠାରେ 'ଯଜ୍ଞାର୍ଥ କର୍ମ' କଣ ତାହା ବିଶ୍ୱର କରିବାର କଥା । ଦେବତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଗ୍ନିରେ ଆହୁତି ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବକ ଯେଉଁ ହୋମକ୍ରିୟା କରାଯାଏ, ତାହାକୁ ସାଧାରଣତଃ 'ଯଜ୍ଞ' ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଣ୍ଣ ବା ଜାତିର ସ୍ୱଧର୍ମୋଚିତ ସମସ୍ତ କର୍ମକୁ ଯଦି ଭୋଗର ନିମିତ୍ତ କରା ନ ଯାଇ ତ୍ୟାଗର ନିମିତ୍ତ କରାଯାଏ, ତେବେ ସେହି କର୍ମକୁ ଯଜ୍ଞ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରେ । କେବଳ ଏହି ପ୍ରକାର କର୍ମ କରିବା ଦ୍ୱାରା ମଣିଷର କର୍ମ ବନ୍ଧନ ହୁଏ ନାହିଁ । ଜୀବନ ଯଜ୍ଞରେ ମଣିଷ ତାର ସମସ୍ତ କାମନା ବାସନା, ସ୍ୱାର୍ଥ ଓ ଭୋଗକୁ ଆହୁତି ରୂପେ ଅର୍ପଣ କରିବାକୁ ଭଗବାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ଅହଙ୍କାର ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଜୀବନର ସମସ୍ତ କର୍ମକୁ ଯଜ୍ଞ ରୂପେ ସଂପାଦନ କରିବାକୁ କହିଛନ୍ତି ।

ଗୀତାର ଅମର ବାଣୀକୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ଆମ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଛନ୍ତି, "ଏକ ଶାନ୍ତିମୟ କର୍ମମୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବା ପାଇଁ ଗୀତା ମାନବ ସମାଜକୁ ଆହ୍ୱାନ କରେ । ଏପରି ଏକ ଅନାସକ୍ତ କର୍ମମୟ ଜୀବନଯାପନ କରିବାକୁ ହେବ । ଫଳ ରତ୍ନର ଆଶା ନ ରଖି କର୍ମ କରାଯାଇ ପାରିବ । ସେ ସଂପର୍କରେ ଗୀତାର ଅମୂଲ୍ୟ ଉପଦେଶ ମାନବ ଜାତିକୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଇ ଆସିଛି ।"

ଆଜିର ଏହି ପବିତ୍ର ଦିବସରେ ଗୀତାର ସେହି ମହାନ ବାଣୀକୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପ୍ରଚ୍ଛ ରୌଦ୍ର ଦତ୍ତ ଓଡ଼ିଶାର ପୂର୍ବପ୍ରଧାନ ଅଗଣିତ ପାଠକ ପାଠିକାଙ୍କ ମନରେ ଶୀତଳ ଭାବଧାରା ଛୁଟାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ମଇ ସଂଖ୍ୟାଟିକୁ ଭସର୍ଗ କରୁଛି ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଗତି ଓ ସମ୍ବଳି

ଶ୍ରୀ ବଶ୍ୟମ୍ବର ନାଥ ପାଣ୍ଡେ
ରାଜ୍ୟପାଳ

ଭାରତର ପୂର୍ବତନ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଦାରୁଣ ବିୟୋଗ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ଘଟାଇଛି । ପ୍ରାୟ ଦୀର୍ଘ ପଦର କର୍ମ ଧରି ଶ୍ରୀମତୀ ଗାନ୍ଧୀ ଭାରତକୁ ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ନ୍ୟାୟ ଆସନ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭାରତର ମାନ ମର୍ଯ୍ୟାଦାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାପାଇଁ ଐକାନ୍ତିକ ଉଦ୍ୟମ କରି ଆସିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରତି ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ସ୍ୱେହ ସହାନୁଭୂତିକୁ ରାଜ୍ୟବାସୀ ସଦୃଶିତ ପାଇଁ ସୁରଣ କରୁଥିବେ । ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଗତି ଓ ସମ୍ବଳି ପାଇଁ ସେ ଯେପରି ବିଚାରକରୁଥିଲେ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରି ଆସୁଥିଲେ, ତାହା ଆମ ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କ ମାନସପତରେ ବିରାଜିତ ହୋଇ ରହିବ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷାକୁ ପୂରଣ କରିବାପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରଗାଢ଼ ଉଦ୍ୟମ କରିଆସୁଛନ୍ତି । ବିଗତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଦୃଢ଼ ଓ ସ୍ଥାୟୀ ସରକାର ଅଧୀନରେ ରାଜ୍ୟର ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ରୁତ ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇ ପାରିଛି । ରାଜ୍ୟର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ସଗ୍ରି ସରକାରଙ୍କର ପ୍ରଗତିଶୀଳ ନୀତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯେପରି ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ପ୍ରତି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଆତ୍ମା ବିପରି ଥିଲା ଏହି ନିର୍ବାଚନରେ ତାହା ପ୍ରତିପଦିତ ହୋଇଛି । ବିଗତ

ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଗତି ହାସଲ ହୋଇଛି ତାହାକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଜନସାଧାରଣ ଉପକୃତ ହେଲଭଳି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଗତିଶୀଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାପାଇଁ ଗଠନମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ଯେପରି ତାହା ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଗତି ଓ ସମ୍ବଳିକୁ ଦୃଢ଼ୀକୃତ କରିବା ପାଇଁ ସହାୟକ ହେବ । ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଯେଉଁ ନୀତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ, ସେ ଦିଗରେ ବିଶେଷ କରି ଅନ୍ୟ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ସମ୍ପର୍କ ସହଯୋଗ ଓ ସମର୍ଥନ କରିବେ ବୋଲି ମୋର ଆଶା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ସହମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାରେ ପଦାର୍ପଣ କରିବାକୁ ଯାଉଛୁ । ଷଷ୍ଠ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇଛି, ତାହାର ବେଗକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେପରି ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଗତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ପଛରେ ପଡ଼ିଯାଏ ନାହିଁ । ଏହାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟ ପଛରେ ଯାଇଅଛି, ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଦ୍ରୁତ ବିକାଶ ସାଧନ କରିବା ଯାକ ସହମ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଜନା ନିର୍ମାଣକୁ ୫,୦୮୮.୭୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନୁମୋଦନ ମିଳି କରିବାପାଇଁ ପଠାଯାଇଛି । ୧୯୮୫-୮୬ ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ପାଇଁ ୬୫୦.୭୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଯୋଜନାର ତୃତୀୟ ରୂପରେଖ ଠିକଣା କରାଯାଇଛି । ଜାତୀୟ ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ ଆଜିମୁଖ୍ୟାରେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରଖାଯାଇଛି, ତଦନୁଯାୟୀ ସହମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାର ଟିଠା ଓ ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ଟିଠାରେ ଉତ୍ସାଦନ ବୃଦ୍ଧି ବିଶେଷକରି ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ନିୟୁତ୍ତି ସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି । ଯେଉଁସବୁ ସମ୍ପଦ ଆମ ପାଖରେ ରହିଛି ଓ ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ବଳିତ ଯେଉଁ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି, ସେ ସବୁର ସର୍ବାଧିକ ଓ ଫଳପ୍ରସୂତ ବିନିଯୋଗ କରି ଉତ୍ସାଦନ ବୃଦ୍ଧିର ବେଗକୁ ଦୃଢ଼ୀକୃତକରି ବିଭିନ୍ନ କର୍ମ ନିୟୁତ୍ତି ପରିକଳନା ମାଧ୍ୟମରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ କର୍ମ ନିୟୁତ୍ତି ଦେବାପାଇଁ ଏବଂ ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁଦୃଢ଼ କରି ବିକାଶର ବେଗକୁ ଦୃଢ଼ୀକୃତ କରି ସମତା ରକ୍ଷା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମାଜରେ ଶିକା ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ, ବିଶେଷକରି ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ, ବୃଦ୍ଧ ଓ ଅକର୍ମଣ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନଧାରଣା ମାନକୁ ଉନ୍ନତ କରିବାପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଦିଗ୍ଗନ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିକାଶ ସାଧନ କରିବାପାଇଁ ତୃତୀୟ ବିଶ୍ୱସ୍ତ୍ରୀ ବାର୍ଷିକକ୍ରମରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିମୋଚନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ବିଶେଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଆରୋପ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସହମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାରେ ସେଥିପାଇଁ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯିବ ।

ଆଗାମୀ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ କୃଷି ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯିବ । ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚୈକବାଳ, ଦାଲିଚାତୀୟ ଶସ୍ୟ, ଗହମ, ଲପା ଏବଂ ଆଖୁ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯିବ । ୧୯୮୦-୮୫ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଯେଉଁ ସବୁଜ ବିପ୍ଳବ ଆଗମ

କରାଯାଇଛି, ତାହା ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ବିଗତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବିଶେଷଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଏବଂ ୧୯୯୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଅଗତ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟନ ବଜରା ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଆମର ଉଦ୍ୟମ ଅବ୍ୟାହତ ରହିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ନିଅଣ୍ଟକୁ ପୂରୁ କରାଯାଇପାରିବ । ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଥମଥର କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ସହିତ କୃଷିଭିତ୍ତିକ ଶିଳ୍ପର ସମନ୍ୱୟ ସ୍ଥାପନପାଇଁ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟରେ ଆଜ୍ଞା ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବଜରା ଓ ନୟାଗଡ଼ଠାରେ ଦୁଇଟି ନୂଆ ଚିନିକର ସାପିଟ ହୋଇଛି ଏବଂ ରାଜ୍ୟରେ ଅଧିକତ୍ରୁ ଅଧିକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେପରି କପାସ ଉତ୍ପାଦନ, ସେଥିପ୍ରତି ଚାହିଦା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନୂଆ ସୁତାକଳମାନ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି । ୧୯୮୩-୮୪ ଶେଷ ଦେଇ ରାଜ୍ୟର ଶତକଡ଼ା ୭୫ ଭାଗ କୃଷକ ପରିବାର ସମବାୟ ପରିସରଭୂତ ହୋଇଥିଲେ । ଆଗାମୀ ଯୋଜନା-କାଳ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ କୃଷକ ପରିବାରକୁ ସମବାୟ ପରିସରଭୂତ କରାଯିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । କୃଷକ-ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟନିତ କ୍ଷୟକ୍ଷତିରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ୩୧୪ଟି ବ୍ଲକ୍ରେ ଶସ୍ୟ ବାମା ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ଆଉ ମଧ୍ୟ ସହମ ଯୋଜନା ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ହେକ୍ଟର ପିଛା ସାର ବ୍ୟବହାରର ପରିମାଣ ୨୦ ବିମେଟ୍ରାମ୍ଟରୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବ ବୋଲି ଉତ୍ସାହ ଧାଉଁ କରାଯାଇଛି ।

ବିଗତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଜନସଂଖ୍ୟାର ପରିସର ସମ୍ପର୍କ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ଲକ୍ରେ ୫୦୦ରୁ ୧,୦୦୦ ଏକର ଅଧିକ ଜମିକୁ ଜନସଂଖ୍ୟା କରାଯିବ ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନିଆଯାଇଛି । ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଜନସଂଖ୍ୟା ପ୍ରତି ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ଏବଂ ଆଉ ଅଧିକ ୮ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମିକୁ ଜନସଂଖ୍ୟାକୁ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ପାଇଁ ଯଥାଯଥ ଉଦ୍ୟମ କରାଯିବ । ରେଙ୍ଗାଲି, ଅପର କୋଲର, ଅପର ଭଦ୍ରାବତୀ ଓ ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖାଗଣି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବ ଏବଂ ନୂଆ ପରିକଳ୍ପନା-ଗୁଡ଼ିକୁ ହାତକୁ ନିଆଯିବ । ଉଠା ଜନସଂଖ୍ୟା, କଳ ମଞ୍ଚ ନିର୍ମାଣ, ପୁରୁଣା କ୍ଷୁଦ୍ର ଜନସଂଖ୍ୟା ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି ଓ ଉନ୍ନତି ବିଧାନ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ଏହି ଅବଦିନ ହେଉ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୁଣାପାଣି ରୋକିବା ଏବଂ ମଧୁର ଜଳକୁ ଅବଗୁଣ୍ଡ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ମହାନଦୀ ତ୍ରୈକୋଣ ଭୂମି ଅଞ୍ଚଳରେ ଜଳ ନିଧାସନ ପାଇଁ ଏକ ମାଷର ପ୍ଲାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ବିଷୟ ଚିନ୍ତା କରାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତମ ଶିଳ୍ପ ଓ କୃଷିର ବିକାଶ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ହେଉଛି ସୁବିଧା । ରାଜ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କ୍ରମତା ୧,୧୩୪ ମେଗାଓ.ରୁ ପିରାୟତ୍ତେ ୨୧୪ ମେଗାଓ.ରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ହେଉଛି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ନିର୍ମାଣାଧୀନ ରେଙ୍ଗାଲି, ଅପର କୋଲର, ଅପର ଭଦ୍ରାବତୀ ଓ ହାରାକୁଦ ଯୋଜନାର ସହମ ସ୍ତରକୁ ଉତ୍ପାଦି ୪ ଗୋଟି ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବା ସହ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କ୍ରମତା ୧୭୭୫ ମେଗାଓ.ରୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ଏବଂ ଅଧିକ ୯୯୫ ମେଗାଓ.ରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ମିଳି ପାରିବ । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟୋଗରେ ତାଳଚେରଠାରେ ଗୋଟିଏ ସୁପର ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମନାଳନଗର ନିକଟରେ ଥିବା ଇନ୍ଦ୍ରପଦ୍ୟକାରେ ରାଜ୍ୟ ଉଦ୍ୟୋଗରେ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ତାପକ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ । ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍-କରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବ ।

୧୯୮୦ ମସିହାରେ ଅନୁସୂଚିତ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଶିଳ୍ପନୀତି ଏବଂ ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାପକ ଯୋସାହ-ମୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ବିଗତ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସଫଳତା ହାସଲ କରାଯାଇ ପାରିଛି । କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ, କାରିଗରୀ ଭିତ୍ତିକ ଶିଳ୍ପ ଓ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ସଫଳତା ହାସଲ କରାଯାଇ ପାରିଛି, ତାହା ବିଶେଷ ପ୍ରଶଂସା ଯୋଗ୍ୟ । ଆଗାମୀ ଯୋଜନା କାଳରେ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରାଯିବ ଏବଂ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ସ୍ଥାପନ କରାଯିବ । ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ କଂପ୍ୟୁଟର ଓ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ବାରଖାନା ଏବଂ ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଗୋଟିଏ ଆଞ୍ଚଳିକ ସୁପର କଂପ୍ୟୁଟର କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଶିଳ୍ପ ବାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ଅଗ୍ରଣୀ ଭୂମିକା ନେବ । ନିର୍ମାଣାଧୀନ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅତିଶୀଘ୍ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟଶିଳ୍ପ, ହସ୍ତତନ୍ତ ଓ କାରିଗରୀଭିତ୍ତିକ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତି ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯିବ । ଓଡ଼ିଶାର ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ଦୃତୀୟ ଉତ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଶୁପାଳନ ଓ ମତ୍ସ୍ୟଗୁଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ । ପଶୁପାଳନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ତିନିଗୋଟି ବିଷୟ ପ୍ରତି ସର୍ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା-ପଶୁମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଯତ୍ନନେବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଧିକ ସଂପ୍ରସାରଣ ଓ ପଶୁପାଳନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିକାଶ ସାଧନ କରି ଦୁଗ୍ଧ ଓ ଅଣ୍ଡା ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଦରିଦ୍ର ପରିବାରକୁ ଉପକୃତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କର ଆୟବୃଦ୍ଧି ଘଟାଇବା । 'ଆନନ୍ଦ' ଡାଆରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସ୍ତରରେ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ ସମବାୟ ସମିତି ଓ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ଓଡ଼ିଶା ସମବାୟ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ ମହାସଂଘକୁ ନେଇ ଗଠିତ ତିନି ସୋପାନ ବିଶିଷ୍ଟ ଦୁଗ୍ଧ ସମବାୟ ସଂସ୍ଥା ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଅଗ୍ରଗତି ହାସଲ କରିଛି । ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସବୁ ଜିଲ୍ଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମମାନ ହାତକୁ ନିଆଯିବ । ବୃହତ୍ ପାଳନ ଓ ମତ୍ସ୍ୟଗୁଣ୍ଡର ବିକାଶ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଯଥାଯଥ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବ ।

ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥନୀତି ଓ ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା ଚିନ୍ତନେ କମ୍ପାନର ଭୂମିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଜଙ୍ଗଲକୁ ଧ୍ୱଂସ ମୁକ୍ତ

ରକ୍ଷା କରିବା ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନୂତନ
 କର୍ମକ୍ରମ ଗଠିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବା ଲାଗି ସିଡେନ୍
 ସରକାରଙ୍କ ସହାୟତାରେ ନଅ ଗୋଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୯୮୩-୮୪
 ଠାରୁ ଆମାଜିକ ବନାକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ।
 ଆଗାମୀ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ନୂତନ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଓ ସାମାଜିକ
 ବନର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରାଯିବ ।
 ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀରେ ଉତ୍ତର । ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ
 ସୁରକ୍ଷା ତଥା ସଂରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଓଡ଼ିଶାରେ ବନ୍ୟ-
 ପ୍ରାଣୀ (ଓପାଲଭ୍ ଲଭର୍ ଡିଭିଜନ) ବ୍ୟତୀତ ଅନେକ-
 ପ୍ରାଣୀ ଅଭୟାରଣ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି । ଚନ୍ଦ୍ରକାଠାରେ
 ଶିବା ଯତ୍ନ ଅଭୟାରଣ୍ୟ ଓ ନନ୍ଦକାନନ ନିକଟରେ ସିଂହ
 ସଫାରୀ ଦେଖିବା ଅନୁପମ । ରାଜ୍ୟର ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂପଦ
 ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥଳୀ ବହୁ-
 ସଂଖ୍ୟାରେ ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରୁଛି । ରାଜ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟଟକ-
 ମାନଙ୍କର ଆଗମନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପାଇଶାଳା,
 ହୋଟେଲ, ରାସ୍ତାଘାଟ ଓ ବିମାନ ତଥା ରେଳ ଚଳାଚଳ
 ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି କରାଯାଇଛି । ଆଗାମୀ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ
 ପ୍ରାଣୀରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ବିଭବର ବିକାଶ ସାଧନ
 କରାଯିବ । ଅନୁଦିନ ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ଜୀବନୀତି
 ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆଗାମୀ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି
 ମାଟିରୁ ନିଷ୍କାର ସହିତ ଅନୁପ୍ରତ ହେବ ।

ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷାର ସବୁ ସ୍ତରରେ
 ବିଶେଷ କରି ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ବୃଦ୍ଧି ଓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର
 ମାନବେଣ୍ଡା ସନ୍ତୋଷଜନକ ଥିଲା । ପ୍ରାଥମିକ ଓ ମାଧ୍ୟମିକ
 ସ୍ତର ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟ ମାତ୍ରାରେ ଶୁକ୍ତିବାକାଳୀନ ସୁବିଧା
 ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ
 ସରକାରୀ କର୍ମସୂଚୀର ଉଚ୍ଚ ଅବସରକାଳୀନ ସୁବିଧା
 ସୁଯୋଗ ଦେବପାଇଁ ସୁବିଧା କରାଯାଇଛି । ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚ
 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୈତନିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ
 କରାଯିବ ଏବଂ ବାଳିକାମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ କଲେଜସ୍ତରରେ
 ଅନୈତନିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ହେବ ଏବଂ ଏଥି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଚଳିତ
 ଶିକ୍ଷା ତାହାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହାକୁ କର୍ମୀ-
 ଶିଳ୍ପୀ ବରିବାପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

ବିଭାଗୀୟ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକରେ ନଳକୃପ ସାହାଯ୍ୟରେ
 ପାନୀୟକର ଯୋଗାଇ ଦେଇ ଗତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ
 ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସମ୍ପଦ ହାସଲ ହୋଇଛି । ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା
 କାଳରେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟ-
 କ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଳାଭାବଗ୍ରସ୍ତ ଗ୍ରାମ ରୂପେ ଚିହ୍ନିତ
 ହୋଇଥିବା ସବୁ ଗ୍ରାମକୁ ସୁଦ୍ଧ ଓ ନିରାପଦ ପାନୀୟଜଳ
 ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।
 ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ସବୁ ଗ୍ରାମରେ ପାନୀୟ
 ଜଳ ଅଭାବ ଦୂର କରାଯିବ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ପାଇପ୍
 କର ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଚଳନ କରାଯିବ ଓ ଏହାର
 ଉନ୍ନତ ସାଧନ କରାଯିବ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ନୀତିର ମୌଳିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ହେଉଛି ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଓ ତାହାର

ସେବା ଯୋଗାଣ । ଯେଉଁମାନେ ମାଳପ୍ରସ୍ତ ଓ ଦୂରଦୂରାନ୍ତ
 ଅଞ୍ଚଳରେ ରହି ଏହି ସେବାକୁ ବଞ୍ଚିତ, ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ
 ପ୍ରତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିଦେବା ଓ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ
 ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଙ୍ଗେ ପ୍ରତିକ୍ଷେପକମୂଳକ, ଉପଶମ ଓ
 ଆରୋଗ୍ୟମୂଳକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଯୋଗାଇଦେବା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
 ପରିସରଭୁକ୍ତ । ଦୁଇହଜାର ଶ୍ରୀଷ୍ଟୀର ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ
 ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଜାତୀୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟନୀତି
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି, ତାହାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଆଗାମୀ
 ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ
 ସଂପ୍ରସାରଣ କରାଯିବ । ଯତ୍ନ ଓ କୃଷ୍ଣ ରୋଗର ମୁକୋହାର
 ସକାଶେ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବ । ଅଦ୍ୟାବଧି ୪୨ଗୋଟି
 କୃଷ୍ଣ ନିରାକରଣ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟର
 ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଜିଲ୍ଲା କୃଷ୍ଣ ଅପିସରମାନଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥାପିତ
 କରାଯାଇଛି ଏବଂ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ତିନି ଗୋଟି
 ଜିଲ୍ଲାରେ ଜିଲ୍ଲା କୃଷ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ ବୋଲି
 ଆଶା କରାଯାଏ । ରାଜ୍ୟରେ ରହିଥିବା କୃଷ୍ଣ ନିରାକରଣ
 କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚିତ ସରକାରଙ୍କ ତାହା ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ
 ଭାବେ ଉନ୍ନତ କରାଯିବ । ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ଓ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ
 ଯତ୍ନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ।
 ଭାରତ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭଗ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ
 ପାଇବା ପରେ ଏ ଦିଗରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି,
 ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ ମାତ୍ରାରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ।

ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନକୁ
 ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇଦେବା ଲାଗି
 ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । କୋରାପୁଟ,
 ରାୟଗଡ଼ା, ସମଲପୁର-ତାଳଚେର ରେଳପଥ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ
 ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମଝୁରୀପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଯୋଜନା
 କର୍ମକ୍ରମ ଯତ୍ନପୁରା-ବାଣପାଣି ରେଳପଥର ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ
 ନିର୍ମାଣ ଲାଗି ସ୍ୱାକୃତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଭାରତ
 ସରକାର ସମଲପୁରଠାରେ ଏକ ରେଳବାଇ ଡିଭିଜନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
 କରିବାକୁ ସୁବିଧା କରାଯାଇଛି । ଖୋର୍ଦ୍ଧା-ରୋଡ-ବରଗଡ଼ାର
 ରେଳପଥ ନିର୍ମାଣ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଲାଗି ରେଳବାଇ ବୋର୍ଡର
 ସ୍ୱାକୃତି ମିଳିଛି । ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସରକାର
 ରାଜ୍ୟରେ ରେଳ ଚଳାଚଳର ବିକାଶ ସାଧନ ନିମନ୍ତେ
 ଉଦ୍ୟମ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବେ । ୧୯୮୦ ମସିହା ପରଠାରୁ
 ରାଜ୍ୟରେ ସଡ଼କ ପଥର ବିସ୍ତାର ପଡ଼ିଛି ଏବଂ ଅନେକ-
 ଗୁଡ଼ିଏ ସେତୁ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ
 ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବୁକ ସଡ଼କ ମହକୁମା ସବୁଦିନିଆ
 ପକ୍କାଗାଡ଼ା ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ
 ନିଆଯିବ । ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରସଙ୍ଗିତ କରାଯିବ ଏବଂ
 ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଅଧିକ ସୁଖ ସ୍ୱାକୃତ୍ୟ ଓ ସୁବିଧା ପାଇଁ
 ଅଧିକ ବସ୍ ଚଳାଚଳ କରାଯିବ ।

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂର କରିବା ଏବଂ ହରିଜନ
 ଓ ଆଦିବାସୀ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନଧାରଣର ମାନକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା
 ପାଇଁ ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ବିଶେଷ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆ-
 ଯାଇଥିଲା । ଆଗାମୀ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ହରିଜନ ଓ ଅଭିବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରତି ପୂର୍ବପରି ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯିବ । କୃଷି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସରକାରୀ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ଯେଉଁ ଶ୍ରମିକମାନେ ନିଜର ଜୀବିକାକମ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ବାହାରକୁ ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଶୋଷଣରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଶ୍ରମିକ ବାହିନୀ (ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଆମି) ଗଠନ କରାଯିବ ଏବଂ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ପାଦନମୂଳକ ଯୋଜନାରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯିବ । ସେମାନଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ମଜୁରୀ ଦିଆଯିବ ଓ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନ ଯତ୍ନ ନିଆଯିବ । ସମସ୍ତ ଯୋଜନାକାଳରେ କମିଶନରୀ ସୂଚିଆ ସୁଯୋଗ ଯଥେଷ୍ଟ ମାତ୍ରାରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖାଯାଇଛି ।

ବିଗତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ମହିଳା, ଶାରୀରିକ ଅକ୍ଷମ ଓ ସମାଜର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ସେକମାନଙ୍କୁ ଉପକୃତ କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜନକରାଣୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଉତ୍ତରା ପରିଚାଳନା ଅନୁସାରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନର ହାର ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଉଚ୍ଚତର ଗାଉଁ ଗୁଳିଗୁଳିକ କେବଳ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ କରାଯିବା ପାଇଁ ନୀତିଗତଭାବେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । ସେହିଭଳି ସବୁ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଶତକଡ଼ା ଦଶଭାଗ ମହିଳା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ରୀତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଫ୍ରୋଟିଶିଷ୍ଟା ପରିଦର୍ଶକ ଗୁଳିଗିରେ ଶତକଡ଼ା ପଶୁଣ ଭାଗ ସ୍ତ୍ରୀ ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଲ୍ଲୀବସ୍ତ୍ର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଚିରିଶିଳଣ କରି ମହିଳାଙ୍କୁ କାମଧରା ଯୋଗାଇ ଦେବା ରୀତି ଗ୍ରମାଞ୍ଚକରେ ଶତକଡ଼ା ପଲ୍ଲୀବସ୍ତ୍ର କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲିଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପମୂଳକ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ଆଗାମୀ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଅନୁସୂଚି ହେବ ।

ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତି ସୂଚିଆ ଯୋଗାଇଦେବା ରୀତି ଏକ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନିଆଯିବ ।

ବିଗତ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ଶିଳ୍ପ ସଂପର୍କ ଓ ଆଇନ୍ ଶୁଖିଲା ପରିସ୍ଥିତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଜନକ ରହିଥିଲା । ବର୍ଷମାନର ସରକାର ଆଇନ୍ ଶୁଖିଲା ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବ ଏବଂ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଖେମାନେ ଆଇନ୍ ଓ ଶାନ୍ତି ଶୁଖିଲା ବିପନ୍ନ ହେବାପାଇଁ ଦେବେ ନାହିଁ ; ବିଗତ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଜମାଗତ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ଧାନ, ଗୁଜଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ଦରଦାନ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନ ପଞ୍ଚାୟତରେ ଅଧିକ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଖାରଟି ସମବାୟ ଉତ୍ତର ଶୋଭା ପୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଖାରଟି ସମବାୟ ସଂସ୍ଥାକୁ ଆହୁରି ମୁଦୁତ ଓ ସଂପ୍ରସାରଣ କରାଯିବ । ଏକ ଦୃଢ଼ ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଆରେ ଗୁଜଳ, କିରାସିନି, ଲୁଗାପଟା ପ୍ରଭୃତି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀର ଦରଦାନ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରାଯିବ ଏବଂ ଅଭିବାସୀ ଅଧିକ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଦୂରଦୂରାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରତି ସୂଚକ ଧାନ ଦିଆଯବ । କଳାବଜାରୀ ଓ ମୁନାପାଖୋର ବ୍ୟବସାୟ ବସ୍ତୁରେ କଠୋର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

୧୯୮୫ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୪ ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାର ଅଧିବେଶନରେ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ସଦର ଅଭିଭାଷଣରୁ ସଂଗୃହୀତ ।)

ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ

ଭୂବନେଶ୍ୱର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (ଫ୍ରେଣ୍ଡ) ଦେଶୀ ଗାନ୍ଧୀ କାରିକା କୁମ୍ଭକରେ ସମ୍ମାନ ।

୧୯୫୫-୮୭ କୌଣସି ବିବେଚନା

ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ପ୍ରତାପ ସିଂହ
କେନ୍ଦ୍ର ଅଧିକାରୀ

ଆମ ଦେଶରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅସଂଖ୍ୟ ଜନତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକର ଅ ୨ ଅସୁବିଧାକୁ ବିରୁଦ୍ଧ ନେଇ ଯୋଜନା ଗଠିବା ପାଇଁ ଉଚିତ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିକୁ ସ୍ମରଣ କରି ଜନସାଧାରଣ ଦେଶ ଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ କରିବେ । ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଦୁର୍ବିଧା ନିମନ୍ତେ ଦେଶର ଶିଳପ ବିକାଶ ଓ ରପ୍ତାନୀକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ କରାଯାଇଛି । ଅସର ରିହାତି ସାଙ୍ଗକୁ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କର ଛାଡ଼ ଦିଆଯାଇଛି । ବୃତ୍ତଶ୍ରେଣୀ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରାମାଣ୍ୟରେ ଅଧିକ କର୍ମସଂସ୍ଥାନ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ, ଶିଳ୍ପ ପ୍ରମୋଦନ ଲାଭ ନୂତନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ, ଦରିଦ୍ର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ସାମାଜିକ ନିରାପତ୍ତା ବ୍ୟବସ୍ଥା, କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ତଥା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଶିଳ୍ପପାଇଁ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ ବୃଦ୍ଧି, ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କମା ଯୋଜନା ଉଲ୍ଲେଦ, ରେଡିଓ, ଟେଲିଭିଜନ, ଓ ଭିଡିଓ ସେକ୍ଟରକୁ ଉତ୍ସାହ ସମ୍ଭବ କରାଯାଇଛି । ଏହି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସମର୍ଥନ ଦେବା ପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଉଛି ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆୟ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ଟିକସ ଯେପରି ଏକ ବିପରୀତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସୃଷ୍ଟି ନ କରେ ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିରଖି ଆୟକର ଓ ସମ୍ପତ୍ତି କରକୁ ସରଳ ଏବଂ ସୁବିଧୁତ୍ତ କରାଯିବା ଦିଗରେ ଏକ ନୂତନ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ନିମ୍ନ ଏବଂ ମଧ୍ୟମ ଶ୍ରେଣୀର ଆୟକାରୀମାନଙ୍କର କରଭାର ଘଟାଇ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆୟକର ଛାଡ଼ ସୀମା ୧୫,୦୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ୧୮ ହଜାର ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏଥି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଟିକସ ଫାଳିବା ଅପରାଧକୁ ଦମନ କରିବା ଦିଗରେ ସରକାରୀ କକ୍ଷ ଅଧିକ ସକ୍ରିୟ କରାଯିବ ।

ଆୟକର ଛାଡ଼ ସୀମା ବୃଦ୍ଧି ଫଳରେ ମୋଟ ୪୦ ଲକ୍ଷ ଆୟକର ଦାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କୁ କୌଣସି ଆୟକର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ବାର୍ଷିକ ୧୮ ହଜାର ଟଙ୍କା ଆୟରେ କୌଣସି ଆୟକର ଦେବାକୁ ପଡ଼ି ନ ଥିବା ବେଳେ ୧୮,୦୦୧ରୁ ୨୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାର୍ଷିକ ଆୟକର ଶତକଡ଼ା ୨୫ ଭାଗ, ୨୫,୦୦୧ରୁ ୫୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆୟକର ଶତକଡ଼ା ୩୦ ଭାଗ ଏବଂ ୫୦,୦୦୧ରୁ ଏକଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆୟକର ଶତକଡ଼ା ୪୦ ଭାଗ ଏବଂ ଏକଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆୟ ଉପରେ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ଆୟକର ଲଗୁ ହେବ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ଅଣନିଗମ ଟିକସ ଦାତାଙ୍କର ଆୟକର ଉପରେ କୌଣସି ସରମୂର୍ତ୍ତି ଲଗୁ ହେବନାହିଁ । ଏହିସବୁ ପ୍ରସ୍ତାବ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆୟ ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ଆୟକର ହାର ଶତକଡ଼ା ୨୯.୮୭୫ରୁ ଶତକଡ଼ା ୫୦କୁ ହ୍ରାସ ପାଇବ ।

ଏହିଭଳି ଏକ ବାସ୍ତବବାଦୀ ଆୟକର ରିହାତି ହେତୁ ରାଜସ୍ୱ ବାବଦରେ ୨୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ସରମୂର୍ତ୍ତି ବାବଦରେ ୧୯୭ କୋଟି ଟଙ୍କା ସରକାର କ୍ଷତି ସହିବେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଚଳିତ ଥିବା ସଂପତ୍ତି କର ସୀମା ଦେଡ଼ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଡ଼େଇଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ସଂପତ୍ତି କରର ସର୍ବାଧିକ ନାମକୁ ମାତ୍ର ସୀମା ପ୍ରଚଳିତ ଶତକଡ଼ା ୫ ଭାଗରୁ ୨ ଭାଗକୁ କମାଇ ଦିଆଯାଇଛି । କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ସମ୍ପତ୍ତି କର ସୀମା ୨ଲକ୍ଷ ୨୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ରଖା ଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଜାତୀୟ କମା ଯୋଜନା ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଉତ୍ପାଦନ ଟ୍ରଷ୍ଟରେ ରଖା ଯାଇଥିବା ୩୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଉପରେ ଏହି କର ଲଗୁ ହେବନାହିଁ । ପାଞ୍ଚଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସମୁଦାୟ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ସମ୍ପତ୍ତି କର ଲଗୁ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁଯାୟୀ ୧୯୮୫-୮୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସରକାରଙ୍କୁ କୌଣସି କ୍ଷତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ୧୯୮୬-୮୭ ମସିହାରେ ଏହି ବାବଦରେ ୨୦କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେବ ବୋଲି ହିସାବ କରାଯାଇଛି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ପାଦନ ଶୁଳ୍କ ମାତ୍ର ୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ମିଳୁଥିବାବେଳେ ଏହି ଦିଗରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅତ୍ୟଧିକ ହୋଇଥିବାରୁ ମାତ୍ର ୬ ଟାରିଖ ପରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଲଗୁ ହେବନାହିଁ ।

ଶିଳ୍ପ ପ୍ରମୋଦନ ପାଇଁ କେତେକ ସୁଯୋଗ ମଧ୍ୟ ଏହି ବେଳେରେ ରହିଛି । କୌଣସି କଂପାନୀ ବନ୍ଦ ହେଲେ

ଶ୍ରମିକମାନେ ଯେପରି ତାଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ପାଇବେ, ତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୋମ୍ବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସାମା ୨୫୦ ଟଙ୍କାକୁ ୧୨୦୦ ଟଙ୍କା ଯାଏ ବଢ଼ାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ କଂପାନୀ କହ ହେବା ଏବଂ ଛତେଇ ଶ୍ରେଣୀରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଯାହା ପ୍ରାପ୍ୟ ତାକୁ ଏକ ପାଣ୍ଡିରେ ଜମା କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରମିକ ଏବଂ ମାଲିକଙ୍କୁ ଉତ୍ତମାଧିକାର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଏକ ନୂତନ ଯୋଜନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି । ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଛତେଇ କମ୍-ବେବେ କ୍ଷତିପୂରଣର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସାମା ୨୦ ହଜାରରୁ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଯାଏ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହି କ୍ଷତିପୂରଣ ଟଙ୍କା ଉପରେ ଟିକସ ମଗ୍ନ ହେବ ନାହିଁ । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ପରିଶ୍ରମନାରେ ଅ-ଶ ସୁହଣ ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ଦେଶରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଉତ୍ତମାଧିକ କରିବା ଲାଗି ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନର ବିକାଶ ପାଇଁ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କୁ ଟିକି ବର୍ଷ ଯାଏ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ତା ଉପରେ ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ ।

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରଭର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ, ହିନ୍ଦୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଭାଷାର ଅଭିଧାନ ଉତ୍ପାଦନ ଲେଖକମାନେ ଏଥିପାଇଁ ଯେଉଁ ଉତ୍ତମାଧିକ, କର୍ପିରାଭାବ୍ ଫିସ୍ ପାଇବେ ତା ଉପରେ ଆଶାମା ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଶତକଡ଼ା ୧୫ ଭାଗ ଆୟ କର ରିହାତି ରଖାଯାଇଛି । ଉଦିରା ଗାନ୍ଧୀ ସ୍ମାରକୀ ଟ୍ରଷ୍ଟକୁ ଦାନ, ନାତୀୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉତ୍ତମପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାଣ୍ଡିକୁ ଦିଆ-ଯାଇଥିବା ଭଳି ବିଶ୍ୱରକୁ ନେଇ ତଦନୁସାୟୀ ଟିକସ ରିହାତି ମିଳିବ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦାହାସ୍ୟ ପାଣ୍ଡିକୁ ଦାନ ଉପରେ କୌଣସି ଟିକସ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ଟିକସ ପ୍ରାକୃତିକା ଲେକକ ବିଶ୍ୱର ସ୍ତମ୍ଭି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଦାଲତ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସ-ପର୍ବରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନଙ୍କ ସହିତ କେନ୍ଦ୍ର-ସରକାର ଆଲୋଚନା କରିବେ । ୧୯୮୩ର ଅର୍ଥ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କେତେକ ନର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀ ବ୍ୟତୀତ ସାଧାରଣ ଦାତବ୍ୟ ଓ ଧର୍ମ ଟ୍ରଷ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ଆୟ କରରୁ ମୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ଏଭଳି ଟ୍ରଷ୍ଟର ବ୍ୟବସାୟିକ ସ-ପର୍ବ ଉପରେ ଏଣିକି ସ-ପର୍ବି କର ମଗ୍ନ ହେବ ।

କଂପାନୀଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ମୂଳ ଆୟକର ହାର ଶତକଡ଼ା ୫ ଭାଗ କମାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ବ୍ୟବସାୟ ଓ ପୁଣି ଉତ୍ପାଦ କରୁଥିବା କଂପାନୀଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କଂପାନୀଗୁଡ଼ିକର ଆୟକର ଶତକଡ଼ା ୨୫ ଭାଗରୁ ୫୫ ଭାଗକୁ କମାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତମ କର-ପୋରେଟ୍, ଟିକସ ତଥା ଅଣ-କର-ପୋରେଟ୍ ଉଦ୍ୟୋଗ ଉପରେ ଟିକସ ହ୍ରାସ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କେତେକ ରିହାତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଠେଇ ଦିଆଯାଇଛି । ୧୯୮୦ର ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ୧୯୮୦ ଏପ୍ରିଲଠାରୁ ୧୯୮୫ ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୧ ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଯତ୍ନପାତି ଓ କାରଖାନା ସର୍ତ୍ତ ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଭରଣା

ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ଟିକସ ହାର ହ୍ରାସ ଓ ସାଧାରଣ ଭାବେ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଭରଣା, ଭରାବୃଦ୍ଧି ସୋଗୁ ଆଶାମା ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଠାରୁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଠାଇ ଦିଆଯିବ । ସେହିଭଳି ଗ୍ରାମ ଉତ୍ତମନ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କଂପାନୀ ଓ ବେହିନି ସ-ସ୍ଥାପନାରେ ବ୍ୟୟକୁ ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ଆୟକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ବାଦ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।

ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶନକୁ ମିଳୁଥିବା ଲାଭ ଉପରେ ଟିକସ ହ୍ରାସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ୧୯୮୫ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୭ ତାରିଖରେ ଶେଷ ହେଉଛି । ଏଣିକି ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଉ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ । ତା'ସଙ୍ଗେ କେତେକ ବିଦେଶୀ କଂପାନୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଭାରତୀୟ କଂପାନୀମାନେ ପାଇଥିବା ଲାଭ-ାଣ ଉପରେ ଥିବା ଟିକସ ରିହାତିକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନିଆଯାଇଛି ।

୧୯୮୫ ଏପ୍ରିଲ ପହିଲା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ପାଦନମାନ ହୋଇଥିବା ଶିଳ୍ପ ସ-ସ୍ଥା, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ହୋଟେଲ ଏବଂ ଚଳାଚଳ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ଜାହାଜ ଉପରେ ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ ନକରିବାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି, ଆଉ ତାହା ବର୍ଷ ତାହାକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖାଯିବ ।

ଉତ୍ପାଦନାମାନେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ପାଦି ଲାଭରୁ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ଯାଏ ଅର୍ଥ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟ ଲାଗି କୌଣସି ସ-ରକ୍ଷିତ କମାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କଲେ ତା ଉପରେ ଟିକସ ମଗ୍ନ ହେବ ନାହିଁ । ଶୁଦ୍ଧା ଗୁଣ୍ଠ ଓ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିବା କଂପାନୀ-ଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କ ଲାଭର ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଭାଗ କୃଷି ଓ ଗ୍ରାମ ଉତ୍ତମନ ଜାତୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମା କଲେ ତାହା ଟିକସ ରିହାତିର ସୁଯୋଗ ପାଇବ । ୧୯୮୫ ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୧ ତାରିଖ ପରେ ଆଉ ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର ବିଜ୍ଞାପନ, ପ୍ରସ୍ତର-ବିକ୍ରି ବୁକ୍ସ ଅଭିଯାନ, ବିମାନ ଓ ମଟର କାର ଚଳାଇବା ତଥା ଉତ୍ତମାଧିକା ଓ ହୋଟେଲକୁ ଦେୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରେ ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଭାଗ କର ମୁକ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନିଆଯାଇଛି ।

ବଜେଟରେ ପେଟ୍ରୋଲଜାତ ଦବ୍ୟ, ସି ହିମେଟ୍, ବିଡି, ପାମ ମସଲା, ମୁଦ୍ରାମାନାୟ, ରୁପା ଓ ବଣ୍ଡ କାଗଜର ଦାନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବହି ଶୁଳ୍କ ଓ ଅବକାରୀ ଶୁଳ୍କ ହାର ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଛି । ଆହୁରି କେତେକ ପରୋଷ ଟିକସ ବୃଦ୍ଧିକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅଧିକ ୩୧୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜସ୍ୱ ପାଇବେ । ମୋଟ ୪୪୩ କୋଟି ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସ୍ୱରୁ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ୧୩୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ମିଳିବ । ବଜେଟ ନିଅନ୍ତେ ଦ୍ୱାରା ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିଶେଷ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତାର ମୁକାବିଲ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ବହିଷ୍କୃତକ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭାଗିତ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଉପରେ ସହାୟକ ଟିକସ ଚନ୍ ପିଛା ୩୦୦ ଟଙ୍କାକୁ ବଢ଼ିଥିବା

୧୦ ଭାଗ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । କୁହାଯାଉଛି ଓ ମାଙ୍ଗାନିଜ ସମେତ ୧୨ଟି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରୁ ରସାୟନ ଶୁଦ୍ଧ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଛାଡ଼ି କରାଯାଇଛି । ଅତ୍ୟଧୁନିକ କଂପ୍ୟୁଟର ଉପରେ ମଧ୍ୟ ବହିଃଶୁଦ୍ଧି ଲଗୁ ହେବ ନାହିଁ । ଦେଶରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ବଲ୍ ବିୟରି ଶିଳ୍ପର ପୁରୁଣା ପାଇଁ ବିଦେଶରୁ ଆମଦାନୀ ହେଉଥିବା ଏହି ଶିଳ୍ପକାର ପଦାର୍ଥ ଉପରେ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ବହିଃଶୁଦ୍ଧି ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ଏହା ଫଳରେ ବାର୍ଷିକ ୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜସ୍ୱ ମିଳିବ । ବିନିମ ପ୍ରକଳ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଆମଦାନୀ କରିବା ପାଇଁ ବହିଃଶୁଦ୍ଧି ହାର ଶତକଡ଼ା ୬୫ ଲଗା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲଗୁ ହେଉଥିବ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକଳଗୁଡ଼ିକର ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ ଶତ୍ରୁ ହ୍ରାସ କରିବାପାଇଁ ଏହି ବହିଃଶୁଦ୍ଧିକୁ ମୁଲ୍ୟାନ୍ୱୟାୟା ଶତକଡ଼ା ୪୫ ଭାଗକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକଳଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଉପରେ ବହିଃଶୁଦ୍ଧି ଶତକଡ଼ା ୨୫ ଭାଗ କମାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ସାର କାରଖାନାରେ ବ୍ୟବହୃତ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଆମଦାନୀ ଉପରେ ଏହାପୁରା ଛାଡ଼ି କରାଯାଇଛି । ସାଧାରଣ ଟେଲିଫୋନ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ପାଇଁ ମୁଲ୍ୟାନ୍ୱୟାୟା ଶତକଡ଼ା ୪୫ ଭାଗ ବହିଃଶୁଦ୍ଧି ଛାଡ଼ି କରାଯାଇଛି । ଏହାଫଳରେ ବାର୍ଷିକ ୨୯୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ସରକାରକୁ ବହନ କରିବାକୁପଡ଼ିବ । ୧୦ ଶତ୍ର ଓ ତରୁ ଉପରେ ବହିଃଶୁଦ୍ଧି ଓ ଆମଦାନୀ ଶୁଦ୍ଧ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଛାଡ଼ି ସମେତ ଅଣ-ପାର-ପରିକ ସୂତ୍ରରୁ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଚୁରାନ୍ୱିତ କରିବାପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବାୟୁକ୍ରିତ କବକକ୍ତାକୁ ମଧ୍ୟ ବହିଃଶୁଦ୍ଧି ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଆମଦାନୀ ହେଉଥିବା ଚମଡ଼ା ଉପରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କର ଛାଡ଼ି କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯୋତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚମଡ଼ା ଶିଳ୍ପରେ ବ୍ୟବହୃତ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ର ମେସିନ ଉପରୁ କରକାର ଲାଭ ବରାଯାଇଛି । ପୂର୍ବେ ଏହା ଉପରେ ଶତକଡ଼ା ୮୧.୫ ଭାଗ କର ଲଗୁ ହେଉଥିବା ବେଳେ ତଳିତ ବକେଟରେ ଏହା ହ୍ରାସ ପାଇ ଶତକଡ଼ା ୩୫ ଭାଗ ହେବ । ଆମଦାନୀକୃତ ପଶମ ଓ ବସ୍ତ୍ର ଉପରେ ପୂର୍ବେ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ କର ଲଗୁ ହେଉଥିବା ସ୍ତରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ଶତକଡ଼ା ୪୦ ଭାଗ ହେବ ।

କମ୍ କାଳେଣୀ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିବା ବ୍ୟବସାୟିକ ଯାନବାହାନର ଉତ୍ପାଦନ ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ ଶତକଡ଼ା ୪୫ ଭାଗ ବହିଃଶୁଦ୍ଧି ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ତାହା ଗୁରୁ ରହିବ ଏବଂ ତରୁ ସହିତ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କାଳେଣୀ ପଂପ ଏବଂ ଖୁରୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଉପରେ ଏହି ରିହାତି ଶୁଦ୍ଧି ଲଗୁ ହେବ । ଏହା ଫଳରେ ସରକାରକୁ ବାର୍ଷିକ ୨୪.୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯନ୍ତ୍ରା ଓ କୃଷି ରୋଗରେ ବ୍ୟବହୃତ 'ଗିପାମ୍ପିନ' ଓଏସ୍ପି ପୁଞ୍ଜି କରିବା ଯାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ତିନୋଟି ଅତ୍ୟଧୁନିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଆମଦାନୀ କର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଛାଡ଼ି କରାଯିବ । କେତେକ ଧରଣର ହୋମିଓପାଥି ଓଏସ୍ପି ଉପରେ ମଧ୍ୟ ବହିଃଶୁଦ୍ଧି ହ୍ରାସ କରାଯିବ । ଏହା ଫଳରେ ସରକାରକୁ ୧୪ କୋଟି ୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଶକ୍ତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

କଂପ୍ୟୁଟର, ପଶମ କମକ, ସାରକେଲ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଓ ପ୍ୟାଣ୍ଡ ଓ ବ୍ୟାଗରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା କିପ୍-ଟେନ ଉପରୁ ଅବକାରୀ ଟିକସ ଛାଡ଼ି କରାଯାଇଛି । ପ୍ରତି ମେଟ୍ରିକଟନ୍ ସିମେଣ୍ଟ ପିଛା ମୌଳିକ ଅବକାରୀ ଟିକସ ୨୨୫ ଟଙ୍କା ବଢ଼ିଥିବା ବେଳେ ଛାପା, ଲେଖା କାଗଜ ଏବଂ ବସ୍ତ୍ର କାଗଜ ଉପରେ ଏହା ଟନ୍ ପିଛା ୨୦୦ ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଖେଳାଳୀମାନେ ପାଇଥିବା ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ପୁରସ୍କାର ଓ ଦାନକୁ କର ରିହାତି ମିଳିଥିବା ବେଳେ ପ୍ରଧାନ-ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ରିଲିଫ ପାଣ୍ଡିକୁ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅର୍ଥ ଦାନ ଉପରେ ମଧ୍ୟ କର ଛାଡ଼ି କରାଯାଇଛି । ମାର୍ବଲ ପଥର ଏବଂ ଚାଇଲ, ଭ୍ରାମ୍ୟାଣୀଥେ ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଅବକାରୀ ଶୁଦ୍ଧି ଲଗୁ ହେଉଛି ଯାହା ଫଳରେ ରାଜକୋଷକୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୧୯ କୋଟି ଟଙ୍କା ଆସିବ । ମିନି ଉତ୍ପାଦିତ କାରଖାନା-ଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ବରୁ ଅବକାରୀ ଟିକସ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ଆନୁପାତିକ ସୁବିଧା ପାଉଥିଲେ ତାହା ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ତଥାପି ମଧ୍ୟ ପ୍ରତି ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ପିଛା ସେମାନେ ୫୦ ଟଙ୍କା ଶୁଦ୍ଧି ରିହାତି ପାଇବେ । ଗ୍ୟାସଭରା ମଦ୍ ପାନୀୟ ଉପରେ ଅବକାରୀ ଟିକସ ୨୦୦ ମି. ଲି. ଲିଟର ବୋତଲ ପିଛା ୨୫ ପଇସାରୁ ୩୦ ପଇସାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ସୋଡ଼ା ପାନୀୟ ଉପରେ ବୋତଲ ପିଛା ଟିକସ ୫ ପଇସାରୁ ୧୦ ପଇସାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏହା ଫଳରେ ବାର୍ଷିକ ୧୬ କୋଟି ୭୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆୟ ହେବ ବୋଲି ହିସାବ କରା-ଯାଇଛି । ମୋଟ ୧୦୦ଟି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରୁ ୧୦୦ ଅବକାରୀ ଟିକସ ଛାଡ଼ି କରି ଦିଆଯାଇଛି । କାଚ ଶକ୍ତ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବକାରୀ ଶୁଦ୍ଧି ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେବା ଫଳରେ ବାର୍ଷିକ ଅତିରିକ୍ତ ୧୨.୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ଆୟ ହେବ । ପ୍ରତି ହଜାର ବିଡ଼ି ଉପରେ ୩ ଟଙ୍କା ୭୪ ପଇସାରୁ ୪ ଟଙ୍କା ଅବକାରୀ ଶୁଦ୍ଧି ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ଟର୍ଚ୍ ମଲ୍ଟ ବ୍ୟାଟେରୀ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଅବକାରୀ ଶକ୍ତ ମୁଲ୍ୟାନ୍ୱୟାୟା ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଭାଗରୁ ୨୫ ଭାଗ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧରଣ ବ୍ୟାଟେରୀ ଉପରେ ଏହି ଶୁଦ୍ଧି ପରିମାଣ ଶତକଡ଼ା ୧୫ ଭାଗରୁ ୨୦ ଭାଗ ବଢ଼ିବ । ଏହା ଫଳରେ ମୋଟ ୧୬.୮୪ କୋଟି ଟଙ୍କା ଆୟ ହେବ ।

ସରକାର ଶସ୍ୟ ବୀମା ଯୋଜନା ବ୍ୟାପକଭାବେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶସ୍ୟ ରଣ ପାଇଁ ଏକ ବୀମା ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ରହିବ । ଶସ୍ୟ ରଣର ଶତକଡ଼ା ୧୫୦ ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବୀମା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । ଗହମ, ଧାନ, ଚୈଳମଣ୍ଡି ଏବଂ ତାରି କାତୀୟ ଶସ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଏହି ବୀମା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ହେବ ।

ସରକାର ଏକ ସାମାଜିକ ନିରାପରା ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଛିନ୍ନ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ଫଳରେ ଉପିହୀନ ଶ୍ରମିକ, କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ନାମମାତ୍ର କୃଷକ, ପାର-ପରିକ କାରିଗର ଏବଂ ଯେଉଁ ଦରିଦ୍ର ଲୋକ କୌଣସି ବୀମା ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବେ, ସେମାନଙ୍କର ଯଦି କୌଣସି ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଲୋକଙ୍କୁ ୩୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦିଆଯିବ । ଏହି ଯୋଜନା ଦେଶର ୧୦୦ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭ ହେବ । କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ଅଧିକ

ପ୍ରୋଫାହନ ଦେବା ପାଇଁ ପୁଂଚି ବିନିଯୋଗର ପରିମାଣକୁ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ୩୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଶିଳ୍ପର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ୪୫ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି ।

ଅଣ-ଏମ୍.ଆର. ଟି.ପି. ଓ ବୈଦେଶିକ ମୁଦ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଲାଭ ହେଉନଥିବା ନ-ପାନାଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ସାଧାରଣ ଅର୍ଥନୀତିଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ନହେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଖୋଲାବଜାରରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଲାଗି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୁଧର ହାର ଶତକଡ଼ା ୧୩ ରାଜକୁ ୧୫ ରାଜ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଲାଗି ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ କୁସୁଖ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବା ଲାଗି କେତେକ ସୁବିଧାପ୍ରଦାୟୀ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ଏକ ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କୋର୍ଟ ଗଠିତ ହେବ ।

୧୯୮୫ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୧ ତାରିଖ ଲିମା ତା'ପରେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରୀ କମରୁରୀମାନଙ୍କ ମୂଳ ଦରମା ସହିତ ମହଙ୍ଗାଭରଣ ସମୁଦାୟ ଅଂଶ ମିଶାଇ

ପେନ୍ସନ ସ୍ଥିର ହେବ । ପୂର୍ବରୁ କେବଳ ମହଙ୍ଗାଭରଣ ଶିୟତ୍ ଅଂଶ ଦରମା ସହିତ ମିଶି ପେନ୍ସନ ପରିମାଣ ସ୍ଥିର ହେଉଥିଲା । ପେନ୍ସନର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ୧୫୦୦ ଟଙ୍କା ଦରମା ଆଉ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ନାହିଁ । ଗ୍ରାହ୍ୟଭାବେ ସୀମା ୩୭,୦୦୦ ଟଙ୍କାକୁ ୫୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ।

ଏହି ବଜେଟ୍ରେ ପ୍ରଚଳିତ ଟିକସ ହାରରେ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ୪୭,୨୩୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ବ୍ୟୟ ୫୧,୨୯୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ହୋଇ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ୩,୭୭୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ନିୟତ୍ତ ପଡ଼ିବ । ପ୍ରତ୍ୟାବୃତ୍ତ ୪୪୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସ୍ୱକୁ କେନ୍ଦ୍ର ନିଅନ୍ତୁ ଉତ୍ତରୀ ପାଇଁ ୩୧୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ମିଳୁଥିବାରୁ ମୋଟ ନିଅନ୍ତୁ ପରିମାଣ ୩୩୪୯ କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ ।

[ଭାରତ ପାର୍ଲିାମେଣ୍ଟରେ କେନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସଭା ସମ୍ବନ୍ଧରେ] ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ

କେନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ଵନାଥ ପ୍ରସାଦ ସିଂହ ୧୯୮୫-୮୬ ବଜେଟ୍ ହସ୍ତରେ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଚିତ୍ରଣ କରୁଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ

ଶ୍ରୀ ରାଜମୋହନ ଦାସ

ଗଣତନ୍ତ୍ର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷା ଯେପରି ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଶ୍ରମ ଆନୁଷ୍ଠାନିକର ସଫଳ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ସକାଶେ ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବା ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସେତିକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି । ଶ୍ରମିକମାନେ ନିଜ, ନିଜ ଦାୟିତ୍ୱ ଓ ଅଧିକାର ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ ନହେଲେ ଶ୍ରମ ଆଇନଗୁଡ଼ିକରେ ରହିଥିବା ଶ୍ରମିକ କର୍ୟାଣ ଯୋଜନା, ଆଇନଗତ ସୁବିଧା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ହାସଲ ନିମନ୍ତେ କି ପଛା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇପାରିବ, ତାହା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଅଜଣା ହୋଇ ରହିଯିବ । ଅନ୍ତ ପକ୍ଷରେ ଶ୍ରମ ଆଇନର ପ୍ରୟୋଗ ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ସରକାରୀ କର୍ମ ରହିଛି, ବୀମା, ତାତ୍ତ୍ୱରଖାନା, ଶ୍ରମିକ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଇତ୍ୟାଦି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ମାଧ୍ୟମ ଦରକାର । ତାହା ହେଉ ଶିକ୍ଷା ବା ତାଲିମ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା । ଏହି ଯୋଜନା ତିନିଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ସରକାର ତଥା ତାଙ୍କର ସହଯୋଗୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ନିଯୋଗୀ ଏବଂ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ଏହି ତିନୋଟି ମାଧ୍ୟମର ବାର୍ତ୍ତାବହ ।

ସରକାର: ସ୍ତରରେ ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ତାଲିମ ପାଇଁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଏହିପରି—

(କ) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ—କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୂରତ୍ୱି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥାଏ । ପ୍ରଥମତଃ ଏହାର ଆଞ୍ଚଳିକ ତାଲିମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କରେ ବିଭିନ୍ନ କଳକାରଖାନାରୁ ସୁପାରିଣ ହୋଇ ଆସିଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷକ ରୂପେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କରିବା । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳନା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନମାନଙ୍କୁ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଦୂରତ୍ୱି ଆଞ୍ଚଳିକ ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ରହିଛି । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ରାଇରକେଗାରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି କଟକଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

(ଖ) ପୁନରୁଦ୍ଧି ପାଠ୍ୟକ୍ରମ—ପୁନରୁଦ୍ଧି ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଯୋଜନା ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ କରିଆରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଶ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ଆଞ୍ଚଳିକ ଶ୍ରମ ଦପ୍ତରମାନେ ନିଜ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଘ ପ୍ରତିନିଧି ତଥା କଳକାରଖାନାର ଶ୍ରମ କର୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରମ ଆଇନର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ଏବଂ ବିଗ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଞ୍ଚାଳନ କରନ୍ତି ।

(ଗ) ଗ୍ରାମିଣ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତାଲିମ—ଆଦିବାସୀ ଏବଂ ହରିଜନ ଅଧ୍ୟୁଷ୍ଠିତ ଗ୍ରାମିଣ ଶ୍ରମିକ ବସତି ଅଞ୍ଚଳରେ ଗ୍ରାମିଣ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ତାଲିମ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଗ୍ରାମିଣ ଶ୍ରମିକ ତାଲିମ ଶିବିର ଶ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଆୟୋଜନ କରିଥାଆନ୍ତି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ୧୯୭୫ ମସିହାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇ ଆସୁଛି । ସେହି ବର୍ଷ ପ୍ରଥମେ କାତୀୟ ଶ୍ରମିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ସହାୟତାରେ ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ତାପଙ୍ଗଠାରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଶୁଭାରମ୍ଭ କଲେ । ଏହି ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଶ୍ରମ ବିଭାଗର ପଦସ୍ଥ ଅତିସର, ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ତଥା ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରମ ସଂଗଠନ ତଥା ନିଯୋଗୀ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଗ୍ରାମିଣ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରମ ଆଇନ ବିଶେଷ କରି ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ଆଇନ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଅନ୍ତି ।

(ଘ) ଶ୍ରମ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ସଂପର୍କୀୟ ତାଲିମ—ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଏହି ତାଲିମ ବା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆୟୋଜନ କରିଥାନ୍ତି । ତଦନୁସାରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ରାଜ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ପ୍ରତିନିଧି ତଥା ନିଯୋଗୀ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରମ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ତଥା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶ୍ରମ ଆଇନ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଶ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ପରିସଂଖ୍ୟାନବିତ୍ ତଥା ପରିସଂଖ୍ୟାନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଏବଂ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଅନୁଷ୍ଠକ ଏହି ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରମ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା କ୍ୱିରଣୀ ଏବଂ ତତ୍ ସଂପର୍କିତ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଂପର୍କରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ତଥା ନିଯୋଗୀମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରିବା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

(୧୦) ପାଠକଙ୍କ:—ଶ୍ରମ ସମସ୍ୟା ସଂପର୍କରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ତଥା ବିବାଦମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦିଗ୍ଘରେ ବୌଦ୍ଧିକ ଆଲୋଚନା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ପ୍ରତିବର୍ଷ ବିଭିନ୍ନ ଶିଳ୍ପ ପଞ୍ଚକରେ ଶ୍ରମ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର ବା ପାଠକଙ୍କର ଆୟୋଜନ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ଯୋଜନାରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଶ୍ରମିକ ନେତା, ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ତଥା ଶ୍ରମ ଆଇନଜ୍ଞମାନେ ଭାଗ ନେଇଥାନ୍ତି । ଏହି ପାଠକଙ୍କରେ ପଠିତ ପ୍ରବନ୍ଧ ସଙ୍କଳିତ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସରକାରଙ୍କର ଏହି ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷା ଯୋଜନା ବ୍ୟତୀତ ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦିତା ପରିଷଦ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ତଥା ନିଯୋଗୀ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରମ ସମସ୍ୟା ସଂପର୍କରେ ବୌଦ୍ଧିକ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ରମାନ ଆୟୋଜନ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୁଦ୍ଧିତ ମୁଖ୍ୟତଃ ନିଯୋଗୀମାନଙ୍କର ଅନୁଦାନରେ ସଂଗଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବଡ଼ ବଡ଼ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନ-ମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ଵ ଶ୍ରମିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି ।

ଶ୍ରମ ସଂଗଠନମାନେ ମଧ୍ୟ ସଙ୍ଗଠନର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ବୌଦ୍ଧିକ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର, ସମ୍ମେଳନ ଆଦି ଆୟୋଜନ କରିଥାନ୍ତି । ଏଇ କେତେକ ବର୍ଷ ହେଲା ରାଜ୍ୟ-କେନ୍ଦ୍ରରେ ବହିଷ୍କାର ସ୍ମୃତି ସମିତି ତରଫରୁ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଚାରିମ ବେଢ଼ୁ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଏହି ସବୁ ଯୋଜନା ରହିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଓଡ଼ିଶାର ଶ୍ରମିକମାନେ ବିଶେଷକରି ଗାଁ ଗହଳର ଶ୍ରମିକମାନେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅଶିକ୍ଷିତ ଏବଂ ଅସଙ୍ଗଠିତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଏହି ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁଧାରିବା ନିମନ୍ତେ କେନ୍ଦ୍ରସରକାର ବୁକ୍ସରରେ ଶ୍ରମିକ ଶିକ୍ଷା ଯୋଜନା ଉଦ୍ଧୃତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆମ ରାଜ୍ୟର ୮୦ଟି ବ୍ଲକ୍ରେ ଅବୈତନିକ ସଙ୍ଗଠକ ନିଯୁକ୍ତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ଗ୍ରାମିଣ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ କରାଇ ପାରିବେ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇଛି ।

ଶ୍ରମ କମିଶନର, ଓଡ଼ିଶା,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବାହୁଳ୍ୟ ସମ୍ମୁଖୀ ଠାରେ ବାହୁଳ୍ୟ ଜନସଂଘର ପ୍ରତିନିଧି ଉଦ୍ଘୋଷଣା ମଞ୍ଚ
ଏକ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିନୟନାଥ ରାଉତଙ୍କ ଦର୍ଶନ

ହେଉ ସୁନିଅନ୍ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ବାଧାବିଧି

ଶ୍ରୀ ମୁରାର ଜେନା

ହେଉ ସୁନିଅନ୍ (ଶ୍ରମିକ ସଂଘ) ଆନ୍ଦୋଳନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ବାଧାବିଧି ଆମ ଦେଶରେ ଯେଉଁ ବାଧାବିଧି ଉପସ୍ଥୁତି, ତାହାକୁ ବାଧାବିଧି ଦୂର କରିବାରେ ବିଭିନ୍ନ କରାଯାଇ ପାରେ । ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଆନ୍ତରିକ ବିରୋଧ (Internal obstacles) ଓ ଅନ୍ୟଟି ହେଉଛି ବାହ୍ୟ ବିରୋଧ (External obstacles)

ଆନ୍ତରିକ ବିରୋଧ

(୧) ଦେଶରେ ଶିକ୍ଷାପ୍ରଣୟ ନିମ୍ନତା—(Low Standard) of education in the country) ଭାରତବର୍ଷରେ ଶିକ୍ଷାର ସ୍ତର ନିମ୍ନ କହିଲେ ତଳେ । ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ହେଲେ ଶିକ୍ଷାର ସ୍ତର ଉଚ୍ଚ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ ଭାରତବର୍ଷରେ ଶିକ୍ଷା ଅନିକମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷାପ୍ରଣୟ ବିଶେଷ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ଆନ୍ଦୋଳନ ବିଶେଷ ପଦପୁତ୍ର ହୋଇ ପାରୁ ନାହିଁ । ପୁଣି ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ଆନ୍ଦୋଳନର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇଛି, ତାହା ସରକାର ଓ ତାହାଙ୍କଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି । ତେଣୁ ଏ ପ୍ରକାର ପରିସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ, ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ଉନ୍ନତର ଉପରେ ବାଧା ଉପସ୍ଥୁତି ।

(୨) ନିର୍ଧନତା ଓ ମଜୁରୀର ନିମ୍ନତା (Poverty and Low level of wages)—ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ସଫଳୀକୃତ ବିକାଶ ପାଇଁ ଧନ ବା ପାଣ୍ଠିର ଆବଶ୍ୟକତା ଏକାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ । ଏହି ପାଣ୍ଠି ଆଦାୟ ହୁଏ ସଫଳତାମାନଙ୍କର ଗୁଣା ଉପରେ ପୁରାପୁରି ନିର୍ଭର କରେ, କିନ୍ତୁ ଭାରତବର୍ଷର ଶ୍ରମିକମାନେ ଏତେ ଗରିବ ଯେ, ସେମାନେ ନିୟମିତ ଭାବେ ସଂଘର ଗୁଣା ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଯେଉଁ ଶ୍ରମିକ ତାର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଋଣ ଭାଗରେ ବୁଡ଼ି ରହିଥାଏ, ତାହାଠାରୁ ନିୟମିତ ଭାବେ ସଂଘର ଗୁଣା ଆଶା କରିବା ବିଚିତ୍ର ନାହିଁ । ଏହି କାରଣରୁ ହୁଏ ଶ୍ରମିକ ସଂଘରେ ସଫଳତା ପାଇଁ ବହୁ ଶ୍ରମିକ ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥାନ୍ତି । ପୁଣି ଶ୍ରମିକମାନେ ଏପରି ଅଳ୍ପ ମଜୁରୀ ପାଉଥାନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁଥିରେ କି ସେମାନେ ଜୀବନର ନ୍ୟୁନତମ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସଂଘକୁ ଗୁଣା ଦେବା ପ୍ରଶ୍ନ କେଉଁଠି ଉଠୁଛି ?

ସାଧାରଣତଃ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନକୁ ପାଣ୍ଠି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଆମଦେଶରେ ଉପସ୍ଥୁତ ପାଣ୍ଠି ଅଭାବରୁ ବହୁ ଶ୍ରମିକ ସଂଘ ନିଧନ ଅବସ୍ଥାରେ, କେବଳ ନାନା ମାତ୍ର ହୁଏ ରହିଥାଏ ଓ ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ଉନ୍ନତର ବିକାଶ ହୋଇ ପାରେ ନାହିଁ ।

(୩) ଶ୍ରମିକ ଶ୍ରେଣୀର ବିଭିନ୍ନତା—(Diversity among the workers)—ଭାରତୀୟ ଶ୍ରମିକ ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟରେ ସମାନତା ଆଦୌ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ଶ୍ରମିକମାନେ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ଆସିଥାନ୍ତି, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାଷା କହୁଥାନ୍ତି, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧର୍ମକୁ ମାନିଥାନ୍ତି, ବିଶେଷକରି ତାଙ୍କର ଆଗରୁ ବିଭିନ୍ନତା ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନତା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସଂଘବଦ୍ଧ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ପଡ଼େ ।

ପୁଣି ମିଳିମିଶାରିବାରେ ନିଜର ଲାଭ ଓ ସ୍ୱାର୍ଥ ହାସଲ ପାଇଁ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଏ ପ୍ରକାର ବିଭିନ୍ନତା ନାଟିକୁ ବିଶେଷ ଉପାଦାନ କରୁଥିଲେ; ସେତେବେଳେ ପୁଣି ଧର୍ମ, ଭାଷା ଓ ଜାତି ସ୍ତରରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ସଂଘବଦ୍ଧ ହେଉଥିଲେ ।

(୪) ଶ୍ରମିକ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ପ୍ରବାସୀ ସ୍ୱଭାବ—(Migratory Character of the workers)—ଭାରତୀୟ ଶ୍ରମିକମାନେ ସଭାବତଃ ପ୍ରବାସୀ ଅଟନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଏହି ପ୍ରବାସୀ ସ୍ୱଭାବ ହେତୁ ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼େ । ଏହି ସ୍ୱଭାବର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ, ଅଧିକାଂଶ ଭାରତୀୟ ଶ୍ରମିକ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଦୌ ଆତ୍ମସଚେତନ ନୁହଁନ୍ତି । ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓ ସ୍ୱାୟତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀ ଭାବରେ ସଂଗଠିତ ନୁହଁନ୍ତି । ପୁଣି ନିଜ ପରିସ୍ଥିତିର ପରିବେଶ ସଂପର୍କରେ ଚେତନଶୀଳ ନୁହଁନ୍ତି । ସର୍ବଶେଷରେ ଆଧୁନିକ ସମାଜରେ ନିଜର ତାତ୍ତ୍ୱ ଓ ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରତି ସେମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟଶୀଳ ନୁହଁନ୍ତି ।

ଯଦି ଶ୍ରମିକ ମନକୁ ଆସିବ ଯେ ସେ ଗାଁକୁ ଯବ, ତାହାହେଲେ ସେ ହଠାତ୍ କାମ ହାଟି ଗାଁକୁ ଚାଲିଯାଏ । ପୁଣି ଯଦି କୌଣସି

କାରଣରୁ ସେ ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଭାବରେ ଅସମ୍ଭବ ଭାବ
ପ୍ରକାଶ କରେ, ତାହାହେଲେ ସେ ସେହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ତ୍ୟାଗକରି
ଅନ୍ୟ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଯାଇ ଥାଏ । ଏହାଛଡ଼ା ଯଦି କାରଖାନାରେ
କା ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନରେ ହରତାତ ବା ତାଲବଦୀ ଦେଖାଯାଏ,
ତାହାହେଲେ ଶ୍ରମିକ କୌଣସି କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ନକରି ସିଧାସଳଖ
ଗାଁକୁ ଫଳାଇଯାଏ ।

ଏ ପ୍ରକାର ପରିସ୍ଥିତିରେ କୌଣସି ସଂଗଠନ ଉତ୍ତୋତ୍ତର
କରିପାରିବ ନାହିଁ । ପୁଣି ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଯେ,
ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନକୁ ସ୍ୱାକୃତି ଦେବାରେ କନହ
ଭଦ୍ରୁଟିଛି ଜିନା ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିବାଦର ସୁପ୍ରସାର ହୋଇଛି,
ସେତେବେଳେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମନପ୍ରାଣରେ ସଂଗଠନ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ
ପ୍ରବଳ ଉନ୍ମାଦ ଓ ଉତ୍ସାହ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ମଝିରେ
ଶ୍ରମିକ ଯଦି ଗାଁକୁ ଚାଲିଯାଏ ଓ ତାପରେ ଗାଁରୁ ଫେରିଆସେ,
ତାହାହେଲେ ସେତେବେଳକୁ ତା'ର ସଂଗଠନ ସଂପର୍କରେ
ପୂର୍ବ ଉତ୍ସାହ ଓ ଉନ୍ମାଦନା ଥିଲାପରି ମନେହୁଏନା ।

ପୁଣି ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ଦୁହାସାଇପାରେ ଯେ, କହୁ ଶ୍ରମିକ
ଗାଁରେ ନିଜର ସ୍ୱଳ୍ପ ଉତ୍ତମ ଯୋଗ୍ୟ ପାଇଁ ସେହି ସମୟରେ
ଆଶ୍ରୟ ପାଇ ଯାଇଥିବାରୁ, ସେମାନେ ଆଉ ଗାଁକୁ ଆସିବାକୁ
ମନ ବଳାନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ଦୃଢ଼ତା ଓ ଦୃଢ଼
ବିକାଶ କରିବାକୁ ହେଲେ, ଶ୍ରମିକମାନେ ସ୍ଥାୟୀଭାବରେ ଶିଳ୍ପ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ବସବାସ କରିବା ଉଚିତ୍ ଜିନ୍ତୁ ଏହା ହୋଇ
ନପାରିଲେ, ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ଆନ୍ଦୋଳନ ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ଉତ୍ତୋତ୍ତର
ଭରପି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

(୫) ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ନେତା ଶ୍ରମିକ ନୁହନ୍ତି—(Absence
of labour Union leaders among the workers)
ଭାରତୀୟ ଶ୍ରମିକ ସଂଘ ଆନ୍ଦୋଳନର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବିକାଶରେ ସବୁ-
ଠାରୁ ବଡ଼ ବାଧା ହେଉଛି ଯେ ଶ୍ରମିକବର୍ଗଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏପରି
କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ନାହାନ୍ତି, ଯେ କି ଏହି ସଂଗଠନର ନେତୃତ୍ୱ
ଗ୍ରହଣ କରିବେ । କିନ୍ତୁ ଏହା ପ୍ରାୟ ଦେଖାଯାଏ ଯେ, ଶ୍ରମ-
ସଂଘର ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଦୃଢ଼ ନେତାମାନେହିଁ
ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥାନ୍ତି ।

(୬) ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସନ୍ନ ଏବଂ ଏକତାର
ଅଭାବ—(Lack of United Front of labour Union's,
in the Country)—ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଶରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଘର
ଭ୍ରାତୃତା ବିରଳ କେତ୍ର ସଂସ୍ଥା ଅଛି । ଏହାଛଡ଼ା
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରମିକ ସଂସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଅଛି । ଶ୍ରମିକ ସଂଘର
ଆନ୍ଦୋଳନ ବିକାଶର ଉଚିତ୍ତାସ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲେ ଜଣାପଡ଼େ କି,
ଶ୍ରମକ ସଂଘର ଏକତା କେବଳ କ୍ଷଣସାଧ୍ୟ । ବୟତଧାରାର
ଅନୁଚିତ୍ତା ଉପରେ ହିଁ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରମ ସଂଗଠନରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ
ଶ୍ରମ ସଂଗଠନର ଉତ୍ତର ହୋଇଛି । ପୁଣି ଦେଶରେ ଶ୍ରମିକ
ସଂଗଠନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସଂଯୁକ୍ତ ମନୋଭାବ
ପ୍ରକଟିତ ହେଉନାହିଁ ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ, ଯେଉଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶ୍ରମ
ସଂସ୍ଥାମାନ ଅଛି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବଦା ବିରୋଧ ଉଭି-

ରହିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମ ସଂଗଠନ, ନିଜ ନିଜର ଆଧିପତ୍ୟ
ବସ୍ତ୍ରର ଏବଂ ନିଜ ଆଦର୍ଶର ପ୍ରତିପାଦନ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରମ ସଂ-
ଗଠନର ନୀତି ଆଦର୍ଶ ତଥା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବିଫଳ କରିବାରେ
ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରମିକ ଏହି ପରସ୍ପର ସଂଗଠନର
ସମସ୍ତ ନୀତି ଓ ଆଦର୍ଶର ଉଚ୍ଚେଇରେ ନଜର କାବନକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଦୃଷ୍ଟି ମନେକରୁଛନ୍ତି । ଏହାହିଁ ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ଉତ୍ତୋତ୍ତର
ବିକାଶରେ ବାଧା ଦେବାରେ ଯେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ଅଟେ,
ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହ ।

(୭) ପରସ୍ପରର ସହଯୋଗୀ ଓ କଲ୍ୟାଣକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ
ଦୃଷ୍ଟିବାରେ ଅସାମର୍ଥ୍ୟ(Failure to realise the importance
of mutual help and welfare activities) କୌଣସି
ସଂଗଠନର ଦୃଢ଼ ବିକାଶ ଓ ସଫଳତା ଲାଭପାଇଁ, ତାର
ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ପାରସ୍ପରିକ ସହଯୋଗ ରହିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବ-
ଶ୍ୟକ । ଶ୍ରମିକଙ୍କର ଦାନହୀନ ଅବସ୍ଥା, ମାଲିକମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ
ମନୋଭାବ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱନିତ ଶ୍ରମିକଙ୍କର ନିମ୍ନସ୍ତରର ଜୀବନ
ଧାରଣଭାବ୍ୟାଦି ବିଷୟ ପ୍ରାୟ ଜଣା ଅଧିକେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣା ।

ଶ୍ରମିକ ସଂଘ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଜୀବନ ସ୍ତରରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ସେମାନଙ୍କର ସର୍ବଦିଅ କଲ୍ୟାଣ ସାଧନ କରିବାକୁ
ସେମାନଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି ମନେକରିବା ଉଚିତ୍ ।
ତେଣୁ ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରିବାରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର
ସଂଘକୁ ସକ୍ରିୟ ସହଯୋଗ ଦେବା ଏକାନ୍ତ ଲୋଡ଼ା । କିନ୍ତୁ ଏ ସମସ୍ତ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ପ୍ରାୟ ଅସହଯୋଗ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଛି ।
ଏହି ସବୁ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରମିକସଂଘ ଆନ୍ଦୋଳନର
ବିକାଶରେ ବିଶେଷ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ।

(୮) ଜୀବନର ନିମ୍ନସ୍ତର ଓ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଅସନ୍ତୋଷଜନକ
ପରିସ୍ଥିତି—(Low standard of life and dissatisfactory
working condition of the workers) ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କୁ କାର-
ଖାନାରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି କାମକରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ତେଣୁ
କାରଖାନାମାନଙ୍କରେ ଏତେ ଘଣ୍ଟା ଧରି କାମ କରିବା ଫଳରେ
ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଓ ଶକ୍ତିର ବିଶେଷ ହ୍ରାସ ହୁଏ ଏବଂ ସେମାନେ
ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ଜିୟା କଳାପରେ ଭାଗନେଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ପୁନଶ୍ଚ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଅସୁସ୍ଥ ପରିସ୍ଥିତିରେ କାମକରିବାକୁ
ପଡ଼େ ଯେ, ତାର ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ବେଳକୁ ବେଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ
ହୋଇପଡ଼େ ଏବଂ ସେ କୌଣସି ସମସ୍ୟାକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ବିଶ୍ଳେଷ
କରିବାରେ କ୍ଷମ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ନିମ୍ନ
ଜୀବନମାନ ତାହାର ଶାରୀରିକ ବିକାଶରେ ବିଶେଷ ବ୍ୟାଧାତ
ସୃଷ୍ଟିକରେ ଓ ଅନ୍ୟ ଲାଷ୍ଟାରେ କହିଲେ, ତାର ଆତ୍ମି ଶାରୀରିକ
ବିକାଶ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ସେ ତାର ଶାରୀରିକ
ଓ ମାନସିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ ଦୁର୍ବଳ, ସେ ସେତେବେଳେ ଯେ
ଦୃଢ଼ ସଂଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିପରି ସକ୍ରିୟ ସହଯୋଗ କରିପାରିବ ଓ
ପୁଣି ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସଫଳତା ଆନନ୍ଦନ କରିପାରିବ ସେ ପ୍ରକାର
ଆଶା କରିବା ବିଚ୍ଚିନା ନୁହେଁ କି ?

ବାହ୍ୟ ବିରୋଧ

୧) ମଧ୍ୟସ୍ଥିକ ବିରୋଧ (Hostile attitude of the Jobbers) ଶ୍ରେଣି ବିକାଶ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଭାରତରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିକ ନାମରେ ଏକ ଶୋଷା ସମାଜରେ ବିଶେଷ ଆନ୍ଧାନ ଜମାଇ ବସିଲା । ଶ୍ରମିକ-ମାନଙ୍କୁ ଗର୍ବିତା, ପୁଣି ସେମାନଙ୍କୁ ସହରରେ କାମ ଓ ପର ଯୋଗାଇବା ଉତ୍ସାହଦେବା, ବେମାରି ଓ ଦୁର୍ଘଟଣା ସମୟରେ ତାଙ୍କର ସେବା କରିବା ଉତ୍ୟାଦି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥିକ ଦ୍ଵାରା ସଂଗଠିତ ହେଉଥିଲା ।

ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଶୋଷଣ କରିବାରେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଅସ୍ତିତ୍ଵ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଦୃଢ଼ କରିବାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା, ମଧ୍ୟସ୍ଥିକମାନଙ୍କର ଅସ୍ତିତ୍ଵର ବିରୋଧ ସାଧନା ତେଣୁ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ବିକାଶ ସାଧନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିକମାନେ ତେଷାକରେ ଯେ ଶ୍ରମିକମାନେ ପୂର୍ବ ଅବସ୍ଥାରେ ରହନ୍ତୁ ଓ ସେମାନଙ୍କ ସଂଗଠନ ବୃଦ୍ଧି ନପାଉ ।

ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ ସେତେବେଳେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଧର୍ମସତ୍ତା ହେଉଥିଲା, ତେବେ ଏହି ମଧ୍ୟସ୍ଥିକମାନେ କିପରି ସେମାନଙ୍କର ଧର୍ମସତ୍ତା ବିଫଳ ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ବିଶେଷ ପ୍ରୟତ୍ନ କରୁଥିଲେ । ପୁଣି ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏହି ମଧ୍ୟସ୍ଥିକମାନଙ୍କୁ, ମାଲିକମାନେ ଟଙ୍କା ଓ ଉତ୍ସାହ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥିକମାନଙ୍କର ନିରନ୍ତର ବିରୋଧ ପଦ୍ଧତରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ଆନ୍ଦୋଳନ ବିକାଶରେ ବିଶେଷ ବାଧା ସୃଷ୍ଟିହେଲା ।

୨) ମାଲିକମାନଙ୍କର ଅସହଯୋଗୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ— (Non-Co-operation attitude of the Employers) କେତେକ ଶ୍ରମ ବିଶେଷ ମତଦାନ କରନ୍ତି ଯେ, ପୂର୍ବେ ମାଲିକମାନେ ସଦାସର୍ବଦା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଶୋଷଣ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆଧୁନିକ ଶ୍ରମିକ ଜାଗରଣ ପଦ୍ଧତରେ ମାଲିକମାନଙ୍କର ଏହି ଶୋଷଣ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ବିଶେଷ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରାଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାଲିକମାନେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ଅଧିକ କାମନେଇ ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ମଜୁରୀ ଦେବା ପଦ୍ଧତ, ଅନ୍ୟ କେତେକ ସୁବିଧା ଦେବାରେ ବିଶେଷ ପ୍ରୟତ୍ନ କରିଛନ୍ତି ଓ କରୁଛନ୍ତି ।

ପୁଣି ମାଲିକମାନେ ସବୁବେଳେ ସତେତନ ଯେ, ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର କୌଣସି ସମୂହ ସଂଗଠନ ଶକ୍ତି ନରହୁ ଏବଂ ଏହି ସଂଗଠନ ଶକ୍ତି ଦ୍ଵାରା ସେମାନଙ୍କୁ ଯେପରି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ସର୍ତ୍ତ

ମାନିନେବାକୁ ନପଡ଼ୁ । ପୂର୍ବେ ସେତେବେଳେ ଶୋଷଣ ଓ ଅସହଯୋଗ ସୀମା ଲଂଘନ କରୁଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିରୋଧ ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ଜାଗ୍ରତ କରାଇ ସଂଗ୍ରାମୀ ମନୋଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସ୍ଵାଭାବିକ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କର ଏତେ ଶକ୍ତି ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ନଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ସଂଗଠିତ ଅବସ୍ଥାରେ ସଂଗ୍ରାମୀ ମନୋଭାବକୁ ଦୂରକୁ ଆଗେଇ ନେବେ ।

ଏହି ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସୁଶୁଖିତ ଓ ସଂଗଠିତ କରିବାର ପ୍ରୟତ୍ନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ ରାଜନୈତିକ ନେତାମାନେ ଶ୍ରମିକ ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ଵ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ସେତେବେଳେ ହରତାଳ ପଦ୍ଧତରେ ଶିଳ୍ପସାଦନରେ ବିଶେଷ ବାଧା ଉପସ୍ଥିତ, ସେତେବେଳେ ମିଲ୍ ମାଲିକମାନଙ୍କ ମନରେ ତେତନା ଆସିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ସେତେବେଳେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ତଥା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିରୋଧମୂଳକ ଉତ୍ସାହନ (Victimization) କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିଶୋଧମୂଳକ ଉତ୍ସାହନ କରିବାକୁ ଯାଇ ସେତେବେଳେ ମାଲିକମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ପଦତ୍ୟତ କରୁଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ନାମକୁ (Black list)ରେ ରଖୁଥିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ କାମରେ ବଦନାମ ଆଣୁଥିଲେ ଉତ୍ୟାଦି, ଉତ୍ୟାଦି ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ସେତେବେଳେ ମାଲିକମାନେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କିପରି ପ୍ରତିଶୋଧମୂଳକ ଉତ୍ସାହନ କରୁଥିଲେ, ତାହାର ଅସଂଖ୍ୟ ଉଦାହରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରେ । ଏହା ଛଡ଼ା ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ମାଲିକ ନିଜ ପରିଶୁଦ୍ଧି ଓ ନିଜ ନେତୃତ୍ଵରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନମାନ ସୃଷ୍ଟି କରାଇ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନରେ ବିରେଦ ଆଣୁଥିଲେ । କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ, ମାଲିକମାନେ ନିଜ ଲୋକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନରେ ଉଲ୍ଲିକରାଇ ତାଙ୍କରି ଦ୍ଵାରା ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କରିବାରେ ପ୍ରୟତ୍ନ କରାଉଥିଲେ । ଯଦି ଏସବୁ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ଵେ ମାଲିକମାନଙ୍କର ଆଶା ମେଣ୍ଟୁନୁଥିଲା, ତାହାହେଲେ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ନେତାକୁ ଓ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ବାରମାର ଅପମାନିତ କରୁଥିଲେ । ପୁଣି ମାଲିକମାନେ କହିବୋଲି ପାରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଅତିରିକ୍ତ ସୁବିଧାମାନ ପ୍ରଦାନ କରି, ନିଜର ହାତ ବାରିସା କରି ରଖୁଥିଲେ ଏବଂ ସେହିମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ମିଲ୍ ମାଲିକମାନଙ୍କର ଏହିସବୁ ମନୋଭାବ ଯୋଗୁଁ, ଶ୍ରମିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଗତି ଗଠି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତରପୂର୍ବ,
କଟକ-୯

ଓଡ଼ିଶାର ବିପୁଳ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ, ଯଥା-ଜଳ, ଜଙ୍ଗଲ, ଖଣି, ମୃତ୍ତିକା, ସମୁଦ୍ର ଆଦିର ଉପଯୋଗ ସଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଶାର ପରିଶ୍ରମୀ ଓ ବୃଦ୍ଧିମାନ ରେକର୍ଡ଼ିର ସଦୃଶଯୋଗ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟାପକ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି

ସ୍ୱପଦ୍ଧି ସୌଧ୍ୟକାର ପ୍ରସୂତୀ

ଜେନାମଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ

କ୍ରିଏ ନକାଣେ ସ୍ୱପଦ୍ଧି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସୂତୀ । ରାଷ୍ଟ୍ର ଗଠନ ପଥରେ ଭାରତ ଭଳି ଏକ ବିକାଶୋନ୍ମୁଖୀ ଅର୍ଥନୀତିରେ ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଶକ୍ତି ଯେ ଜନ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଓ ଆନୁପାତିକ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧିରେ ସ୍ଥଗିତା ଏହା ଅଙ୍ଗେ ନିରାତର ବିଶୟ । ଏହା କେବଳ ପ୍ରଗତିରୁ ଯେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରୁଛି ତାହା ନୁହେଁ, ଦାରିଦ୍ର ଓ ଦୈଶ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିର କାରଣରୂପେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଉଠୁଛି ମଧ୍ୟ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ତଥା ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଶିବ ଶୃଙ୍ଖଳା ବିରଳି ଚାପର୍ଯ୍ୟୁଷ୍ଟ ଚାହା ସହଜରେ ଅନୁମେୟ ।

ଅଧିକକୁ ନ ଦୋଷାୟ

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ମାତ୍ର ଯେ ଅନୁଶାସନ ହୁଁ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନର ଆଧାର । ଶିବ ଅଶାନ୍ତି ବା ବିଶ୍ୱ-ଖଳା ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରବାହର ଅନନ୍ୟ ଅନୁରାୟ ରୂପେ ସୁବିଚିତ । ଉତ୍ପାଦନର ବୃଦ୍ଧି ସହୋଦ୍ୟମା ଅ-ଶାନ୍ତାରୂପେ ମାଲିକ ଓ ଶ୍ରମିକ ଶିବ ଶାନ୍ତି ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ଓ ଶ୍ୱ-ଖଳା ବଦାୟ ଉଚ୍ଚରେ ଶିଦ୍ୟୋପିକ-ଶାନ୍ତି ସ୍ୱତଃ ଅପ୍ରତିହତ ରହିବ ନିଶ୍ଚୟ । ତା ଛଡ଼ା ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ବଦିଲେ ସବୁ ଖାରଚିତ୍ର ଆବଶ୍ୟକ ସମୟରେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ବିନିଷପତ୍ର ବିଶିଷ୍ଟାକୁ ମିଳିବ । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅର୍ଥକୁ ମରୁତା ବୃଦ୍ଧି ହେବୁ

ତାବନ ଧାରଣର ମାନବୁଦ୍ଧି କିଛିତା ସମ୍ଭବ ହେବ ମଧ୍ୟ । ଏହା ବ୍ୟତିତ ଆବଶ୍ୟକାନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବଜାରକୁ ଆସିଲେ ଦରଦାମ୍ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବାରାତରରେ ମୁଦ୍ରାଶକ୍ତି କିୟତା-ଗଣେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଯେ ହେବ, ଏଥିରେ ଦୂରୁକ୍ତି ନ ଥାଇ ପାରେ । ସର୍ବୋପରି ଶିବ ସ-ପ୍ରସାରଣ ଓ ନୂଆ ଶିବ ସ୍ଥାପନ ଓ ନୂଆ ନିଯୁକ୍ତିର ଅବକାଶକୁ ଏହା ପରୋକ୍ଷରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ମଧ୍ୟ । ଯେଣୁ ଅଧିକରୁ ନଦୋଷାୟ ।

ଅଧିକ ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପଦ କରିପାରେ ନାହିଁ

ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିଛିତା ପ୍ରଗତିରେ ଆମ୍ଭସଙ୍ଗେ ଲଭକ୍ଷି ଅମିୟବା ଦେଶପକ୍ଷରେ ଅହିତକର ହେବ । ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରବାହ ଅପ୍ରତିହତ ଓ ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଲେଡ଼ା ନିଷ୍ପା ସାହାସ ଓ ଆମ୍ଭ ପ୍ରତ୍ୟୟ ସହ କର୍ମଯୋଗ । ଏହି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧିର ୨ଟି ମୁଖ୍ୟ ପକ୍ଷ ହେଉଛି—(୧) କମ୍ ଲଗାଣରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦନ ଦ୍ରବ୍ୟର ସମାହାର ବୃଦ୍ଧି ନରୁବା (୨) ଆନୁପାତିକ କମ୍ ଲଗାଣ (Input) ବୃଦ୍ଧି ମାଧ୍ୟମରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହାରର ଉତ୍ପାଦନ ଲାଭ । ଏହା ଫଳରେ ଉତ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟ ସଞ୍ଚୟ ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ଲାଭମ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ ସୁସ-ହତି ଯୋଜନା ବ୍ୟତିରେକ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ସହଜ ଓ ସୁଲଭ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ ଅଧିକ ବ୍ୟକ୍ତି ସ-ପଦ କରିପାରେ ନାହିଁ ।

ଆଳସ୍ୟ ସମସ୍ତ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ମୂଳ

ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କେତୋଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ସ-ପର୍ଯ୍ୟରେ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉଚିତ୍ ମଣୁଛି । ଯଥା:—

(୧) କମ୍ ଲଗାଣରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ମାନସିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ସହୋଦ୍ୟମ ଓ ଶିବ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟକୁ ପ୍ରଥମେ ଉତ୍କଳାବିତ କରିବା ଲେଡ଼ା ।

(୨) ଶ୍ରମିକ ଓ ପରିଶ୍ରମକରା କର୍ମ-ପକ୍ଷକର ବୁଝାମଣା-ନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ନିରୂପିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବାରେ, ଶ୍ରମିକ ପରିଶ୍ରମକରା କର୍ମ-ପକ୍ଷକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ବିଧେୟ ।

(୩) ଶିବ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଶ୍ରମିକ କାମପାଇଁ ପହଞ୍ଚିବା ଉଚିତ୍ ।

(୪) ଯାଗିକ ତଥା ଲେକ-ଶକ୍ତିର ଅନୁକୂଳନ ବିନିଯୋଗ ଏବଂ ଅପତୟ ଅପସାରଣ ସମେତ ଉତ୍ପାଦନ, ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ତଥା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତାରେ ଉଲଟିବିଧାନ ଦିଗରେ ପ୍ରୟାସୀ ହେବା ସୁହଣୀୟ ।

(୫) ଠିକ ରାବେ କାମ କରିବା, ଯାହାଫଳରେ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଉତ୍ପାଦିକାର ସଫଳ ସମନ୍ୱୟ ସମ୍ଭବ ଓ ସୁଲଭ୍ୟ ହେବ ।

(୬) ଉପ ଉପାଦାନ ହେଉଥିବା ଅଧିକମାନକୁ ଚିହ୍ନିତ କରିବା ଓ ତାର ଅପସାରଣ ଦିଗରେ ଶ୍ରମିକ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷକୁ ଦିଶ୍ୱସ୍ତତାର ସହ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୟ ।

(୭) ଶ୍ରମିକ ଅନୁପସ୍ଥିତି ଅବସାନ ପାଇଁ ଶ୍ରମିକ ପ୍ରଚ୍ଛେଦନା ହେବା ଲୋଡ଼ା ।

(୮) ଶିକ୍ଷାୟତନରେ ସାଧାରଣ ଶୁଖିଲା ରକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ମଞ୍ଚର ଗତିରେ ଜାମ କରିବା, ଧର୍ମପତ୍ର, ଘୋରାଓ, ଓ ବିଶୋଧ ପ୍ରଦର୍ଶନ, ଅପପ୍ରଭୁର ଆଦିରୁ ଶ୍ରମିକ ଯଥାସାଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଦରକାର ।

(୯) ଦାୟିତ୍ୱବାନ ନାଗରିକରୂପେ ଗୋଷ୍ଠୀସାଥୀ ଓ ଉପକ୍ରମକାରୀ ଶିଳ୍ପର ଛାଡ଼ି ପ୍ରତି ସଚେତ ରହି ଶ୍ରମିକ ଶାନ୍ତି-ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଥାରେ ସକଳ ସମସ୍ୟା ଓ ମତାନୈକ୍ୟ ସମାଧାନରେ ସଚେତ ହେବା ସର୍ବାଦୌକରଣୀୟ ।

(୧୦) ଶ୍ରମିକ ବଳିଆ ମନୋରାବ ପରିହାର ପୂର୍ବକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ମତାନୈକ୍ୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଆପୋଷ ଆଲୋଚନା ଭିତରେ ଏବଂ ଆଇନାନୁମୋଦିତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ କଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ସମାଧାନରେ ସଚେତ ପ୍ରୟାସ ହେବା ଉଚିତ ।

(୧୧) ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଶ୍ରମ ବିଭାଗରୁ ନଷ୍ଟ ହେବାକୁ ନଦେବାରେ ଶ୍ରମିକ ବ୍ରତୀ ହେବା ସୁରକ୍ଷାୟ ।

(୧୨) ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ଦାୟିତ୍ୱଭାବ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରାୟଣତା ଶ୍ରମିକ ଉଦ୍‌ବୀଡ଼ିତ କରି ରଖିବାରେ ପ୍ରୟାସୀ ହେବ ସମ୍ଭବିତ ।

(୧୩) କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଂପାଦନରେ ଶ୍ରମିକ ଅନୁରାଗୀ ଓ ସହକାର ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସମାଜର ସମସ୍ୟାରୁପେ ଆଇନ ବା ସଂବିଧି ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ବିଧାୟ । ଶିଳ୍ପ ଓ ଖାଲଟିକର ସ୍ୱାର୍ଥ ସଂରକ୍ଷଣରେ ସାଧୁତା ଓ ନୈତିକତାର ସହ ବ୍ରତୀ ହେବା ବିଧେୟ ।

ଏକା ହାତରେ ତାଳ ବାଜେନାହିଁ

ଏଠାରେ ଭୁଲିଯିବା ଅନୁଚିତ ଯେ ଉପାଦାନ ବୃଦ୍ଧି ଅର୍ଥ ଉତ୍ପାଦନ ଦୈନିକ ଶ୍ରମ ନିଷ୍ପାସନ (Extraction) ନୁହେଁ । ନୂତନା 'ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁନାଫାଖୋର ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଚରିତାର୍ଥ ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରବ ସହଜ ଉପାୟ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ ।

(୧) ଉପାଦାନ ବୃଦ୍ଧି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବିଭୁର ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ଶ୍ରମିକଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଉଦ୍‌ଗୀର ସମୀକ୍ଷା କରିବା ସୁହଣୀୟ ।

(୨) ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଶ୍ରମିକର ସମର୍ଥନ ସେକ୍ଟାକୃତ ସହୋଦ୍ୟମ,

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତିରେ ସ୍ୱୀକୃତ ପରିବର୍ତ୍ତନ, କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚ୍ଛେଦ ଆଦି ବିବିଧ ଦିଗ ସୁଗୁରୁରୂପେ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଭାରୀ ଏ ଦିଗରେ ଆଗେଇବା ଉଚିତ ।

(୩) ଏଥିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ପ୍ରଣାଳି ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନର ଉତ୍ତମ ହାସଲ, ସମୁଚିତ ଶିଳ୍ପ ସଂଗ୍ରହନ, ଅନିମାନ୍ୱିତ ପ୍ରସଙ୍ଗର ସମାଧାନ, ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କୌଶଳରେ ବିକାଶ, ଶ୍ରମ କଲ୍ୟାଣାଦି ଦିଗରେ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସଚେତ ଓ ସଚେତ ହେବା ବିଧେୟ ।

(୪) ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନକର୍ମିତ ଲାଭାଂଶରୁ ଶ୍ରମିକକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ନିମିତ୍ତ ଆର୍ଥିକ ପାରିତୋଷିକ ପ୍ରଦାନରେ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବୃପଣ ହେବା ଅନୁଚିତ ।

(୫) ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ସାଧାନତାରେ ଅବାଧିତ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବା ଅସାଧୁ ଶ୍ରମାଭ୍ୟାସରୁ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବିରତ ରହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ, ତୁଚ୍ଛିନାମା ଓ ଗୃହୀତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଆଶୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ତଥା ଶ୍ରମିକର ମାନବୀୟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା, କଲ୍ୟାଣ ପ୍ରତି ସଚେତନ ରହି ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଏକ ସହୋଦ୍ୟମୀ ଓ ଅତରଙ୍ଗ ଅଂଶୀଦାର-ରୂପେ ଶ୍ରମିକର ସହଯୋଗ, ସହମତ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସାହାଯ୍ୟ ନେବାରେ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପ୍ରୟାସୀ ହେବା ସର୍ବାଦୌ କରଣୀୟ ।

ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ଉପାୟ ଆସେ

ପରିଚ୍ଛେଦନାରେ କହିବା ନିରର୍ଥକ ଯେ ଅର୍ଥନୈତିକ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଦିଗରେ ଶିଳ୍ପର ଦୂର ଅଂଶୀଦାରରୂପେ ଶ୍ରମିକ ଓ ମାଲିକଙ୍କର ଉପାଦାନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏକ ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି । ପରସ୍ପର ନାଲିସ ଓ ଅଭିଯୋଗ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସାଲିସ ଓ ମିଳା ନିଶା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିଳ୍ପ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟକୁ ଉତ୍ତମାଦିତ କରି ରଖିବା ସର୍ବାଦୌକରଣୀୟ, ଯେଣୁ ଶିଳ୍ପ ଶାନ୍ତି ଓ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ବିନା ଉପାଦାନ ପ୍ରବାହ ଓ ହାର ବୃଦ୍ଧି ଏକ ଦୁରୁହ ବ୍ୟାପାର । ଏଠାରେ ଭୁଲିଯିବା ଅନୁଚିତ ଯେ ଦେଶ ଏକ କଷ୍ଟକର ଦଶନ୍ଧି ମଧ୍ୟରେ ଗତି କରୁଛି ଏବଂ ସୁଖି-ଖଳ ରତ୍ନୟନ ତଥା ଉପାଦାନ ବୃଦ୍ଧିର ଆହ୍ୱାନକୁ ମୁକାବିଲ ପାଇଁ ଆମକୁ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ପରିବର୍ତ୍ତନ ବେଗ ସହିତ ପାଦ ମିଳାଇ ଶକ୍ତିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯଦିଓ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ଅଧିକତର ଆବୁ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ଦିଗରେ ବୃଦ୍ଧ ରିଭି ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ତଥାପି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆମ୍ଭନିର୍ଭରଶୀଳତା ହାସଲ ପାଇଁ ଅଧିକ ଉପାଦାନ ଆମର କାର୍ଯ୍ୟ । ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିକୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରୁ ମୁକ୍ତ କରାଇବା ପାଇଁ ଅର୍ଥନୀତିର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପାଦାନ ଓ ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ବଦି ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକାକ ଆବଶ୍ୟକ, ଏହାହିଁ ଅର୍ଥନୈତିକ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ସମୟର ଆହ୍ୱାନ ଶିଳ୍ପର ଦୂର ଅଂଶୀଦାର ଶ୍ରମିକ ଓ ମାଲିକଙ୍କ ପ୍ରତି । ଯେଣୁ ଅଧିକ ଉପାଦାନଶ୍ରମ ଶ୍ରମିକ ସୌଭାଗ୍ୟ ଓ ସଂହିର ପ୍ରସୂତୀ ।

ସ୍ୱାଧୀନତା ସୌଧକାର ପ୍ରସୂତୀ

ଜୀବନ ଧାରଣର ମାନବୃଦ୍ଧି କିଛିଟା ସମ୍ଭବ ହେବ ମଧ୍ୟ । ଏହା ବ୍ୟତିତ ଆବଶ୍ୟକାନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ଆର୍ଥିକ ଦରଦାମ୍ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବାଚାଚରରେ ମୁଦ୍ରାକ୍ରିୟା କିୟତା-ଶରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଯେ ହେବ, ଏଥିରେ ଦୃଢ଼ତା ନ ଥାଇ ପାରେ । ସର୍ବୋପରି ଶିବ ସଂପ୍ରସାରଣ ଓ ନୂଆ ଶିବ ସ୍ଥାପନ ଓ ନୂଆ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅବକାଶକୁ ଏହା ପରୋକ୍ଷରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ମଧ୍ୟ । ଯେଣୁ ଅଧିକତ୍ତ ନଦୋଷାୟ ।

ଅସ୍ଥିର ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପଦ କରପାରେ ନାହିଁ

ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିଛିଟା ପ୍ରଗତିରେ ଆମ୍ଭସଭାସ ମରକଟି ଅନିୟିତା ଦେଶପକ୍ଷରେ ଅଧିକକର ହେବ । ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରବାହ ଅସ୍ଥିରତା ଓ ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଲୋଡ଼ା ନିଆ ସାହାସ ଓ ଆମ୍ଭ ପ୍ରତ୍ୟୟ ସହ କର୍ମଯୋଗ । ଏହି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧିର ୨ଟି ମୁଖ୍ୟ ପକ୍ଷ ହେଉଛି—(୧) କମ୍ ଲଗାଣରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦନ ଦ୍ରବ୍ୟର ସମାଧାର ବୃଦ୍ଧି ନରୁବା (୨) ଆନୁପାତିକ କମ୍ ଲଗାଣ (Input) ବୃଦ୍ଧି ମାଧ୍ୟମରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହାରର ଉତ୍ପାଦନ ସର । ଏହା ଫଳରେ ଉତ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ଭଲମ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ ସୁସଂହତି ଯୋଜନା ବ୍ୟତିରେକ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ସହଜ ଓ ସୁଲଭ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ ଅସ୍ଥିର ବ୍ୟକ୍ତି ସଂପଦ କରିପାରେ ନାହିଁ ।

ଜେନାନଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ

ଆଲସ୍ୟ ସମସ୍ତ ବପର୍ଯ୍ୟୟର ମୂଳ

କ୍ରିଏ ନକାଣେ ଶ୍ରମହିଁ ସମୃଦ୍ଧିର ପ୍ରସୂତୀ । ଗାଠ୍ୟ ଗଠନ ପଥରେ ଭାରତ ଭଳି ଏକ ବିକାଶୋନ୍ମୁଖୀ ଅର୍ଥନୀତିରେ ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଶତ୍ରୁ ଯେ ଜନ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଓ ଆନୁପାତିକ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧିରେ ସଫଳତା ଏହା ଅଙ୍ଗେ ନିରାଗତ ବିଶ୍ୱୟ । ଏହା କେବଳ ପ୍ରଗତିରୁ ଯେ ବିସ୍ମିତ କରୁଛି ତାହା ନୁହେଁ, ଦାରିଦ୍ର ଓ ଦୈଶ୍ୟମ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିର କାରଣରୂପେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଉଠୁଛି ମଧ୍ୟ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ତଥା ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଶିବ ଶୃଙ୍ଖଳା ବିଭକ୍ତି ତାପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ତାହା ସହକରେ ଅନୁମେୟ ।

ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କେତୋଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ସଂପର୍କରେ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉଚିତ୍ ମଣୁଛି । ଯଥା:—

(୧) କମ୍ ଲଗାଣରେ ଅଧିକତ୍ତ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ମାନସିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ସହୋଦ୍ୟମ ଓ ଶିବ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟକୁ ପ୍ରଥମେ ଉତ୍ତ୍ୱାସିତ କରିବା ଲୋଡ଼ା ।

(୨) ଶ୍ରମିକ ଓ ପରିଶ୍ରମକର୍ତ୍ତା କର୍ମପକ୍ଷକର ବୁଝାମଣା-ନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ନିରୁପିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବାରେ ଶ୍ରମିକ ପରିଶ୍ରମକର୍ତ୍ତା କର୍ମପକ୍ଷକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ବିଧେୟ ।

(୩) ଶିବ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଶ୍ରମିକ କାମପାଇଁ ପହଞ୍ଚିବା ଉଚିତ୍ ।

(୪) ଯାତ୍ନିକ ତଥା ଲୋକଶକ୍ତିର ଅନୁକୂଳତା ବିନିଯୋଗ ଏବଂ ଅପରସ୍ତ ଅପସାରଣ ସମେତ ଉତ୍ପାଦନ, ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ତଥା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତାରେ ଉଚ୍ଚତିରୁଧାର ବିଗରେ ପ୍ରସାସୀ ହେବା ସୁହଣୀୟ ।

(୫) ଠିକ୍ ଭାବେ କାମ କରିବା, ଯାହାଫଳରେ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଉତ୍ପାଦିକାର ସଫଳ ସମନ୍ୱୟ ସମ୍ଭବ ଓ ସୁଲଭ ହେବ ।

ଅଧିକତ୍ତ ନ ଦୋଷାୟ

ବହିତା ବାହୁଲ୍ୟ ମାତ୍ର ଯେ ଅନୁଶାସନ ହୁଁ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନର ଆଧାର । ଶିବ ଅଶାନ୍ତି ବା ବିଶ୍ୱ-ଖଳା ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରବାହର ଅନନ୍ୟ ଅନୁରାୟ ରୂପେ ସୃଷ୍ଟିକର । ଉତ୍ପାଦନର ଦୂର ସହୋଦ୍ୟମା ଅଂଶୀଦାରରୂପେ ମାଲିକ ଓ ଶ୍ରମିକ ଶିବ ଶାନ୍ତି ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ଓ ଶ୍ୱ-ଖଳା ଦବାୟ ରକ୍ଷିରେ ଔଦ୍ୟୋଗିକ-ଶାନ୍ତି ସ୍ୱତଃ ଅସ୍ଥିରତା ରହିବ ନିଶ୍ଚୟ । ତା ସତ୍ତ୍ୱା ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ବଦିରେ ସବୁ ଖାଲଟିକୁ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟରେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ କିନିଷପତ୍ର ବିଶିଷ୍ଟାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅର୍ଥକୁ ମତୁରା ବୃଦ୍ଧି ହେବୁ

(୬) କମ ଉତ୍ପାଦନ ହେଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳମାନକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଓ ତାର ଅପସାରଣ ଦିଗରେ ଶ୍ରମିକ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ମପୁସ୍ତକ ଦିଶୁଥିବାର ସହ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ।

(୭) ଶ୍ରମିକ ଅନୁପସ୍ଥିତି ଅବସାନ ପାଇଁ ଶ୍ରମିକ ପ୍ରଚେଷ୍ଟ ହେବା ଲୋଡ଼ା ।

(୮) ଶିକ୍ଷାୟତନରେ ସାଧାରଣ ଶୁଖିଲା ରନ୍ଧା କରିବା ଏବଂ ମଞ୍ଜର ଗତିରେ କାମ କରିବା, ଧର୍ମଘଟ, ଘୋରାଓ, ଓ ବିଶୋଧ ପ୍ରଦର୍ଶନ, ଅପପ୍ରଭୁ ଆଦିକୁ ଶ୍ରମିକ ସମାସାଧ୍ୟ ନିବୃତ୍ତ ରହିବା ଦରକାର ।

(୯) ଦାୟିତ୍ୱବାନ ନାଗରିକରୂପେ ଗୋଷ୍ଠୀସ୍ୱାର୍ଥ ଓ ଲୋକହିତକାରୀ ଶିଳ୍ପର ସ୍ଥିତି ପ୍ରତି ସଚେତ ରହି ଶ୍ରମିକ ଶାନ୍ତି-ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଥାରେ ସକଳ ସମସ୍ୟା ଓ ମତାନୈକ୍ୟ ସମାଧାନରେ ସଚେଷ୍ଟ ହେବା ସର୍ବାଦୌକରଣୀୟ ।

(୧୦) ଶ୍ରମିକ ଦଳିଆ ମନୋଭାବ ପରିହାର ପୂର୍ବକ ରୂପେ ଓ ମତାନୈକ୍ୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଆପୋଷ ଆଲୋଚନା ଭିତରେ ଏବଂ ଆଇନାନୁମୋଦିତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ କଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ସମାଧାନରେ ସତତ ପ୍ରୟାସୀ ହେବା ଉଚିତ ।

(୧୧) ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ଣ୍ଣୟ ଶ୍ରମ ବିଦସ୍ତ ନଷ୍ଟ ହେବାକୁ ନଦେବାରେ ଶ୍ରମିକ ବ୍ରତୀ ହେବା ସୁରଣୀୟ ।

(୧୨) ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ଦାୟିତ୍ୱଭାବ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରାୟଣତା ଶ୍ରମିକ ଉଦ୍‌ବୀଦିତ କରି ରଖିବାରେ ପ୍ରୟାସୀ ହେବ ସମ୍ଭବିତ ।

(୧୩) କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଂପାଦନରେ ଶ୍ରମିକ ଅନୁରାଗୀ ଓ ସମ୍ବହାନ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସମାଜର ସହସ୍ୟରୂପେ ଆଇନ ବା ସଂବିଧି ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ବିଧିୟ । ଶିଳ୍ପ ଓ ଖାଉଟିକର ସ୍ୱାର୍ଥ ସଂରକ୍ଷଣରେ ସାଧୁତା ଓ ନୈତିକତାର ସହ ବ୍ରତୀ ହେବା ବିଧିୟ ।

ଏକା ହାତରେ ତାଳି ବାଜେନାହିଁ

ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅନୁଚିତ ଯେ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ଅର୍ଥ ବେତନ ଦୈନିକ ଶ୍ରମ ନିଷ୍ଠାସନ (Extraction) ନୁହେଁ । ନରୁବା 'ପୂର୍ଣ୍ଣ' ମୁନାଫାଖୋର ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଚରିତାର୍ଥ ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରବ ସହଜ ଉପାୟ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ ।

(୧) ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ମପୁସ୍ତକ ବିଶ୍ୱର ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ଶ୍ରମିକଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଉଦ୍ଧାର ସମାଧାନ କରିବା ସୁରଣୀୟ ।

(୨) ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ମପୁସ୍ତକ, ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଶ୍ରମିକର ସମର୍ଥନ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ସହୋଦ୍ୟମ,

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତିରେ ସ୍ୱୀକୃତ ପରିବର୍ତ୍ତନ, କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚ୍ଛେଦ ଆଦି ବିବିଧ ଦିଗ ସୁସ୍ପଷ୍ଟରୂପେ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଉଭାତୁ ଏ ଦିଗରେ ଆଗେଇବା ଉଚିତ ।

(୩) ଏଥିପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ପ୍ରଶାନ୍ତି ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ, ସମୁଚିତ ଶିଳ୍ପ ସଂଗ୍ରହନ, ଅମିମା-ସିତ ପ୍ରସଙ୍ଗର ସମାଧାନ, ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କୌଶଳରେ ବିକାଶ, ଶ୍ରମ କଲ୍ୟାଣାଦି ଦିଗରେ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ମପୁସ୍ତକ ସଚେତ ଓ ସଚେଷ୍ଟ ହେବା ବିଧିୟ ।

(୪) ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନକ୍ଷମିତ ରାଜ୍ୟ-ଗରୁ ଶ୍ରମିକକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ନିମିତ୍ତ ଅଧିକ ପାରିତୋଷିକ ପ୍ରଦାନରେ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ମପୁସ୍ତକ କୃପଣ ହେବା ଅନୁଚିତ ।

(୫) ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ସାଧାରଣତାରେ ଅବାସିତ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବା ଅସାଧୁ ଶ୍ରମାଭ୍ୟାସରୁ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ମପୁସ୍ତକ ଦିଗର ରହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ, ବୁଦ୍ଧିମାତା ଓ ଗୃହୀତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଆଶୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ତଥା ଶ୍ରମିକର ମାନବୀୟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା, କଲ୍ୟାଣ ପ୍ରତି ସଚେତନ ରହି ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଏକ ସହୋଦ୍ୟମୀ ଓ ଅତରଙ୍ଗ ଅଂଶୀଦାର-ରୂପେ ଶ୍ରମିକର ସହଯୋଗ, ସହମତ ସାହାଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ସାହାଯ୍ୟ ନେବାରେ ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ମପୁସ୍ତକ ପ୍ରୟାସୀ ହେବା ସର୍ବାଦୌ କରଣୀୟ ।

ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ଉପାୟ ଆସେ

ପରିଶେଷରେ କହିବା ନିରର୍ଥକ ଯେ ଅର୍ଥନୈତିକ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଦିଗରେ ଶକ୍ତ ଦୃଢ଼ ଅଂଶୀଦାରରୂପେ ଶ୍ରମିକ ଓ ମାଲିକଙ୍କର ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏକ ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି । ପରସ୍ପର ନାଲିସ ଓ ଅଭିଯୋଗ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସାଲିସ ଓ ମିଳା ମିଶା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିଳ୍ପ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟକୁ ଉଦ୍‌ବୀଦିତ କରି ରଖିବା ସର୍ବାଦୌକରଣୀୟ, ଯେଣୁ ଶିଳ୍ପ ଶାନ୍ତି ଓ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ଦିନା ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରବାହ ଓ ହାର ବୃଦ୍ଧି ଏକ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱପ୍ନ ବ୍ୟାପାର । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅନୁଚିତ ଯେ ଦେଶ ଏକ ଜଷ୍ଟକର ଦଶକ ମଧ୍ୟରେ ଗତି କରୁଛି ଏବଂ ସୁଖ-ଖଳ ଭବିଷ୍ୟତ ତଥା ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧିର ଆହ୍ୱାନକୁ ମୁକାବିଲ ପାଇଁ ଆମକୁ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ପରିବର୍ତ୍ତନ ବେଗ ସହିତ ପାଦ ମିଳାଇ ଗୁଲିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯଦିଓ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ଅଧିକତର ଆତ୍ମ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ଦିଗରେ ଦୃଢ଼ ଭିତ୍ତି ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ତଥାପି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆମ୍ଭନିର୍ଭରଶୀଳତା ହାସଲ ପାଇଁ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ଆମର କାଞ୍ଚି । ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିକୁ କର୍ତ୍ତମାନର ମାନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରୁ ମୁକ୍ତ କରାଇବା ପାଇଁ ଅର୍ଥନୀତିର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି କର୍ତ୍ତମାନ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ, ଏହାହିଁ ଅର୍ଥନୈତିକ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ସମୟର ଆହ୍ୱାନ ଶିଳ୍ପର ଦୃଢ଼ ଅଂଶୀଦାର ଶ୍ରମିକ ଓ ମାଲିକଙ୍କ ପ୍ରତି । ଯେଣୁ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନଶୀଳ ଶ୍ରମିକ ସୌଭାଗ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରସୂତୀ ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ

ଗୋଟିଏ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନ ପରେ ଗର୍ଭନିବେଧ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରାଇଲେ ଆପଣ “ସବୁଜ ପତ୍ରିକା”ର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ପାରିବେ । ତା ୧୯ । ୧୦ । ୧୯୮୩ ରଖି ଠାରୁ ସମ୍ପର୍କରେ ଏହି ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି ତାରିଖ ପରେ ୧୫ ବର୍ଷ ବୟସପାଠୀ ୪୮ ବର୍ଷ ବୟସ ଭିତରେ ଥିବା ଯେଉଁ ଦମ୍ପତି ଗର୍ଭନିବେଧ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରାଇଥିବେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ :—

- ୧ । ସମସ୍ତ ସରକାର କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଗୃହନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମିତ ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଶତକଡ଼ା ୫ଟି ଗୃହ ଏଭଳି ପରିବାରକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।
  - ୨ । ଉଚ୍ଚତମ ନ ଥିବା ଏଭଳି ପରିବାରକୁ ପ୍ରତିକଟ ୪ ଡେସିମିଲ ପରିବର୍ତ୍ତେ ୮ ଡେସିମିଲ ଭୂମି ବିନାମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।
  - ୩ । କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଆୟ ବା ମଧ୍ୟମ ଆୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ଗୃହନିର୍ମାଣ ରାଶିରୁ ଶତକଡ଼ା ୫ ଭାଗ ଏ ଧରଣର ପରିବାର ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିବ ।
  - ୪ । ମେଡିକାଲ, ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ, ପଲିଟେକ୍ନିକ୍ ଓ ଆଇ. ଟି. ଆଇ. ପ୍ରଭୃତି ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ-ମାନଙ୍କରେ ଶତକଡ଼ା ୫ ଭାଗ ସ୍ଥାନ ଏପରି ପରିବାରର ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିବ ।
  - ୫ । ଏହି ପରିବାରର ସ୍ଵାମୀ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସ୍ଵୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହୋଇଥିଲେ, ତାଙ୍କ ଦରମାରେ ଅର୍ଦ୍ଧମ ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ ମିଶେଇ ପାରିବେ ।
  - ୬ । ସବୁଜ ପତ୍ରିକାଧାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଦଶହଜାର ଟଙ୍କାର ଏକ ବାର୍ଷିକ ଲିଟେରୀର ସୁଯୋଗ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ଚିକିତ୍ସାଠାରୁ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉନ୍ନତ ରହିବ ।
- ଏ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ ନିକଟସ୍ଥ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ କେନ୍ଦ୍ରର ପରାମର୍ଶ ନିଅନ୍ତୁ ।

ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଓଡ଼ିଶା

ଭୁବନେଶ୍ଵର

ଶ୍ରମିକ ଅଗାଧି

ତଃ ପ୍ରଥମ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଣି

ଉପାଦାନରେ ଶ୍ରମିକ ଗୋଟିଏ ମାନବିକ ଉପାଦାନ । ଉପାଦାନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପାଦାନ ଯଥା: କମି, ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ପରିଶ୍ରମ ମାନବିକତାର ଉପାଦାନ ହୋଇଥିବାରୁ ସେଥିରେ ଚଳତ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଛି ସତ ମାତ୍ର ଜୀବନ ନାହିଁ । ଜୀବନଧିକା ଯୋଗୁଁ ଏହାର ସ୍ୱଭାବ, ଚେତନା, ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ଚିନ୍ତା ଏବଂ ବାସନା ରହିଛି । ପୁଣି ମଣିଷ ପଶୁ ନୁହେଁ । ପଶୁ ହୁଏତ କାହିଁକାର କେହି କେହି କହିଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ହସିବାର ପଦ୍ଧତି ନାହିଁ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ବିଶ୍ୱର କଲେ ଉପାଦାନରେ ବିନିଯୋଗ ହେଉଥିବା ଏହି ମାନବିକ ଉପାଦାନଟି କଳ-କାରଖାନା ତଥା ଶିଳ୍ପରେ କାମ କଲାବେଳେ ମଧ୍ୟ ସେ ଗଣେ ସାଧାରଣ ମଣିଷ; ତା ମନରେ ଆଶା-ନିରାଶା, ଅଭାବ-ସୁନ୍ଦର, କ୍ରିୟା-ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଆଦି ଜୀବନ ଚେତନା ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି । ଜଣେ ସୁସ୍ଥ ମଣିଷପରି ସେ ମଧ୍ୟ ଚାହୁଁଛି ଉଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିବେଶ, ଭଲ ବ୍ୟବହାର, ଉଚିତ ମଜୁରୀ, ସାମାଜିକ ନିରାପରା, ଚିକିତ୍ସା, ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ଇତ୍ୟାଦି । ଏ ସବୁ ନିକିବାର ଅଭାବ ହେଲେ ତା ମନରେ ଗ୍ରାନ୍ତି କିମ୍ବା ଅସନ୍ତୋଷ ଉଦ୍ଭବ ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଏହା ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଭାବେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲେ ଧର୍ମଗତ ହରତାଳ ଆଦି ଅସତରା ପଦ୍ଧତି ଶିଳ୍ପରେ ବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ଦେଖାଦିଏ । ମାତ୍ର ଇଏ ହେଲା ଶ୍ରମିକ ଅଗାଧିର ଗୋଟିଏ ଦିଗ । ଅନ୍ୟ ଦିଗଟି ହେଲା ଶ୍ରମିକର ଅନ୍ୟ ଅ-ଶାଦାର ମାଲିକ ବା ପରିଶ୍ରମକର୍ତ୍ତାପକ୍ଷ ।

ପରିଶ୍ରମକର୍ତ୍ତା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବା ମାଲିକ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷା ନେଇ ଶିଳ୍ପଟିଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛି । ଅତତଃ ଜଣେ ପରିଶ୍ରମକର୍ତ୍ତା ସୁସ୍ଥ ମନରେ କାରଖାନା ବା ଶିଳ୍ପ ବନ୍ଦ କରିବା ସପକ୍ଷରେ କେବେ ହେଲେ ନ ଥାନ୍ତି । ସେ କାଣ୍ଡି ଶିଳ୍ପ-ତାଳର ସମ୍ପର୍କ ଏବଂ ଅବଲମ୍ବନ । ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି, ଆଜି ହୁଏତ ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟରେ କୌଣସି କାରଣରୁ ଲାଭ ହେଉନାହିଁ । କାଲିକି ହୁଏତ ହୋଇପାରେ । ସେ ସବୁବେଳେ ଆଶାବାଦୀ, ତଥାପି ଶିଳ୍ପରେ ଯଦି ନିମ୍ନତମ ଉତ୍ପାଦନ ନହୁଏ ଏବଂ ଧାରାବାହିକ ରାବେ ଶ୍ରମିକମାନେ କାରଖାନାର ବିକାଶକୁ ଚିପ୍ପୁଡ଼ିବାରେ ଲାଗିପଡ଼ନ୍ତି, ପରିଶ୍ରମକର୍ତ୍ତା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ କାରଖାନା ତାମଦଦ କିମ୍ବା ବନ୍ଦକରିବା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ମାର୍ଗ ଖୋଜି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଏହି ଦୁଇଟି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଶ୍ରମିକ ଏବଂ ମାଲିକ ଉପାଦାନ ଉପର ଦୁଇଟି ଚକ । ମାଲିକର କମି, ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ପରିଶ୍ରମକର୍ତ୍ତା ଆଉ ଶ୍ରମିକର ଝାକ ନିଗିତା ପରିଶ୍ରମ ଉପାଦାନର ଉପକୂଳ ଗଠାଇ ନିଏ । ମାତ୍ର ଏହାର ସୁସ୍ଥ ଗତି ପଥରେ ଅନେକ ଅତରାୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ଉଭୟ ପକ୍ଷକୁ ପଛକୁ ଟାଣନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ମାଲିକ କଥା ବିଶ୍ୱର କରାଯାଇ । କଞ୍ଚାମାଲ ଅଭାବ, ଉପାଦିତ ବହୁର ମାନ୍ୟତା, ପ୍ରାକୃତିକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣରୁ ବିକୃତି ଶକ୍ତିର ଅଭାବ ମାଲିକର ମେରୁବଣୁକୁ ଗାଞ୍ଜିଦିଏ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ସୁପ୍ରବାଦୀ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ, ବହୁଦଳୀୟ ବ୍ୟବସାୟ ଶ୍ରମିକଶକ୍ତି ବିଭାଜନ, ମାଲିକର ବିରୋଧ ଏବଂ ପାତର ଅତର ନୀତିରେ ଶ୍ରମିକର ମନ ଉଦ୍‌ଗ୍ରାତ ଏବଂ ଉତ୍ତସିତ ହୋଇ ଗୁଳାବାରରେ ପରିଶ୍ରମିତ ହୋଇଥାଏ । ଫଳରେ ସଂଘର୍ଷ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଉଠେ ।

ଏହି ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବିଶ୍ୱର ନ କରି ଶ୍ରମିକ ଅଗାଧି ମୂଳରେ କେବଳ ରାଜନୀତି ରହିଛି ବୋଲି ଅନେକ ଅତି ଶକ୍ତ ଭାବରେ କହିବା ଅଧିଯୋଗ ହୁଏ । ସେମାନଙ୍କୁ ଅବା ଦୋଷ ଦେଇ ଲାଭ କ'ଣ ? ଆମେ ଆଜି ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥା ମୂଳରେ ରାଜନୀତିର ଅସ୍ଥିତ୍ୱ ଉପନବ୍ଧି କରୁ । ପ୍ରତି ଅଗାଧି କାରଣ ସ୍ୱରୂପ ରାଜନୀତିକୁ ତୋର ଚବରଦଣ୍ଡ ଟାଣି ଆଣ । ଏପରିକି କେହି କେହି ରାଜନୀତିରେ ମଧ୍ୟ ପୋଲିଟିକ୍ସ ପଣିଗତ୍ୱ ବୋଲି କହି ପକାନ୍ତି । ବିଶେଷକରି ଆମ ଦେଶର ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ରାଜନୀତିରେ ଥିବା ଲୋକଙ୍କଦ୍ୱାରା ପରିଶ୍ରମିତ ହେଉଥିବାରୁ ଶ୍ରମିକ ଅଗାଧି ସହ ରାଜନୀତିକୁ ଯୋଡ଼ିବା ଖୁବ୍ ସହଜ ସୁବିଧାଜନକ ହେଉଛି ଏଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ ଶ୍ରମିକ ଅଗାଧି ରହିବ ନାହିଁକି ? ମାତ୍ର ଚିକିଏ ନିବିଷ୍ଟ ମନରେ ଚିନ୍ତାକଲେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଯିବ ଯେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନମାନଙ୍କରୁ ରାଜନୀତିକୁ ଦୂରେଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆମଦେଶରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ବହୁ ଦଳୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ପ୍ରତି ଉଚ୍ଚନୈତିକ ଚକର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦରଦ ଅଛି ଏବଂ ସେମାନେ ଚିତ୍ତର ଉପାୟରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଭାବ ଧାରାରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରି ନିଜ ନିଜର ଅ-ଶ ଦଖଲ କରି ନିଅନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଆମ ଦେଶରେ ପ୍ରଚଳିତ ଶ୍ରମିକ ସଂଘ

ଆଇନ, ୧୯୨୬ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନମାନଙ୍କରେ ରାଜନୀତିର ପ୍ରଦେଶକୁ ପ୍ରତିପାଦ ବା ଅବାଧ ପ୍ରଦେଶ ଦେଇଛି । ରାଜନୈତିକ ପାର୍ଶ୍ଵ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ସୂଚିଧା ୨୫୦ ଠାରୁ ୨୪୯ ସଭ୍ୟ ଥିବା ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ବାର୍ଷିକ ସମାକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ବିଧାନସଭା ଓଭର ସଂସଦ ସଭ୍ୟ ଏବଂ ନଗର ପାଳିକା କିମ୍ବା ବିସ୍ତାପିତ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଷଦର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀରେ ସ୍ଵାକ୍ଷର, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପରିଷଦରେ ଅର୍ଥେକ ସଂଖ୍ୟକ ସଭ୍ୟ ଅଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପୂରଣ ସୂଚିଧା ଶ୍ରମିକ ସଂଘ ଆଇନ ୧୯୨୬ରେ ରହିଥିବାକୁ ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହୋଇଛି ।

ତୃତୀୟତଃ ଶ୍ରମିକମାନେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଯେ ମାଲିକମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସଂଗଠନ ରହିଛି ଏବଂ ସେମାନେ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜନୈତିକ ଗୁପ୍ତ ପଦାର ନିଜର ସୂଚିଧା ହାସଲ କରି ପାରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଶ୍ରମିକମାନେ ମଧ୍ୟ ରାଜନୈତିକ ନେତାମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ନିଜର ଦାବୀ ହାସଲ କରିବାରେ ଚାହନ୍ତି ରହିଛନ୍ତି କେଉଁଠି ?

ଏହି ସବୁ ସାଙ୍ଗକୁ ଆମେ ଭୁଲିଗଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ଯେ ଆମର ପ୍ରାୟ ଶତକଡ଼ା ୩୬ ଭାଗ ଲୋକ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରି ଚାହାନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ଶତକଡ଼ା ୬୪ ଭାଗ ଅଶିକ୍ଷିତ । ଏହି ଅଶିକ୍ଷିତ ସଂଖ୍ୟା ଖଟିକିଆ ଶ୍ରମିକ ଏବଂ ବିଶେଷକରି ଗ୍ରାମିଣ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବେଶୀ ରହିଛନ୍ତି । ଶ୍ରମିକମାନେ ଏକ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରାୟ ଅଶିକ୍ଷିତ ଏବଂ ଅପର ପକ୍ଷରେ ଆମ ଦେଶର ଆଇନ କାନୁନ ବିଶେଷ କରି ଶ୍ରମ ଆଇନ ଏବଂ ଅବାଧତ ଅପାଠ୍ୟା କିମ୍ବା ଦରପାଠ୍ୟାକୁ ସହଜରେ ପାଖରେ ପୁରାଇ ଦେଇନି । ଏଣୁ ଆମ ଶ୍ରମିକମାନେ ପଢ଼ାଶୁଣା ଜାଣିଥିବା ଶ୍ରମ ଆଇନ ଅଭିଧାନ ରାଜନୈତିକ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ମହତ୍ତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ଵାକ୍ଷର ଯେ ଆମ ଦେଶର ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ଉଚିତ୍ତାସରେ ରାଜନୈତିକ ଲୋକଙ୍କ ଉନ୍ନିକା ବିଶେଷ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପୋଷ୍ୟ । ସେମାନେ ରାଜନୀତ ସଂଗ୍ରାମ କରି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ନ୍ୟାୟ ଦାବୀ ହାସଲ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ମାର୍ଗ ଉନ୍ନତ କରୁଛନ୍ତି । ଏଣୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନମାନଙ୍କରେ ରାଜନୈତିକ ଅନୁପ୍ରଦେଶ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସ୍ଵାଭାବିକ ଛିଡି କରିବେ ଯଥାର୍ଥ ହେବ ।

କର୍ମମାନ ଦେଖିବା ଶ୍ରମିକ ସଂଗ୍ରାହ ରାଜନୀତି ବିପରି ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତି ସୂତ୍ରେ ସହାୟକ ହେଉଛି । ପ୍ରଥମତଃ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ବହୁ ସଂଗଠି ନିମନ୍ତ ରାଜନୀତିକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଦାୟା କରାଯାଇଥାଏ । ଫଳରେ ଗୋଟିଏ କାରଖାନା ବା ଶିଳ୍ପରେ କାର୍ଯ୍ୟର ଶ୍ରମିକମାନେ ବହୁ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଯାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କ୍ଷମତା ଓ ସ୍ଵାର୍ଥର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଙ୍ଗକୁ ମାଲିକ ବା ପରିଚ୍ଛେଦନା କର୍ମ ପକ୍ଷଙ୍କ ବିରାଜନ ଏବଂ ଶାସନ ନୀତି ପରିବେଶକୁ ଆହୁରି ବଦଳିତ କରି ଦେଇଛି । ଏହାପରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ନ୍ୟାୟ ଦାବୀ ହାସଲ ସକାଶେ ସଂଘବଦ୍ଧ ଉଦ୍ୟମ ତୋର ପାରୁନାହିଁ ଏବଂ ଦୁର୍ଘଟିତ ସ୍ଵରୂପେ ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତି ଉପୁତ୍ତ ।

କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିସମର ପକ୍ଷୀ ଶରଣ ରହି ସହ ଗୁଡ଼ି ବୁଲିବପରି ଆମ ଦେଶର କେତେକ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ସମତାସାମ୍ୟ ଦଳର ନେତୃତ୍ଵ ପକ୍ଷରେ ଦଉଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଆଜି ସେମାନେ ଏକ ରାଜନୈତିକ ଦଳର ନେତୃତ୍ଵାଧୀନ ହୋଇଛନ୍ତି ତ ଆସକାଳୀନ କ୍ଷମତାତତ୍ତ୍ଵ ଭୁଲିବେ ଅନ୍ୟ ରାଜନୈତିକ ଦଳର ନେତୃତ୍ଵ ବରଣ କରିବେ । ଆଉ କେତେକ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ନେତୃତ୍ଵ କିମ୍ବା ସେହିପରି ଅନ୍ୟ ଦଳମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପରିଚ୍ଛେଦ । ଅବଶ୍ୟ ଆମଦେଶର ଅତି କେତେକ ପ୍ରଦେଶକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ଏମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ କ୍ଷମତାରେ ନ ଥାନ୍ତି । ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଶ୍ରମିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ହେଉ ଆଇ. ଏନ. ଟି. ୟୁ. ସି. । ବିଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀ ରିଚରେ କଦଳ ହେବା ସ୍ଵାଭାବିକ । ନିଜ ନିଜର ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ରାଜନୈତିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ଏବଂ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଦାବୀ ପୂରଣରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆନ୍ଦୋଳନମାନଙ୍କ ପଛା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଅଭାବ ଅସୁବିଧାର ଆଶୁ ସମାଧାନ ଆକରେ ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତିକୁ ବଦଳାଇ କରୁଛି ।

ଆମ ଦେଶରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ମାଲିକ ଅକ୍ଷୟ ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ସହ ବସି ଆପୋଷ ଆଲୋଚନା କରିଆରେ ଶ୍ରମ ବିବାଦ ଫରସ୍ତ କରିବାକୁ ନାପସନ୍ଦ କରନ୍ତି । ତେଣୁ ଶ୍ରମିକମାନେ ବାହାରିଆ ରାଜନୈତିକ ନେତୃତ୍ଵକୁ ସ୍ଵୀକାର କରି ମାଲିକଙ୍କୁ ସାମନା କରୁଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ନେତୃତ୍ଵରେ ନିଃସ୍ଵାର୍ଥପର ନେତାଙ୍କ ଅଭାବନାହିଁ ତଥାପି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଅନେକ ଦୁର୍ବଳତାର ସୁଯୋଗରେ ଫାଇଦା ଉଠାଇବାକୁ ଅନେକ ମଧ୍ୟ ସ୍ଵଭାବ ସ୍ଵଲଭ ରୀତିରେ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଛନ୍ତି । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏମାନେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଅନ୍ତି । ଅଳ୍ପ ଶ୍ରମିକ ନ ବୁଝି ନ ଶୁଣି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଝାସ ଦେଇ ଶିକାର ମଧ୍ୟ ହୋଇଯାନ୍ତି ।

ଏସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ବିଶ୍ଵର କରିବାକୁ କଥା ଯେଉଁ ରାଜନୈତିକ ନେତାମାନେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନରେ ନେତୃତ୍ଵ ନେଇଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଯେତ ପାଟଶାଳ ବସା । ସେମାନେ ଉପାସ ରହି କ'ଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ନେତୃତ୍ଵ ଦେବେ । ସେମାନେ ଆଉ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପରି ମାସକୁ ମାସ ମହୁରା, ଦର୍ଷକୁ ଦର୍ଷ ବୋନସ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂଚିଧା ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ଛୁନିକ ସଂଗଠନ ପରିଚ୍ଛେଦନା ହିଁ ତାଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଧନ୍ଦା । ସେମାନେ ଚଳିବେ ବିପରି ? ତେଣୁ ସେମାନେ ପରୋକ୍ଷ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ପାର୍ଶ୍ଵର ଛିଡି ଅଣ ନିଜ ଗୁରୁତ୍ଵାଣ ମେଣ୍ଟାଇବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ କରନ୍ତି । ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାର କଥା ଯେ ଶ୍ରମିକମାନେ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ନିଜର ମାସିକ ଗୁଣା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେୟ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଦାଖଲ କରିବାରେ ଅବହେଳା କରିଥାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ନିଜର ଅସୁବିଧା ପଡ଼ିଲେ କିମ୍ବା ସେମିତି ଏକ ଅସ୍ଵାଭାବିକ ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜିଲେ ଶ୍ରମ ସଂଗଠନ ଦସ୍ତରୁ ଯାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ ଗୋଟିଏ ଉରେଜନାପୁଣ୍ଡ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିଲେ ଯାଇ ଗୁଣା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେୟ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆଦାୟ ହେବ । ଏଣୁ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନକୁ ଧନ୍ଦା ବା ବୁର କରି ଚଳୁଥିବା ନେତାମାନେ

ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ବୃତ୍ତିତ ମାର୍ଗରେ ଉତ୍ତେଜିତ କରି ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତି
କରୁଛନ୍ତି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଳ୍ପ ବା କାରଖାନାରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ
ସ୍ୱାଧୀନପ୍ରାୟ ଶ୍ରମିକ ସଙ୍ଗଠନ ରହିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଯାଇଛି ।
ଏହି ସଙ୍ଗଠନ ଥିବା କଳକାରଖାନାମାନଙ୍କରେ ଏଥି
ସମାପ୍ତ ବରାବର ଲଢ଼େଇ ଚାଲିଛି । ନିଜ ନିଜ ଗୋଷ୍ଠୀର
ଶ୍ରେଣୀକୁ ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରମିକ ସଙ୍ଗଠନ-
ମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଆନ୍ଦୋଳନମାନଙ୍କ ପଦ୍ଧା ଅବଲମ୍ବନ
କରି ଶିଳ୍ପରେ ବିଶ୍ୱଖଳା ପରିଚ୍ଛିତ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ।

ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ଆମ ଦେଶର କଳକାରଖାନାମାନଙ୍କରେ
ରାଜନୀତିକ ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତିକୁ ରୋକାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ
ହୋଇ କହିବା ଠିକ୍ ହେବନାହିଁ ଏବଂ ଶ୍ରମିକ ସଙ୍ଗଠନରେ
ରାଜନୈତିକ ନେତୃତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତି କେତେକାଂଶରେ
ଏଡ଼ାଯାଇ ପାରିବ ବା ବିଷୟ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇ
ପାସୁନାହିଁ । ଅତତଃ ପକ୍ଷେ ଶ୍ରମିକ ସଙ୍ଗଠନରେ ରାଜ-
ନୈତିକ ନେତୃତ୍ୱ ଅମଣିଆ ମାଲିକ ବା ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତାପକ୍ଷକୁ

ମଣେଇ ପାରୁଛି । ସେହିପରି ଶ୍ରମିକ ସଂଘୀୟ ରାଜନୀତିର
ରୁ ପ୍ରଭାବକୁ ସୀମିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ କେତେକ ଭଗମ ଦିଗ
ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭାନ ବରାଯାଇପାରେ ।

ଆମ ଦେଶ ଗୋଟିଏ ଜନମତ୍ତକ ରାଷ୍ଟ୍ର । ବିଭିନ୍ନ
ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ସରକାରୀ ପ୍ରାଣ୍ଟର
ଯେପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି, ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ବିକାଶ-
ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସରକାରୀ ଅନୁଦାନ ବିଶେଷ ଫଳପ୍ରସ୍ତ
ହେଉଛି । ବିଶେଷ କରି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶ୍ରମିକଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ
ଏ ଦିଗରେ ଅର୍ଥ ମଞ୍ଜୁର କରିଆସିଛି । ଏହା ଆହୁରି ବ୍ୟାପକ
ହେଲେ ଶ୍ରମିକମାନେ ଅଧିକ ସଚେତନ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱବାନ
ହେବା ଆଶା କରାଯାଇପାରେ ।

ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ଯେତେ ଶିକ୍ଷିତ
ଏବଂ ସଚେତନ ହୋଇ ପାରିବେ ସେମାନେ ସେତେଦୂର
ରାଜନୈତିକ ରୁ ପ୍ରଭାବକୁ ମୁକ୍ତ ରହି ପାରିବେ ।

ପରିସଂଖ୍ୟାନବିତ୍
ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ନର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଡାକ୍ତରୀକୃଷ୍ଣା ବେନାର୍ଜୀ / ଉପସ୍ଥାପନକାରୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଫ୍ ମୋହିମ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
ଅଧିକାରୀଙ୍କରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ବାସୀ ।

ସମାନ କାମ ପାଇଁ ସମାନ ମଜୁରୀ

ଶ୍ରୀମତୀ କାନନକାଳା ମିଶ୍ର

କେଉଁ ଆବାହମାନ କାଳରୁ ମହିଳାମାନେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ-
ସହ କାନ୍ଧରେ କାନ୍ଧ ମିକାଳ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସିଛନ୍ତି ।
ଏପରିକି କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପୁରୁଷମାନେ ଯେତେବେଳେ
ଅସମର୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି, ମହିଳାମାନେ ଆଗେର ଆସି ତାହାର
ସମାଧାନ କରିଛନ୍ତି । ଯୁଦ୍ଧ, ଭାଙ୍ଗନାତି, ସମାଜ ସେବାଠାରୁ
ଆରମ୍ଭ କରି ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ମହିଳା-
ମାନେ ନିଜର ଦକ୍ଷତା ପ୍ରତିପାଦନ କରିଛନ୍ତି । ତେବେ
ଆଜିର ଏହି ବିଶ୍ୱ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଭାଗରେ ପୁରୁଷ ଶ୍ରମିକ
ଏବଂ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମଜୁରୀରେ ତାରତମ୍ୟ
କାହିଁକି ? ସମାନ କାମ ପାଇଁ ପୁରୁଷମାନେ ଯେତେବେଳେ
ସମାନ ମଜୁରୀ ପାଉଛନ୍ତି, ମହିଳାମାନେ ସେଥିରୁ ବହୁତ
ହେବେ କାହିଁକି ? ଏହାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଆବଶ୍ୟକ
ମହିଳା ଦର୍ଶ ୧୯୭୫ ମସିହାରେ ଭାରତ ସରକାର ସମାନ
ମଜୁରୀ ଅଧ୍ୟାୟେଷ ନୀତି କରିଛନ୍ତି । ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଏହି
ଅଧ୍ୟାୟେଷ ଆଇନରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ସମାନ କାମ
ପାଇଁ ସମାନ ମଜୁରୀ ଆଇନଗତ ଭାବେ ହାସଲ କରିବା
ନିମନ୍ତେ ଏହା ଏକ ବୃଦ୍ଧ ପଦକ୍ଷେପ ।

ସ୍ୱର୍ଗତ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପକ୍ଷରୁ ଅଛି ଅହଲଦ ଏହି
ଅଧ୍ୟାୟେଷରେ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟର ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି—

“ଭାରତ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସମାନ ମଜୁରୀ ଦେବା
ତଥା ଲିଙ୍ଗ ବର୍ଣ୍ଣ କରା ନିୟମରେ ଭେଦଭେଦ ନ କରିବା
ଏବଂ ତତ୍ ସଂପର୍କୀୟ ବିଷୟ ଉପରେ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟେଷ
ଆଧାରିତ । ”

ସମାନ ମଜୁରୀ ଆଇନ, ୧୯୭୬ ଭାରତର ପ୍ରାୟ
ସବୁ ଶିଳ୍ପନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ କଳ କାରଖାନାକୁ ଉଲ୍ଲୀ କରାଯାଇଛି ।
ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସମାନ କାମ ପାଇଁ ସମାନ
ଭାବେ ମଜୁରୀ ଦେବା ଏହି ଆଇନର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏହି
ଆଇନର ୨ (କ) ଧାରା ଅନୁସାରେ ସମାନ କାମ କିମ୍ବା
ସେହି ପ୍ରକାରର କାର୍ଯ୍ୟର ସଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରାଯାଇଛି ।
ତଦନୁସାରେ—“ନିୟୁତ୍ତି ସର୍ତ୍ତରେ ଦକ୍ଷତା କିମ୍ବା ପରିଶ୍ରମ
ସଂପର୍କରେ କୌଣସି ବ୍ୟବହାରିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯାଇ
ନଥିବା ସ୍ଥଳେ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟାବସ୍ଥାରେ ପୁରୁଷ କିମ୍ବା ସ୍ତ୍ରୀ ଦ୍ୱାରା
ସାଧିତ ହୋଇଥିଲେ ତାହା ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ ବିବେଚିତ
ହେବ ।” ସମାନ ମଜୁରୀ ଆଇନର ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ
ମାଲିକ ବା ନିଯୋଗୀ ମଜୁରୀ ଦେବାରେ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ
ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଲିଙ୍ଗ ଭେଦରେ ଆଉ କାନ୍ଧ ବିଶ୍ୱର ବନ୍ଧି ପାରିବେ
ନାହିଁ ।

ସମାନ ମଜୁରୀ ଆଇନର ଅନ୍ୟ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ
ନିୟୁତ୍ତି ସମୟରେ କୌଣସି ନିଯୋଗୀ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା
ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାନ୍ଧ ବିଶ୍ୱର କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।
ବିଶେଷ କରି ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସେହି ଧରଣର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ
ନିୟୁତ୍ତି ସମୟରେ କୌଣସି ଭେଦଭେଦ କରାଯାଇ ପାରିବ
ନାହିଁ । ବାସ୍ତବିକ ବର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇ ଗଲେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ
ଅବକା ହୁଏତ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅପାରଗ ବୋଲି
କହିବାରେ କୌଣସି ଯୁକ୍ତି ନାହିଁ । ଆମ ମନରେ ଯଦି ଏପରି
କିଛି ପୁରୁଣାକାଳିଆ ମନୋବୃତ୍ତି ରହିଯାଇଛି, ତାହା
ବଦଳାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସମାନ ମଜୁରୀ ଆଇନର ଅନ୍ୟ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ
ମହିଳା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ନିୟୁତ୍ତି ସଂପର୍କରେ ସୁପାରିଶ କରିବା
ନିମନ୍ତେ ଉପଦେଷା ସମିତି ଗଠନ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।
ରାଜ୍ୟ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ତାଙ୍କ ପରିସରଭୂତ ଶିଳ୍ପ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଏହି ଉପଦେଷା ସମିତି ଗଠନ କରିପାରିବେ ।
ଏଥିରେ ଅନ୍ୟତମ ଦଶଜଣ ସଭ୍ୟ ରହିବେ ଏବଂ ସେଥିରୁ
ଅର୍ଦ୍ଧେକ ମହିଳା ରହିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ । ବିଭିନ୍ନ ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ
ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉପଦେଷା ସମିତି ରହିପାରିବେ ।

ଏହି ଆଇନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ କେନ୍ଦ୍ର ଓ
ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତାଙ୍କ ଖୁମ ବିଭାଗର ପଦାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ
ପରିଦର୍ଶକଭାବେ ନିୟୁତ୍ତି କରିଛନ୍ତି । ତଦନୁସାରେ ସେମାନେ
ନିଜ ନିଜ ବିଭାଗିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ଆଇନର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା
ସଂପର୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ଶିଳ୍ପନୁଷ୍ଠାନ ପରିଦର୍ଶନ କରୁଛନ୍ତି ।
ଏଥି ନିମନ୍ତେ ସେମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠାନର ମଜୁରୀ
ଖାତା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଦଲିଲ ତନଖି କରିବା
ନିମନ୍ତେ ଆଇନଗତ ସୁବିଧା ପାଉଛନ୍ତି ।

ସମାନ ମନୁରୀ ଆରମ୍ଭ କଲେ କଠୋର ଦଣ୍ଡର
 ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ବିଶେଷ କରି ଲିଙ୍ଗଭେଦରେ ସମାନ
 ମନୁରୀ ଦେବାରେ ଖିଲାପ କଲେ ଏବଂ ନିୟୁତ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ
 ମହିଳାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ବାଧା ଦିଆଯାଇ କଲେ ଟ ୫,୦୦୦ଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ଅର୍ଥ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । କୌଣସି
 ନିଯୋଗୀ ଏହି ଆରମ୍ଭ ଅନୁସାରେ ନିୟୁତ୍ତି ପରିଦର୍ଶକ
 (କମ ଅଧିକାରୀ) ମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଦଲିଲ କିମ୍ବା ଦସ୍ତାବିଜ
 କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଥ୍ୟ ଯୋଗାଇବାରେ ଉପେକ୍ଷା କିମ୍ବା
 ମାଟି ଚଳେ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ।
 ଏହି ଆରମ୍ଭ କୌଣସି ଧାରା ଖିଲାପ ହେବାର ଗମ୍ୟ
 ମଧ୍ୟରେ ନିଯୋଗୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମେଟ୍ରୋପଲିଟାନ
 ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀୟ ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ
 ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଅଦାଲତରେ ମକଦ୍ଦମା ଆଗତ କରାଯାଇପାରିବ ।

ସମାନ ମନୁରୀ ଆରମ୍ଭ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ
 ସେହି ସରକାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି ।

ଭାରତର ସମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶରେ ଏହି ଆରମ୍ଭ ବଳବତ୍ତର ରହିଛି ।
 ତଥାପି ସୁଦୂର ମଫସଲରେ ଏହି ଆରମ୍ଭ ବାର୍ଦ୍ଧା ଆଦିଯାଏ
 ପହଞ୍ଚି ପାରିନାହିଁ । ଫଳରେ ମହିଳା ଶ୍ରମିକମାନେ ନିର୍ଯ୍ୟାତା
 ହେବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି । ତେଣୁ ଏହିପରି ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ
 ଆରମ୍ଭ ଦେଶର କୋଣେ କୋଣେ ପହଞ୍ଚିବା ଦରକାର ।
 ବିଶେଷକରି ଆଦିବାସୀ, ହରିଜନ ତଥା ଗ୍ରାମିଣ ମହିଳାମାନଙ୍କ
 ପାଖରେ ଏହି ଆରମ୍ଭର ସନ୍ଦେଶ ପହଞ୍ଚାଇବା ନିମନ୍ତେ
 ସରକାରଙ୍କ ସମେତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନ ରଚିତ
 ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ । ଏହା ଫଳରେ ମହିଳା
 ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଗୌରବ ଏବଂ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା କରାଯାଇ
 ପାରିବ ।

କ୍ୱାଟର ନଂ IV A, 20/3
 ଅଶୋକ ନଗର
 ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବିଶ୍ୱ ଚେକା ବ୍ୟୁତ୍ତା ନିକସ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସୁଖମର୍ତ୍ତୀ ଡ୍ରାମା ସମାବଦ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

କ୍ଷୁଦ୍ର ବ୍ୟାପକ ଯୋଜନା

ଡକ୍ଟର ବିଭୂତି ଭୂଷଣ ରଥ
ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ସାହୁ

ଭାରତରେ କୃଷି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟା ଏବଂ କୃଷି ସଂପର୍କୀୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଉଚ୍ଚତମ କୃଷି ଅନୁସନ୍ଧାନ ପରିଷଦ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ଗତ ୧୯୭୯ ମସିହାରେ ଏହାର ୫୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । କୃଷି ସଂପର୍କୀୟ କିଛି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲବ୍ଧ୍ୟ ବିଷୟ ବହୁ ଦେଶରେ ମହତ୍ତ୍ୱ ଅଛି । ଏସବୁ ଯଥା ସମୟରେ ଏବଂ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ କୃଷକମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ଆବଶ୍ୟକ । କୃଷି ବିଦ୍ୟା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାନର ଏହି ସଂପ୍ରସାରଣ ଏକ ଅତି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଓ ଉଚ୍ଚତମ ବିଷୟ । କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲବ୍ଧ୍ୟ ବିଷୟ କୃଷକମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଯେ ନ ପହଞ୍ଚିଥିଲ ଏପରି ନୁହେଁ । ମାତ୍ର କୃଷି ଅନୁସନ୍ଧାନ ପରିଷଦ ପ୍ରକୃତ ନିୟତା ବର୍ଷରେ ଏ ସଂପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆହୁରି ଦୂରାନ୍ୱିତ କରିବାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ-ଗାର ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କୃଷକର କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ବା କ୍ୟାଣ୍ଟର ବିଜ୍ଞାନର ଏ ସଂପ୍ରସାରଣକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ କାନ୍ଦୁ କୁ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଆଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଛି । ସଂପ୍ରସାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାନର ମହତ୍ତ୍ୱ ଉନ୍ନତ କରିବାକୁ ଉପଲବ୍ଧ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷୁଦ୍ର, ନାମମାତ୍ର ଶୁଣା, କୃଷିକମାନଙ୍କୁ ତଥା ଦେଶର ଦରିଦ୍ର ଜନସାଧାରଣକୁ ଅଧିକ ଦୂରରେ ଦେବା ପାଇଁ ଏହିମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଉଚ୍ଚତମ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଯୋଜନାରେ ଅଧିକାରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷୁଦ୍ର, ନାମମାତ୍ର ବା ଦେହିଭଳି ଦରିଦ୍ର ଶ୍ରାମଦାସୀ-ମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୃଷି ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱ ସଂପର୍କୀୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏକ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର କୃଷି ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା କରିବା ଏହି ଯୋଜନାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ । କୃଷି କରୁ ନଥିବା ବା ଜମି ନଥିବା ଦରିଦ୍ର ଶ୍ରାମଦାସୀ ପାଇଁ ଗୋ ମହିଷାଦି ପଶୁ, ଚୁଆ, ଘୋଡ଼ା, ମେଘା, ବଡ଼କ ତଥା-କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ, ମାଛ ଗ୍ରହଣ, ଏହି ଓ ବସନ୍ତ ପାଳନ, ମହୁଗ୍ରହଣ, ତଥା ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୃଷି ଓ ପଶୁଚାପ ପ୍ରଦାନ ଉପାଦାନ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ସାଧନା ଇତ୍ୟାଦି ସଂପର୍କୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଏହି ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଅମ ଶ୍ରୀ ଗୃହରେ ଥିବା ଆଦିବାସୀ, ହରିଜନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲବ୍ଧ୍ୟ ସଂପର୍କୀୟ ଲୋକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପାରମ୍ପରିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କରିବା ମଧ୍ୟ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

୧୯୭୯ ମସିହାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଏହି ଲ୍ୟାଣ୍ଡ କୁ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଅଛି । ୧୯୭୯ ଜୁନ୍ ମାସରୁ ୧୯୮୨ ମସିହା ମେ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସାରା ଦେଶରେ ୫୦ ହଜାର ପରିବାରକୁ ନେଇ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୮୨ ମସିହା ଜୁନ୍ ମାସରୁ ୧୯୮୪ ମେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ୭୫ ହଜାର ପରିବାର ନିଆ ହୋଇ-ଥିଲେ ଏବଂ ୧୯୮୪ ଜୁନଠାରୁ ୧୯୮୬ ମେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରାୟ ସେତିକି ପରିବାରଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।

କୃଷି ଅନୁସନ୍ଧାନ ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦିଆଯିବ । ସାରା ଭାରତ ବର୍ଷରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଆଠଗୋଟି ଅଞ୍ଚଳ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରୁଅଛନ୍ତି । ଯେପରିକି ଓଡ଼ିଶା, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଓ ଆଣ୍ଡାମାନ ନିକୋବର ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜକୁ ନେଇ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ବା ଜୋନର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କଳିକତାର ବିଧାନସଭା କୃଷି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ମୋହନ ପୁରରେ ଅବସ୍ଥିତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଞ୍ଚଳ ବା ଜୋନ ଅଧୀନରେ କୃଷି, ଗୋପାଳନ, ମହୁଗ୍ରହଣ ଆଦି କୃଷି ସଂପର୍କୀୟ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗାର ତଥା ଦେଶରକାରୀ ସେବାମୂଳକ ଅନୁସନ୍ଧାନମାନ ଏ ପରିବାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଅଛନ୍ତି ।

କୃଷି ଅନୁସନ୍ଧାନ ପରିଷଦ ତରଫରୁ ପରିଗ୍ରହଣ କରାଯାଉ-ଥିବା ପରିବାରମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୃଷି ଓ ତତ୍ତ୍ୱ ସଂପର୍କୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସାମଗ୍ରୀ ଆକାରରେ ଲିଛି ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆ ଯାଉଛି । ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏକ ଶହଟି ପରିବାରକୁ ନିମ୍ନ-ଲିଖିତ ମତେ ସାହାଯ୍ୟର ବ୍ୟୟ ଆଣ୍ଡାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଛି:-

୧ । ଏକ ଏକର ଜମିରେ ବର୍ଷସାରା ୪୪୭,୫୦୦'୦୦
୩ ଗୋଟି ପସଲ କରିବା ପାଇଁ
୨ । ଶୁଣାମେକା, ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ଉଦ୍ୟୋଗ ୪୩,୦୦୦'୦୦
୩ । କୃଷି ସଂପର୍କୀୟ ମୁଦ୍ରିତ ତଥ୍ୟ ତଥା ପୁସ୍ତକା ୪ ୧,୦୦୦'୦୦
୪ । କୃଷକ ଚାଲିନ ପାଇଁ ୪ ୨,୫୦୦'୦୦
ମୋଟ ୪୯୩,୦୦୦'୦୦

କୃଷି ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ-ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଶୁଖିମାନଙ୍କୁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ସାମଗ୍ରୀମାନ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ, ତାହାର ମଧ୍ୟ ଏକ ତାଲିକା ଦିଆଯାଇଛି, ମୋଟା ମୋଟିଭାବେ କ୍ଷେତ୍ରଭାଗକୁ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ ୪୨୫ କି. ମୂଲ୍ୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାମଗ୍ରୀ ଦୁଇବର୍ଷ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ :-

୧। କୃଷି-ଉନ୍ନତ ବିହନ, ସାର, ପୋକମରା ଔଷଧ, ମୂର୍ଚ୍ଛିକା ସଂରକ୍ଷଣ ତଥା କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ।

୨। ଗୋପାଳନ-ଔଷଧ, ମିଶ୍ରିତ ଦାନା, ଧାତବ ଲବଣ, ଘାସ ଶୁଖ, କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ ଉତ୍ପାଦି ।

୩। ଗୁମୁରି ପାଳନ-ଔଷଧ, ମିଶ୍ରିତ ଦାନା, ଘୁସୁରି ଛୁଆ ଯୋଗାଇ ଉତ୍ପାଦି ।

୪। ବୃହତ୍ ପାଳନ-କୃତ୍ରିମ ଛୁଆ ଯୋଗାଇ, ମିଶ୍ରିତ ଦାନା ଏବଂ ଔଷଧ ।

୫। ମେଣ୍ଡା ଛେଳି ପାଳନ-ମେଣ୍ଡା ଓ ଛେଳି ଛୁଆ ଯୋଗାଇ, ଦାନା ଏବଂ ଔଷଧ ।

୬। ମସୃଣୁ-କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯେ ଗାଈ, ମାଛଙ୍କ ପାଇଁ ଦାନା ଏବଂ ମାଛଙ୍କୁ ଖାଇଯାଇଥିବା ଶିକାରୀ ଦମନ ।

୭। ଏଣି, ଚସର ତଥା ମହୁମାଛି ପାଳନ-ଏ ସଂପର୍କୀୟ ଦାଲ, ମହୁବାକ୍ସ, ପୋକ ଖାଇଥିବା ଗଛ ଏବଂ ମହୁ ଉତ୍ପାଦନ ବସ୍ତୁସବୁ ପୁରୁଣା ରୋପଣ ।

୮। ଛତୁ ଗୁଣ-ବିହନ ଏବଂ ଛତୁ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦାର୍ଥ ।

୯। ସାଗ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ।

ଏହାଛଡ଼ା କୃଷି ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ-ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁକାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତଥା ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ସଂପର୍କୀୟ ଆବଶ୍ୟକ ବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ପଦାବଳୀରେ ଯୋଗାଇ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ।

ଭାରତ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଯୋଜନାର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ ୧୯୮୦ରୁ ୧୯୮୨ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟମରେ ୭୫୦ଟି ପରିବାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛିନ୍ନାସିତ ଆଞ୍ଚଳିକ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ତିପ୍ପି-ଗୋରାପୁରରେ ୮୦ଟି, ଆଞ୍ଚଳିକ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦୁଝରରେ ୭୦ଟି, କୋରାପୁଟ ଛିନ୍ନାସିତ ଆଞ୍ଚଳିକ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ସିମିଳିଗୁଡ଼ାଠାରେ ୭୦ଟି ଓ ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ପଟାଙ୍ଗିଠାରେ ୩୦ଟି ପରିବାର ଏହି ଯୋଜନାରେ ନିଆଯାଇଥିଲେ । ଏହାଛଡ଼ା କେନ୍ଦୁଝରର ପାର୍ଶ୍ୱ ବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳ ପପିଲି ବୁକର ମଠପାହି ଓ ଦକ୍ଷିଣ ପଟାଙ୍ଗିଠାରେ ୧୨୦ଟି ଓ ନିମାପଡ଼ା ବୁକର ଭାଗପୁର, ଦଳ ଭାଗପୁର, ଗଡ଼ପଦନପୁର ଓ ବେଲେଝୁର ଆଦି ଗ୍ରାମରେ ୩୮୦ ପରିବାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲେ ।

ଜୁନ୍ ୧୯୮୨ ଠାରୁ ମେ ୧୯୮୪ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ଏହି ଯୋଜନାର ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଚଳପତ୍ର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଦୁଇଗୁଣରୁ ଅଧିକ ପରିବାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯୋଗୁଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ପରିବାର ହିଁ ଦିଆଯାଇଛି । ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ତିପ୍ପିଗୋ, କେନ୍ଦୁଝର ଓ ସିମିଳି-ଗୁଡ଼ାଠାରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ କୃଷି ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରକୁ ୨୦୦ କରି, ପଟାଙ୍ଗି ପାର୍ବତ୍ୟ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର, କାଟୀୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଯୋଜନା ବାରିପଦା, କେନ୍ଦୁଝରର କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ଆଦିବାସୀ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର, ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ୫୦ ଲେଖାଏ ପରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏତଦନ୍ତର୍ଗତ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ବେଗନିଆଁ ଓ ବୋଲଗଡ଼ ଅଞ୍ଚଳରେ ୪୫୦ଟି, ବାଲିଆବା ବୁକର ବୃଧିପଦା ଅଞ୍ଚଳରେ ୩୦୦, ଚନ୍ଦକା ଅଞ୍ଚଳରେ ୩୩୦ ତଥା ପିପିଲି ଅଞ୍ଚଳରେ ୧୨୦ଟି ପରିବାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲେ । ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯାହାକି ଜୁନ୍ ୧୯୮୪ରୁ ମେ ୧୯୮୬ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି, ସେଥିରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ୨,୫୦୦ ପରିବାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସଂପ୍ରଦାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା କଟକ ଓ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ୮ ଗୋଟି ବୁକରେ ମୋଟ ୧,୨୦୦ଟି ପରିବାର, ବାଲିଆପାଳ, କେନ୍ଦୁଝର ଓ ସିମିଳିଗୁଡ଼ା ସ୍ଥିତ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ୧୫୦ ଗୋଟି, କେନ୍ଦୁଝର ଏବଂ ପୁରୀବାଣାସିତ ଆଦିବାସୀ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ୧୦୦ ଗୋଟି, ବାରିପଦା ଏବଂ ଦେବନାଗରୀ ଲୋକାଳୟ ଲୋକାଳୟ ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ୫୦ ଗୋଟି, ଆଞ୍ଚଳିକ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ତିପ୍ପିଗୋକୁ ୧୦୦ ଗୋଟି, ରାଣାଚାଲ ଜି. ଉଦୟନିରି ଓ ଉଦୟନୀ-ପାଟଣା ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ୫୦ ଗୋଟି । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସଂପ୍ରଦାରଣ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଅଧିନସ୍ଥ ହରିଜନ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ଏବଂ ଦାଲି ଓ ତୈଳକୀଳ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଯଥାକ୍ରମେ ୧୫୦ ଓ ୧୦୦ ଗୋଟି ପରିବାରର ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଶା ପରି ଏକ ବନ୍ୟା ମରୁଡ଼ି ପ୍ରପୀଡ଼ିତ ଦରିଦ୍ର ରାଜ୍ୟକୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ପରିବାର ଏ ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବାକୁ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପୂର୍ବତନ କୁଳପତି ଡକ୍ଟର ବୈଦ୍ୟନାଥ ମିଶ୍ର ଭାରତୀୟ କୃଷି ଅନୁସନ୍ଧାନ ପରିଷଦ ବିଭାଗକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଆସୁଥିଲେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ୨,୦୦୦ ପରିବାର ମଧ୍ୟରୁ ୮୫୭ ଗୋଟି ଆଦିବାସୀ ଏବଂ ହରିଜନ ପରିବାର ଏବଂ ୧,୧୪୩ ଗୋଟି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମାନ ତଥା ନାମକୁ ମାତ୍ର ଶୁଖା ପରିବାରକୁ ନିଆଯାଇ-ଥିଲା । ତୃତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିଆ ଯାଇଥିବା ପରିବାର ମଧ୍ୟରୁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଆଦିବାସୀ, ହରିଜନ ତଥା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମାନ ବା ନାମକୁ ମାତ୍ର ଶୁଖା ପରିବାର ନିଆଯାଇଛନ୍ତି ।

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଭାରତ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କେବଳ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରତି ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ, ପଶୁପାଳନ ଏବଂ ସାମଗ୍ରିକ ସମ୍ପଦ ବିନିଯୋଗ, ଏହିଭଳି ତିନୋଟି ବିଷୟ ପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପିପିଲି ଅଞ୍ଚଳର ଦକ୍ଷିଣ ନୁଆଗାଁରେ ଦୟାନଦୀର ସ୍ରୋତକୁ ବ୍ୟବହାର

କରିବା, ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ, ବଚନ ପାଠନ, ଗାଁଗାଁ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଦି ନାନା ଯୋଜନା ସାମଗ୍ରିକ ସମ୍ପଦ ବିନିଯୋଗ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ତତ୍ପର ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକା ନାମକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗୋପାଳ ଗ୍ରାମରେ ଜନ ଭବନ ଯୋଜନାରେ କର୍ମି ଗାର ଏବଂ ବାହୁରୀମାନଙ୍କର ଲୋଗ ନିରାକରଣ, ସୁସମ ଦାନା ଯୋଗାଣ ଓ ମେଣ୍ଡା ପାକନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା । ତତ୍ପର ଓ ବିନିକିପାଟଣା ଗ୍ରାମରେ ୫୦୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଛେନି ଓ ମେଣ୍ଡା ଏବଂ ତତ୍ପର-ପର୍ବଣୀୟ ଯାବତୀୟ ପାକନ କୌଶଳ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏ ଅଞ୍ଚଳ ଛଡ଼ା ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉନ୍ନତ କୃଷି ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ପାଇଁ ଯାବତୀୟ ଋଷି ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ମ ପାଇଁ ଉନ୍ନତ ବିହନ, ସାର, କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି, ପୋକମରା ଔଷଧ ଆଦି ଯୋଗାଇ ଦିଆ-ଯାଇଥିଲା । ସି. ଆର. ୧୦୦୯, ସି. ଆର ୧୦୧୪, ସି. ଆର ୧୯୦, ଆର. ଆର ୩୬, ପଯାଟି ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ ଧାନ ବିହନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହିପରି କିଶାନ, ଓ ଏ. କେ. ୧୨-୨୪ ତିନାବାଦାନ, ଏସ୍ ୫ ହରକ୍, ଟି ୯ ଓ ସରଳା ବିରି, ହାଇକ୍ୱିକ୍ ୧୨-୪ ମୁଗ, କନକ, କାଳିକା ଓ ବିନାୟକ ରାଶି ଆଦି ସୁସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତାନୁଅ ଧାନରେ କାଣ୍ଡବିକ୍ଷା ଓ କଲପୋକ ନହେବା ପାଇଁ ଧାନ ଚଳିତ ତେଲୁ “ତାନୁସୁବାନ୍” ନାମକ ଔଷଧରେ ବୁଡ଼ାଇବା, ବିଭିନ୍ନ ରୋଗ ଓ ପୋକ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଔଷଧ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣ ଓ ଉପାୟରେ ପକାଇବା ଆଦି ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇ ଥିଲା । ସୁସ୍ଥାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଣାଳୀରେ ସୁସ୍ଥକରି ଦେଖାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ବଚିନୁ ସମୟରେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଣାଳୀ ସମୟରେ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଚାଲିନ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହାଛଡ଼ା କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟରେ ପୁସ୍ତିକାମାନ ଛପାଇ ସୁସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା

ରାବ୍ ଟୁ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏକ ଶିକ୍ଷା ମୁଳକ ଯୋଜନା । କୃଷି, ପଶୁପାଳନ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ସମସ୍ତ ଧରାମୁଳକ ବ୍ୟବସାୟରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଉନ୍ନତ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତି ଶିଖାଇବା ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଦରିଦ୍ର ଏବଂ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମାନ ଲୋକେ ସେହି-ମାନେହି କେବଳ ଅର୍ଥାଭାବରୁ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଣାଳୀ ବ୍ୟବହାର କରିପାରୁ-ନାହାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଇବା ପାଇଁ ସାମାନ୍ୟ ଅର୍ଥ ବିନିମୟରେ କେତେକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଏ । ତେଣୁ ସ୍ତବ୍ୟକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ମାତ୍ର ଦୁଇ ବର୍ଷର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ସେଇ ବା ମହଣ ଆକାରରେ ବହୁତ କିଛି ଆଶା କରାଯାଇ ନ ପାରେ । ତଥାପି ଉକ୍ତିକୃ କୌଣସି ନା କୌଣସି ମାପ କାଠିରେ ମାପିବାକୁ ହେବ । ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୃଷି ଓ ପଶୁପାଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯାହା ଉତ୍ପାଦି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି, ତାହାର ଗୋଟିଏ ମୋଟାମୋଟି ଚିତ୍ର ଦିଆ-ଯାଇଛି । ଧାନ ଯେଉଁଠି ହେକ୍ଟର ପିଛା ହାରାହାରି ୧୬ କୁଇଣ୍ଟାଲ ପଡୁଥିଲା, ଉତ୍ତର କିସମ ଓ ପ୍ରଣାଳୀ ବ୍ୟବହାର କରୁ ପଦରେ ତାହା ହେକ୍ଟର ପିଛା ହାରାହାରି ୨୫ କୁଇଣ୍ଟାଲକୁ

ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ବୋଲଗଡ଼ ଅଞ୍ଚଳର ବିକଶରଗୁଣି ଗ୍ରାମରେ ଯେଉଁଠି କେବେ ଉତ୍ତମ ଲକ୍ଷ ହୋଇ ନ ଥିଲା, ସେଠାରେ ହେକ୍ଟର ପିଛା ହାରାହାରି ୧୨ କୁଇଣ୍ଟାଲ ଉତ୍ତମ ପଡୁଛି । ସେହିପରି ବେଗୁନିଆ ଅଞ୍ଚଳର ‘ହଜ’ ଗ୍ରାମରେ ଯେଉଁଠି ପୂର୍ବରୁ ଆଳୁ ହେକ୍ଟର ପିଛା ହାରାହାରି ୮୦ କୁଇଣ୍ଟାଲ ପଡୁଥିଲା, ସେଠାରେ ତାହା ହାରାହାରି ୧୨୫ କୁଇଣ୍ଟାଲକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ରାଶି, ମୁଗ, ବିରି ଏବଂ ତିନାବାଦାନ ଉତ୍ତମ କିସମ ଓ ସୁସ୍ଥ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଗଲା ପଦରେ ପୂର୍ବରୁ ମିଳୁଥିବା ପଦ୍ମ ଅପେକ୍ଷା ହେକ୍ଟର ପିଛା ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ଗୁଣାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଅଧିକ ଅମଳ ମିଳିଛି । ତତ୍ପର, ଲୋଗା ଓ ବିନିକିପାଟଣା ଆଦି ପଶୁପାଳନ ହାତକୁ ନିଆଯାଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ସୁସ୍ଥାମାନେ ସୁସ୍ଥମଖାଦ୍ୟ, କୃମି ନାଶକ ଔଷଧ, ଲୋଗ ପ୍ରତିକ୍ଷେପକ ଟୀକା ବିଷୟରେ ଅବହିତ ହୋଇଛନ୍ତି, କଳା ବଙ୍ଗଳା ଜାତୀୟ ଛେନିକଠାରୁ ଲୋକମାନେ ଦୁଇ ବା ବେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତିନୋଟି ଲେଖାଏ ଛେନିକୁଆ ପାଉଛନ୍ତି ।

ଯୋଗାଯୋଗ

ରାବ୍ ଟୁ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଯୋଜନା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଛି । ଏହା ଫଳରେ ବହୁତ ସରକାରୀ, ବେସରକାରୀ ଓ ସ୍ୱୟଂ ଚାଳିତ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ ରଚିତା ଆବଶ୍ୟକ ପଡିଥାଏ । କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ରାବ୍ ଟୁ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଯୋଜନାରେ ଏହିପରି ବହୁ ଅନୁସନ୍ଧାନମାନଙ୍କ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟକରି ଆଶାତୀତ ସହଯୋଗ ପାଇଛି । ସରକାରଙ୍କ କୃଷିବିଭାଗ, ପଶୁପାଳନ, ମସୃଣୁ ବ୍ୟତୀତ, ଜିଲ୍ଲା ଓ ବୁକ ମହତ୍ୱମା, ଉଠା-କଳସେତନ, ବିଦ୍ୟୁତ୍-ବୋର୍ଡ, ଆକ୍ରୋ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରି, ମାକେଟିଂ ଫେଡ଼ରେସନ, ଡି. ଆର. ଡି. ଏ. ଇତ୍ୟାଦି ନାନା ଅନୁସନ୍ଧାନ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କାଏମ ରହିଛି ।

ସରକାର ବା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ତରଫରୁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ସେତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲେ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଲୋକଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ସହଯୋଗ ନ ମିଳିଲେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପଯୁକ୍ତତାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଅନୁଭୂତିରୁ ଦେଖା ଯାଇଛି ଯେ, ଯୋଜନା କର୍ମଗୁଣାଙ୍କ ଆଗରେ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟାକୁ ଉପସାଧନ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ସମାଧାନ ସେତେ ତତ୍ତ୍ୱ କରାଯାଇଛି । ଏହାହିଁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଏକ ଉତ୍ପାଦି ମୁଖ୍ୟ ସୋପାନ । ରାବ୍ ଟୁ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଯୋଜନାର ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଜମରେ ଯେଉଁକି ଜମ ସହଯୋଗ ମିଳିଛି, ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ସହଯୋଗ ମିଳିଲେ ଏହି ଯୋଜନା ସଫଳ ହେବା ସଙ୍ଗେ ଲୋକଙ୍କର ଆଶାମୁନୁପ ଉତ୍ପାଦି ହୋଇପାରିବ ।

ସମ୍ପ୍ରଦାରଣ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

“ମହାନିବନ୍ଧ ଗ୍ରାମିଣୀ” ଓଡ଼ି
ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଉଦ୍‌ଘାଟନ
P.M. ADDRESSING
A MAY-DAY RALLY

ବିଭିନ୍ନ ଭାଷା ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ-୧୯୮୫

ନାମ	ବିଧାନ	ସ୍ତ୍ରୀ	ପୁରୁଷ	ମୋଟ	ଆସନ	ପ୍ରାର୍ଥୀ	ଅନ୍ୟ	ମୋଟ
...	...	୧୦	୪୧	୫୧	୧୦	୧୫୫	୧୧	୧୬୬
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୧	୧୨	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨
...	...	୧	୧୩	୧୪	୧	୧୧୧	୧୧	୧୨୨

ଦଳର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଶୁଭେ ଶପଥ ପଢ଼ାଇବା

ଶପଥ ପାଠ ହେଉଛି.....
 ଶପଥ ପାଠ କରୁଛନ୍ତି
 ସଭ୍ୟମାନ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଣି

ଜେ.ପ୍ର.ସ.ପ. ବି. ଶାନ୍ତିଗ୍ରାମର ଏକ
ସହିତ ସୁଖ୍ୟମଣ୍ଡଳୀ.....

ରାଜ୍ୟବାନ
ଆମର ସମସ୍ତ
ମିତ୍ର ପାଠ
ବନ୍ଧୁଗଣ

ଶ୍ରୀପଥ ବ୍ରହ୍ମ
କୃଷ୍ଣଚୈ

୧୯୭୩-୭୪
INFORMATION CENTRE
 INFORMATION & PUBLIC RELATIONS DEPARTMENT OF
 GOVT. OF BIHAR-DHENKANAL

ଭାରତୀୟ ଲୋକ ସଭା

UNIVERSITY CAMPUS
at DHENKANAL

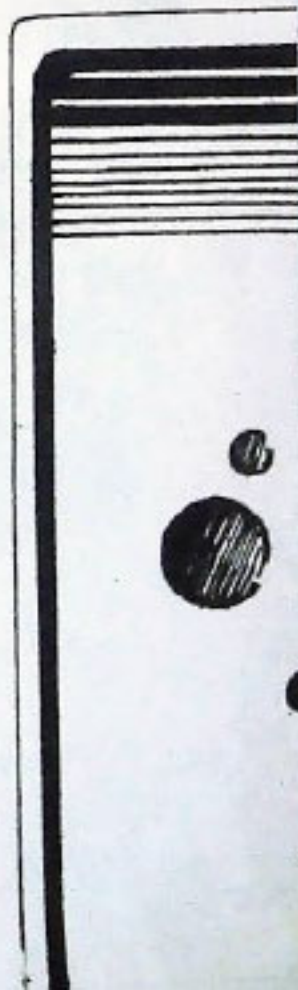
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଧି
 ପ୍ରଦର୍ଶନୀ
 ସୁଖମୟ
 ଓ
 କେନ୍ଦ୍ର

“କୌଣସି କାମ
ଚୋଟ କାମ ହୁଏ”

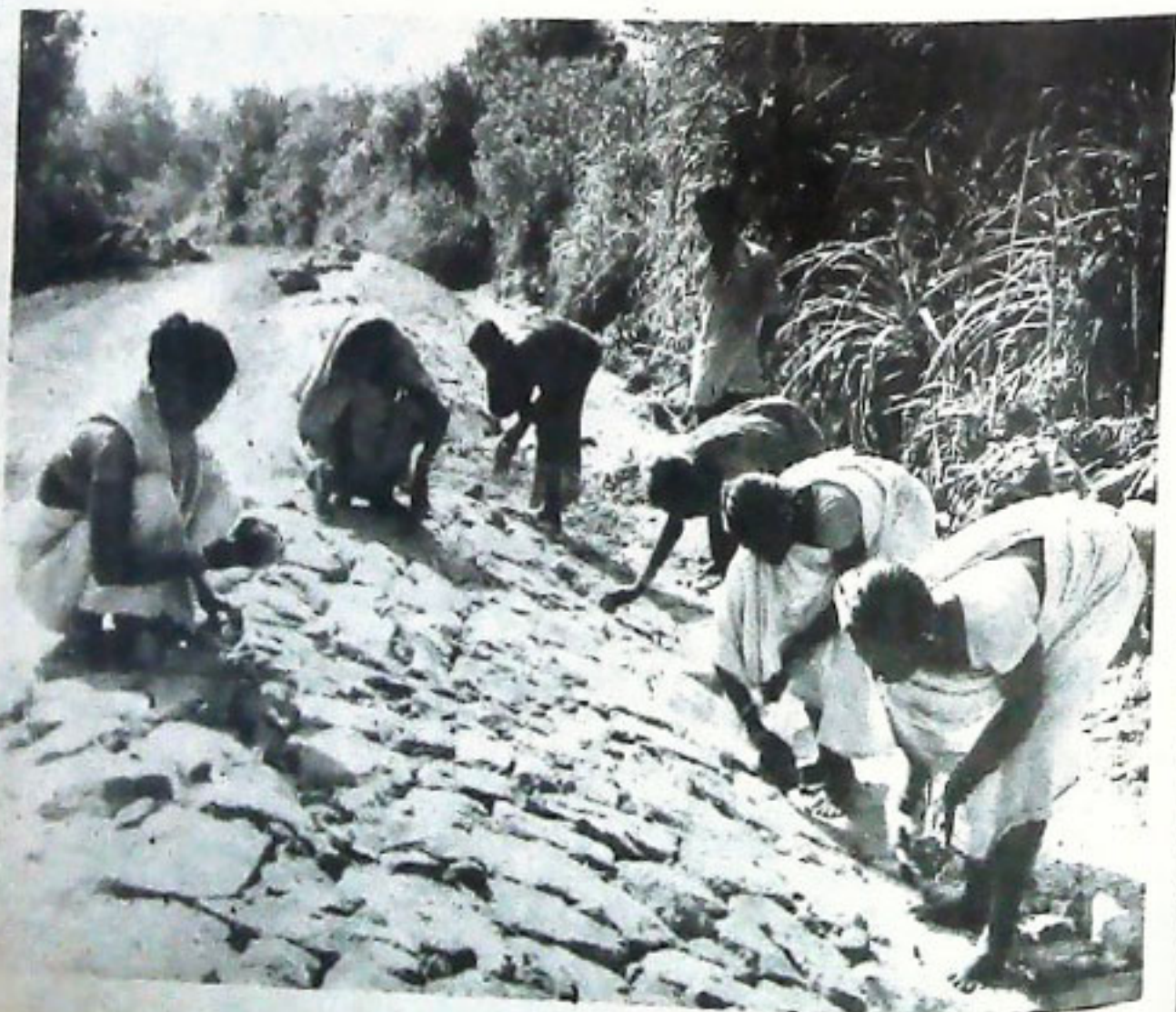
ଆମର ଆନନ୍ଦ .....
ଆମେ ଗଢ଼ିଛୁ ଏ ଘେରା ।

ଶ୍ରମ ଏକ କର୍ମରେ .....

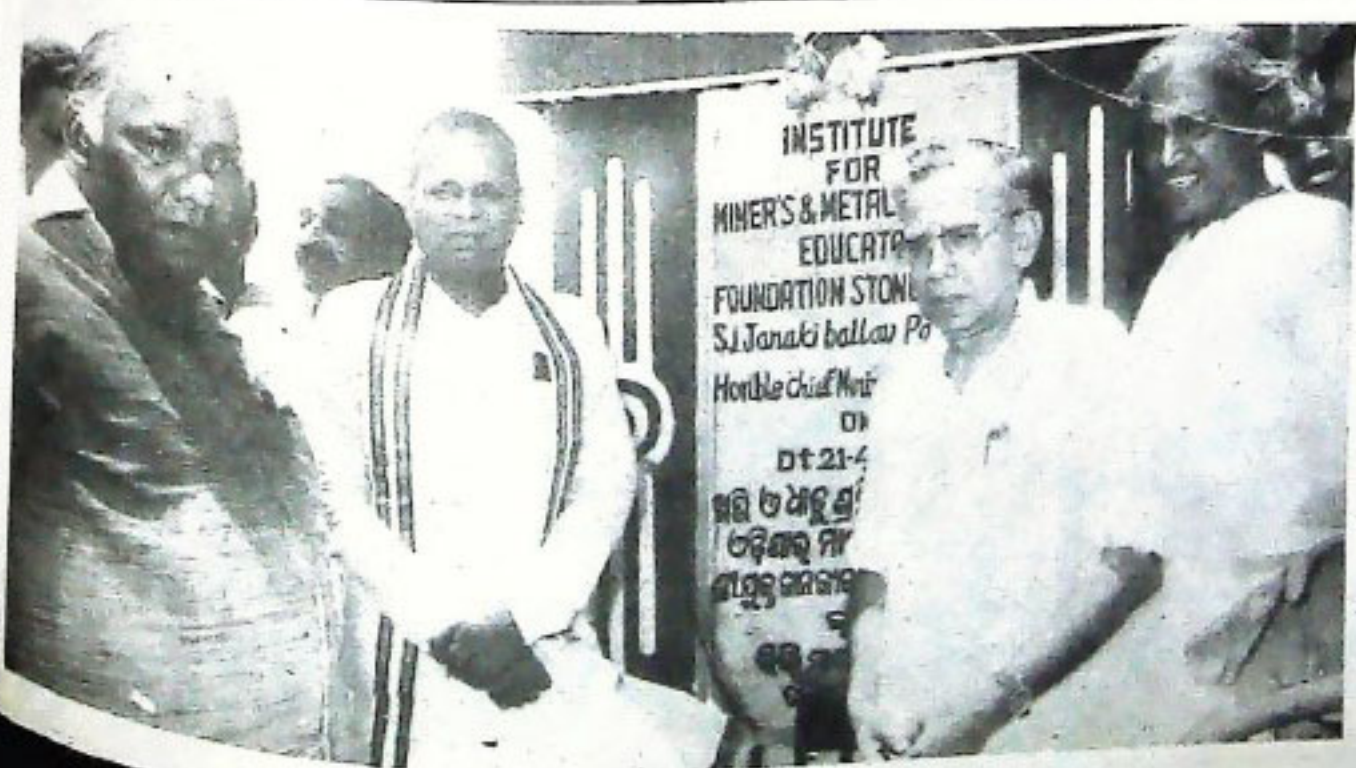

ସାଧକ ସଭିକେ ମାନ୍ୟ ଭେଠକେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିନୟାକରୁ ପଦୋପୁକ୍ତି ।
 C.M. ADDRESSING A MEETING OF THE SECRETARIES.

ପଣ୍ଡିତ ନୀଳକାନ୍ଥଦାଶ ଶ୍ରୀମତୀ ଉପାଧିକାରୀ ମହୋଦୟାଙ୍କୁ ଉପହାସନାରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

C.M. INAUGURATING AKHANDA JYOTI OF
 PANDIT NILAKANTHA DASH.

INSTITUTE
 FOR
 MINERS & METALS
 EDUCATION
 FOUNDATION STONE
 S.J. Joraki ballow Po
 Honble Chief Minister
 Dt 21-4
 ଶ୍ରୀ ବିନୟାକର
 ଉପାଧିକାରୀ
 ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

୧୧

କୃତ୍ୱାତ୍ ସାଧ୍ୟା

ଓଡ଼ିଶାରେ ସାମାଜିକ ଓ ଧର୍ମିକ ସ୍ୱାଧୀନ ଆନ୍ଦୋଳନ

ଡକ୍ଟର ଗଙ୍ଗାଧର ବଳ

ଓଡ଼ିଶାର ସମାଜ ଓ ଧର୍ମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର-ଅସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶକ୍ତିର ଶୋଭା ଶତାବ୍ଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ଅବସରରେ ପ୍ରଥମେ ଚିନ୍ତାକାଳ ଓଡ଼ିଆ ସମାଜର ଇତି ଓ ସ୍ୱରୂପ ଏବଂ ପ୍ରଚଳିତ ଧର୍ମଧାରା ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିବି ଆରାବିତ । ପୁଣି ସେପକାର ସମାଜ ଏବଂ ପ୍ରଚଳିତ ଧର୍ମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଦି କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ବା ସଂସ୍କାରର ସାଧିତ ହୋଇଥାଏ, ତା'ହେଲେ ତାର ନେତୃ ନେଇଥିଲ କିଏ ? ଏ ହେଉଛି ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ।

ମାନବ ସତ୍ୟତା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଉନ୍ନେଶ କାଳରୁ ମଣିଷ ଧର୍ମ ସମ୍ପର୍କରେ ସେତେଦୂର ସଚେତନ, ସମାଜ ଏବଂ ସେଠାରେ ହୃତ ବା ବିକଳିତ ଲୟରେ ସଂଘଟିତ ହେଉଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ବା ସଂସ୍କାର ସମ୍ପର୍କରେ ସେତେଦୂର ସଚେତନ ହୁଏ । ଏହାର ଅର୍ଥନୁହେଁ ଯେ ସମାଜ ନ ଥିଲ, ସେଠାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବା ସଂସ୍କାର ସଂଘଟିତ ହେଉ ନ ଥିଲ । ଆଜିର ମଣିଷ ସେପରି ସମାଜର ପରିବର୍ତ୍ତନ ତଥା ସଂସ୍କାର ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ, ଆଧୁନିକ ଅର୍ଥରେ ସେ ପ୍ରକାର ସମାଜ ତଥା ସଂସ୍କାର ସଚେତନତା ସୁଦୂର ଅତୀତର ମଣିଷ ଚିରରେ ଜାତ ହେଉ ନ ଥିଲ; ଅଥଚ ସମାଜ ଓ ଧର୍ମର ଚିରର୍ତ୍ତନ ଧାରାରେ ଯେଉଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବା ସଂସ୍କାର ସାଧିତ ହେଉଥିଲ, ମଣିଷ ତାର ପଳ ଜୀବନରେ ଗୋରୁଥିଲ ।

ଆଜି ଓଡ଼ିଶା କହିଲେ ଐତିହାସିକ ଓ ଭୌଗୋଳିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯେଉଁ ଉତ୍ତର ଚିତ୍ର ଆମ ଆଗରେ ନାତିଯାଏ, ତାହା ସ୍ତୁଳତଃ ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି ମୋରମାନଙ୍କଠାରୁ । ଐତରାଳ ମହାମେଘବାହାନ ଖାରବେଳକଠାରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ରାଜତ୍ୱର ବ୍ୟୟ ଅବଧି ଏହି ଭୂଖଣ୍ଡର ସୀମା କେତେବେଳେ ସମ୍ବୃଦ୍ଧିତ ହୋଇଛି, ପୁଣି କେତେବେଳେ ବିସ୍ତୃତ ହୋଇଛି । ପୁଣି କଳିଙ୍ଗ, ଭଦ୍ର, କୋଣାର୍କ, ଉତ୍କଳର ଏହି ବିଭିନ୍ନ ଖଣ୍ଡମାନ କେତେବେଳେ ପରସ୍ପରଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅସ୍ତିତ୍ୱରେ ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଛନ୍ତି ତ କେତେବେଳେ ଏକତ୍ର ହୋଇ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଗୌରବ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶାର ଧର୍ମ

ଶ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ କାଳର ଅଶୋକଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ରାଜତ୍ୱକାଳ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ ନାନା ଧର୍ମର ବନ୍ୟା ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଜନ ଜୀବନ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ, ସ୍ତ୍ରୀପତ୍ୟ ଓ ସାହିତ୍ୟରେ ଯେଉଁଭୂତିକ କାଳାପ-ପ୍ରୋଣୀ ମୁଦ୍ରା ଅଙ୍କନକରି ଯାଇଛନ୍ତି ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉ, ବୌଦ୍ଧ, ଜୈନ, ଶୈବ, ଶାକ୍ତ ଓ ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର ଜାତୀୟ ଜୀବନ, ଧର୍ମ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ସାର୍ବଜନୀନ ତଥା ବାହୁକର୍ମୀ ପ୍ରତୀକ ତଥା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କଠାରେ ନିଜ ନିଜର କିଛି କିଛି ସଙ୍କେତ ଛାଡ଼ିଦେଇ ତାଙ୍କଠାରେ ଭାଗ ହୋଇ ସତେ ଯେପରି ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିଛନ୍ତି ।

ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ

ଶ୍ରୀଷ୍ଟପର ପ୍ରଥମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଚଳିତ ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମର ଦୁଇଟି ଶାଖା ହୀନଯାନ ଓ ମହାଯାନ ପରମ୍ପରା ବିରୋଧୀ ଭୂମିକାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୁଅନ୍ତି । ମହାଯାନୀମାନେ ବୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ଈଶ୍ୱର ଜ୍ଞାନକରି ତାଙ୍କର ମୂଳ ପୂଜାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରୁଥିବା ସ୍ତର ହୀନଯାନୀମାନେ ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜା ପ୍ରତି ପୂଣ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି । ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଧର୍ମପରି ମହାଯାନୀମାନେ ତାଙ୍କର ଦେବତାର କଳ୍ପନା କରନ୍ତି ।

ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାର ଅଯୋଧ୍ୟାଠାରୁ ପୁରୀବିଲ୍ଲାର ବାଣପୁର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁ ବୌଦ୍ଧକୀର୍ତ୍ତି ଓ ବୌଦ୍ଧ ତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂର୍ତ୍ତି ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଥିବାକୁ ଏହି ବିସ୍ତୃତ ଅଞ୍ଚଳରେ ମହାଯାନୀ ବୌଦ୍ଧଶାଖାର ପ୍ରଭାବ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ (୧) । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶତାବ୍ଦୀରେ ମହାଯାନ ତାନ୍ତ୍ରିକ ସମପ୍ରଦାୟର ବିଶେଷ ପ୍ରସାର ଘଟିଥିଲ ଏବଂ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ, ତନ୍ତ୍ର, ଯୋଗଶିକ୍ଷାର ପ୍ରଧାନ କେନ୍ଦ୍ରଭାବ ହୋଇଥିଲ କଟକଜିଲ୍ଲାର ରମ୍ଭୁରି ଚିହାର (୨) । ଆସୀନରୁ ଆସିଥିବା ପ୍ରାଥମିକ ଭୌମ ରାଜାମାନେ ଶ୍ରୀ: ଶ୍ରୀ:ରେ ବୌଦ୍ଧ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜାମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଧର୍ମ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ । ଗୌତମମାନେ ପାଣ୍ଡୁପତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଭକ୍ତି ପାଥନ କରିଥିଲେ । ଭୁବନେଶ୍ୱରର ପ୍ରାଚୀନ ମନ୍ଦିରରେ ରତ୍ନଜୀମୂର୍ତ୍ତି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ପାଣ୍ଡୁପତ ମତ ହେତୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ମନ୍ଦିର ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ କରିଥିଲ । କାରଣ ପାଣ୍ଡୁପତମାନେ ସେମାନଙ୍କ ମୃତଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭୂରୂପ ଲିଙ୍ଗ ସ୍ଥାପନ କରି ତା ଉପରେ ମନ୍ଦିର ଗଠନ କରୁଥିଲେ ।

ସେମନ୍ତ-ଶା ରାଜାମାନେ ଶୈବ ଧର୍ମର ପୁଷ୍ପପୋଷକ
 ଥିଲେ ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଧର୍ମର ପ୍ରଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ
 ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଲିଙ୍ଗରାଜ ପ୍ରଭୃତି ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟଧର୍ମ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ଦିରମାନ
 ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ
 ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ବିପକ୍ଷରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ କରି ଥିବାରୁ
 ଏବଂ ରାଜାମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟଧର୍ମର ପୁଷ୍ପ ପୋଷକତା କରିବାରୁ
 ଶୈବ ଓ ବୈଷ୍ଣବଧର୍ମ ସହ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ସଂଘର୍ଷ ଦେଖାଗଲା ।
 ମହାଯାନ ଶାଖାର ଯୋଗାଣରଦ୍ୱାରା ରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି
 ତନ୍ତ୍ରଯାନରେ ପରିଣତ ହେଲା ଏବଂ ତନ୍ତ୍ରଯାନର (୩)
 ପରିଣତି ପଡ଼ିଲା ବ୍ରହ୍ମଯାନରେ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି ବ୍ରହ୍ମଯାନର ବହୁଳ ପ୍ରସାର ପଡ଼ିଥିଲା ।
 କଥିତ ଅଛି ରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କର ଜନ୍ୟା ଉଗ୍ରବତୀ
 ଯଥାକ୍ରମେ ସ୍ନାନସିଦ୍ଧି ଓ ଅତ୍ୟୁତସିଦ୍ଧି ନାନକ ବୃକ୍ଷଟି ବ୍ରହ୍ମଯାନୀ
 ଦର୍ଶନମୂଳକ ଗୁଳ୍ମ ରଚନା କରିଥିଲେ । ତତ୍ପରାନ୍ତର ଦା
 ଦୋହାକାର ସରସପାଦ ବୃକ୍ଷ କପାଳତର ଏବଂ କମଳପା
 ପତ୍ରରୂପ ରଚନା କରିଥିଲେ । କାହ୍ନୁପା, କୃଷ୍ଣାଚାର୍ଯ୍ୟପାଦ
 ପ୍ରଭୃତି ଅନ୍ୟ କେତେକ ତତ୍ପରାନ୍ତର ବହୁ ବୌଦ୍ଧତର ଗୁଳ୍ମ
 ରଚନା କରିଥିଲେ । ବ୍ରହ୍ମଯାନୀ ସାଧକମାନେ ବାହ୍ୟତଃ
 ପଞ୍ଚଧ୍ୟାନୀ ବୃକ୍ଷଙ୍କର ପୂଜା (ଆରାଧନା) କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ
 ସାଧନାରେ ଶୂନ୍ୟର ରପାସନା ଓ ଶୂନ୍ୟବାଦକୁ ଭଜନ
 ଦେଉଥିଲେ ।

ତା'ପରେ ତାତ୍ପରିକ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମରେ 'ସହଜଯାନ' ନାମକ
 ଏକ ମତବାଦର ସୃଷ୍ଟି ହେଲା, ଯାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକା ହେଉଛନ୍ତି
 ଇନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଭଗିନୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀକରା । ସେ ତାଙ୍କର ଏହି ମତ-
 ବାଦର ଶରୀର ବା କାୟାସାଧନା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ
 କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜାର ବିରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ
 ଦୃଷ୍ଟିରେ ମଣିଷର ଶରୀର ବିଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରତୀକ ଏବଂ ଏହା ଦେବୀ
 ଦେବୀଙ୍କର ଅଧିଷ୍ଠାନ କ୍ଷେତ୍ର ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ଅତି ପବିତ୍ର ।
 ସୋଧୁସୂକ୍ଷ୍ମ ବା ବୋଧୁକ୍ଷିର ତାଙ୍କ ଦର୍ଶନର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ । ଶରୀର
 ସାଧନାଦ୍ୱାରା ବୋଧୁକ୍ଷିରର ଅବଧୂତି ନାଭିରେ ସ୍ନାନ ବା ଶୂନ୍ୟ
 ସହ କରୁଣା ବା ପ୍ରସାସନ ଉପାୟର ମିଳନ ପଡ଼ିଲେ ସାଧକ
 ମହାସୁଖ ବା ସହଜ ସୁଖ ଲାଭ କରେ । ସମ୍ଭବତଃ
 ସାଧକମାନେ ଲେକ୍ଷ୍ମୀକରା ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜ ମତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 କରିଥିବାରୁ ସମାଜ ଓ ସାହିତ୍ୟରେ ତାର ପ୍ରଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ
 ହୋଇଥିଲା । ଯା ଫଳରେ ଐତିହାସିକ ମାଗଧ୍ୟା ଅପଭ୍ରଂଶ
 ରାଶୀରେ ବିପୁଳ ତତ୍ପରାନ୍ତର ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରିଛି (୪) ।

ଶାକ୍ତଧର୍ମ

ଓଡ଼ିଶାରେ ଶାକ୍ତଧର୍ମ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଧର୍ମସହ ମିଶ୍ରିତରେ
 ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚିହାସର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
 ମତବାଦ (ଧର୍ମ) ରୂପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଥିଲା । ଯାହାପୂର୍ବରେ ବିରଜା,
 ଭୁବନେଶ୍ୱରର ବୈତାଳ ମନ୍ଦିର, ସପ୍ତମାତୃକା, (ଶାକ୍ତଧର୍ମର
 ଅନ୍ୟରୂପ, ବୈତାଳ, ମୁଦ୍ରାଶୁର ଓ ପର୍ଶୁରାମେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିରରେ)
 ପ୍ରାଚୀ ଉପତ୍ୟକାର ବରାହ ମନ୍ଦିର, କାକଟପୁରର ମଙ୍ଗଳା, ବାଳୀଚ
 ଚର୍ଚ୍ଚିକା, କାଶ୍ୟପୁରର ଉଗ୍ରବତୀ, ଝଙ୍କଡ଼ର ଶାରଙ୍ଗୀ, କୋଣାର୍କର
 ଉମରଶା ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ସମଲେଶ୍ୱରୀ, ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରସିଦ୍ଧ

ଶାକ୍ତ-ଦେବୀ ତଥା ପୀଠ । ଗୁପ୍ତରାଜାଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ ପୂର୍ବରୁ ବିରଜା
 କ୍ଷେତ୍ର ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲା । ଗୁପ୍ତକାଳରେ
 ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଧର୍ମର ପୁନରୁତ୍ଥାନ ହେତୁ ବୌଦ୍ଧ ପ୍ରଭାବ ଦୂରୀଭୂତ ହେଲା
 ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଧର୍ମର ମନ୍ଦିର ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ ଲାଭ କଲା ।
 ଲୋମରାଜାଙ୍କ କାଳରେ ତାତ୍ପରିକ ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମର ପ୍ରଭାବ ଉଚ୍ଚିତ
 ହୋଇଛି । ଏହାକ କାଳରେ ବୌଦ୍ଧ, ଶୈବ, ଶାକ୍ତ ଓ ତନ୍ତ୍ର ଧର୍ମର
 ଅତ୍ୟୁତ ମିଶ୍ରଣ ପଡ଼ିଯାଇଛି ଯାର ପ୍ରଭାବ ବିରଜାଙ୍କ ଉପରେ ଉଚ୍ଚିତ
 ହୁଏ । ଶୈବ କ୍ଷେତ୍ର ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଲୋମକାଳରେ ବହୁଶାକ୍ତ
 ମନ୍ଦିର ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକରେ ଶୈବ ଓ ତାତ୍ପରିକ ବୌଦ୍ଧ
 ଧର୍ମର ସଂକେତ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଦୈତାଳ ମନ୍ଦିରରେ ଶାକ୍ତମୂର୍ତ୍ତି
 ସହ ଶୈବ ଓ ତାତ୍ପରିକ ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖାଯାଆନ୍ତି । ଦୈତାଳ ମନ୍ଦିରରେ
 ଗୁମୁଣ୍ଡା ଓ ମହିଷମର୍ଦିନୀ ମୂର୍ତ୍ତି ପରି ଖିଟି-ରେ ଗୁମୁଣ୍ଡା ମୂର୍ତ୍ତି ଉଚ୍ଚିତ
 ହୁଏ । ଗଙ୍ଗ ସମ୍ରାଟ ଲୋକଗଙ୍ଗ ଦେବ ଶକ୍ତି ରପାସନାକୁ ସମର୍ଥନ
 କରିନଥିଲେ । ଅନନ୍ତ ବାସୁଦେବ ମୂର୍ତ୍ତି ଓ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ପରେ
 ଯେଉଁ ମନ୍ଦିର ଶକ୍ତିକ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ
 ଦେବମୂର୍ତ୍ତି ସହ ସେମାନଙ୍କର ଶକ୍ତିର କଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିଲା (୫) ।

ସୋମବଂଶୀ ରାଜାମାନେ ଥିଲେ ଶୈବ । ଗଙ୍ଗବଂଶୀ ରାଜା-
 ମାନେ ମୁକ୍ତକୁ ଶୈବଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଅଧିକାର ପରେ ବୈଷ୍ଣବ-
 ଧର୍ମ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥାନ୍ତେ । ଉଭୟ ସୋମବଂଶୀ ଓ
 ଗଙ୍ଗବଂଶୀ ରାଜାଙ୍କର ଓଡ଼ିଶା ସିଂହାସନରେ ଆରମ୍ଭରତ (ପେର-ପରା
 ଗତ) ଦାବୀ ନଥିବାରୁ ସେମାନେ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରି
 ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକଚିତ୍ତ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଚକ୍ର ଓ
 କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ସାର୍ବଜନୀନ ସମନ୍ୱୟବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ପରିଲକ୍ଷିତ
 ହୋଇଥିଲା ତାର କ୍ଷେତ୍ରପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ସୋମବଂଶୀ ଓ ଗଙ୍ଗ-
 ବଂଶୀ ରାଜାମାନେ । ସୋମବଂଶୀ ହିନ୍ଦୁ ରାଜାମାନଙ୍କର ପରିବାରର
 ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବତା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କର ଉପାସନା
 କରିବା ଦ୍ୱାରା ବିରଜୁ ଧର୍ମଗତ ଓ ସଂପ୍ରଦାୟର ପୁଷ୍ପପୋଷକତା
 କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସହିଷ୍ଣୁତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ
 ପୁରୀରେ ବୈଷ୍ଣବୀୟ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ପୁନରୁତ୍ଥାନ ପ୍ରାରମ୍ଭ
 ଧର୍ମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଜର ଉଦାର ତଥା ସାର୍ବଜନୀନ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀର
 ପରିଚୟ ଦେଉଥିଲେ । ଗଙ୍ଗରାଜାମାନେ ବୈଷ୍ଣବଧର୍ମର ପୁଷ୍ପପୋଷ-
 କତା କଲେ ମଧ୍ୟ ଶିବଙ୍କ ପ୍ରତି ଭକ୍ତି ଓ ସମ୍ମାନ ଅତ୍ୟୁତ ରଖିଲେ (୬) ।

ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମ

ସପ୍ତମ ଅଷ୍ଟମ ଶତାବ୍ଦୀରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ବୈଷ୍ଣବ
 ଧର୍ମର ପ୍ରସାର ତଥା ପ୍ରସାର ସମ୍ପର୍କରେ ଯେପରି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ
 ନିଦର୍ଶନ ମିଳେ, ସେଥିରୁ ଅନୁମାନ କରିବାକୁ ହୁଏଯେ ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ
 କାଳରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏ ଧର୍ମ ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ହୋଇଥିବ । ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ
 ମନ୍ଦିର ମାନଙ୍କରେ ଶଂଖଚକ୍ର ଉପାସନାଦ୍ୱାରା ବିଷ୍ଣୁ ମୂର୍ତ୍ତି (ଭୁବନେ-
 ଶ୍ୱରରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କଳେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିର, ବିଷ୍ଣୁ କଳ ଗାମାବତୀରର ବିଭିନ୍ନ
 ଦୃଶ୍ୟ ସମ୍ପର୍କିତ ମୂର୍ତ୍ତି, ଦୈତାଳ ମନ୍ଦିରର ହରିହର ମୂର୍ତ୍ତି, ବରପଡ଼ର
 ଉଦ୍ଧରାଜିରେ ବସୁ ମନ୍ଦିର, ଭୁବନେଶ୍ୱରର ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କରେ ବାମ
 ଗୋପାଳଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଲାଜାର ମୂର୍ତ୍ତି (କୋଳାୟ ଦଳନ), ମେଘେଶ୍ୱର
 ମନ୍ଦିରର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଗୋଧନ ହରଣତ ଦୃଶ୍ୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱରର
 ଅନନ୍ତ ବାସୁଦେବ ମନ୍ଦିର, ତନ୍ତ୍ରଧର୍ମରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଦଶାବତାର
 ବିଶେଷତଃ ନୃସିଂହାବତାରର ମୂର୍ତ୍ତି, ଶ୍ରୀକୃର୍ଣ୍ଣତେ କୂର୍ମନାଥ ମନ୍ଦିର,

ଜୀବନରେ ନିଜର ପଦ୍ମନାଭ ଶେଷଶାୟୀ ମୂର୍ତ୍ତି, ପ୍ରାଚୀ ଉପତ୍ୟକାରୁ
ପ୍ରାଚ, କୃଷ୍ଣ-ବାସୁଦେବ ମୂର୍ତ୍ତି, ନିଆଳି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନର ମାଧବ
ମୂର୍ତ୍ତି, ରେମୁଣା ଓ ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳର ଗୋପାଳାଥ ମୂର୍ତ୍ତି ହେଉଛି
ଠାର ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ନିଦର୍ଶନ । ପୂର୍ବର କୃଷ୍ଣବାସୁଦେବ, ମାଧବ ଓ
ଗୋପାଳାଥଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଦ୍ୱିଭୁଜ ମୁରଲିଧର
ଶିବପୁଞ୍ଜ ଗୋପାଳରୁ କୃଷ୍ଣକମୂର୍ତ୍ତି ସହ ରାଧାମୂର୍ତ୍ତି ଲୋକପ୍ରିୟ
ହୋଇଗଠିଛି । ଓଡ଼ିଶାର ଗଙ୍ଗବଂଶୀ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ରାଜାମାନେ
ଦେଶର ଧର୍ମର ପୁଷ୍ପପୋଷକତା କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ରଚିତ
ଦେଶପରିଚା ବହୁ ସଂସ୍କୃତ ଓ ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ଦେଶବର୍ଧନ ସମ୍ବଳିତ
ପଦ୍ୟରେ ପରିପୁଷ୍ଟ ।

ଗଙ୍ଗବଂଶ ଉତ୍କଳ କାଳରେ ଦ୍ୱାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଜୟଦେବ
ଚାକର ବିଖ୍ୟାତ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ ରଚନା କରି ଓଡ଼ିଶାରେ
ଦେଶବର୍ଧନ ସମ୍ବଳିତ ବହୁ କାବ୍ୟ କବିତାର ନିୟାମକ ହୋଇ-
ଛନ୍ତି । ଏ ରଚନା ଓଡ଼ିଶାରେ ଦଶାବତାରକୁ ଲୋକପ୍ରିୟ କରିବା
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ରାଧାକୃଷ୍ଣ ରାଜା ସମ୍ବଳିତ ବହୁ ରସୋଗାର୍ଣ୍ଣ କାବ୍ୟ
କବିତା ଓ ସଙ୍ଗୀତର ଆଦି ଉଷ ହୋଇଛି ଏବଂ ସହଜିୟା
ଦେଶବତ୍ସ ଓ ସାହିତ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି । ଦ୍ୱେତବାଦର
ସମର୍ଥକ ନରହରି ଚାର୍ଯ୍ୟ ଗଙ୍ଗବଂଶ ଉତ୍କଳ କାଳରେ ଦେଶବ
ଧର୍ମକୁ ଲୋକପ୍ରିୟ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗଙ୍ଗବଂଶ ଉପରେ
ଗଣର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲେ ।

ସଂସ୍କୃତ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ ଓ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କର ଭଗବତରେ
ରାଧାଙ୍କର ନାମ ନାହିଁ । ଜୟଦେବଙ୍କର ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ
ସହଜିୟା ଚାକିର ଦେଶବ ଧର୍ମ ଓ ଦର୍ଶନରେ ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ
ପକାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଧାକୃଷ୍ଣକୁ ଯେପରି ସହଜିୟା ସୁରଭ
ନାୟକ ନାୟକାରେ ରୂପାନ୍ତରଣ କରନ୍ତି ତା'ର ବିଶେଷ ପ୍ରଭାବ
ପଡ଼ିଛି ଓଡ଼ିଶାର ପଞ୍ଚସଖା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦାନକୃଷ୍ଣ, ସଦାନନ୍ଦ,
ଅଗ୍ନିମନ୍ୟୁ, ଭକ୍ତଚରଣ, ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶବ କବିଙ୍କ
ରଚନାରେ । ଯୌନ ଜିୟାରେ ମୁକ୍ତ ସ୍ୱାଧୀନତାର ପକ୍ଷପାତୀ
ସହଜିୟା ଚାକିରମାନଙ୍କର ନିୟା କରିବାକୁ ଯାଇ ସାରଳାଦାସ
କୃଷ୍ଣ ଓ ବୃଣାଦୂତୀ ରମଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅବତାରଣା କରିଛନ୍ତି ।
ଜୟଦେବଙ୍କ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦର ପରକୀୟା ତତ୍ତ୍ୱ ସମାଜ ଓ
ସାହିତ୍ୟକୁ କଲ୍ପିତ କରିବାରେ କିପରି ଅବସର ସୃଷ୍ଟି କରିଛି
ମହାରାଜତରେ ସାରଳାଦାସଙ୍କ ପ୍ରତିଜ୍ଞିୟା ତାର ଉଚ୍ଚଳ
ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ । ଚୈତନ୍ୟ ଜୟଦେବଙ୍କ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦର ଜଣେ
ମୁଖ୍ୟ ଶ୍ରୋତା ହେଲେ ହେଁ ସେ ସ୍ଥୂଳ ସହଜିୟା ଦେଶବ ତତ୍ତ୍ୱର
ସମର୍ପକ ନଥିଲେ । ସେ ରାଧାକୃଷ୍ଣର ଅହେତୁକ: ପ୍ରେମର
ସୌ ଭଙ୍ଗାର ରାବାଦର୍ଶନ ସଂକେତ ଦେଇଥିଲେ, ତାଙ୍କର
କରି ଜୟଦେବଙ୍କର ପରକୀୟା ଚିତ୍ରର ସ୍ଥୂଳ ଅନୁକରଣ କରିବାକୁ
ପଡ଼ିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର ଶୁଙ୍କାରଣ୍ଡର ଦେଶବ କବି ଅଗ୍ନିମନ୍ୟୁ
ରାଧାକୃଷ୍ଣକୁ ଅପ୍ରାକୃତ ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଭାବରେ ତାଙ୍କର ନମସିୟାରେ
ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଯେପରି ଲୀଳାର ସ୍ଥୂଳ ଲୌକିକ ଚିତ୍ର ପୂଣି ଛଦୁ
ଦେଶବ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରୁ ମନେହୁଏ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ଏକ ଗୁଣ୍ଡ ବସିତ । ଓଡ଼ିଶାର ପଞ୍ଚସଖା ଚୈତନ୍ୟଙ୍କର ଅତି
ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହେଲେ ହେଁ ନିଜ ନିଜର ସାଧନା ପରମ୍ପରାରେ
ଥିଲେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ସେମାନଙ୍କର ରଚନାରେ ଜୟଦେବଙ୍କ ଗୀତ-

ଗୋବିନ୍ଦର ସ୍ଥୂଳ ପରକୀୟା ତତ୍ତ୍ୱ ତଥା ଚିତ୍ର ଉପେକ୍ଷିତ । ଜ୍ଞାନ,
ଯୋଗ ଓ ଭକ୍ତି ସମନ୍ୱିତ ପକ୍ଷର ସାଧକ ତଥା କବି ଥିବାରୁ
ସେମାନେ ପିଣ୍ଡବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ତତ୍ତ୍ୱରେ ରାଧାକୃଷ୍ଣତତ୍ତ୍ୱର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ମନୋଜ୍ଞ ଆରୋପ କରିଛନ୍ତି (କୀର୍, ପରମ ରୂପରେ) ।

ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଜଗନ୍ନାଥତତ୍ତ୍ୱ

ଓଡ଼ିଶାର ଶାସନ, ସମାଜ, ସଂସ୍କୃତ ଓ ଧର୍ମର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ
ହେଉଛନ୍ତି ଏ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ସର୍ବମାନ୍ୟ ଦେବତା ଜଗନ୍ନାଥ ।
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଭପରି ରହସ୍ୟାଙ୍କର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ରଚିତାସର
ଘାତପ୍ରତିଘାତମୟ ବହୁର ପଥରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ
ଜଗନ୍ନାଥ ରକ୍ଷୀୟ ଦେବତା ଭାବରେ ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ
ଊର୍ଜ୍ଜ୍ୱଳ ତଥା ଭାରତରେ ଅସପତ୍ନ ଗୌରବର ଅଧିକାରୀ ।
ଓଡ଼ିଶାରେ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମର ବନ୍ୟା ପ୍ରବାହିତ
ହୋଇଛି, ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମର ପୁଷ୍ପପୋଷକ ରାଜା ଓ ସମ୍ରାଟ ଜଗନ୍ନାଥ
ବିଗ୍ରହ, ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନର ବିକାଶର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଛନ୍ତି ।
ସମୟର ପ୍ରୋତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମଗତ ଓ ସଂପ୍ରଦାୟର
ସଂକେତ ଜଗନ୍ନାଥ ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଭପାସନା ବିଧିରେ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ
ଅନୁଷ୍ଠାନଗତ ମୌଳିକ ସଭା ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ରହିଛି ।

ঐତିହାସିକ ତଃ କୃଷ୍ଣତତ୍ତ୍ୱ ପାର୍ଶିଗ୍ରାହୀକ ମତାନୁଯାୟୀ
ପ୍ରାଚୀନତମ କାଳରେ, ଜଗନ୍ନାଥ ଥିଲେ ଏକ ଦ୍ରାଢ଼ଣ୍ୟ ଦେବତା,
ଯେ କି ଦେବୀ ରୂପରେ ପୂଜିତ ହେଉଥିଲେ (ସୋ. ମ ଭା. ବନପର୍ବ)
ଏବଂ ସେ ଦେବୀ କାଷ୍ଠନିର୍ମିତ ଥିଲୁ । ପରେ ଏହା ଶବର
ରାଜାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂଜିତ ହେଲୁ । ଅଷ୍ଟମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆସାମରୁ
ଆଗତ ଭୌମରାଜାମାନେ ଶବର ରାଜାକୁ ପରାସ୍ତ କରି କାଷ୍ଠ-
ଦେବୀରୁ ତିନୋଟି ମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ମାଣ କରି ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିରରେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲେ । ପରେ ସୋମବଂଶୀ ଯଯାତି ଓ ଗଙ୍ଗବଂଶର
ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଲୋକଗଙ୍ଗ ଦେବ ପୁରୀ ନୀଳାଚଳ ଧାମରେ ସୁଦୃଶ୍ୟ
ମନ୍ଦିରମାନ ନିର୍ମାଣ କଲେ । ଗଙ୍ଗ ଉତ୍କଳ ଆରମ୍ଭରୁ ପ୍ରାଚୀନତା,
ମନୋଜ୍ଞ ପରିବେଶରେ କ୍ଷେତ୍ର ମନୋଜ୍ଞ ଅବସ୍ଥିତି ଓ ରାଜ-
ନୈତିକ କାରଣରୁ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ଓ କ୍ଷେତ୍ର ସମଗ୍ର ଭତ୍କଳ
ତଥା ଭାରତରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇ ଉଠିଛି (୭) ।

ଜଗନ୍ନାଥତତ୍ତ୍ୱ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର ପରସର ବିରୋଧୀ ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମ-
ମତ ଓ ସଂପ୍ରଦାୟର ଏକ ଚମତ୍କାର ସମନ୍ୱୟ (Synthesis) ।
ପ୍ରାଥମିକ ଭୌମ ଶାସନମାନେ ମହାଯାନୀ ବୌଦ୍ଧ ମତାବଲମ୍ବୀ
ଥିବାରୁ ଜଗନ୍ନାଥ, ବଜ୍ରତୁ ଓ ସୁରତ୍ରୀ ଏହି ତିନିମୂର୍ତ୍ତିକୁ ବୌଦ୍ଧ-
ଧର୍ମର ତ୍ରିରତ୍ନ ବୋଲି କେହି କେହି ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି । ବକ୍ରଯାନର
ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ରତ୍ନଭୂତି ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନସିଦ୍ଧି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ବୁଦ୍ଧ-
ଭାବରେ କଳ୍ପନା କରିଅଛନ୍ତି । ସାରଳାଦାସ ତାଙ୍କର ମହା-
ଭାରତରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ବୁଦ୍ଧରୂପେ ଓ ସାରଳାଙ୍କୁ ବୌଦ୍ଧ ଦେବୀ
ରୂପେ ବହନା କରିଛନ୍ତି । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ବୁଦ୍ଧକୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ
ଏକ ଅବତାର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଲୋହୀଗୀତା,
ଗୁରୁଭକ୍ତ ଗୀତା, ଶୂନ୍ୟ ସଂହିତା, ବୈଚିତ୍ର ଗୀତା ଓ ନାମରତ୍ନ
ଗୀତାରେ ଜଗନ୍ନାଥ, ବଜ୍ରତୁ ଓ ସୁରତ୍ରୀ ଏହି ତିନିମୂର୍ତ୍ତି ବୃଣାବତାର
ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ।

ଗଙ୍ଗ ରାଜତ୍ଵ ପୂର୍ବରୁ ଶୈବ, ଶାକ୍ତ ଓ ବୈଷ୍ଣବ ଏହି ତିନୋଟି ମୁଖ୍ୟମତ ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଖାପାଖି ରହିଥିଲା । ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ଵ ହରେଇବା ଦୂରେଥାଇ ବରଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ଵ ଚାହିଁର ନରୁଥିଲେ । ଗଙ୍ଗ ରାଜତ୍ଵ କାଳରେ ଏହି ତିନୋଟି ମତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ହୋଇ ନଥିଲା । ଓଡ଼ିଶାରେ ପୁରୀ, ଭୁବନେଶ୍ଵର, କୋଣାର୍କ, ମହାବିନାୟକ ଓ ବିରଜା ଏହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପାଞ୍ଚଟି ପୀଠ ଯଥାକ୍ରମେ ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ବୌଦ୍ଧ, ଭାଗ୍ୟପତ୍ୟ ଓ ଶାକ୍ତ ଏହି ପାଞ୍ଚଟି ଚର୍ଚ୍ଚର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କଲେ ମଧ୍ୟ ପରେ ଜଗନ୍ନାଥ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ଉପାସନା ଗଣିତ ହେଲା, ତାହା ହେଲା ସାବନମାନ । ଗଙ୍ଗରାଜତ୍ଵକାଳରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଉପରି ଉପରେ ରୁଚୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲେ ମଧ୍ୟ ଶେଷଭାଗରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଚକ୍ରରେ ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ ଓ ଶାକ୍ତ ଏହି ତିନି ମୁଖ୍ୟ ମତବାଦର ସମନ୍ୱୟ ସାଧିତ ହୋଇଛି । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏଥିରେ ପ୍ରାଚୀନ ଧର୍ମ ଓ ଚକ୍ରର କେତେକ ଉପାଦାନ ଉପେକ୍ଷିତ ହୋଇନାହିଁ । ନୀଳାଚଳ କ୍ଷେତ୍ର ପୁରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଚକ୍ରର ଉପେକ୍ଷିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ଉପକରେ ଏହା ପରିବ୍ୟାପ୍ତ । ତେଣୁ ଏହା ଓଡ଼ିଶାର ଉନ୍ନତ ଧର୍ମ । ଏହି ସମନ୍ୱୟାତ୍ମକ ଜଗନ୍ନାଥଚକ୍ରର ପ୍ରଭାବ ବୌଦ୍ଧ, ଶୈବ ଓ ଶାକ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପରିଗଣିତ ହୁଏ । ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ସହ ଲିଙ୍ଗରାଜ, କୋଣାର୍କ, ବିରଜା ପ୍ରଭୃତି ମନ୍ଦିର ଉନ୍ନତକଲେ ଜଣାଯିବ ଯେ ଏଥିରେ ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବତା ସହ ମନ୍ଦିର ଚକ୍ରରେ (ବେଢ଼ାରେ) ଅନ୍ୟ ଦେବତା ଓ ଦେବାଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି ଓ ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ।

ପ୍ରଫେସର ଓ ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ
ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ
ରେଭେନ୍ସା କଲେଜ
କଟକ-୩

୧ । Dr. K. C. Panigrahi, History of Orissa, 1st Edition, Kitab Mahal, Cuttack, Page—309.
୨ । Ibid—P. 311

(୩) ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ତିନୋଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ଯଥା—କାଳଚକ୍ର ଯାନ ବା ମନ୍ଦିର, ବଜ୍ରଯାନ, ସହଜଯାନ । ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ମାଧ୍ୟମରେ ବୌଦ୍ଧ ସାଧନାରେ ମୁଦ୍ରା, ମଞ୍ଜରୀ, ମାରଣ, ମୋହନ, ଶମନ, ଭଜନ, ବଶାକରଣ ପ୍ରଭୃତି ସାଧନା ଦେଖାଯାଏ । ସମ୍ଭବତଃ ଅକ୍ଷରରେ ବୌଦ୍ଧସାଧକ ପିତାପାଦ 'କାଳଚକ୍ରଯାନ' ନାମକ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଥିଲେ ।

(୪) ପ୍ରକାର ମୋହନ ଦାସ, ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ବିରିନ ଧର୍ମଧାର । ସୋମବଂଶୀ ରାଜାମାନେ ସହଜ ଯାନରେ ଚାଷିକ ସାଧନାର ସମର୍ଥକ ନଥିଲେ । ଗଙ୍ଗବଂଶର ରାଜାମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର ପୁଷ୍ପପୋଷକ ଥିବାରୁ ପ୍ରେଥମେ ଥିଲେ ଶୈବ, ଓଡ଼ିଆ ଅଧିକାର ପରେ ବୈଷ୍ଣବଧର୍ମ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ) ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ସେମାନଙ୍କର ଅନୁକୂଳ ଦୃଷ୍ଟି ଲାଭ କରିନଥିଲା । ଜନଶୁଣି ରହିଛି ଯେ ଏମାନଙ୍କ ରାଜତ୍ଵରେ ବୌଦ୍ଧମାନେ ବିଚାଡ଼ିତ ହୋଇ ଅରଣ୍ୟାନ୍ତର ଓ ଦୂର-ଦୂରାନ୍ତକୁ ଖୁଲିଯାଇଥିଲେ । ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ମହାଯାନ ଶାଖାର ପ୍ରଭାବ ଜଗନ୍ନାଥ ସାମିତ ହୋଇଗଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୋପ ପାଇଯାଇ ନଥିଲା, ପ୍ରତ୍ୟୁତ ଏହା ରୂପାନ୍ତର ଗ୍ରହଣ କରି ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଧର୍ମର ବିରିନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ବିଶେଷତଃ ଶୈବ ଓ ଶାକ୍ତ ମତରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଛାଡ଼ି ଯାଇଛି । ପରିବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ନୌଧର୍ମ, ପଞ୍ଚସଖା ମତ ଓ ମହିମାଧର୍ମରେ ଏହାର କେତେକ ଦାର୍ଶନିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ପରିଗଣିତ ହୁଏ ।

୩ । Dr. Panigrahi, History of Orissa, PP. 330—385
୬ । Ibid, PP. 319-320
୭ । Ibid

ସଭାକାର୍ଯ୍ୟ ସାଧ୍ୟମୁକ୍ତ ସ୍ତୁତ୍ୟାଳୟରେ ବିବାସନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପୁସକ କଲେଜ ପଠନାୟକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଚିତ୍ର

ଆଜିର ଜନସଂଖ୍ୟା ଓ ସୁବିକା

ଡକ୍ଟର ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ଆଜିର ଦୁନିଆରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଏକ ଉତ୍ଥାନକ ସମସ୍ୟା ହୋଇ ଦେଖା ଦେଇଛି । ଦିନ ଥିଲା ଯେତେବେଳେ ଦେଶର ଜନସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ାଇବା ଦିଗରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କଠାରୁ ସରକାରଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତେ ସଚେତ୍ନ ଥିଲେ । ଦେଶର ସମୃଦ୍ଧି ଓ ନିରାପଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଜନସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ତାର ବିପରୀତ ଫଳ ଫଳିଛି । “ତତ୍ତ୍ୱ ଗହନେ ସର୍ବନାଶ” ପରି ଜନ ଗହନେ ସୃଷ୍ଟିର ସର୍ବନାଶ ସୃଷ୍ଟିର ଆଶଙ୍କା ହେଲାଣି । ଏତେ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିରେ ଲାଗିଛି ଯେ ପଞ୍ଚିତମାନେ ଏହାକୁ “ଲୋକସଂଖ୍ୟା- ବିସଫୋରଣ” (Population Explosion) । ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପୃଥିବୀର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଥିଲା ୨୫ କୋଟି । ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହି ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ଦୁଇଗୁଣ ଅର୍ଥାତ୍ ୫୦ କୋଟି ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଆଜି ପୃଥିବୀର ଜନସଂଖ୍ୟା ୩୦୦ କୋଟି । ଏହି ଅନୁପାତରେ ବଢ଼ି ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ପୃଥିବୀର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୬୦୦ କୋଟି ହୋଇଯିବ । ସବୁ ସେଇ ପିଲା ଜନ୍ମ ହେଲା, ତାକୁ ୬୦ବର୍ଷ ହେଲା ବେଳକୁ ପୃଥିବୀର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୧୫୦୦ କୋଟି ହୋଇଯିବ ଆଉ ତାର ମାତ୍ର ୬ ହଜାର କୋଟି ଲୋକ ବାସକରୁଥିବା ଏହି ପୃଥିବୀଟି ବାସିନୀ ହୋଇଯିବ । ଆଜିଠୁ ଏମିତି ୬-୭ ଶହ ବର୍ଷ ପରେ

ପୃଥିବୀର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଏତେ ବଢ଼ିଯାଉଥିବ, ଯାହା ଫଳରେ ପ୍ରତି ବର୍ଗଫୁଟ ଭୂମି ଉପରେ କଣେ କଣେ ଲୋକ ଠିଆ ହୋଇ- ଥିବେ । କି ଉତ୍ତର ଅବସ୍ଥା ସତେ ! କି ନୀରକୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ନ ଥିବ !!

ଏହା ଅବଶ୍ୟ ଅଙ୍କ ହିସାବ । କଳନାରେ ପୃଥିବୀର ଏକ ଭବିଷ୍ୟତ ଚିତ୍ର ! ମାତ୍ର ଏଥିରେ ଯେ ସତ୍ୟତା ଅଛି ଏହା କିଏ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବ ? ଆମରି ଏଇ ଭାରତରେ ତ ପ୍ରତି ମାସରେ ୧୦ ଲକ୍ଷ ପିଲା ଜନ୍ମ ନେଉଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ପୁଣି ପ୍ରଥମକୁ ଜନ୍ମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ପୃଥିବୀର ହାରାହାରି ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଶତକଡ଼ା ଦୁଇ । ବହୁ ଅନୁଳତ ଦେଶରେ ତ ଏହା ଶତକଡ଼ା ସାତେ ତିନିରୁ ଅଧିକ । ଶତକଡ଼ା ୧ ହାରରେ ବହୁଥିବା ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୭୦ ବର୍ଷରେ ଦୁଇଗୁଣ ହୋଇଯାଏ । ଶତକଡ଼ା ସାତେ ତିନି ହାରରେ ବହୁଥିବା ଦେଶର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ତ ମାତ୍ର ୨୦ ବର୍ଷରେ ଦୁଇଗୁଣ ହୋଇଯିବ ।

ଏହିଯେଉଁ ଜନସଂଖ୍ୟା ବିସଫୋରଣ ଘଟୁଛି, ଏହାର ପରିଣତି କ’ଣ ? ଅଭାବ ଅସୁବିଧା, ଦୁଃଖକଷ୍ଟ, ଅଶାନ୍ତି- ଅସଚୋଷ ଆଉ ରୋଗ ମହାମାରୀ, । ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ପୂର୍ବତନ ସଭାପତି ରବର୍ଟ ମ୍ୟାକ୍ନାମାରା କହିଛନ୍ତି ଯେ ପୃଥିବୀର ତିନିଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗ ଲୋକ କେବଳ ଏକ ପ୍ରକାର ସୁବିଧାରେ ଚଳୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ମଣିଷ ସମାଜର ତିନିଭାଗରୁ ଦୁଇଭାଗ ଅର୍ଥାତ୍ ୨୦୦ କୋଟି ଲୋକ ଜୀବନର କଠିନ ସ-ଗ୍ରାମରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଜୀବନ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜୀବନ୍ତ ମରଣ । ମୃତ୍ୟୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦ । ଜୀବନ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦୁର୍ଦ୍ଦିସହ । ଭୋକଶୋଷ, ଅଶିକ୍ଷା, ଅନଟନ ଆଉ ଅସଚୋଷର ନିଆଁ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନକୁ ତିନ ତିନ କରି ଦେଇଛି । ଧନୀ ଓ ଦରିଦ୍ର ଦେଶର ଜଣପିଛା ଆୟତ୍ତିତରେ ଆକାଶପାତାଳ ପ୍ରଭେଦ । ବ୍ୟବଧାନର ମେଘନାଦ ପାଡ଼େନା । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶରେ ମୁଣ୍ଡପିଛା ରୋଜଗାର ୨୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ହେବାବେଳେ ଏସିଆ ବା ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶରେ ଏହା ମୋଟ ୬ ଶହ ଟଙ୍କା, ଯେଉଁଥିରେ କଣକୁ ତାର ପେଟପାଟଣା ଚଳାଇବା କାଠିକର ପାଠ । ଏହି ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ପୁଣି ସଦାବେଳେ ସମାନ ରହୁନାହିଁ । ଦିନକୁ ଦିନ ଏହି ବୋଝ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ମଣିଷର ଗତିହାସରେ ଏହି ସମସ୍ୟା ଯେମିତି ଅଜଣା ଅଶୁଣା, ସେମିତି ଉତ୍ଥାନକ ।

ଏହିସବୁ ଅନୁଳତ ତଥା ବିକାଶଶୀଳ ଦେଶରେ ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଯେତେ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି, ଲୋକମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥାରେ ଆଶାନ୍ତରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସେତେ ପରିଦୃଷ୍ଟ ହେଉନାହିଁ । “ଗୋଦରା କୋଡ଼େ ଯେତେ ମାତେ ସେତେ” । ଏହିସବୁ ଯୋଜନାର ସୁଫଳ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିର କୁଫଳକୁ ଦେଖି କିଛି ଡ଼ାକି ଯାଇ ପାରୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଆଜିକାଲି ସାମୁହିକ ଉନ୍ନୟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଥମ ସୋପାନ ହୋଇଛି । ଅନୁଳତ ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମାଜିକ ଅଗ୍ରଗତିରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରଧାନ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ରୂପେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଓ ପୃଥିବୀର କୋଟି କୋଟି ଲୋକ ଆଜି ହା ଅକର ତିର୍କାର କରୁଛନ୍ତି । ରୋଗମତ୍ତକରେ ମରୁଛନ୍ତି ଆଉ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟରେ ସଜୁଛନ୍ତି ।

କାଚିସଂସର ଶାନ୍ତ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନକ ମତରେ ଅନୁରତ ଓ ଭଲଚିଣ୍ଟାକ ଦେଶସୁଦ୍ଧିକର ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ ଲୋକ ଉପଯୁକ୍ତ ସାରକାର୍ଣ୍ଣ ଶାନ୍ତ୍ୟ ପାଇପାରୁନାହାନ୍ତି । ଏଇ ସଂଗଠନ କଣେ ଲୋକପାର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଧ୍ୟାନ ୨୪ ଶହ କ୍ୟାଲେରୀ ଥିବା ଶାନ୍ତ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଥିଲେ ହେଁ ମୋଟ ୧୮ ଶହ କ୍ୟାଲେରୀ ଥିବା ଶାନ୍ତ୍ୟ ଶାନ୍ତ ଅଧିକାଂଶ ବଂଚୁଛନ୍ତି । ବହୁଦେଶ ପକ୍ଷେ ଏଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହେଉଛି । ପକ୍ଷତଃ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ହରାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନାନା ପ୍ରକାର ରୋଗର ଶିକାର ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି । ଆମ ଭାରତରେ ସାମାଜିକ ମଧ୍ୟସ୍ତର ଶତକଡ଼ା ୬୦ ସାଧା ଭାବରେ ରହୁଥିବା ଲୋକରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଅନୁରତ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଶିଶୁ ମୃତ୍ୟୁ ଏତେ ଅଧିକ ଯେ ସାଦୃଶ୍ୟରେ ପିଲା ଜନ୍ମହେଲେ, ସେଥିରୁ ମଧ୍ୟ ୩୫ ଜଣ ବଞ୍ଚିଥାନ୍ତି । ପୁଣି କାଲିରୋରେ ଗୋଟିଏ ଗବେଷଣାକୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଶିଶୁ ମରିଥାନ୍ତି, ସେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଶିଶୁ ଜନ୍ମ କରିଥାନ୍ତି ।

ଭଲଚିଣ୍ଟାକ ଦେଶସୁଦ୍ଧିକର ଜନସଂଖ୍ୟା ଯେଉଁ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି, ତାର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ତରୁଣ ଚରୁଣୀ । ଯେତେବେଳେ ସୁରୋପରେ ୧୫ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କେବଳ ଶତକଡ଼ା ୨୫, ଆର୍ଥିକରେ ଏହା ଶତକଡ଼ା ୪୩ ଏବଂ ଏସିଆରେ ଏହା ଶତକଡ଼ା ୪୦ । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଜାତୀୟ ସଂପଦ ବୋଲି ଧରାଯାଉଥିଲେ ହେଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ସେମାନେ ଶାନ୍ତ୍ୟାଭାବକୁ ବହୁଗୁଣିତ କରୁଛନ୍ତି । ପିଲାମାନେ ପୁଣି ଅଧିକ ଶାନ୍ତ୍ୟାଭାବର ଶିକାର । ଅନୁସଂଧାନକୁ ଜଣା ପଡ଼ିଛି ଯେ ଏହିସବୁ ଦେଶରେ ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟସ୍ତର ପ୍ରାୟ ଅଧେ ୬ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ପିଲାଙ୍କର । ପ୍ରତି ୧୦୦୦ ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ତର ସୁତରାଂ ଆମେରିକାରେ ୨୩ ଜଣ ମରୁଥିବା ବେଳେ ଏସବୁ ବିକାଶଶୀଳ ଦେଶରେ ୨୪୦ ଜଣ ପିଲା ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି । ନାନା ପ୍ରକାର ରୋଗ, ଓ ଶାନ୍ତ୍ୟାଭାବ ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । ଉପଯୁକ୍ତ ଶାନ୍ତ୍ୟାଭାବକୁ ଶତକଡ଼ା ୬୦।୬୦ ପିଲା ନାନା ପ୍ରକାର ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିରୁ ୩୦।୪୦ ଜଣ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ନ୍ତି ।

ଉପଯୁକ୍ତ ଶାନ୍ତ୍ୟାଭାବକୁ କେବଳ ଯେ ଏତେ ତରୁଣ ଚରୁଣୀ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡ଼ନ୍ତି ତାହା ନୁହେଁ, ବୟସ ମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ମଧ୍ୟ କମିଯାଏ । ପତାଣ୍ଡା କରି ଦେଖା ଯାଉଛି ଯେ, ଭଲ ଶାନ୍ତ୍ୟ ପାଇଥିବା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିକ ଉପଯୁକ୍ତ ଶାନ୍ତ୍ୟ ନପାଇଥିବା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିକଠାରୁ ୫ ପୁଣି ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ କରିପାରେ ବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରେ । କାଚିସଂସର ଶାନ୍ତ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନ ପୂର୍ବତନ ବିରେକ୍ତର ଲେନେରାଇ ବ୍ରିଟ୍ଟର ବି. ଆର. ସେନ୍ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭଲଚିଣ୍ଟାକ ଦେଶସୁଦ୍ଧିକ ଶାନ୍ତ୍ୟାଭାବକୁ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟିକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦୁର୍ବଳ ଦେହରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଶକ୍ତି । ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା କମିଯିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ସୁରୋପର ଗୋଟିଏ ୮ ବର୍ଷ ପିଲାଙ୍କ ଦେହ ସେତିକି ବଡ଼ିଥାଏ, ଅନୁରତ ଦେଶର ୧୨ ବର୍ଷର ପିଲାଙ୍କ ଦେହ ସେତିକି ବଡ଼ିଥାଏ । କଣେ ଭାରତୀୟ ସାରକାର୍ଣ୍ଣ ଶାନ୍ତ୍ୟବିତ୍ତ୍ୱ ବିଚ୍ଚର ବି.

ଗୋପାଳଙ୍କ ମତରେ ଆମର ଶତକଡ଼ା ୮୦ ପିଲା ସାରକାର୍ଣ୍ଣ ଶାନ୍ତ୍ୟର ଅଭାବଯୋଗୁଁ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ମନୁଷ୍ୟର ଯେଉଁ ବୟସରେ ମାନସିକ ଶକ୍ତିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉନ୍ନତି ଘଟେ, ସେଇ ସମୟରେ ଶାନ୍ତ୍ୟାଭାବ ହେଲେ ବଡ଼ ଶୋଚନୀୟ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ସାଧାରଣତଃ ୪ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ପିଲାଙ୍କର ମାନସିକ ବିକାଶ ଖୁବ୍ ଦ୍ରୁତ ହୋଇଥାଏ । ମାତ୍ର ଶାନ୍ତ୍ୟାଭାବକୁ ଏଥିରେ ବଡ଼ ବ୍ୟାଧାତ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ କହନ୍ତି ମନୁଷ୍ୟ ମସ୍ତିଷ୍କର ପ୍ରାୟ ଶତକଡ଼ା ୯୦ ଭାଗ ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ଶୁଣିବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଗଠିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସାରକାର୍ଣ୍ଣ ଶାନ୍ତ୍ୟ ଅଭାବକୁ ପ୍ରାୟ ୨୫ ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାନସିକ ଶକ୍ତି ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ଏହି ଅଳ୍ପ ବୁଦ୍ଧି-ସଂପନ୍ନ ପିଲାମାନେ ବଡ଼ହେଲେ ବିଶେଷ କିଛି ଭଲକାମ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଅନୁରତ ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତିରେ ଜୀବନଯାପନ କରନ୍ତି । ଶକ୍ତିସାମର୍ଥ୍ୟ, ଉତ୍ସାହ ଉଦ୍‌ଘାପନ, ଅଧ୍ୟୟନ ଦକ୍ଷତା ଓ ଉଦ୍ୟମଶୀଳତା ପ୍ରଭୃତି ଯେଉଁ ମାନସିକ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଭଲକୋଟୀର ସଭ୍ୟତା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଗଠନରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ, ତାର ବିକଟ ଅଭାବ ଘଟିଥାଏ । ଏହି ଅବସ୍ଥା ପୁଣି ପରମ୍ପରା ଜମେ ଗଢ଼ିଗଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହିପରି ଅନୁରତ ମାନସିକ ଶକ୍ତି ସଂପନ୍ନ ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୩୦ କୋଟି ।

ଦ୍ରୁତ ଜନସଂଖ୍ୟାବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଏସବୁ ଅନୁରତ ଦେଶର ସରକାରମାନେ ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନତି ବିଶ୍ୱରେ ବିଶେଷ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଉନାହାନ୍ତି । ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର କିମ୍ବା ଉନ୍ନତି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନାହିଁ । ପକ୍ଷରେ ବିଷକକୁ ପରି କ୍ରମେ କ୍ରମେ ପରିସ୍ଥିତି ଅଧିକ ସାଙ୍ଗାତିକ ଆର ଜଟିଳ ହେବ । ପାରିବାରିକ, ସାମାଜିକ, ରାଜନୈତିକ ତଥା ସଂସ୍କୃତିକ ଜୀବନ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ହୋଇପଡ଼ିବ ।

ଏହି ଅବସ୍ଥାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କଣେ ବିଶ୍ୱାସୀତ ଇଂରେଜ ବୈଜ୍ଞାନିକ ତଥା ସାହିତ୍ୟିକ ଲର୍ଡ୍ ବି. ପି. ସୋ କହିଛନ୍ତି ଯେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଘଟୁଥିବା ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଜମେ କ୍ଷୁଧାର ମହା ସମୁଦ୍ରରେ ପରିଣତ ହେବ ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ଏହି ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷ ପୂର୍ବରୁ ଏକ ପ୍ରଳୟର ଅଭିନୟ ହୋଇଯିବ । କୋଟି କୋଟି ଲୋକଙ୍କର ହା ଅଳ୍ପ ଚିତ୍କାର ଗଗନ ପବନ ମୁଖରୁ କରୁଛି । ବିସ୍ତୃତିକା ମହାମାରୀରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡ଼ିବେ । ଏହି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନ ହେବ ଯତ୍ନଶୀଳ ! ଏହି ସୁନ୍ଦର ସୃଷ୍ଟି ହେବ ବାଉଁଶମୟ !

ଏଥିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାର ଉପାୟ କ'ଣ ? ବୁଦ୍ଧି ବିଶ୍ୱର ବଳରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ କିଛି ନାହିଁ । ଜନସଂଖ୍ୟା ଆଜି ତେଣୁ ଏକ ନୂତନ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଶିକ୍ଷା ଭାବରେ ଦେଖା ଦେଉଛି । ସାମାଜିକ ଓ ସଂସ୍କୃତିକ ଭିତ୍ତିରେ ଜନସଂଖ୍ୟା ସମସ୍ୟାର ପରୀକ୍ଷା ଓ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାକରି ତାର ଆଶୁସମାଧାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କେବଳ ପରିବାର ବା ଜନ୍ମନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବନାହିଁ । ଗବେଷଣା ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ଦେଶର

ସେମାନଙ୍କ ରୁଚି, ନୀତି, ଚଳଣି, ଆଚାର, ବ୍ୟବହାର ଓ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଜାଣି ସେହି ଅନୁସାରେ ପଛା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସମାଜର ଶିକ୍ଷା ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଉନ୍ନତି ଘଟାଇବାକୁ ହେବ ।

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତର ନାଗରିକ ତଥା କାଗ୍ରତ ଯୁବ ସଂପ୍ରଦାୟର ଭୂମିକା ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ତେଣୁ ୧୯୭୦ ମସିହାରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଚିବମାନଙ୍କର ଏକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା ଯେ ଶିକ୍ଷକ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର, ମାଧ୍ୟମିକ, ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଜନସଂଖ୍ୟା ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଉ । ବନ୍ଦେରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଜନସଂଖ୍ୟା ଶିକ୍ଷା ଓ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଭାରତ ଓ ଏସିଆର ଜନସଂଖ୍ୟା ଯୋଜନା ଓ ନୀତି ପ୍ରଣୟନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବେ ଓ ଜନସଂଖ୍ୟା ବିଶେଷଜ୍ଞ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ଯେଉଁ ଜନସଂଖ୍ୟା ଶିକ୍ଷା ଅଳ୍ପ କେତେକ ବିଶ୍ୱ-ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅର୍ଥନୀତି ଓ ନୃତ୍ୟ ବିଭାଗର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ଆଜି ଏକ ଉନ୍ନତ ବିଜ୍ଞାନ ରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି । ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଗବେଷଣା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରିଷଦର ଜନସଂଖ୍ୟା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଭାଗ ଗଠିତ ହୋଇ ଶିକ୍ଷକ ତାଲିମ, ଗବେଷଣା ଓ ପ୍ରକାଶନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

ନିଜେ ସଚେତନ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏହି ଜନସଂଖ୍ୟା ସମସ୍ୟା ସଂପର୍କରେ ସଚର୍କ କରାଇବା ଯୁବକ ଯୁବତୀମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଅଶିକ୍ଷିତ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧଶିକ୍ଷିତ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଜନସଂଖ୍ୟା ବିଚାରର ବିଷୟ ପରିଚିତ

ବିଷୟରେ ଜଣାଇ ଏ ପରିବାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଦିଗରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଗେଇନେବା ଉଚିତ । ସରକାରଙ୍କ ପରିବାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସହଯୋଗ କରିବା ସେମାନଙ୍କର ପରମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଦେଶରେ ସବୁଜ ବିପ୍ଳବ ମାଧ୍ୟମରେ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନିତାନ୍ତ ଦରକାର । ଯାନ୍ତ୍ରିକ ତଥା ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପାୟରେ ଜାତୀୟ ବିକାଶମୂଳକ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସେମାନେ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ଡାକ୍ତର, ଶିକ୍ଷକ ଓ କର୍ମୀ ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଡାକ୍ତରୀ ପାଠ କରୁଥିବା ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦୂରଚି ବିଷୟ ବାଧ୍ୟତା-ମୂଳକ କରୁଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମ ହେଲେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟନ ଛଅମାସ ପାଇଁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟରେ ପରିବାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ତାଲିମ ପାଇବେ ।

ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିର ଦୁପରିଣତି ବିଷୟରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ସେମାନଙ୍କ ମନରୁ ଯୁଗଯୁଗର ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ଓ ଅଜ୍ଞତା ଦୂର କରି ସମାଜରେ ଏକ ବାଞ୍ଚିତ ବିପ୍ଳବ ଆଣିବା ଦିଗରେ ଯୁବ ସଂପ୍ରଦାୟ ନେତୃତ୍ୱ ନେବା ଉଚିତ । ତାହା ହୋଇ ପାରିଲେ ଆମ ଦେଶ ଯେଉଁ ବିରାଟ ଓ ଉପାଦେୟ ସଂକଟ ଆଡ଼କୁ ଦୂର ଗତିରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି, ସେଥିରୁ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଚାକୁ ରକ୍ଷା କରିହେବ ଏବଂ ଏକ ସୁଖୀ ଓ ସମୃଦ୍ଧ ସମାଜ ଗଠନର ସ୍ୱପ୍ନ ସାଧ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ।

Reader, SCERT, Orissa
Bhubaneswar

ପାରୁଳା ମହାଶାକାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚିତ୍ର, ମୁଖ୍ୟ ସଚେତକ କେମ୍ପ ମହାଶୟ, ଅକ୍ଟି ୫

ମାଟି ମ ଜାଣି

ଶ୍ରୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ପାଠକରାୟ

ପଧାନପଦା ଗାଁ । ଶହେ କି ଛା' କୋଡ଼ି ପର ।
କେଉଁ କାନ୍ଧୁ ବରଗଛଟିଏ ଶାଖାପ୍ରଶାଖା ମେଲି ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ
ଠିଆ ହୋଇଛି । କେତୋଟି ଓହଳ ମାଟି ଭିତରେ ପଶି
ଖନ ପରି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ଆଉ କେତୋଟି ଓହଳିଛି ।
ଟୋକାଏ ସେଥିରେ ଦୋକି ଖେଳନ୍ତି । ଖରାବେଳେ ସେଠି
ବୁଢ଼ାମାନଙ୍କର ସ୍ଵରରେ ପଶାଖେଳ ॥ ଭେଣ୍ଡିଆମାନେ
ସଜବେଳେ, ବାଗୁଡ଼ି, ଦୋହୁସ୍ଵେରି ଓ ଲୁଚକାଳି ଖେଳନ୍ତି !
ସକାଳୁ ସଜ ଯାଏ ବରଗଛ ଦେଖୁଥାଏ ମାମା ଖେଳ-
କୌତୁହର ସୁଆଙ୍ଗ ।

ଅଣିଶ ମାସର ସଜ ପହର । ଟୋକାମାନଙ୍କର
ଖେଳବୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହୋଇଗଲାଣି । ଖେଳ ଦେଖୁଥିବା
ବୟସ ଗୁଣା କେତେଜଣ କାଠ ଗଡ଼ ଭପରେ ବସି କଥା
କମାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । କର୍କସୁରୀଆ କହୁ ଆରୁଅ ବିଷ୍ଣୁ ହୋଇ-
ପଡ଼ିଛି ଛାଇ ଛାଇକା ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ।

ହଜାରି କେନା- କଣ କହିବି ଭାଇ, ମୋ କମିକୁ
କମିତି ସମୁଆ କରିଦେଲି ଯେ ସୁପର ବି ସୁରୀଆ ନଦେଲେ
କମା ଶୁଣୁନି ।

କଗୁ ସୁନ୍ଦରା- ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭାଇକୁ ଦେଖି ଫି' ବର୍ଷ
ବଜାରକୁ କିଣି ଆଣି ସେଗୁଡ଼ାକ ଅଜାଡ଼ିଲି ଯେ, ମାଟିଟକ

ଭାଇ ଲୁହା ସମାନ ଟାଣ ହୋଇଗଲାଣି । ଲୁହା ଲୁହୁନି ।
ଗର ଗୁଣରେ ଘରା ଦିଟା ଲଙ୍ଗକ ଦିଦି ପାକ ହୋଇଗଲା !

ଦୁଃଖୀ ପଧାନ- ହଁ ଭାଇ, ଏବର୍ଷ ଦେଇପଞ୍ଚାଶରେ
ମୋ ଲୁହାଟା ମଧ୍ୟ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଗଲା । ବଳଦଗୁଡ଼ାକ
କଣ କମ୍ ହାଲିଆ ହେଇଛନ୍ତି, ଦିମାଣ କାଗାରେ ପରା ମାଠେ
ଚଣି ହେଉନି !

ଓଘର ପଧାନ-ହଁ ଭାଇ, ନୂଆ ନୂଆ କେତେଟା ବର୍ଷ
ଯାହା ଦିଗୁଣ ଫସଲ ଆଦାୟ କଲେ । ହେଲେ ଆଶ୍ରେ ଆଶ୍ରେ
କମିର ବଜ ଭାଣିଗଲା !

ହଜାରି କେନା-କଣ କହିବି ଭାଇ ! ମାଟିକୁ ଛୁଣିଦେଲେ
ଖାଲି କାନ୍ଧ ମାଡୁଛି । ମାଟି ଯେମିତି କହୁଛି-"କି ପୋଡ଼
ପାଡ଼ ଜିନିଷଗୁଡ଼ାକ ବଜାରକୁ କିଣି ଆଣି ମୋତେ ଖାଇବାକୁ
ଦେଲୁ ଯେ, ମୋ ମାଉଁସଂକ ଝୁଣି ଖାଇଲାଣି । ଉଦ୍‌ବ
ଶୋଷି ନେଲାଣି" । ମୁଁ ଭାଇ, ଗତବର୍ଷ ସେଗୁଡ଼ାକ ଆଉ
ଦେଲି ନାହିଁ ! କଣ କହିବି, ଫସଲ ବି ଅଧା ପାଇଲି ନାହିଁ ।

କଗୁ ସୁନ୍ଦରା-ସତରେ ଭାଇ, କମିକୁ ଅନାଇଦେଲେ
କମିତି କମିତି ଲଗୁଛି ! ସତେ ଯିମିତି କମି ଦେହରେ
ଟୋପାଏ ବି ରକଟ ନାହିଁ । ସେ ବୁଢ଼ା ହୋଇଗଲାଣି,

ଓଘର ପଧାନ-କିନ୍ତୁ ଭିନ୍ନ ଭାଇ ତ ତେର ଆଦାୟ
କରୁଛି ! ତା କମିଟ କାହିଁ ବୁଢ଼ା ହୋଇ ଯାଇନାହିଁ ?
ଫି' ବର୍ଷ ତା ଶେତରେ ଅଜାଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ !

କଗୁ ସୁନ୍ଦରା-ବଡ଼ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦଣ୍ଡିଆ କମି ଖଣ୍ଡିଏ ପାଇଛ ତ !
ସଲଥିପାଇଁ ତାର ଯିମିତି ହେଉଛି !

ହଜାରି କେନା-ମୁଁ ତ ଅଲକ୍ଷଣା କମି ଖଣ୍ଡିଏ ପାଇଛି ।
ସେତେ ଖୁଆଇଲେ ପିଆଇଲେ କଣ ହେବ ?

କଗୁ ସୁନ୍ଦରା-ଆମ କପାଳକୁ ଯଦୁ ଯିମିତି ଫଳୁଛି ଉଇ !

ଓଘର-ଚିନିବର୍ଷ ହେଲା ମୁଗ ଫସଲର ଦେଖା ନାହିଁ !
କେଉଁ ବର୍ଷ ଗଛ ଭଠି ମରି ଯାଇଛି ତ, କେଉଁ ବର୍ଷ ଫୁଲ
ଫୁଟି ଝଡ଼ି ଯାଇଛି ।

ଦୁଃଖୀ-ଯୁଗ ଗୁଣେ ଏସବୁ ହେଉଛି ଭାଇ ! କହି-
ଯୁଗରେ ପରା ସବୁ ଗୋଟିଆ !

ହଜାରି-ମୁଁ ଭାବୁଛି-ଏ ଗୁଣବାସ ଆଉ ମୋ ଦେଇ
ହେବ ନାହିଁ । କମିଟକ ବିକାଉଣା କରିଦେଇ ଛୋଟ କାଟିଆ
ଦୋକାନ ଖଣ୍ଡିଏ ଦେବି । ସେଇଠୁ ମୋ କପାଳରେ
ଯାହା ଥିବ !

କଗୁ ସୁନ୍ଦରା-ସେମିତି ଅଲକ୍ଷଣା କଥା ତୁଣ୍ଡରେ ଧରଣା
ଭଲ ! ମାଟି ପରା ଆମ ମା' ! ମା'କୁ କଣ କିଏ ବିକେ ?

ଓଢ଼ା-ତୁମେ ସବୁ ଏବେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା ଭାଇ ।
ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧର । କାଲି ଗ୍ରାମସେବକ ବାବୁଙ୍କର ଆମ ଗାଁକୁ
ଆସିବା ପାଇଁ, ତାକୁ ଆମ ଦୁଃଖ କହିବା ।

ହଜାରି-କଣ କରିଦେବେ ସେ ? ସେ କଣ ଆମ
କ୍ଷେତରେ ସୁନା ପକାଇ ଦେବେ ନା ଆମ କପାଳକୁ
ଦେଖାଇ ଦେବେ !

ଓଢ଼ା-ନହେଲେ କଣ ହେଲା ? କିଛି ହେଲେ ତ
କାଣି ଥିବେ ! ଗୁଣ ଅଛି ବୋଲି ସିନା ସରକାର ଏଠିକି
ପଠାଇଛନ୍ତି !

ପରଦିନ ଗ୍ରାମସେବକ ବାବୁ ଆସିଲେ । ଗୁଣମାନେ
ସବୁ କଥା କଣାଇଲେ । ଗ୍ରାମସେବକ ବାବୁ କହିଲେ-
ଆପଣମାନେ ତ ଆମକଥା ମାନୁ ନାହାନ୍ତି । ମନଇଚ୍ଛା
କାରବାର କରୁଛନ୍ତି !

କବୁ-ଆମେତ ଆଜ୍ଞା କହୁଥିଲୁ, ଆମର ଏ ଗୋବର
ପାଣିଶ ଛାଡ଼ି ସେ ବିଦେଶୀ ସାର ଦେବୁ ନାହିଁ ବୋଲି !
କଣ୍ଠା କୋପ କରିବେ ! ଆପଣଙ୍କ କଥା ଓ ଶୁଣିଲୁ ।
ସତରଫତ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କୋପ କଲେ । ଏବେ କିମିତି କହୁଛନ୍ତି
ଏ ଆପଣଙ୍କ କଥା ମାନିଲୁ ନାହିଁ ବୋଲି ?

ଗ୍ରାମସେବକ-ମୁଁ କଣ କହୁଥିଲି ଗୋବର ଖଟ ଆଦୌ
ନ ଦେଇ କେବଳ ବିଦେଶୀ ସାର ଦେବାକୁ ? ଯେମିତି
ଦେଖିଲେ, ସେଇ ସାର ଦେବାରୁ ଦିଗୁଣ ଫଳୁଛି, ସେଇଠୁ
ଖାଲି ସେଇ ସାର ଅକାଡ଼ିଲେ ! ଗୋବରକୁ ଜାନିଲେ !
ପଦରେ ପସଲ କମିଲ ମାଟି ଦୁର୍ବଳ ହେଲା ।

ଦୁଃଖୀ-ଆମେ ତାହେଲେ କଣ କଣ କରିବୁ, ଠିକେ ଠିକେ
କ୍ଷୁଣ୍ଣାହାନ୍ତି । ଆମେ ତ ମୂର୍ଖ ଲୋକ । ଭଲ କରି ବୁଝାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ଗ୍ରାମସେବକ-ଏ ବିଷୟରେ ଅନେକ କଥା କହିବାର ଅଛି ।
ଶାନ୍ତ ସବୁ ଭାଇକୁ ତାକ । ମଞ୍ଚପରେ ବସିବା । ଆଲୋଚନା
କରିବା ।

କବୁ ସୁନ୍ଦରା, ଓଢ଼ା ପଧାନ, ହଜାରୀ ଜେନା ଗରସର
କଣ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣିଲେ । ମଞ୍ଚପରେ ସଭା ବସିଲା ।
ଗ୍ରାମ ସେବକ ବାବୁ ଠିଆ ହୋଇ କହିଲେ-

-ଭାଇମାନେ, ପ୍ରଥମେ ଆପଣମାନେ ଆମରି ଦେଶର
କାରଖାନାରୁ ଚିଆରି ସାରକୁ ବିଦେଶୀ ସାର କହି ନାକ
ଦେବିଲେ । ଗାବୁଥିଲେ ତାହାଦ୍ୱାରା ମାଟି ଅପଚିତ୍ର ହୋଇଯିବ ।
କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଅନ୍ୟମାନେ ତାହାଦ୍ୱାରା
ଅଧିକ ଅମଳ କରୁଛନ୍ତି, ସେଇଠୁ ଆପଣମାନେ ମନଇଚ୍ଛା
କରିଲେ ତାହାଲେ । ନିଜ ନିଜର ବାଡ଼ିଖତକୁ ଅବହେଳା କଲେ ।
କିନ୍ତୁ କେଉଁ ସାରକୁ କେତେ ପରିମାଣରେ ଦେବେ ତାହା
କାଣି ପାରିଲେ ନାହିଁ । କମି ଖରାପ ହେଲା, ଫସଲ କମିଲା ।

-ମନଦେଇ ଏଥର ଚିକିଏ ଶୁଣନ୍ତୁ । ସାଧାରଣ ଫସଲ
ପାଇଁ ଗୋଟାମୋଟି ଚିକିପ୍ରକାର ସାର ଦରକାର । ସେତୁକିକ

ହେଲା ନାରଟ୍ରୋଜେନ ସାର, ପଟାସ୍ ସାର ଓ ଫସଫରସ୍
ସାର ।

"ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ମଳ, ମୃତ, ମାଂସ, ରକ୍ତ ତଥା ଗଛର
ତାଳ, ପତ୍ର, ଫୁଲ, ଫଳରେ ଏହି ସାର ଥାଏ । ଜଡ଼ା, ରାଶି,
ସୋରିଷ, ଚିନାବାଦାମ ସ୍ତବ୍ଧତ ଚେନ ପିଟିଆରେ ଏହା
ଦେଖି ଥାଏ । ଏହି ସବୁ ପଦାର୍ଥ ପତ୍ରସଫି ସାରରେ ପରିଣତ
ହୋଇଥିବାରୁ, ଏହାକୁ ପଶୁସାର କହିପାରିବା । ବଜାରରୁ
କିଣିଥିବା ଏମୋନିଆ, ସୁରିଆ ଓ ନାରଟ୍ରୋଜ୍ ସାରରେ
ଏହା ବହୁତ ଥାଏ ।

"ଏହିସାର ଗଛର ଫୁଲ, କାଣ୍ଡ, ପତ୍ର ଗଠନ କରେ ।
ଏହାର ଅଭାବରେ ଗଛ ବଢ଼ିପାରେ ନାହିଁ । ପତ୍ରର ସବୁତ ରଙ୍ଗ
ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ଧାନଗଛରେ ଅଧିକ ପିଲ ବାହାରେ
ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଫୁଲ ଫଳ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବା ଶକ୍ତି ଏହି ସାରର
ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଖଟିଆରି ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ କଖାରୁଗଛ
ବା ଧାନଗଛ ଜୋରରେ ବଢ଼ିଯାଏ, କିନ୍ତୁ ବେଶି ଫଳ ଧରେ
ନାହିଁ ।

"ହିତାୟ ପ୍ରକାରର ସାର ହେଲା ପଟାସ୍ ସାର । ଏହା
ଦ୍ୱାରା ଗଛର ଶିରାପୁଣିରା ମଜବୁତ ହୁଏ । ଗଛର
ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ବଢ଼େ । ଏହାର ଅଭାବରେ ଫୁଲଫଳର
ସଂଖ୍ୟା କମିଯାଏ । ଜମିରେ ଏହିସାର ବତାଇବା ପାଇଁ
ଘିଅରେତ୍ ଅଫ ପଟାସ୍, ଓ ସଲଫର୍ ଅଫ ପଟାସ୍ କିଣିଆଣି
ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ।

"ଏହାଛଡ଼ା ଆମେ ପଟାସ୍ ସାର ପାଇବା ବିଭିନ୍ନ
ମାର୍ଗ ଶୁଣୁ । ତେଣୁ ଏହାକୁ ପାଇଁ ଶସାର ମଧ୍ୟ ବୁଝାଯାଇଥାଏ ।
କଅଁଳିଆପତ୍ର, ଅଗିପତ୍ର, ବର୍ଷାତନେ ଉତ୍ପତ୍ତି ବଣିଆ ଗୁଡ଼ୁଆ,
ପୋକଶୁଙ୍ଗା ଆଦି ଅନାବନା ଗରମାନଙ୍କରେ ଏହିସାର ଥାଏ ।
ଏହାଛଡ଼ା କଦଳୀପତ୍ର, କପାମଞ୍ଜି, ମକାଇଣ୍ଡା, ଆଖୁଖଦଡ଼ା,
ଶୁଣ୍ଠ ମଇଳା ପ୍ରଭୃତିରେ ଏହି ସାର ଥାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ପୋଡ଼ି
ପଟାସ୍ ସାରରେ ପରିଣତ କରାଯାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ପୋଡ଼ି
ଦେବା ଦ୍ୱାରା ସେଥିରେ ଥିବା ନାରଟ୍ରୋଜେନ ସାର ନଷ୍ଟ
ହୋଇପାଉଥିବାରୁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ପଶୁଇ ଦେଲେ ଭଲ ଫଳ
ମାଳ ପାରିବା ।

"ଏହିସାର କିନ୍ତୁ ଗଛରେ ଫୁଲକଣି କରି ଛାଡ଼ିଦିଏ ।
ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବଡ଼ କରିବା ଓ ହୁଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଫସ୍-
ଫରସ୍ ସାରର । ଏହି ସାର ଗଛକୁ ରୋଗମୁକ୍ତ କରେ ।
ଚେରର ଖାଦ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଶକ୍ତି ବଢ଼ାଏ । ଗଛର ଅନାବଶ୍ୟକ
ବୃଦ୍ଧିକୁ କମାଇ ଫଳ ଧାରଣ ଶକ୍ତି ବଢ଼ାଇ ଦିଏ । ଏହା
ରବି ଫସଲକୁ ପୋକ ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା କରେ । ଆପଣମାନେ
ମାବର୍ଷ ହେଲା ରବି ଫସଲ ନ ପାଇବାର କାରଣ ହେଲା
ପଟାସ୍ ଓ ଫସଫରସ୍ ସାରର ଅଭାବ ।

"ଫସଫରସ୍ ସାର ବିଭିନ୍ନ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ହାତକୁ ମିଳିଥିବାରୁ
ଏହାକୁ ହାତସାର ମଧ୍ୟ ବୁଝାଯାଏ । ଗେଣ୍ଡା, ଶାମୁକା,
କକଡ଼ା ଶୋଳରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ସାର ଥାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଗ୍ରହ
କରି ଗୁଣ୍ଡ କରିଦେଲେ ଆପଣମାନେ ଏହିସାର ଯଥେଷ୍ଟ

ପାଇପାଇବେ । ବଜାରରେ ନିରୁପିତା ସାରର ନାମ ହେଲା
ସୁପର ପସ୍‌ପେଟ ଏବଂ ପସ୍‌ପେଟ, ପଟ୍ ଏମେନଆ
ଇତ୍ୟାଦି ।

“ଏହି ଚିନି ପ୍ରକାର ସାର ବିଷୟରେ ଜାଣରେ ଆପଣ-
ମାନେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ ଏହିସବୁ ସାର
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବେ । ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସାରର
ଗୁଣ କିଣାସାରର ଗୁଣ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଦୀର୍ଘକାଳୀୟ ଓ ଏହା
ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଜମିର ମୌଳିକ ଗୁଣ ନଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ ।
ଅବଶ୍ୟ ବିଶା ସାର ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ପ୍ରାକୃତିକ ସାର ଉଲ୍ଲଭାବେ
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ । ଆପଣମାନେ ଦେଖା ସାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ
ଛାଡ଼ି ଦେଇ କେବଳ କୃତ୍ରିମ ସାର ଦେବା ଦ୍ଵାରା ଜମିର
ମୌଳିକ ଗୁଣ ନଷ୍ଟ ହେଉଛି । କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଜମିର ଉତ୍ପାଦିକା
ଶକ୍ତି କମୁଛି । ଆପଣଙ୍କ ଲିଙ୍ଗରାଜ ଉଭୟ ପ୍ରାକୃତିକସାର ଓ
କୃତ୍ରିମସାର ମିଶ୍ରିତ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପଦ୍ଧତିରେ ଉଚ୍ଚ
ଅମଳ କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କରି ଜମି କେବଳ ଉତ୍ପାଦକ ନୁହେଁ
ଆପଣମାନେ ନିଜ ଜମିକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଉପାୟରେ ଉତ୍ପାଦକ
କରିପାରିବେ ।

“ଆପଣମାନେ ନିଜ ହାତରେ କିପରି ଅଧିକ ଗୁଣାଧିକା
କଂପୋଷ୍ଟପାର ତିଆରି କରିବେ ତାହା ଶୁଣନ୍ତୁ । ୫ ମିଟର
ଇଞ୍ଚ, ୨ ମିଟର ଓସାର ଏବଂ ୧ ମିଟର ଗଭୀରରେ ଗୋଟିଏ
ଗୋଟିଏ ଖାତ ଖୋଳିବେ । ସେଥିରେ ଗୋବର,
ଅଳିଆ, କାଠିକୁଡ଼ା, ପତ୍ର, ପାଉଁଶ ଇତ୍ୟାଦି ସମାନିଆ କରି
ପକାଇବେ । ବାଡ଼ି ପତେ ଥିବା ଅନାବନା ଗଛ ହାଣ୍ଡି,
ବରିଗୁରୁ ଗ୍ରାସ ଉପାଡ଼ି ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ପକାଇ ପାରିବେ ।
ମାଲଗୁରୁ ଏକଭାଗ ପୁରିଗରେ ପକ ତାନି ଛେନି ବା ଗୋରୁ
୮୦ ନିଷ୍ଠିଦେବେ । କିଛିଦିନ ପରେ ଅଳିଆ ସଡ଼ି ଯିବ,
ତା ଉପରେ ପୁଣି ଅଳିଆ ତାନି ଆଉ ଏକ ଭାଗ ପୁଣି କରିବେ,
ତା ଉପରେ ପିଙ୍କ ମୁତ ତାନିବେ । ସେହିପରି ଅନ୍ୟ ଭାଗଟି
ଅଳିଆ ଦ୍ଵାରା ପୁଣିକରି ପକ ମୁତ ତାନିବେ । ଆପଣମାନେ
ଯେତେ ଇଚ୍ଛା ସେତେ ଗାତ ଖୋଳି କଂପୋଷ୍ଟ ତିଆରି କରି
ପାରିବେ ।

“ହାତଗୁଣ୍ଡ ଖତ ମଧ୍ୟ କିପରି ତିଆରି କରିବେ ଶୁଣନ୍ତୁ ।
ଅଧମିଟର ଇଞ୍ଚ, ଅଧମିଟର ଓସାର ଓ ଏକ ମିଟର ଗଭୀର
ଖାତ ଖୋଳି ଦେବେ । କାବଜରୁକ ହାତ, କଳତାଖୋଳ,
ଗେଣ୍ଡା ଖୋଳଆଦିରେ ଅଧା ପରିମାଣର କାଦୁଅ ପାଉଁଶ ମିଶାଇ
ଏହିଖାତରେ ପକାଇ ମାଟି ଗୋଡ଼ାଇଦେବେ । ତାରପରେ ମୁତ
ତାକୁଥିବେ । ମାସକ ମଧ୍ୟରେ ହାତଗୁଣ୍ଡିକ ସହଜରେ
ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଯାଏ । ତାହାକୁ ଖାତରୁ ଖୋଳି ଆଣି ତିଳିରେ
କୃତ୍ରି ଦେଲେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଯିବ । ଏହାକୁ ପସ୍‌ପେଟ୍
ସାର ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ । ହାତଗୁଣ୍ଡ
ଅଳେ ଦେଲେ ୨ । ୩ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ଗୁଣ ରହିପାରିବ ।
ଆପଣମାନେ ବାଲିଠାରୁ କାମ ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଅନ୍ତୁ ।
ଶୁଭସ୍ୟ ଶିପୁ ।

ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ଗ୍ରାମସେବକ ବାବୁ ଶୁଭିଷ୍ଟରେ ।
ଶୁଣାମାନେ ନୂତନ ଉପାୟ ଏବଂ ଆଶା ନେଇ ନିଜ ନିଜ
ସରକୁ ଗଲେ ।

ପରଦନ ସକାଳୁ ଶୁଣାମାନେ ନିଜ ନିଜ ବାଡ଼ି ପତେ
କଂପୋଷ୍ଟ ଖାତ ତିଆରି କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ସୁଖ
ପିଲାମାନେ ବାପା ଭାଇମାନଙ୍କର ନୂତନ କାଣ୍ଡ ଦେଖି ଭାବୁ-
ଥିଲେ କେବେ ନଥିବା କାମ ଆଜି ସମସ୍ତଙ୍କ ବାଡ଼ିପତେ
କାହିଁକି ହେଉଛି ? ସୁଲରେ ସାରକୁ ପଲ୍ଲୀ ସବୁ ବୁଝିଗଲେ ।
ସାର ବି କହିଲେ— ଏହାଦ୍ଵାରା ଖତ ପରିମାଣ ବଢ଼ିବ ।
ଜମିରେ ଅଧିକ ଫସଲ ହେବ ଏବଂ ତା ସାଇକୁ ଗାଁ ଗଣ୍ଡା
ବାଡ଼ି, ପୋଖରୀ ବି ସଫା ହୋଇଯିବ । ମଶାମାଛି କମିଯିବ
ଓ ରୋଗ ପରିମାଣ କମିଯିବ ! ପିଲାମାନେ ଶୁଣା ମନରେ
ସୁଲରୁ ଫେରିଲେ ।

ପଧାନ ଗାଁର ଶୁଷାଙ୍କ ମନରେ ନୂତନ ଉପାୟ ଗୁଣ-
ରହିଲା । ପ୍ରତିବର୍ଷ ସେମାନେ କଂପୋଷ୍ଟ ସାର ତିଆରି
କରି ଜମିରେ ଦେଲେ । କି ପିଲା, କି ବୁଢ଼ା କି ରୁଆସୁଣା
ସମସ୍ତେ ଏଥିରେ ସହଯୋଗ କଲେ । ପ୍ରତି ବର୍ଷ ପ୍ରତି ପରିବାର
୨୦୨୫ ଗାଡ଼ି ଖତ ଅଧିକ ପାଇଲେ ।

ଏବେ ଗାଁର ରାଷ୍ଟ୍ରାକଡ଼, ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ା, ପରର ରତର
ବାହାର ସବୁ ସଫା ସୁତୁରା । ରାଷ୍ଟ୍ରା କଡ଼ରେ ବା ପୋଖରୀ
ହୁଡ଼ାରେ କେହି ଆଉ ଝାଡ଼ା ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ନିଜ ନିଜ
କଂପୋଷ୍ଟ ଖାତ ଆଡ଼କୁ ଗଲ ସବୁ ମଲକା । ଯେ ଯେଉଁଠି
ଗୋବର ଲଣ୍ଡାଏ ପାଇଲା, ନେଇ ସେଇ ଖାତକୁ । ବାଡ଼ି
ବରିଗୁର ଗ୍ରାସ ଉପାଡ଼ି ପକାଇଲେ ଖାତରେ । ନାକ ନଦୀମାର
ପର ମଲକା ଗଲ ସେଠାକୁ । ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ଖାତ
ପାଖରେ ମୁତ୍ର ତ୍ୟାଗକଲେ । ରୁଆସୁଣା ମାନେ ଗାଡ଼ି
ଅଳିଆ ବିଲମାଳକୁ ନ ଯାଇ କଂପୋଷ୍ଟ ଖାତ ଉପରେ କାମ
ପାରିଦେଲେ । ଗାଁ ଗୋହିରିର ଅମରି ଗଛ ସଫା ହୋଇଗଲା ।
ଗାଁ ପୋଖରୀରେ ଦଳ ବୋଲି କିଛି ରହିଲା ନାହିଁ । କଂପୋଷ୍ଟ
ଯେଉଁଠି ଯାହା ଥିଲା ସବୁ ନିର୍ମୂଳ ହୋଇଗଲା । ବିରରେ
ନଦୀମୁକତ୍ୟ ସୁଦ୍ଧା ରହିଲା ନାହିଁ । ଏସବୁ ସାଗରୁ ଗାଁକୁ
ମଶାମାଛି ବି ସଫା ହୋଇଗଲେ । କ୍ରମେ ପାଖ ଅଖର
ସହର ବଜାର ମଲକା ମଧ୍ୟ ବୋହି ଆଣିଲେ ଶସତ
ରଗାର ।

କାହାର କେତେଟା କଂପୋଷ୍ଟ ଖାତ ପୁଣି ସେଇ
ଶୁଭିଷ୍ଟ କଥାବାର୍ତ୍ତା । ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ ବରଗଛ ମୂଳରେ, ଗାଁପାଖ ପଡ଼ିଆର
ଗୋରୁହାଡ଼ ମଧ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ ପସ୍‌ପେଟ୍ ସାର ତିଆରି
କରାଗଲା । ଅଣ୍ଡାଖୋଳ, କଳତାଖୋଳ, ଗେଣ୍ଡା ଶାମୁକା
ଖୋଳ ଗୋଟାଇ ଆଣି ଜମାବେଇ ହାତସାର ଗାତରେ ।

ପ୍ରକୃତରେ କଂପୋଷ୍ଟ ଆଣିଦେଇ ପଧାନପଡ଼ା କାବଜରେ
ଏକ ନବୀନ ଉତ୍ପାଦନା । ସତେ ଯେପରି କାହାର ମଟ ବଜରେ
ପଧାନ ପଡ଼ା ଗାଁ ଉପରେ ସୁଗନ୍ଧ ଖଣ୍ଡେ ଧାନ ଛିଣ୍ଡି ପଡ଼ିଛି ।

ଯେ ମାଣେ ଜମିରେ ତାକୁ ଥିଲା ୩ ଗାଡ଼ି ଖତ, ସେ ତାଙ୍କି
୧୦ ଗାଡ଼ି । ବିଦେଶୀ ସାର ଏଥର ଯେ ଯେତେ ପକାଇଛି

ପଦାଳ ଥାଇ । ବିକ୍ର କୃତ୍ରିମ ସାର ଯେତିକି ଦରକାର କେବଳ
ଦେଖି ପଡ଼ାଇଲେ ।

ଧାନ ଫଳିଲ ଶାଗୁଣ, ରବି ଫସଲ ଆଉ କେବେ ଫେଲ
ମାରିଲ ନାହିଁ । ମୁଗ ବିରି ଫସଲ ମେଲୁଆ କିମ୍ବା କୁହୁଡ଼ି
ପାଲୁ ଖାତିର କଲ ନାହିଁ । ମୁଗ କିଆରି ଶାଗ ପଟାଳି ପରି
କଲ କଲିଆ ଦିଶିଲ । ପତ୍ର ପତ୍ରକେ ଅଜାଡ଼ି ଦେଲ ଛୁଇଁ ।

ଘଟରେ କେଉଁଠି ଥିଲ ଜମିଗୁଡ଼ିକର ଏତେ ଶକ୍ତି ।
କରୁ ସୁଦରା କୁଡ଼ା ଜମି ଏବେ ଭେଣ୍ଡିଆ ହୋଇ ଗଲଣି । ମାଟିର
ପାଣି ହାତୁଆ ଦେହ ଏବେ ଆମ୍ବୁଆଳି ରୁଆସୁଣିର ଦେହ ପରି
କହୁଣି-ନରମ ।

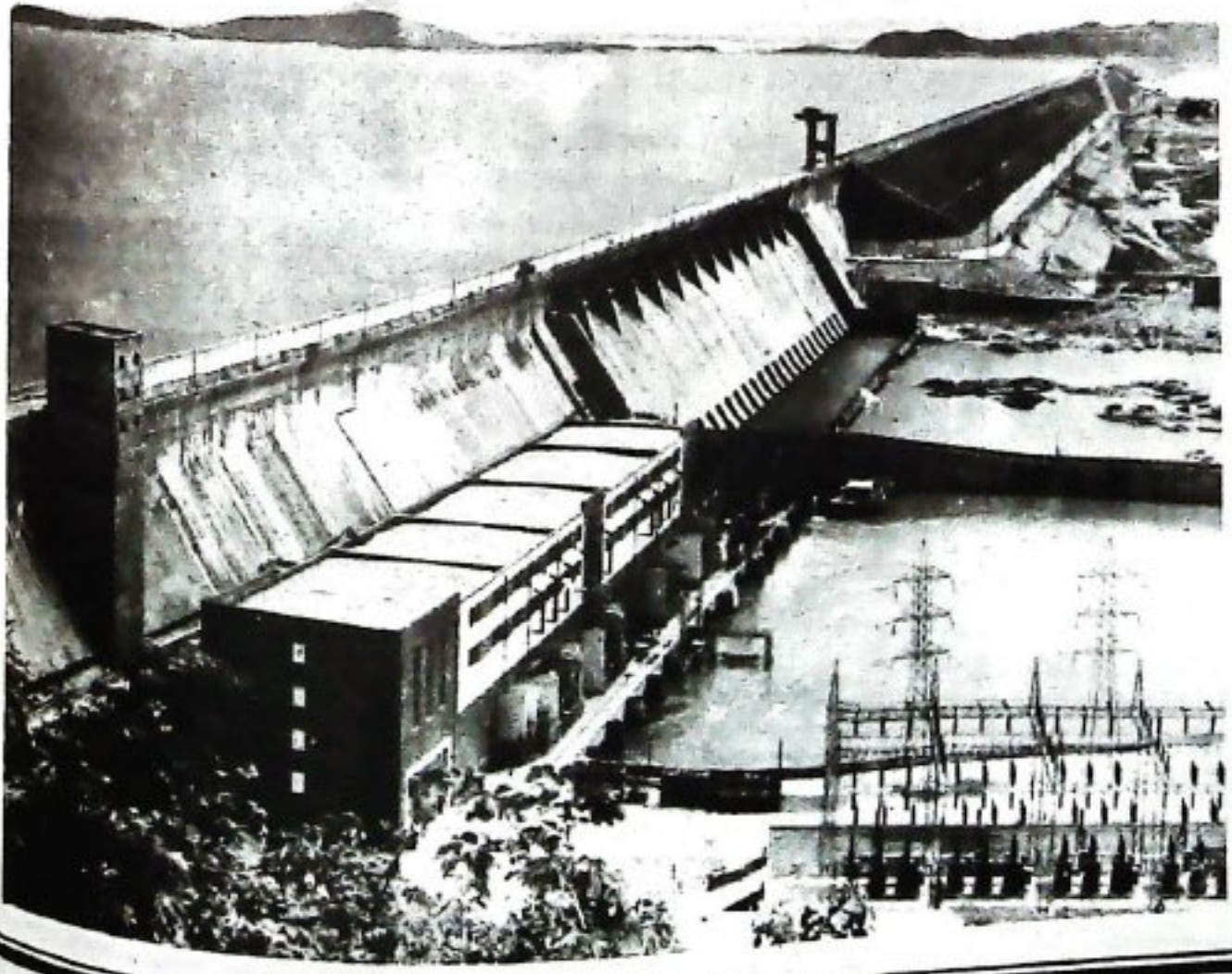
ହଜାରି ଜେମା ଏବେ ଦୁଇ ପାହୁଣ୍ଡକୁ ପାହୁଣ୍ଡେ କରି ବାଟ
ସୁଲୁଛି । ତା ସବୁନିଶ ଦିପଟ ଏବେ ମୋଟେଇ ଗଲଣି । ତା
ନିଶ ମୋଡ଼ା ଏବେ ଦେଖିବ କ'ଣ ?

କରୁ ସୁଦରା ଏବେ ଦି ହଜାର ଦେଇ ଧଳା ବଳଦ ହଲେ
ଶୁଣି ତାଙ୍କ ଗଜାରେ ପାଟ ଫୁଲି ବନ୍ଧା ଘଣ୍ଟି ଗାଗୁଡ଼ି ବାନ୍ଧି
ଦେଲଣି । ଶଗଡ଼ ବାହିଲ ଦେଲେ ଗାଁ । ଦାଣ୍ଡରେ ତା ଛାତି
ପୁସ ଦେଖିବ କ'ଣ !

ସାଁରେ ହଲ କଣ ଦେଖିବ । ଶଗଡ଼ କ'ଣ ଦେଖିବ !
ଉରୁଆମାନେ ଗାତ ବୋଲିବା ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲେ ।

ଏବେ ପୁଣି ନୂତନ ସ୍ଵରରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଲେଣି । ବାହୁଅ
ଟୋକାଏ ନୁଆ ଗସ ରସିଆ ଗାତ ଭାଙ୍ଗି ନୁଆ ହଳୁଆ ଗାତ
ଗାଇଲେଣି । ପୁରୁଣା କାଟିଆ ଗାତ ଆଉ ତାଙ୍କ ପସଦକୁ
ଆସୁନି ।

ଗାରେ ନାଟ ଚାମସା, କାନି ଯାତ, ରୋଜି ଗାତ କେତେ
କଣ ? ଓଘର ପଧାନ ହଜାରି ଜେମାକୁ କହୁଛି କମି ବିକି
ଦୋକାନଦାରୀ ହେବୁ ପରାରେ ? ଜେମାଭାଇ କହୁଛନ୍ତି—
ସେ ଦାରା ପାରି କଥା ଆଇ କହନା ଭାଇ ! ଏ ଜନମ ମାଟିକି
ଯଦି ବିକି ଦେଉଥାନ୍ତି; ଏବେ ଖାଲି ମୁଣ୍ଡକୁ କୋଡ଼ ଆସିଲେ!
ସତରେ ମାଟିକୁ ମା ବୋଲି ଆମେ ଚିହ୍ନି ନ ଥିଲେ । ସେ କଣ
କେବେ ଅଳକ୍ଷଣା ହୋଇପାରେ ! ସେ ପରା ସ୍ଵୟ-ଆବିଷ୍କୃତି ।
ତାରି ଗର୍ଭରୁ ପରା ସବୁ କାତ ! ଧନ ସ-ପଦ, ଗଛ ବୁଝ,
ଗୋରୁ ଗାଇ ମଣିଷ ପରା ତାଠୁ ଜନମ ହୋଇଛନ୍ତି ! ଆମେ
ସିନା ନାଟି ନ ଜାଣି ଅଗଣାକୁ ଦୋଷ ଦେଇଥିଲେ । ତାକୁ
ଯେତିକି ହେପାଜତ କରିବା ତା ଦେହରୁ ସେତିକି କ୍ଷୀର ଝରିବ ।
ଯାରି ଗର୍ଭରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ, ଯାରି ଗର୍ଭରେ ହାରା, ଅନ୍ଧରତ୍ଵ ପରା
ଯାରି ଗର୍ଭରେ । ଯାରି ଦେହରୁ ମଧୁ ଝରେ । ମାଷ୍ଟେ ପରା
କହୁଥିଲେ "ଯାରି ଭିତରେ ପୁଣି କେଉଁଠି ଅମୃତ ଛପି ରହିଛି !
ଆମେ ଖୋଜି ପାରୁନେ, ତେଣୁ ପାଇ ପାରୁନେ ।" ଏଇ
ମା'ର ସେବା କରି ଆମେ ଉଦ୍ଧାର ପାଇବା ଏବଂ ଆମ ସପ୍ତ ପୁରୁଷକୁ
ଉଦ୍ଧାର କରିବା । ଏଇ ମାଟିତ ଆମ ପାଇଁ ସୁଗାଁ । ଏହାରି
ସେବାରେ ଆମର ଜୀବନ ବିତି ଯାଇରେ ଓଘର ଭାଇ ।
ଜନମ ମାଟି ପରା ସରଗେଠାରୁ ବଡ଼ ।

ରାଜକ ସୁସଜା

ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ସେବନ ଓ ଆଜିର ମାନବ ସମାଜ

ଅଧ୍ୟାପକ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର ମହାନ୍ତି

ଭୋଗ ମୁକ୍ତି ନିମିତ୍ତ ଔଷଧ ଏକ ଅଦ୍ୟତ୍ତ ପଦାର୍ଥ କିନ୍ତୁ ପ୍ରାଚୀନ ଇତିହାସରୁ ମନୁଷ୍ୟ କଷ୍ଟରୁ ମୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ପାରବାପାର୍ଥୀ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାରର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଚଳାଇ ଆସିଛି । ତେଣୁ ମନିଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସାଧାରଣ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନେକ ଜିନିଷର କରାମତି ମଧ୍ୟ ଉପଭବ୍ୟ କରିପାରିଛି । କିନ୍ତୁ ଆଦ୍ୟର କଥା ହେଉଛି ଦୁରାଗୋଚର କଷ୍ଟରୁ ଶାନ୍ତ ପାରବାପାର୍ଥୀ ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ମନୁଷ୍ୟ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଔଷଧ ଭାବରେ ଖାଇ ଆସିଛି । ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ବିବାହ ବ୍ରତ ଓ ଧର୍ମ ଦ୍ୱିବସ ଗୁଡ଼ିକରେ ସୋମରସ ପାନକରିବା କଥା ପୁରାଣ ଚ ରୁଚି ରୁଚି ସମାଣ ଦିଏ । ପୁରାଣ ପୁରାଣ ସୋମରସ ପରି ଆଜିର ଉଦ୍ଧା, ରାଜ ଓ ଚରସଆଦିର ବ୍ୟବହାର ଏକ ଅତି ସାଧାରଣ ସୌଖିନ ବ୍ୟବହାର ପଦାର୍ଥରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ଏହା ମୁକ୍ତି ମନୁଷ୍ୟର ଦୃଷ୍ଟି ଏତେ ପରିମାଣର ଯେ ଏହାକୁ "ସାମାଜିକ ଔଷଧ" କହିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହେବନାହିଁ । ତେବେ "ଏକାନ୍ତ କଥା ଓ ଶିପରି ସଂଗ୍ରହୀତ ହୋଇଥାଏ"-ଏବ ସାଧାରଣ ସ୍ତର ।

ଉତ୍ତର ବା ରାଜ ଚନ୍ଦ୍ର (Cannabis indica ଓ C. Sativa) ହିଁ ଗଜା, ରାଜ ଓ ଚରସ ଆଦି ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟର ଭବ । ଏ ଦୁଇର ଚର୍ଚ୍ଚାମାନ ହେଉଛି କେତେ ଏସିଆ ;

ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ବିଶ୍ୱର ଜାଣି ମହତୀୟ ଓ ଉନ୍ନତ ମହତୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ! ବାସ୍ତବିକତା ଏ ଦୁଇର ବାସ୍ତବ ନିରୁପିତା ଟାଣ ଚନ୍ଦ୍ର (Fiber)କୁ କାନଭସ୍, ଛଣି ଓ ଦରଡ଼ି କାଟାସ୍ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଜିନିଷ ପ୍ରକୃତି ତିଆରି ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହାର ମୂଳକୁ ଯେଉଁ ଚୈକ ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏ ତାହା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରଙ୍ଗ (Paints) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରକୃତିର ଦର ବସ୍ତୁରୁ ଏତେ ଉପକାର ପାଇମଧ୍ୟ ତାର ଅନେକ ଖରାପ ଜିନିଷକୁ ବ୍ୟବହାର ନ କରିବାକୁ ଭୁଲି ନ ଥାଏ । ଅର୍ଥାତ୍ ଖରାପ ଜିନିଷ ପ୍ରକୃତିକ ପାଇ ତାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ନେଇଥାଏ । ଏ ଗଛର ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚ ହିସାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ଥାଏ, ଯାହାକି ସର୍ବତ୍ର ବା ଅନ୍ଧାରତ୍ୟାଦି ବିଭିନ୍ନ ରୂପରେ ପିଆଯାଇ ଥାଏ । କୃତୀୟତା ଗଛର ଫୁଲ ବା କଢ ବା ପତ୍ର ହୋଇଥିବା ଅଂଶଟି ଗଞ୍ଜାଦ୍ରବ୍ୟ ବିଶାଳେଷ୍ୱରୀ ଚଣାଧାର ଥାଏ ; ତଥା ବୃକ୍ଷରୁ ସଂଗ୍ରହୀତ ଝୁଣା ବା ଅଠାଦିଆ ଉତ୍ତରୁ ଚରସ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ମାରିଜୁଆନା (Marijuana) ନାମକ ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟ ଏ ଗଛର ଅନ୍ୟ ଏକ ସଂଗ୍ରହୀତ ଦ୍ରବ୍ୟ । ଉପରୋକ୍ତ ତିନି ପ୍ରକାର ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଅପିମ ବୋଲି ଆଉ ଏକ ପଦାର୍ଥ ଅପିମ ଦୃକ୍ଷ (Papaver Somniferum) କୁ ଶୁଣିଲେ ରସ ହିସାବରେ ମିଳିଥାଏ । ଏ ରସ ବୃକ୍ଷର ଅପରିପକ୍ୱ ଫଳରୁ ସଂଗ୍ରହୀତ ହୋଇଥାଏ । ଦ୍ରବ୍ୟଟି କଥା ଅବସ୍ଥାରେ ପିତୁ ପରି କଳା ଓ ଅଠାଦିଆ ମଧ୍ୟ । ଏହିସବୁ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଦୈନିକିନ ବନ୍ଧୁ କହିଲେ ଚଳେ । କାରଣ ଏଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟକ୍ତିରେକେ ଜୀବନ ଧାରଣ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ତେବେ କଥା ହେଉଛି ମନୁଷ୍ୟ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ବୋଲି ଜାଣି ମଧ୍ୟ ଜ୍ଞାତ ସାରରେ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ଚାହୁଁ କଣ ? ଅବଶ୍ୟ ଏହାର ଉତ୍ତର ଅନେକ ହୋଇ ପାରେ । ପ୍ରଥମତଃ ସଙ୍ଗମେଳ, ଆତ୍ମୀୟ ଓ ସ୍ୱାତ୍ମ ଜାଣିବାର ଆବାଂଶା ରଚ୍ୟାଦି ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । ଦୃତୀୟତଃ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ସେବନ ଉତ୍ତମ ଚରିତାର୍ଥ କରିବାର ଏକ ମୁହୂର ଉପାୟ ବୋଲି ଅନେକଙ୍କର ଧାରଣା । ଦୃତୀୟତଃ ପାରିବାରିକ ପ୍ରଭାବ । ଅର୍ଥାତ୍ ଗୋଟିଏ ପରିବାରର ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ, ତାହାର କୁତୁଭାବ ପିଲାମାନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଥାଏ । ଚତୁର୍ଥତଃ ଔଷଧ ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଔଷଧ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର । କାରଣ ପୁରାତନ କାଳରୁ ମଧୁମେହ (Diabetes) ଗୋଗ୍ର ଆରୋଗ୍ୟ, କ୍ଷୁଧାବର୍ଜକ ଓ ପରିସ୍ରା ପଥର ସଂକ୍ରାମଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ନିମିତ୍ତ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ଚଳି ଆସିଛି । ଏପରିକି ରାଜ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଧାରଣା ଡୋକ୍ କାଠିନ୍ୟ ରୋଗରୁ ଭଲ ହେବା ତଥା ଝାଡ଼ା ପରିଷାର ହେବା ଏପରି କେତେକ କୁସଂସାର ଭାବନାହିଁ ମନୁଷ୍ୟକୁ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟର ଶିକାର ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ସର୍ବୋପରି ରାତିରେ ସୁନିଦ୍ରା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଆଉ କେତେକ ଭାଙ୍ଗରେ ତିନି, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ମିଶ୍ରଣ ଦ୍ରବ୍ୟ ତଥା ସାପଗରକ (Snake venom) ସେବନ କରିଥାଆନ୍ତି । ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଏ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିଶାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ । ତେବେ ନିଶା ହେଉ ପଛରେ କଣ ରହିଛି ?

ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ନିଶାର କାରଣ । ସେଥିରୁ ରାଜ ଓ ଗଞ୍ଜାର ମୁଖ୍ୟ ଉପାଦାନ ହେଉଛି

କାନାବିନୋଲ୍ (Cannabinol) ଓ କାନା ବିଡାୟଲ (Cannabidiol) । ମାତ୍ର ଅପମରେ ମର୍ଫିନ୍ (Morphine), ଥିବେଇନ୍ (Thebaine) ନାର୍କୋଟିନ୍ (Narcotene) ପାପାଭେରିନ୍ (Papaverine) ଓ ନାରସେଇନ୍ (Narceine) ଉତ୍ୟାଦି ଉପାଦାନ ଥିବାରୁ ନିଶାର ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ପୁରାକାଳରେ ଯଦ୍ୱାରାହୀନ ଓଷଧ ବାହାରି ନ ଥିବାରୁ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଥିଲା । ତେଣୁ ରୋଗୀ ଶାରଦା ପରେ କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ ନ କରି ଆରାମରେ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ ହେଉଥିଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର ଅନେକ ପ୍ରକାର ରୋଗର ସୁଚନା ଦେଇଥାଏ । ପ୍ରଥମତଃ ମସ୍ତିଷ୍କ (Brain) ଓ ପୁସ୍ ପୁସ୍ (Lungs) କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରି ଉତ୍ତେଜନା ଆଣିଥାଏ । ଶରୀରରୁ ଚାଣିବା ସମୟରେ ତାହା ପୁସ୍ ପୁସ୍ରେ ବୈଶେଷିତ ହୋଇ ସ୍ଵରୂପରେ କାର୍ବନର ଏକ ଆକରଣ ସୃଷ୍ଟି କରି କର୍ମଟ ରୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଅତ୍ୟଧିକ ପରିମାଣର ଖାଦ୍ୟ ଓ ଅପମ ଆଖିର ପତାକୁ ସଙ୍କୁଚିତ କରିଥାଏ । ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ହ୍ରାସପାଏ ଶ୍ଵାସକ୍ରିୟା ରୁଦ୍ଧ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାନ୍ତି ଦେଖାଯାଏ । ରାଜ ଶାରଦା ପରେ ଶରୀରରୁ ଜଳାୟ ଅଂଶ ବାହାରି ଯୋଗୁଁ ଅତ୍ୟଧିକ ଶୋଷ ହୋଇଥାଏ ଓ ରୋଗୀ ଉଚ୍ଚେ ପାଣି ପିଇଲେ ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତି ହୁଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଉଦର ପୂର୍ଣ୍ଣପୂର୍ଣ୍ଣ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରକାପ କରିବାର ଦେଖାଯାଏ । ରକ୍ତ ଓ ତରସର ବ୍ୟବହାର ରକ୍ତରେ ଶର୍କରା (Blood glucose) ହେଁ କରାଇ ବହୁକାର ପରିସ୍ରା ଦେଖାଇ ଥାଏ ଓ ଚକ୍ଷୁର ପୁପିଲ (Pupil)ର ଆକାର ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ବଢ଼ି ଯାଇଥାଏ । ସଂକ୍ଷେପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟର ସେବନ

ହୁଁ ମନୁଷ୍ୟର ଭାରସାମ୍ୟ ନଷ୍ଟ କରିଥାଏ ଓ ଜନଶଃ ଅଭ୍ୟାସର ଦାସ ଯୋଗୁଁ ଧୂ-ସାଜିତ୍ୱ ହୋଇଥାଏ । ତାର ମୂଳ କାରଣ ହେଉଛି ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟର ଗୁଣ ଶରୀରରେ ଗୁଣସୂତ୍ର କଳିତ ପରିବର୍ତ୍ତନ (Chromosomal Changes) ; ଯାହାର ପ୍ରଭାବ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ଶ୍ଵେତ ରକ୍ତରେ ଉପଲବ୍ଧ ନ କଲେ ମଧ୍ୟ ପରୋକ୍ଷରେ ତାହାର ଭବିଷ୍ୟତ ବଂଶଧରମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ହୋଇଥାଏ । ଶିଶୁମାନେ ବକଳାଙ୍ଗ ହୋଇ କନ୍ଦୁ ନିଅନ୍ତି ।

ତେଣୁ ଏତେ ସବୁ ଅସୁବିଧା, ବିପଦ ତଥା ଶାରୀରିକ ଅସୁସ୍ଥତାଗୁଡ଼ିକ ଜାଣିଶୁଣି ବା ଆମର ଜାତସାରରେ କଥଣ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଅଧିକାର କରିଦେବା ବା ଭବିଷ୍ୟତକୁ କଳଙ୍କମୟ କରିଦେବା ଯୁକ୍ତି ଯୁକ୍ତ କି ? ସରକାର ନିଶା ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ ପାଇଁ ପ୍ରୟତ୍ନ କରୁଛନ୍ତି; ସିଗାରେଟ୍ ବ୍ୟବହାର ନ କରିବା ପାଇଁ "Cigarette smoking is injurious to health" ବୋଲି ବୈଧାନିକ ସତ୍ୟ ଆଣିଲେ ମଧ୍ୟ ବି ଅତ୍ୟଧିକ ଶିକ୍ଷିତ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏହା ଏକ ସାମାଜିକ, ଆଧୁନିକ ଚାନ୍ଦା (Status symbol) ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି । ମାତ୍ର ଆଧୁନିକ ସଭ୍ୟତା ନାମରେ ସମାଜ ଅଗ୍ରସର ହେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆମେ କଥଣ ଏପରି କରିବା ଉଚିତ୍ କି ? ତେଣୁ ନିଜକୁ, ନିଜର ବଂଶକୁ, ନିଜର ସମାଜକୁ ତଥା ସର୍ବୋପରି ନିଜର ଦେଶକୁ ରକ୍ଷାକରିବାପାଇଁ ମାନବ ସମାଜ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟଠାରୁ ଦୂରରେ ରହି ସତତ ସତର୍କ ଓ ଚେତ୍ତିତ ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ।

ସ୍ଵାଚକୋର ପ୍ରାଣୀ ବିଜ୍ଞାନ ବଭାଗ
ଉତ୍କଳ ବଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟ
ବାଣୀବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ଵର ୭୫୧୦୦୧ ।

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ବାସ୍ତବ୍ୟତ୍ୱ ବର୍ଷ

ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ପ୍ରସାଦ ଦେବ

ମାନବ ଜୀବନଚକ୍ର ଗୁରୋଟି ଅବସ୍ଥାରେ ଗତିକରେ । ଶୈଶବ, କୌମାର, ଯୌବନ ଓ ଜରା । ଏହି ଗୁରୋଟି ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ ଯୌବନ ବା ଚକ୍ରଶାବ୍ଦକା ମନୁଷ୍ୟର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ ଦୀର୍ଘସାୟା ସଂପଦ-କାଳ ରୂପେ ବିବେଚିତ । ଯୁବାବସ୍ଥାରେ ପରିଶ୍ରମ କରି ସେ ତାର ଭାଗ୍ୟ ନିୟତେ କରିଥାଏ । କଠୋର ପରିଶ୍ରମର ସୁଫଳ ମିଳେ ଭୋଗ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପରିଶେଷରେ ତାହା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତ ବ୍ୟୟର ତଥା ଦେଶ ଓ ଜାତି ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଏକ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ । ଏ ସଂସାରର ଆର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜଣେ ତଣ୍ଡେ ଶ୍ରମିକ । ଶ୍ରମଚିନା ଜୀବନରେ ସଫଳତା ଆଣି କରିବା ବୃଥା । ଶ୍ରମହୀନ ମନୁଷ୍ୟ ସମାଜ ଚକ୍ଷୁରେ ହୁଏ ଅସର୍ବ, ପତ୍ର । ଚକ୍ରଶାବ୍ଦକାରେ ଜୀବନର ଅଭିକାଞ୍ଚ ପୂରଣ ଯାଏ ମନୁଷ୍ୟ ଯେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେ, ନିଜର ପରିଶ୍ରମ, ଏକାଗ୍ରତା ଓ କର୍ମଚର୍ଯ୍ୟରତା ଫଳରେ ସେ ସାଫଳ୍ୟର ପ୍ରାପ୍ତ ହେଇ କରେ । ଆଜି ଆମ ଦେଶରେ ଜିନା ଅନ୍ୟ ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଗତି ସାଧିତ ହୋଇଛି, ତାହା ଏକଦା ଶିଳ ଅତୀତର ସ୍ୱପ୍ନ । ଆମର ଯୁବ ସମାଜ ସମ୍ମୁଖରେ ଯେଉଁ ନବନିର୍ମାଣ ଯୁଗର ସ୍ୱପ୍ନ ପ୍ରତିଭାତ ହେଉଛି, ଆଗାମୀକାଳି ତହିଁର ରୂପରେଖ ହେବ ସାଫଳ୍ୟର ପୂର୍ଣ୍ଣତା । ବିଭିନ୍ନ ଆକିର ଯୁବସାମାଜର ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷା ସମ୍ମୁଖରେ ଅନେକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ରହିଛି । ନିରୁଦ୍ଧାସିତ ବାସ୍ତବତା ଓ ଶାସ୍ତିକ ପରିବେଶ ଚଳୁଥିବେ

ଅନ୍ୟତମ । ଜୀବନର ଭୟ ସମ୍ଭବରେ ଉପନୀତ ହେବାକୁ ସେମାନେ କର୍ମାଭିମୁଖୀ ହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ନିରାଶାବାଦୀ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ।

ବିଶ୍ୱ ଯୁବ ସମାଜର ସମସ୍ୟାବଳୀର ଦୁରୀକରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚଳିତ ୧୯୮୫ ବର୍ଷଟି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଯୁବ ସମସ୍ତର ବା ତାମୁଖ୍ୟ ବର୍ଷରୂପେ ପାଳିତ ହେଉଛି । ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ, ବିକାଶ ଓ ଶାନ୍ତି-ଏହି ତିନୋଟି ବିଷୟ ଉପରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସମସ୍ତର ସାରମର୍ମ ପର୍ଯ୍ୟବେସିତ । ଯୁବକ ଓ ମହିଳାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟା-ଗୁଡ଼ିକର ଦୁରୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ଯୁବ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବେ, ଭାବର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଓ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସଂପର୍କରେ ଗଭୀର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବେ । ଏହା ଫଳରେ ଆଗାମୀ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନର ସଫଳ ରୂପାୟନ ହେବ । ଅବଶ୍ୟ ଏଥିପାଇଁ ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଓ ବିଧି ପ୍ରଣୟନ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଗତି ପାଇଁ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀର ଦାୟିତ୍ୱ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଅତୁଳନୀୟ । କୃଷି, ବାଣିଜ୍ୟବ୍ୟବସାୟ, କଳା-କାରଖାନା, ଦେଶରକ୍ଷା, ଖଣିଖାଦାନ ଓ ପାରିବାରିକ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୁବ ସମାଜର ଦାୟିତ୍ୱ ଅନୁସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ । ସେମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକ କଠୋର ପରିଶ୍ରମ କରି କର୍ମ କରିବା । ବ୍ୟାପକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଭିନ୍ନ ଯେ ସମଗ୍ର କର୍ମ ପରିଧି ମଧ୍ୟରେ ଯୁବକମାନେ ହିଁ ଅଧିକ କର୍ମ କରିଥାନ୍ତି । ଯୁବ ସମାଜର ଶ୍ରମଶକ୍ତି ଉପରେ ବିଶ୍ୱର ସମସ୍ତ ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରଗତି ସାଧିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ବେକାରୀ ବୃଦ୍ଧି, ନିମ୍ନ ଜୀବନଧାରଣାର ମାନ ଓ ସମ୍ଭବ ତଥା ସୁଯୋଗ ମଧ୍ୟରେ ତାରତମ୍ୟ ବହୁମାତ୍ରାରେ ବିକାଶଶୀଳ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଛି । ଫଳରେ ଯୁବଶକ୍ତିର ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତି ଅକଣ୍ଠା ରହୁଛି ଓ ଅସ୍ଥିରତା ମଧ୍ୟରେ ଗତି କରୁଛି । ସେମାନଙ୍କର ଶକ୍ତି ବେହୀନତା ଓ ମୂଲ୍ୟହୀନ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି ଏବଂ ଅର୍ଥିକ ପ୍ରଗତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଫଳତା ହାସଲ କରିବା ତଥା ଦକ୍ଷ ସଂସ୍କୃତି ରକ୍ଷା କରିବା କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ହେଉଛି । ତେଣୁ, ଯୁବଶକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ନୀତି ନିୟମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଯୁବକ ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ବିକାଶଧାରୀ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଉପେକ୍ଷା କରିଥାଏ । ସେମାନେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ଦକ୍ଷତା କେତେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ବିକାଶର ପ୍ରଭାବ କ'ଣ ଉତ୍ପାଦି ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ଜ୍ଞାନ ନ ଥାଏ । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ଦେଖୁ ଯେ, ପରିବାରରେ ଶିଶୁଟିଏ ଜନ୍ମନେଲେ ପରିବାରର ଲୋକେ ନବଜାତ ଶିଶୁଟି ପ୍ରତି ଅଧିକ ଯତନଶୀଳ ହୋଇପଡ଼ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତା ପୂର୍ବରୁ ଜନ୍ମ ନେଇ ନିଶ୍ଚାର ବୟସରେ ପଦାର୍ପଣ କରୁଥିବା କୋମଳମତି ସନ୍ତାନ ସତର୍କିକଠାରୁ ଟିକିଏ ଦୂରେଇ ଯାଆନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ବିକାଶଧାରୀ କିପରିଭାବେ ବ୍ୟାହତ ହୁଏ, ତାହା ସହଜରେ ଅନୁମେୟ ।

ବାସ୍ତବ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଯୁବଶକ୍ତିକୁ ଯେଉଁସବୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୋଜିତ କରାଯାଏ, ତାହା ବିକାଶ ଧାରାରେ ଉପେକ୍ଷା

କରାଯିବା ପ୍ରତି ଅଧିକ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ମୁଖ୍ୟତଃ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଣ-ବୃକ୍ଷଣୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ କରାଯିବା ପାଇଁ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରତି ଅଳ୍ପ ପାରିଶ୍ରମିକ ଦିଆଯାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ସୁବିକଳ କର୍ମ ବିମୁଖତା ପ୍ରକାଶପାଏ ଏବଂ ଯେଉଁ ଦୈନିକ କିମ୍ବା ମାସିକ ପରିଶ୍ରମ ସେମାନେ କରନ୍ତି, ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଶ୍ରମ ବଜାରରେ ତାହାର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟାୟନ ହୋଇ ପାରେନି । କର୍ମ ବୃକ୍ଷଣତା, କର୍ମାବେଶତା, କର୍ମ ତତ୍ପରତା ଓ ଉତ୍ସାହର ପରିବର୍ତ୍ତେ ଶ୍ରମ କାଚରତା, ଶ୍ରମ ବିମୁଖତା ଓ ଆକର୍ଷ୍ୟ ପରାପଣତା ବୃଦ୍ଧିପାଏ ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ, ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରଭୃତି ଶିକ୍ଷାଳୟ କରୁଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ବିଷୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ସେମାନେ ବାସ୍ତବତାଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ । ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତିକୁ ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନ ପାରେ । ତଥାପି ପରିସ୍ଥିତିର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରେ କେତେକ ଶିକ୍ଷାୟତନ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିବାହାରକୁ ଗୁଣି ଯାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତିର ଉପାଦାନ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଘଟିପାରେ ନାହିଁ । ଏଣୁ, ଶିକ୍ଷାର ବିକାଶ ସହ ଉପଯୁକ୍ତ ତାଲିମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଶେଷ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରଭୃତି ଶିକ୍ଷାଦାନ ସହ କର୍ମ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭାବରେ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ହେଉଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଶ୍ରମ ବଜାରକୁ ଖାସ ଖୁଆଇଲ ଇଲି ଉପଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମଶକ୍ତି ସମ୍ପଦକୁ ସୁସମ୍ଭାଳିବାକୁ ଗଢ଼ାଯାଇ ପାରିବ । ଶିକ୍ଷା ଓ ତାଲିମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୁବକ ଓ ମହିଳାମାନେ ଯେପରି ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣକରି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ ହେବେ, ସେଥିପ୍ରତି ବିଶ୍ୱର ଦୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଛି ।

ଯୁବ ସମାଜ ଦେଶର ବିପୁଳ ସମ୍ପଦ । ଅର୍ଥନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ସେମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ଅମୂଲ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ପରିବେଶର କିମ୍ବା ଅର୍ଦ୍ଧବେକାରୀ ହୋଇ ବୁଲନ୍ତି ଅଥବା ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଓ ତାଲିମରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଏହାଦ୍ୱାରା ମାନବ ସମ୍ବଳର ବିପୁଳ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଘଟିବ । ତେଣୁ, ବିକାଶ ଧାରାରେ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ, ଧାରାବାହିକ ତଥା ସଙ୍ଗଠିତ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇ, ସେମାନେ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ଦୂରଦୃଷ୍ଟି ସମ୍ପଦକୁ ଯୁବ-ଶକ୍ତିରେ ପରିଣତ ହେବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଦେଶ ଓ ଜାତିର ସୁନାମ ବଢ଼ାଇ ରଖି ପାରିବେ ।

ବିକାଶୋନ୍ମୁଖୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଜନସଂଖ୍ୟାର ଶତକଡ଼ା ୮୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ । ମହିଳାମାନଙ୍କ ଉପରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ନିର୍ଭର କରେ । ସେମାନେ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଯେପରି ଭାବଧାରା ନେଇ ଗଢ଼ିବେ, ଶିଶୁମାନେ ଠିକ୍ ଯେପରି ଉଠିବେ । ମହିଳାମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କଲେ, ସେମାନେ ପରିବାର ଗଠନର ସୁସ୍ଥ ଆର୍ଥିକ ହୋଇପାରିବ । ସେମାନେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବତୀ ହେଲେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ ସନ୍ତାନ ସଂତତିକୁ

କଳ୍ପ ଦେଇ ପାରିବେ । ସାଧାରଣତଃ ମହିଳା ଓ ଯୁବକମାନେ ବିକାଶଧାରାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣାନ୍ତ ହେଉଥିବା ସମସ୍ୟାରୁଚିତ ପ୍ରାୟ ଏକା ପ୍ରକାରର । ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନକାରୀମାନେ ଏ ଦିଗଟି ପ୍ରତି ସଚେତନ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଶିଶୁମାନେ ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ । ଆଜିର ଶିଶୁ ଆଗାମୀ ଜାଲିର ଯୁବକ । କିନ୍ତୁ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ, ମା'ମାନେ କଳ୍ପ କାରଖାନା, କ୍ଷେତବାଡ଼ି ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଗମ୍ଭୀରତା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନିଅନ୍ତି ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ନିୟୋଜିତ କରିଥାଆନ୍ତି । ଏହା ଦେଶ ପକ୍ଷରେ କ୍ଷତିକାରକ । ସମ୍ପ୍ରତି ଦେଶର ଯୁବ ସମାଜର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉନ୍ନତ ପରିକଳ୍ପନାମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଗଲାଣି । ଏହା ଫଳରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତାରେ ସେମାନେ ସୁସ୍ଥ ପରିବାର ଗଠନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରମ ବଜାରରେ ସେମାନଙ୍କର ଶକ୍ତିକୁ ଅଧିକ ସୁଦୃଢ଼ କରିପାରିବେ ।

୧୯୮୫ ମସିହା ସାରା ଚାରୁଣ୍ୟର ବର୍ଷ । ଚାରୁଣ୍ୟର ପ୍ରତୀକ ଶ୍ରୀ ରାଜିବ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ହୃଦରେ ଭାରତବର୍ଷ ଚାରୁଣ୍ୟକୁ ନ୍ୟସ୍ତକରି ଏ ସମସ୍ତର ସମ୍ପାଦନ ଦୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଚାରୁଣ୍ୟର ଜୟଯାତ୍ରା ପୁଷ୍ପକକ ଓ ପୁଷ୍ପପିତ ହେବାର ଏହା ଶୁଭ ସୂଚନା । ଯୁବକ ଓ ମହିଳାମାନେ ଦେଶ ଓ ଜାତି ଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯେପରି ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନିୟୋଜିତ କରିବେ, ସେଥିପ୍ରତି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ଆମର ପ୍ରିୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଓଡ଼ିଶାର ଶ୍ରେଣ ବିପ୍ଳବରେ ଓ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଗଠନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୁବ ସମାଜ ଯେପରି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିପାରିବେ, ସେଥିପ୍ରତି ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାୟ ଦଶବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ ଶହ ପଞ୍ଚାଶରୀ ମସିହାରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ମହିଳା ସମସ୍ତର ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏବର୍ଷ ଯୁବ ସମସ୍ତର ପାଳନ କରାଯାଉଛି । ଏହି ସମସ୍ତରର ସଫଳତା ଖାସନ ଓ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ସହଯୋଗରେ ସମ୍ଭବ । ଏ ଦିଗରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଯୁବକ ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କର ମତାମତ, ପାରିବାରିକ ସ୍ଥିତି, ଆୟପତ୍ତା, ଶିକ୍ଷାଦାକ୍ଷୀ ଓ ବୟସ ଉତ୍ୟାଦିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଶ୍ଳେଷ କରି ବ୍ୟାପକ ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ହେବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ସେମାନେ କେବଳ ନିଜକୁ ସାଧାରଣ ଶ୍ରମିକ ଭାବେ ନିୟୋଜିତ ନ କରି ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ହାସଲ କରିବା ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେବେ ଓ ଦେଶ ତଥା ଜାତିର ଉନ୍ନତି କଲେ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ ତଥା କର୍ମାଭିମୁଖୀ ମନୋଭାବ ପୋଷଣ କରିବେ ।

ଉ-ଏକୋରଣ,
ସୁନିଟ-ଆଠ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦ ଓ ବାହାର ସୁରକ୍ଷା

ଶ୍ରୀ ଦୋଳଗୋବିନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର

ଯୁଗ ଯୁଗଧରି ଜଙ୍ଗଲ ଆମ ଜାତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିରୁ ବହୁଧା ପରିପୁଷ୍ଟ କରିଆସିଛି । କେଉଁ ଅନାଦିକାଳରୁ ବଣ, ଜଙ୍ଗଲ, ବୃକ୍ଷରତା ଆଦି ମାନବସମାଜରୁ ନିଜର ସତୀକରଣ ପାଇ ନିଆସିଛି । ଆମର ବେଦ, ସ୍ମୃତି ଓ ପୁରାଣମାନଙ୍କରେ ଏହିକଳର ଜୀବନ୍ତ ଚିତ୍ରଣ କରାଯାଇଛି । ପୌରାଣିକ ଯୁଗରେ ଜଙ୍ଗଲଧିର-ବହୁ ମହାନ ସାଧୁ ସଭ ତଥା ଗଣିକର ପବିତ୍ର ଆବାସସ୍ଥଳୀ ତଥା ତପସ୍ୟାସ୍ଥଳୀ । ଅବସର ବିନୋଦନ ତଥା ପାରିଧି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେତେବେଳେ ରାଜା ମହାରାଜାମାନେ ନିସଞ୍ଚ ତଥା ମନୋରମ ବନାନୀ ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ । ଆଜି ମଧ୍ୟ ସମସ୍ୟା ଜର୍ଜରିତ ମାନବ ତାର ମଞ୍ଚିଧର ଗୁରୁ ଭାର ସ୍ଵସ୍ଵକରିବାକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟରାଜି ଜଙ୍ଗଲଆଡ଼େ । ଜଙ୍ଗଲତାପ ସମସ୍ତସଂପଦ ଉତ୍ତନକରି ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ସେତିକିରେ ସମ୍ବୁଞ୍ଜି ନୁହେଁ । ପ୍ରତିଟି ନୁହୁରରେ ସେ ନିବିସ୍ଵରରେ ସପାଳରି ରୁଲିଛି ଜଙ୍ଗଲସବୁ । ମନୁଷ୍ୟର ଆଜି ଏହି ଆଗିକୁଳା ଜଙ୍ଗଲକଟା ସବୁର ପ୍ରକୃତିକୁ ଶ୍ରାହୀନ କରିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ମାନବ ସମାଜର ଅସ୍ତତ୍ଵ ମଧ୍ୟ ଲୋପକରିଦେବାକୁ ବସିଛି । ବୈଜ୍ଞାନିକ ତଥା ତତ୍ତ୍ଵାତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିକ ବାରମାର ତାରିଦ ସବେ ଉଦ୍‌କ୍ରାନ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ତାର ଦୁର୍ବାର ସ୍ଵଳପାରୁ ନିବୁରହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ତା'ର ତାତ୍ତ୍ଵ ପ୍ରଭୁତ୍ଵ ଦୁଠାରିକା ଗୋଟିକପରେ ଗୋଟିଏ ପାଦପଦୁ ଚୁଟକଣାୟା କରିରୁଲିଛି । ଉଦିରେ ଆର୍ତ୍ତତ୍ୟ-

ଲଗ୍ନ-ଆଜିର ନିଷ୍ଠୁର ମାନବ ସମାଜ କେବଳ ବର୍ତ୍ତମାନର ଛିତି ଉପରେ ବସି ରହିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ । ସେ ତା'ର ଗୌରବମୟ ଅତୀତ ପରଂପରାପ୍ରତି ପରାମୁଖ । ଉଦ୍‌କ୍ରାନ୍ତ ବାହାଦୁରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତା'ର ହୃଦୟରେ ଚିକିତ୍ସା ହେଲେ ବି ଦରଦ ନାହିଁ ।

ଜଙ୍ଗଲ ଧୂ-ସହେତୁ ଜମଣଃ ପୃଥିବୀର ପରିବେଶ ପ୍ରକୃତି ହେଉଛି ଓ ମାନବସମାଜ ବହୁ କଷ୍ଟସାଧ୍ୟା ରୋଗର ଶିକାର ହେଉଛି । ଜଙ୍ଗଲଧୂ-ସର ପରିଣତିରେ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଜୀବନିକା ସଦୃଶ ଅନୁଜାନର ଘୋର ଅଭାବ ଘଟିବ । ଏହି ହିସାବକୁ ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ବିଶ୍ଵରେ ଶିଳ୍ପବିପ୍ଳବର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ସମୟରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ୨୯୫ ନିୟୁତାଂଶ ଅକ୍ସିଜନମାନୁ ଅଭାବଲେ ତାହା ଆଜି ବୃଷ୍ଟିପାତ ୩୨୫ ନିୟୁତାଂଶରେ ପହଞ୍ଚି ଲାଣି । ଏହାବ୍ୟତୀତ କଳକାରଖାନା ଗାଡ଼ି ମଟର ଉତ୍ପାଦି ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ ବାର୍ଷିକ ପ୍ରାୟ ୧୫୦୦ଟନ୍ ଅକ୍ସିଜନମାନୁ ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଆମେ ଛାଡ଼ୁଛେ । ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଦ୍ରୁତଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଆମେ ପ୍ରାଣୀଜଗତର ତୀବ୍ର-ରକ୍ଷାକାରୀ ଜଙ୍ଗଲସବୁ ସଫା କରି ରୁଲିଛୁ । ତେଣୁ ପ୍ରାଣୀ ଓ ଉଦ୍‌ବିଦମାନଙ୍କମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଯୁଗଯୁଗଧରି ଅକ୍ଷରକାମୁ ଓ ଅନୁଜାନ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଭାରସାମ୍ୟ ରହିଆସିଥିଲା-ତାହା ଆଜି ଧୂଳିସାର ହେବାକୁ ବସିଛି । ଦିନଥିଲା-ଉଲଟର ହିମାଳୟ ପାଦଦେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ ମସୌରୀ ଓ ତେରକୁନ ସମୃଦ୍ଧି ସ୍ଥାନ ଶସ୍ତ୍ରବନାନୀରେ ପରିପୁଷ୍ଟଥିଲା । ମାତ୍ର ମନମୁଖୀ ତଥା ଅପରିଣାମଦର୍ଶୀ ଜଙ୍ଗଲ କଟା ଫଳରେ ସେଠାରେ ଆଜି କଳବାୟୁରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟୁଛି । ବନ୍ଧିଣରେ ଏକଦା ନିବିତ ତଥା ବୃହଦ୍‌କାୟ ବୃକ୍ଷରୁ ପରିବେଷିତ ନିଳଗିରି ପର୍ବତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକରଜମ ବୃକ୍ଷଶୂନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିଯାଇଛି । ଜଙ୍ଗଲଧୂ-ସ ସୋରୁ ୪୯ବେଶ ପ୍ରଦ୍ୟୁଷଣ, ମୃତ୍ତିକାକ୍ଷୟ ତଥା ବନ୍ୟା ପ୍ରଭୃତିରୁ ସାଗତ କରିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଯୁଗଯୁଗଧରି ବସବାସକରି ରହି ଆସିଥିବା ଅଧିବାସୀକୁ ସେମାନଙ୍କ ନ୍ୟାୟ୍ୟ ଦାବାକୁ ବଂଚିତ କରାଯାଇଛି । ଯୁରୋପଇନି ମହାଦେଶମାନଙ୍କରେ ଶିଳ୍ପର ବ୍ୟାପକ ସ୍ଵଭାବ ସବୁ ସେସବୁଦେଶରେ ଜଙ୍ଗଲ ରହିଛି । ଆର୍ତ୍ତତ୍ୟରକଥା-ଜଙ୍ଗଲର ସୁରକ୍ଷା ଉପରେ ଏତେ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆଯାଏ ଯେ ସେଠାରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ସହରର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳୀରେ ମଧ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲ ରଖାଯାଇଛି । ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ବୃଦ୍ଧ ବହୁଳ ତେରାପୁରୁରେ ମଧ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲ ଧୂ-ସ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ଭାରତବର୍ଷର ସମୁଦାୟ ଅଂଚଳର ଶତକଡ଼ା ୨୩ଭାଗ ସ୍ଥାନରେ ଜଙ୍ଗଲବିରାଗର କରୁ ଚୁଥିବାସ୍ଥଳେ ମାତ୍ର ଶତକଡ଼ା ୧୦ରୁ ୧୨ଭାଗ ଅଂଚଳରେ ଜଙ୍ଗଲ ରହିଛି । ଏକହିସାବକୁ ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ଆମଦେଶରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରାୟ ଏକ ନିୟୁତରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ହେକ୍ଟର ପରିମିତ ଜଙ୍ଗଲ ଧୂ-ସ ହେଉଛି ଓ ପ୍ରାୟ ୧୫ହଜାର ହେକ୍ଟର ପରିମିତ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ନଷ୍ଟ ହେଉଛି । ଗତ ୨୫ବର୍ଷ ଧରି ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ଅଞ୍ଚଳର ଶତକଡ଼ା ୧ ଭାଗ ଜଙ୍ଗଲ ଧୂ-ସ କରାଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ସମାକ୍ଷୀରୁ ଆହୁରିମଧ୍ୟ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ଯେ ୧୯୯୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶରେ ପକ୍ଷସ୍ଵପାଇଁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରାୟ ଦେହଲକ୍ଷ ଗଢ଼କଟାସିଦାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ୧୯୮୨ରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଥିବା ୬୬ଲକ୍ଷ୪୦ ହଜାର ହେକ୍ଟର ପରିମିତ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟ ଦିନକୁଦିନ ପ୍ରାୟ ପାଇବା ଉଦ୍‌ବେଗର କାରଣ ହୋଇଛି ।

ଦିନରେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସୌଭାଗ୍ୟବଶତଃ ଜଙ୍ଗଲର
 ଦୈନିକ ଓ ଜାତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା
 ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ତମ ସରକାର ତଥା ଜନସାଧାରଣ
 ଗୋଟିଏ ଭାବନା ପ୍ରଣାଳୀରେ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି, ପାଳ୍ୟପାଳିକ
 ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା, କ୍ଷୟପ୍ରାପ୍ତ ଜଙ୍ଗଲର ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ, ସହରାଞ୍ଚଳରେ
 ଜଙ୍ଗଲର ଉତ୍ପାଦନ ଓ ସର୍ବୋତ୍ତମ ସାମାଜିକ ଜଙ୍ଗଲସୃଷ୍ଟି ଉପରେ
 ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯାଇଛି । ନୂତନ
 ଅର୍ଥନୀତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜରିଆରେ ଜଙ୍ଗଲସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ
 ଚାଲିଛି । ଜଙ୍ଗଲସୃଷ୍ଟି ତଥା ତାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ
 ଉପରେ କର୍ମଶୀଳମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ତଥା
 ଚାକିରି ଦେବାପାଇଁ ବହୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଗଢ଼ିରୁଛି । ଜଙ୍ଗଲସୁରକ୍ଷା
 କେବଳ ସରକାରୀ ଦାୟିତ୍ୱ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।
 ଜନସାଧାରଣ ମଧ୍ୟ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମସହ ସାମିଲ ହେବା
 ଅବଶ୍ୟକ । ଜନସାଧାରଣ ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କାଳେଣି କାଠ
 ଅବଶ୍ୟକତା ମେଢ଼ାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିବାସୀଙ୍କୁ
 ଦୂରସ୍ଥି ଯୋଗାଇ ପାରିଲେ ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ପଥ ସୁଗମ
 ହୋଇପାରିବ । ସାମାଜିକ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାରଙ୍କ
 ସମେତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଗୁରୁଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି । ମାତ୍ର ସାମାଜିକ
 ଜଙ୍ଗଲସୃଷ୍ଟି ନାମରେ ମୂଲ୍ୟବାନ ତଥା ପୁରାତନ ଜଙ୍ଗଲକୁ
 ଧ୍ୱଂସ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ପୁରାତନ ଜଙ୍ଗଲରେ ଯେଉଁଠି
 ଶବ୍ଦଶାଳ ଅଛି—ସେଠାରେ ଆମେ ନୂତନ ପ୍ରକାର ଦୃକ୍ଷ
 ଶୋଷଣକରି ତାହା ପରଣ କରିପାରିବା । କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପର
 ଅଗ୍ରଗତି ତଥା ବୃତ୍ତ ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିହେତୁ ଭାରତରେ
 ଗୁଣପିଣ୍ଡା ଜଙ୍ଗଲ ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ହୁଏ ପାଉଛି । ସାମିତ
 ଜଙ୍ଗଲ ଉପରେ ସର୍ବଦିନ ଗୁପ୍ତସତ୍ତ୍ୱେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ
 ସରାସୃଷ୍ଟି, ରୋପଣ ତଥା ବଂଶବୃଦ୍ଧିକରି ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି
 କରିବାକୁ ହେବ ।

ସମ୍ପାଦନରେ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ତା'ର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ରାଜ୍ୟ-
 ସାମିତ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । କେତେକ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ କୋହଳ
 ଜଙ୍ଗଲ ନୀତି ଫଳରେ ତିପ୍ପକୋ ଆନ୍ଦୋଳନ (Hug the trees
 movement) ରାଜ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ମୁହଁଦେଇ ଉଠୁଛି । ଏଠାରେ
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଭାରତର ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶରୁ ସୃଷ୍ଟି

ହୋଇଥିବା ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ସମଗ୍ର ତିଷ୍ଠରେ ଏକ ଅଭିନବ
 ପଦକ୍ଷେପ ଓ ଏହାପ୍ରତି ଦିନକୁଦିନ ପ୍ରବଳ ଜନସମର୍ଥନ ମିଳୁଛି ।
 ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହା ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ଜଙ୍ଗଲନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁର
 ଉତ୍ତୋଳନ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ହମଶଃ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ଅନ୍ୟ
 ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସାରିତ ହେଉଛି । ସେପିନିଆ ୧୯୭୩ ମାର୍ଚ୍ଚ
 ମାସର ଏକ ସକାଳ । ହଠାତ୍ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶର ଗୁମେଲା ଜିଲ୍ଲା
 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋପେଶ୍ୱରଠାରେ ଦଳେ ହାତୀସାମ୍ରାଜ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ
 ବ୍ୟବସାୟୀ ୧୦ଟି ଆସକ୍ଷ କାଟିବାପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ
 ଲାଇସେନ୍ସଧରି ଉପରତହେଲେ । ସେମାନେ ଆସିଥିଲେ
 ଆହୁବାବନ୍ଧୁ । ମାତ୍ର ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିବାସୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି
 କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିରୁଦ୍ଧ ହେବାକୁ ନିବେଦନକଲେ । ଅନୁରୋଧକୁ ପ୍ରତ୍ୟା-
 ଖ୍ୟାନକରି ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ଯେତେବେଳେ ଗଛକାଟିବାକୁ
 ଆଗେଇଲେ—ସେତେବେଳେ ସ୍ଥାନୀୟଲୋକେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକୁ
 କାଟୁଡ଼ି ଧରିଲେ । ଫଳତଃ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ସେଦିନ ଶୂନ୍ୟହସ୍ତରେ
 ଆହୁବାଦ ଫେରିଗଲେ । ତା'ର ଛିଛି ସମ୍ପ୍ରାହ ପରେ ହଠାତ୍
 ସେହି କାଠକଟାକୀମାନେ ଅବିଚାବହେଲେ ଗୋପେଶ୍ୱରଠାରୁ
 ୮୦ କି. ମି. ଦୂରସ୍ଥ ରାମପୁରଠାରେ । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ
 ତିପ୍ପକୋ ଆନ୍ଦୋଳନ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲରେ ପ୍ରତିରୋଧକ-
 ରାଦେ ଠିଆହେଲା । ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନର ଚରମ ତଥା ନାଟକୀୟ
 ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଲା ୧୯୭୪ରେ ଯୋଶିମଠାରୁ ୬୫ କି.ମି.
 ଦୂରସ୍ଥ ରେଣିଠାରେ । ସେଦିନ ରେଣିର ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ପରିବାସୀମାନେ
 ଯୋଶି ମଠାରେ ଏକ ଜଙ୍ଗଲ ମିଳନର ପ୍ରତିବାଦ କରିବାକୁ
 ଯାଇଥିଲେ । ଠିକ୍ ସେହି ସମୟ ଉକ୍ତ ଦଳେ ଠିକାଦାର
 ଲାଇସେନ୍ସଧରି ଗଛକାଟିବାକୁ ପହଞ୍ଚିଲେ ରେଣିଠାରେ ।
 ମାତ୍ର ଗ୍ରାମର ମହିଳାମାନେ ଏଥିରେ ଦବି ନଯାଇ ୫୦ବକ୍ଷ
 ବୟସୀ ସ୍ତ୍ରୀମତୀ ଗୌର ଦେବୀ ନାମକ ଜଣେ ମହିଳା-କ
 ନେତୃତ୍ୱରେ ସେମାନଙ୍କ ପଥରୋଧ କଲେ । ସେମାନେ
 ଗାଇଲେ ଗୀତ—“ଜଙ୍ଗଲ ହେଉଛି ଆମ ମା'ର ଘର ।
 ଜୀବନଦେଇ ଆମେ ସୁରକ୍ଷା କରିବୁ ତାର” । ଆଜି ଏହି
 ତିପ୍ପକୋ ଆନ୍ଦୋଳନ ହମଶଃ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇରୁଛି ।
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ଭବିଷ୍ୟତପାଇଁ ଆମକୁ ଯେ କେଣସିମତେ
 ଜଙ୍ଗଲର ସୁରକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

“ସର୍ବନିର୍ମୂଳିକେ ଭୃଗୁକ୍ଷୁଦ୍ଧିକ୍ଷୁ ସ୍ତୁ ଭୂମିକା” — ଆନ୍ଧ୍ରାମୋହେ ସ୍ତୁତ୍ୟମତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣାଧର୍ମନାମୁକା ଓ ଶ୍ରୀ ସ୍ତୁତ ।

ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ନୂତନ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ସଭ୍ୟ ରୂପେ ୫ ଜଣ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ପଦ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ୧୬ ଜଣିଆ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ନାମଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନୋକ୍ତମତେ ବିଭାଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ

ବିଭାଗ

୧ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ	.. ସ୍ୱଚ୍ଛାୟା, ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ, ଅର୍ଥ, ଯୋଜନା ଓ ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ, କାରିଗରୀ ଓ ପରିବେଶ, ଶିକ୍ଷା, ପୁରୁଣା ଓ ସେବା ସଂପର୍କ, ଜାନା. ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଖଣି ଓ ତୁଳସୀ, ଚାଷ ଓ ମାତୃକା ନଗର ଉନ୍ନୟନ, ଜଳସେଚନ ଓ ଦିଗ୍ୱର୍ତ୍ତ ।
୨ । କ୍ୟାବିନେଟ୍ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅନୁପ ସିଂହଦେଓ	.. ଦାଣ୍ଡିକ୍ୟ ଓ ପରିବହନ
୩ । " ଶ୍ରୀ ଭଜନନ ବେହେରା	.. ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀ କଲ୍ୟାଣ
୪ । " ଶ୍ରୀ ଗୋଧର ମହାପାତ୍ର	.. ଆରମ୍ଭ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସଂସ୍କୃତି
୫ । " ଶ୍ରୀ ସୁଗଳ କିଶୋର ପଟ୍ଟନାୟକ	.. ଶିକ୍ଷା ଓ ଯୁବ କଲ୍ୟାଣ
୬ । " ଶ୍ରୀ ନିରଞ୍ଜନ ପଟ୍ଟନାୟକ	.. ରାଜସ୍ୱ
୭ । ସ୍ୱସ୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବଟକୃଷ୍ଣ ଜେନା	.. ରୋଷା ଉନ୍ନୟନ ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପୁନର୍ଗଠନ
୮ । " ଶ୍ରୀ ଭୂପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର	.. ଜଙ୍ଗଲ
୯ । " ଶ୍ରୀ ତନୁରୂପର ଭଲ୍ଲକା	.. ଅବଧାରୀ
୧୦ । " ମିସ୍ ପ୍ରିତ୍ୱା ଷୋପନୋ	.. ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁପାଳନ
୧୧ । " ଶ୍ରୀ ହରିକୁଲ୍ଲୀ ଶା	.. ଖାଦ୍ୟ ଓ ଯୋଗାଣ
୧୨ । " ଶ୍ରୀ ହେମାନନ୍ଦ ବିଶ୍ୱାଳ	.. ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ
୧୩ । " ମହମ୍ମଦ ମୁକାପର ହୁସେନ୍ ଶା	.. ଶ୍ରମ ଓ କର୍ମ ଯୋଗାଣ
୧୪ । " ଶ୍ରୀ ମୋହନ ନାଗ	.. ଜଳସେଚନ
୧୫ । " ଶ୍ରୀ ନାଗାକୃନ୍ନ ପ୍ରଧାନ	.. ସମବାୟ
୧୬ । " ଶ୍ରୀ ଶତେ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା	.. ବୃକ୍ଷ

ସଂକ୍ଷେପରେ ନିର୍ବାଚନ ଫଳାଫଳ

୧୯୮୫ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭା ନିର୍ବାଚନ

ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭାର ୧୪୭ଟି ଆସନ ମଧ୍ୟରୁ ୧୪୫ଟି ଆସନ ପାଇଁ ଗତ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୫ ତାରିଖରେ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର କାକଟପୁର ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ଓ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାର କେନ୍ଦୁଝର ଆଦିବାସୀ ସଂରକ୍ଷିତ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ୨ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ଅକାଳ ବିୟୋଗ ଯୋଗୁଁ ନିର୍ବାଚନସାଧାରୀ ଏହି ଦୁଇଟି ଆସନ ପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଏହି ୧୪୫ଟି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ମଧ୍ୟରୁ ୨୨ଗୋଟି ହରିଜନ ସଂରକ୍ଷିତ, ୩୩ ଗୋଟି ଆଦିବାସୀ ସଂରକ୍ଷିତ ଓ ୯୦ ଗୋଟି ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ଅଟେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ସର୍ବମୋଟ ୭୯୩ ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ହେଉଥିଲେ । ବିଜୟୀ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଓ ନିକଟତମ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀଙ୍କୁ ନେଇ ଅତି ସଂକ୍ଷେପରେ ନିର୍ବାଚନର ଫଳାଫଳ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି—

ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲା

୧ ଭରଣିଆ (ଆଦିବାସୀ ସଂରକ୍ଷିତ)

ଭୋଟଦାନ — ୩୫,୦୪୨

ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ — ୩ ଜଣ

ଶ୍ରୀ କରୁଣାକର ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)—୧୫,୪୪୬

ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ହେମ୍ବ୍ରମ (ଜନତା) — ୧୪,୯୦୩

୨ ଯଶିପୁର (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ — ୩୫,୨୬୧

ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ — ୮ ଜଣ

ଶ୍ରୀ ଶମ୍ଭୁନାଥ ନାୟକ (ସ୍ୱାଧୀନ) — ୮,୮୯୨

ଶ୍ରୀମତୀ ଶୁଶୀଳା ତ୍ରୀପା (କଂଗ୍ରେସ)—୮,୦୮୨

୩ ବହଳଦା (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ — ୩୨,୭୯୮

ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ — ୫ ଜଣ

ଶ୍ରୀ ଭାଗେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ (ଜନତା)—୧୯,୮୨୧

ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମାଝୀ (କଂଗ୍ରେସ)—୮,୨୯୬

୪ ରାଇରଙ୍ଗପୁର—(ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ — ୩୫,୨୮୬

ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ — ୫ ଜଣ

ଶ୍ରୀ ଭବେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମାଝୀ (କଂଗ୍ରେସ)—୧୭,୩୯୭

ଶ୍ରୀ ସୁଦର୍ଶନ ମୁର୍ମୁ (ବି. ଜେ. ପି.) — ୬,୮୪୦

୫ ବାଙ୍ଗିରାପୋଷୀ— (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ — ୩୧,୧୩୮

ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ — ୧୦ ଜଣ

ଶ୍ରୀ କାନ୍ତଗୋର ସିଂହ (କଂଗ୍ରେସ) — ୧୧,୨୭୯

ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନାୟକ (ବି. ଜେ. ପି.) — ୫,୪୨୯

୬ କୁଳିଅଣା (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ — ୩୫,୪୯୦

ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ — ୬ ଜଣ

ଶ୍ରୀମତୀ ସରସ୍ୱତୀ ହେମ୍ବ୍ରମ (କଂଗ୍ରେସ)—୧୯,୨୦୪

ଶ୍ରୀ କାହ୍ନୁଚରଣ ସୋରେନ (ଜନତା)—୫,୭୬୫

୭ ବାରିପଦା

ଭୋଟଦାନ — ୫୫,୩୩୭

ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ — ୭ ଜଣ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ଦାଶ (କଂଗ୍ରେସ) — ୨୯,୬୨୩

ଶ୍ରୀ ସଚ୍ଚିଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ଧଳ (ସ୍ୱାଧୀନ) — ୧୧,୬୯୫

୮ ବରସିଙ୍ଗା—(ଆ. ସଂ)

ଭୋଟଦାନ—୪୦,୮୬୦

ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ—୩ ଜଣ

ଶ୍ରୀ ପୃଥ୍ୱୀନାଥ କିଶୁ (କଂଗ୍ରେସ)—୨୭,୨୫୨

ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ମରାଠି, ସି. ପି. ଆଇ. (ଏମ୍.)—୮,୧୩୫

୯ ବୁଢ଼ା (ଆ. ସଂ)

ଭୋଟଦାନ-୪୭,୦୩୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବିରାମ ମୁର୍ଦ୍ଦା (କଂଗ୍ରେସ)-୨୧,୯୭୯
ଶ୍ରୀ ବାଲଭଦ୍ର ସିଂହ (ଜନତା)-୧୫,୮୩୬

୧୦ ଭନକା (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୩,୮୬୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାବଣେଶ୍ୱର ମହେନ୍ଦ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୧୫,୧୫୫
ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦାସ ସୋନେନ (ଜନତା)-୧୧,୬୫୯

ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ।

୧୧ ଭୋଗରାଜ

ଭୋଟଦାନ-୨୮,୪୮୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀମତୀ ଇମାରାତୀ ପାତ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୩୬,୩୭୯
ଶ୍ରୀ ସମରେନ୍ଦ୍ର କୁଞ୍ଜ (ଜନତା)-୩୩,୬୦୨

୧୨ କଳେଶ୍ୱର

ଭୋଟଦାନ-୮୬,୪୭୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଜେନା (କଂଗ୍ରେସ)-୪୨,୦୧୫
ଶ୍ରୀ ଉଦାଧର ଭିକ୍ଷି (ଜନତା)-୪୧,୬୭୩

୧୩ ବସ୍ତା

ଭୋଟଦାନ-୬୫,୨୧୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଚୂପାକ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୪୩,୭୨୨
ଶ୍ରୀ ଶମ୍ଭୁନାଥ ମହାନ୍ତି (ବି. ପି. ଆଇ.)-୧୦,୯୮୫

୧୪ ବାଲେଶ୍ୱର

ଭୋଟଦାନ-୭୬,୭୮୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରୋପନାରାୟଣ ଦାସ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୫,୮୩୦
ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ ଦେ (ବି. ପି. ଆଇ.)-୩୫,୬୬୧

୧୫ ସୋରୋ

ଭୋଟଦାନ-୬୬,୪୨୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଯଦୁନାଥ ଦାସ ମହାପାତ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୪୭,୮୫୧
ଶ୍ରୀ ପିତାମହ ପଣ୍ଡା (ବି. ପି. ଆଇ.)-୧୪,୯୬୦

୧୬ ସିମୁଳିଆ

ଭୋଟଦାନ-୫୨,୪୬୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନେତନ ପଣ୍ଡା (କଂଗ୍ରେସ)-୨୪,୨୩୧
ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ପାଣିଗ୍ରାହୀ-୧୬,୭୭୨

୧୭ ନୀଳଗିରି

ଭୋଟଦାନ-୬୬,୨୨୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସୁକୁମାର ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୭,୨୯୯
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ କୁମାର ପଣ୍ଡା, ସି.ପି.ଆଇ.(ଏମ୍)-୧୮,୬୯୬

୧୮ ଗଣ୍ଡାଗୀ ପୋଖରୀ (ହରିଜନ ସଂଗଠିତ)

ଭୋଟଦାନ-୬୫,୧୮୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପଞ୍ଚାନନ ମଣ୍ଡଳ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୭,୩୪୨
ଶ୍ରୀ ଅକ୍ଟିନ ଚରଣ ସେଠୀ (ଜନତା)-୨୬,୩୨୦

୧୯ ଭଦ୍ରଖ

ଭୋଟଦାନ-୬୪,୦୪୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଯୁଗଳ କିଶୋର ପଟ୍ଟନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୫,୧୮୧
ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ (ଜନତା)-୨୮,୬୩୭

୨୦ ଧାମନଗର

ଭୋଟଦାନ-୭୧,୪୮୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ରାଉତ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୫,୨୩୮
ଶ୍ରୀ ହୃଦାନନ୍ଦ ମଲ୍ଲିକ (ଜନତା)-୨୯,୩୫୦

୨୧ ଗୁରୁବାଲି (ହ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୬୫,୭୦୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନେତ୍ରାନନ୍ଦ ମଲ୍ଲିକ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୮,୯୬୩
ଶ୍ରୀ ବିରାଗୀ ଜେନା (ଜନତା)-୩୩,୬୮୨

୨୨ ବାସୁଦେବପୁର

ଭୋଟଦାନ-୭୩,୨୬୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୫,୧୫୩
ଶ୍ରୀ ବିକ୍ରମଶ୍ରୀ ରାଉତରାୟ (ଜନତା)-୩୪,୯୭୮

କଟକ ଜିଲ୍ଲା

୨୩ ସୁନିକା

ଲୋଟଦାନ-୨୦,୨୦୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଶରତ ରାଉତ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୬,୮୩୬
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚନ୍ଦ୍ର ଘଡ଼େଇ (ଜନତା)-୨୧,୪୮୯

୨୪ କୋରେଇ

ଲୋଟଦାନ-୨୨,୨୨୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଣ୍ଠିଆ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୬,୧୦୨
ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ଦାସ (ଜନତା)-୩୪,୮୦୮

୨୫ ଯାଜପୁର (ହ: ସଂ:)

ଲୋଟଦାନ-୨୪,୩୮୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମଲ୍ଲିକ (ଜନତା)-୩୨,୯୧୮
ଶ୍ରୀ ନିରଞ୍ଜନ ଜେନା (କଂଗ୍ରେସ)-୩୦,୩୦୯

୨୬ ଧର୍ମଶାଳା

ଲୋଟଦାନ-୨୫,୯୭୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ କାଙ୍ଗାଳି ଚରଣ ପଣ୍ଡା (କଂଗ୍ରେସ)-୩୧,୫୯୦
ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଚରଣ ଟିକାୟତ (ଜନତା)-୨୪,୨୨୭

୨୭ ବଡ଼ଚଣା

ଲୋଟଦାନ-୨୪,୪୪୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୧୦ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସାତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୪୪,୩୬୩
ଶ୍ରୀ ମାନଗୋବିନ୍ଦ ସାମଲ (ଜନତା)-୧୬,୯୨୬

୨୮ ବରିଚେରାବିସି

ଲୋଟଦାନ-୨୧,୩୪୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ କୁମାର ଜେନା (ଜନତା)-୩୬,୬୧୫
ଶ୍ରୀ ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ମଲ୍ଲିକ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୦,୫୩୯

୨୯ ବିଂଧାରପୁର (ହରିଜନ ସଂରକ୍ଷିତ)

ଲୋଟଦାନ-୪୯,୯୩୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନବକିଶୋର ମଲ୍ଲିକ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୨,୧୯୫
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମଲ୍ଲିକ (ଜନତା)-୧୮,୫୬୧

୩୦ ଆଳି

ଲୋଟଦାନ-୨୯,୨୩୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଦୋଳଗୋବିନ୍ଦ ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୪୦,୮୩୨
ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର ଦେବ (ଜନତା)-୩୬,୪୮୪

୩୧ ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ (ହ: ସଂ:)

ଲୋଟଦାନ-୫୭,୯୭୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ୍ୱର ବେହେରା (କଂଗ୍ରେସ)-୨୮,୯୩୮
ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ବେହେରା
ସି. ପି. ଆଇ. (ଏମ୍.)-୧୩,୬୪୪

୩୨ ଲୋକନଗର

ଲୋଟଦାନ-୨୯,୨୨୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବିଜୟ କିଶୋର ପ୍ରଧାନ (କଂଗ୍ରେସ)-୫୩,୯୨୫
ଶ୍ରୀ ନିଳିନୀକାନ୍ତ ମହାନ୍ତି (ଜନତା)-୩୯,୯୪୬

୩୩ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା

ଲୋଟଦାନ-୨୨,୮୦୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାମଚର ପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି (କଂଗ୍ରେସ)-୩୪,୮୩୪
ଶ୍ରୀ ବେଦ ପ୍ରକାଶ ଅଗ୍ରୱାଲା-୩୨,୧୮୩

୩୪ ପାଟକୁରା

ଲୋଟଦାନ-୨୫,୩୦୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ ଚନ୍ଦ୍ର ଜେନା (କଂଗ୍ରେସ)-୩୧,୬୯୫
ଶ୍ରୀ ବିଜୟ ମହାପାତ୍ର (ଜନତା)-୩୧,୫୪୪

୩୫ ଚିରୋଇ

ଲୋଟଦାନ-୨୦,୬୦୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସାମନ୍ତରାୟ (କଂଗ୍ରେସ)-୫୮,୩୨୩
ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (ଜନତା)-୨୧,୮୮୩

୩୬ ଏରସମା

ଲୋଟଦାନ-୯୨,୩୬୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱାଇଁ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୬,୫୧୦
ଶ୍ରୀ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଦାମୋଦର ରାଉତ (ଜନତା)-୩୨,୯୨୪

୩୬ ବାଲିକୁଦା

ଭୋଟଦାନ-୨୪,୮୮୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଦୋଳିଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୮,୪୪୩
ଶ୍ରୀ ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱାଇଁ (ଜନତା)-୩୧,୨୦୯

୩୮ ଭଗତସିଂହପୁର (ହ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୨୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଦୈତ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ମଲିକ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୪,୯୦୫
ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ଦାସ (ଜନତା)-୨୭,୮୧୯

୩୯ ଡିଶନ ନଗର

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୮୨୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବଚନୁଷ ଜେନା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୦,୩୪୧
ଶ୍ରୀ ବୀରକିଶୋର ପରିଡ଼ା (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୫,୦୪୧

୪୦ ମାହାଣୀ

ଭୋଟଦାନ-୨୮,୧୯୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସେକ୍ ମଚରୁଦ ଅଛି (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୫,୪୨୫
ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର ଜର (ଜନତା)-୨୭,୧୩୧

୪୧ ସାଲେପୁର (ହରିଜନ ସଂରକ୍ଷିତ)

ଭୋଟଦାନ-୫୯,୨୨୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ମାୟାଧର ସେଠୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୯,୨୩୦
ଶ୍ରୀ ବାବଦା ବେହେରା (ଜନତା)-୨୨,୫୦୮

୪୨ ଗୋବିନ୍ଦପୁର

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୧୮୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ତ୍ରିଲୋଚନ ରାମୁନୁଗୋ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୩୪,୨୩୫
ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ମଲିକ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୩,୨୫୨

୪୩ ଭଟକ ସରର

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୨୪୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଦୋଳଗୋବିନ୍ଦ ପ୍ରଧାନ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୪,୦୫୫
ଶ୍ରୀ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ (ଜନତା)-୨୫,୨୦୩

୪୪ କଟକ ସିଟି

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୨୫୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସୟଦ ମୁହାମ୍ମଦ୍ ଅହମ୍ମଦ୍ (ଜନତା)-୩୧,୧୩୭
ଶ୍ରୀ ଆଶୀର୍ବାଦ ବେହେରା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୩,୨୦୦

୪୫ ଚୌଦ୍ୱାର

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୨୯୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ସାହୁ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୧,୧୫୯
ଶ୍ରୀ ରାଜ କିଶୋର ରାମ (ଜନତା)-୨୭,୮୭୭

୪୬ ବାଙ୍କୀ

ଭୋଟଦାନ-୨୦,୯୨୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ପଟ୍ଟନାୟକ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୭,୮୨୫
ଶ୍ରୀ ସନଶ୍ୟାମ ସାହୁ (ଜନତା)-୧୭,୮୭୮

୪୭ ଆଠଗଡ଼

ଭୋଟଦାନ-୫୫,୪୧୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବରଜ ପଟ୍ଟନାୟକ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୪୭,୨୦୦
ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ ମିଶ୍ର (ଜନତା)-୩,୮୯୯

୪୮ ବଡ଼ମା

ଭୋଟଦାନ-୨୦,୦୧୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଡକ୍ଟର ଲଳିତ ମୋହନ ମହାନ୍ତି (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୩,୧୨୮
ରାଜା ସାହେବ ତ୍ରିଲୋଚନ ସିଂହଦେବ-୨୧,୫୧୨

ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା

୪୯ ବାଲିପାଟଣା (ହ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୯,୯୮୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୭ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାଘବ ସେଠୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୨,୫୯୫
ଶ୍ରୀ ହୃଦ୍ୱିକେଶ ନାୟକ (ଜନତା)-୨୨,୦୮୭

୫୦ ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଭୋଟଦାନ-୨୩,୯୮୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୭ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ (ଜନତା)-୪୩,୪୯୫
ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟପ୍ରିୟ ମହାନ୍ତି (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୫,୧୨୨

୫୧-କଟକ

ଭୋଟଦାନ-୨୦,୪୭୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସୁରେଶ କୁମାର ରାଉତରାୟ (କ.ଗ୍ରେସ)-୨୭,୫୭୭
ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଲକରାୟ (ଜନତା)-୨୪,୮୮୧

୫୨-ପିପିଲି

ଭୋଟଦାନ-୨୨,୦୮୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ କୁମାର ମହାପାତ୍ର (ଜନତା)-୨୫,୨୯୮
ଶ୍ରୀ ବିପିନ ଦାଶ (କ.ଗ୍ରେସ)-୨୫,୩୫୯

୫୩-ନିମାପଡ଼ା (ହ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୨୫୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ରକୂମାର ସେଠୀ (କ.ଗ୍ରେସ)-୨୮,୧୪୩
ଶ୍ରୀ ବେଣୁଧର ସେଠୀ (ଜନତା)-୨୧,୫୧୦

୫୪-କାକଟପୁର-ନିର୍ଦ୍ଦାତନ ସ୍ତରିତ

୫୫-ସତ୍ୟବାଦୀ

ଭୋଟଦାନ-୫୯,୪୦୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ରକୂମାର ଦାସ (କ.ଗ୍ରେସ)-୩୦,୭୧୧
ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରମାଧବ ମିଶ୍ର (ଜନତା)-୨୩,୮୭୨

୫୬-ପୁରୀ

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୫୪୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜକିଶୋର ତ୍ରିପାଠୀ (ଜନତା)-୩୩,୫୭୧
ଶ୍ରୀ ଗଦାଧର ମିଶ୍ର (କ.ଗ୍ରେସ)-୨୭,୨୪୭

୫୭-ବୁଢ଼ପିଲି

ଭୋଟଦାନ-୨୨,୩୮୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଗଦାଧର ମହାପାତ୍ର (କ.ଗ୍ରେସ)-୩୦,୫୯୧
ଶ୍ରୀ ଅକ୍ଷୟକୂମାର ଜେନା (ଜନତା)-୨୦,୨୧୦

୫୮-ପିପିଲି

ଭୋଟଦାନ-୨୩,୩୪୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଦେବେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମାନସିଂହ (କ.ଗ୍ରେସ)-୩୯,୫୩୦
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱକୃଷ୍ଣ ହରିଚନ୍ଦନ (ବି.କେ.ପି.)-୩୦,୦୩୭

୫୯-ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଭୋଟଦାନ-୫୮,୨୮୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନକୀ ବରଦ ପଟ୍ଟନାୟକ (କ.ଗ୍ରେସ)-୩୮,୯୭୭
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ମହାନ୍ତି (ଜନତା)-୧୪,୭୨୧

୬୦-ବେଗୁନିଆ

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୯୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ଜଣ
ଶ୍ରୀ କୈଳାସ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର (କ.ଗ୍ରେସ)-୩୯,୫୭୫
ଶ୍ରୀ ହରିହର ସାହୁ (ଜନତା)-୧୧,୨୯୪

୬୧-ରଣପୁର

ଭୋଟଦାନ-୨୫,୧୪୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରମାକାନ୍ତ ମିଶ୍ର(କ.ଗ୍ରେସ-୪୦,୬୪୨
ଶ୍ରୀମତୀ ଶାନ୍ତିଦାସ (ଜନତା)-୧୨,୯୭୧

୬୨-ନୟାଗଡ଼

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୩୦୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେହେରା (ଜନତା)-୩୨,୯୭୨
ଶ୍ରୀ ବଂଶୀଧର ସାହୁ (କ.ଗ୍ରେସ)-୨୮,୨୫୭

୬୩-ଖଣ୍ଡପଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୨୧୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବକୁଳିକୃଷ୍ଣ ସିଂହ ମହାପାତ୍ର (କ.ଗ୍ରେସ)-୩୩,୭୭୨
ଶ୍ରୀ ମହେନ୍ଦ୍ରକୂମାର ସ୍ୱାଇଁ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୨୨,୯୯୭

୬୪-ଦଶପଲ୍ଲୀ

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୮୧୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ଜଣ
ଶ୍ରୀ ହରିହର କରଣ (କ.ଗ୍ରେସ)-୩୭,୯୨୯
ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜମାଧବ ରାୟ (ଜନତା)-୨୫,୧୫୯

ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା

୬୫-ଜଗନ୍ନାଥପ୍ରସାଦ (ହ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୫,୨୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ଜଣ
ଶ୍ରୀ ତ୍ରିମୁଖର ସେଠୀ (କ.ଗ୍ରେସ)-୨୭,୦୫୭
ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ପାତ୍ର (ଜନତା)-୭,୯୫୫

୭୬-ରଞ୍ଜନଗର

ଭୋଟଦାନ-୫୭,୧୬୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬୫୩
ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣ ମିଶ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୩୨,୨୪୭
ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣ ଗୌଡ଼ (ଜନତା)-୨୦,୯୧୮

୭୭-ସୋରଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୨୨,୨୫୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୫୩
ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (କଂଗ୍ରେସ)-୩୩,୬୨୮
ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ନାରାୟଣ ସିଂହଦେଓ (ଜନତା)-୨୭,୩୫୧

୭୮-ଆସା

ଭୋଟଦାନ-୫୯,୭୮୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬୫୩
ଶ୍ରୀ ରାଘବ ପରିଡ଼ା (କଂଗ୍ରେସ)-୨୭,୩୦୯
ଶ୍ରୀ ହରିହର ସ୍ୱାଇଁ (ଜନତା)-୧୯,୩୧୫

୭୯-କଟିପୂର୍ଣ୍ଣନଗର

ଭୋଟଦାନ-୨୨,୭୩୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬୫୩
ଶ୍ରୀ ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ସାହୁ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୫,୦୯୩
ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପ୍ରଧାନ (ସି.ପି.ଆଇ.)-୧୯,୯୯୩

୮୦-କୋଟରା

ଭୋଟଦାନ-୨୪,୧୩୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୫୩
ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ (ଜନତା)-୪୨,୯୧୧
ଶ୍ରୀ କାହ୍ନୁଚରଣ ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୯,୮୪୪

୮୧-ଶଙ୍କି ବୋଟ

ଭୋଟଦାନ-୨୦,୨୨୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩୫୩
ଶ୍ରୀମତୀ ଭି. ସୁଷମା କୁମାରୀ ଦେଓ (ଜନତା)-୩୭,୧୧୭
ଶ୍ରୀ ମାଗୁଣି ଚରଣ ପଲ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୦,୬୩୭

୮୨-ଗୁରୁପୁର

ଭୋଟଦାନ-୨୦,୨୩୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬୫୩
ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କୁମାର ଚୌଧୁରୀ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୮,୦୨୧
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ସାହୁ (ସି.ପି.ଆଇ.)-୨୧,୨୭୪

୭୩-ହିଞ୍ଜିଳି

ଭୋଟଦାନ-୫୪,୩୯୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮୫୩
ଶ୍ରୀ ଭଦ୍ରନାଥ ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୪,୭୫୫
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମଚରଣ ସାବତ (ଜନତା)-୧୧,୦୫୭

୭୪-ଗୋପାଳପୁର (ହ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୫୨,୯୧୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪୫୩
ଶ୍ରୀ ଘନଶ୍ୟାମ ବେହେରା (କଂଗ୍ରେସ)-୩୫,୮୫୧
ଶ୍ରୀ ତୁନାଥ ବେହେରା (ଜନତା)-୧୫,୭୧୮

୭୫-ଗୁରୁପୁର

ଭୋଟଦାନ-୫୨,୯୧୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮୫୩
ଶ୍ରୀ ଶିବଶଙ୍କର ସାହାଣୀ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୭,୭୭୦
ଶ୍ରୀ ବିନାୟକ ମହାପାତ୍ର (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୭,୪୮୮

୭୬-ଚିଲିଚି

ଭୋଟଦାନ-୨୨,୭୪୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୫୩
ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ରାମଣି ଦ୍ୟାନ ସାମନ୍ତରା (କଂଗ୍ରେସ)-୪୩,୭୭୪
ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷାଦେବୀ (ଜନତା)-୨୭,୦୫୮

୭୭-ମୋହନା

ଭୋଟଦାନ-୪୮,୭୪୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩୫୩
ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର ଜେନା (କଂଗ୍ରେସ)-୩୦,୫୭୭
ଶ୍ରୀ ଭଦ୍ର ନାରାୟଣ ଦେବ (ଜନତା)-୧୫,୧୭୭

୭୮-ରାମଗିରି (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୮୮,୩୨୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪୫୩
ଶ୍ରୀ ହନୁମନ୍ତ କାଠି (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୭,୯୪୭
ଶ୍ରୀ ଗୋରାସାଙ୍ଗୋ ଶବର (କଂଗ୍ରେସ)-୧୭,୦୮୧

୭୯-ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୫୬୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫୫୩
ଶ୍ରୀ ତ୍ରିନାଥ ସାହୁ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୩,୩୧୦
ଶ୍ରୀ ଦରପୁଲଚରୀ ନାଇଡୁ (ଜନତା)-୨୮,୧୭୧

କୋରପୁଟ ଜିଲ୍ଲା

୮୦-ପୁରୁପୁର (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୮,୩୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗମାଙ୍ଗୋ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୦,୦୪୭
ଶ୍ରୀ ବିଜୟ କୁମାର ଗମାଙ୍ଗୋ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩,୮୭୩

୮୧-ବିଷମ କଟକ (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୫,୨୨୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜକୁମାର ଉଲ୍ଲାକା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୮,୯୭୦
ଶ୍ରୀ ସାରଙ୍ଗଧର କନ୍ଦୁକ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୯,୨୪୪

୮୨-ରାୟଗଡ଼ା (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୫୨,୮୩୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉଲ୍ଲାକା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୮,୧୭୭
ଶ୍ରୀ ରାମ ବିହାରୀ ହିମିରିକା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୮,୬୫୩

୮୩-ଉତ୍ତାପୁର (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୪୨୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତରାମ ମାଝୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୭,୦୭୦
ଶ୍ରୀ ଅଶିକ ସାଉତା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୦,୩୫୦

୮୪-ପଟାଣି (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୧୯୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତରାମ ପାଝୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୦,୮୭୪
ଶ୍ରୀମତୀ ଚନ୍ଦ୍ରମା ସାତ୍ତା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୦,୮୧୭

୮୫-କୋରାପୁଟ

ଭୋଟଦାନ-୩୪,୯୦୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ନନ୍ଦ କୁହୁଆ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୮,୦୨୪
ଶ୍ରୀ ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ବଲ୍ଲିପାତ୍ର (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୬,୮୮୩

୮୬-ମାଲକାନଗିରି (ହ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୦,୧୫୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନବିଆବାସୀ ବିଶ୍ୱାସ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୩,୮୮୫
ଶ୍ରୀ ନାକା କାନାୟା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୨,୨୮୩

୮୭-ଚିତ୍ରକୋଣା (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୮୭୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ମାଝି (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୦,୩୮୯
ଶ୍ରୀ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ଦୋରା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୭,୨୯୧

୮୮-କୋଟପାଡ଼ (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୨,୦୧୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଦାସୁଦେବ ମାଝୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୫,୫୩୭
ଶ୍ରୀ ଧ୍ୟାନର ମାଝୀ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୩,୧୫୮

୮୯-କରପୁର

ଭୋଟଦାନ-୪୫,୩୮୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଗୁଣ୍ଡ ପ୍ରସାଦ ଦାସ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୧,୦୫୮
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭୂଷଣ ପଟ୍ଟନାୟକ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୫,୩୧୩

୯୦-ନବରଙ୍ଗପୁର

ଭୋଟଦାନ-୪୫,୩୧୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ହରିକୁଞ୍ଜା ଖାଁ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୩,୦୫୮
ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ନାୟକ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨,୨୫୨

୯୧-କୋଡ଼ିଙ୍ଗା (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୯,୩୩୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀମତୀ ଉତ୍ତରୀ ପୂଜାରୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୮,୫୪୪
ଶ୍ରୀ ସମରୁ ମାଝୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୯,୭୮୮

୯୨-ଡ଼ାକୁରା (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୧,୩୮୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଭୃଗୁ ମାଝୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୦,୫୭୫
ଶ୍ରୀ ଉତ୍ତରୀ ମାଝି (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୭,୮୦୬

୯୩-ଉମରକୋଟ (ଆ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୭,୭୩୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀମତୀ ପରମା ପୂଜାରୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୭,୭୦୦
ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପୂଜାରୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୦,୪୩୫

କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲା

୯୪-ନୂଆପଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୪୫,୫୩୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପାସିରାମ ମାଝୀ (ଜନତା)-୨୨,୦୦୩
ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମ କୁମାର ଆହାଦ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୧,୨୫୯

୯୫-ଖଡ଼ିଆଳ

ଭୋଟଦାନ-୪୭,୬୦୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୧୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅନୁପ ସିଂହଦେଓ (କଂଗ୍ରେସ)-୧୧,୯୧୯
ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ମାଝୀ (ଜନତା)-୧୦,୯୨୫

୯୬-ଧର୍ମଗଡ଼ (ହ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୮,୪୦୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଯୁଗେଶ ବେହେରା (କଂଗ୍ରେସ) ୧୭,୦୩୩
ଶ୍ରୀ ପଞ୍ଚାନନ ସିଂହ (ଜନତା)-୭,୩୭୩

୯୭-କୋକସରା

ଭୋଟଦାନ-୩୮,୨୩୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାମକିଶୋରୀ ବେହେରା (କଂଗ୍ରେସ)-୧୫,୭୭୩
ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ପାଟିଯୋଶୀ (ଜନତା)-୯,୯୭୧

୯୮-କୁମାରଗଡ଼

ଭୋଟଦାନ-୪୦,୫୪୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବିକ୍ରମଚନ୍ଦ୍ର ଦେଓ (ଜନତା)-୨୦,୩୮୪
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମୁଖ (କଂଗ୍ରେସ)-୧୭,୬୧୭

୯୯-ଭବାନୀପାଟଣା (ହ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୬,୮୪୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରଞ୍ଜିତ କୁମାର ଦାସ (ଜନତା)-୧୭,୨୪୬
ଶ୍ରୀ ଦୟାନିଧି ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୧୫,୭୨୯

୧୦୦-ନରୀ (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୮,୨୨୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ କୁମରମଣି ଶର୍ମା (କଂଗ୍ରେସ)-୧୪,୬୧୦
ଶ୍ରୀ ଧନେଶ୍ୱର ମାଝୀ (ଜନତା)-୭,୯୯୨

୧୦୧-କେଶିକା

ଭୋଟଦାନ-୫୦,୦୧୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରଞ୍ଜିତ ସିଂହ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୫,୩୧୪
ଶ୍ରୀ କିରଣ ଚନ୍ଦ୍ର ସିଂହଦେଓ (ଜନତା)-୨୨,୦୨୭

ଫୁଲବାଣୀ ଜିଲ୍ଲା

୧୦୨-କାଳିଗୁଡ଼ା (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୫,୮୦୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ମଲ୍ଲିକ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୫,୮୨୭
ଶ୍ରୀ ସଦାନନ୍ଦ କର (ଜନତା)-୧୪,୬୮୩

୧୦୩-ଉଦୟଗିରି (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୪,୦୯୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନାଗାର୍ଜୁନ ପ୍ରଧାନ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୫,୧୪୪
ଶ୍ରୀ ଭାସର ପ୍ରଧାନ (ବି. ଜେ. ପି.)-୭,୧୦୪

୧୦୪-ଫୁଲବାଣୀ (ହ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୮,୮୭୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅଭିମନ୍ୟୁ ବେହେରା (କଂଗ୍ରେସ)-୧୭,୫୭୨
ଶ୍ରୀ ଶୂନ୍ୟବାସୀ ବେହେରା (ଜନତା)-୯,୨୭୨

୧୦୫-ବୌଦ୍ଧ

ଭୋଟଦାନ-୬୩,୫୯୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସୁଜିତ କୁମାର ପାଢ଼ୀ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୭,୨୭୭
ଶ୍ରୀମତୀ ଗିରିଶ କୁମାରୀ ପ୍ରଧାନ (ଜନତା)-୧୮,୦୫୫

ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲା

୧୦୬-ଚିଟିଲଗଡ଼ (ହ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୨,୭୧୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୨୦,୮୬୫
ଶ୍ରୀ ସୋରେନ୍ଦ୍ର ବେହେରା (ଜନତା)-୭,୮୨୨

୧୦୭-କଣ୍ଟାବାଂଝି

ଭୋଟଦାନ-୪୩,୯୨୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ରନ୍ୟ ପ୍ରଧାନ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୯,୮୭୯
ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ପାଠ (କଂଗ୍ରେସ)-୧୮,୪୬୦

୧୦୮-ପାଟଣାଗଡ଼

ଭୋଟଦାନ-୫୪,୭୨୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଡକ୍ଟର ପୁଣ୍ଡାଳ କୁମାର ପୂର୍ଣ୍ଣି (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୨,୭୯୨
ଶ୍ରୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ମେହେର (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୫,୪୭୭

୧୦୯-ସରକା

ଭୋଟଦାନ-୪୦,୫୭୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ପଣ୍ଡା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୯,୪୪୭
ଶ୍ରୀ ଜଣେଶ୍ୱର ଦାବୁ (ଜନତା)-୧୧,୪୫୭

୧୧୦-ଲୋରସିଂଘା

ଭୋଟଦାନ-୬୪,୮୯୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବାଳଗୋପାଳ ମିଶ୍ର (ସ୍ୱାଧୀନ)-୪୧,୪୫୭
ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟାନୁ ମିଶ୍ର (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୮,୧୨୪

100

୧୧୧-ବସନ୍ତୀର

ଭୋଟଦାନ-୪୭,୮୬୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ମହମ୍ମଦ ମୁଜାଫର ହୁସେନ ଝା (କେ.ଗ୍ରେସ)-
୩୨,୦୮୦
ଶ୍ରୀ ମୁରଲୀଧର ଗୁରୁ (ଜନତା)-୯,୪୧୨

୧୧୨-ସୋନପୁର (ହ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୭,୧୪୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅତ୍ୟୁତ ବିଶ୍ୱାଳ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୨,୪୬୩
ଶ୍ରୀ ଦେବରାଜ ସେଠ (ଜନତା)-୬,୩୮୯

୧୧୩-ବିନକା

ଭୋଟଦାନ-୭୧,୪୯୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ମିଶ୍ର (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୧,୯୮୯
ଶ୍ରୀ ପଞ୍ଚାନନ ମିଶ୍ର (ଜନତା)-୨୭,୦୯୫

୧୧୪-ବାରମହାରାଜପୁର

ଭୋଟଦାନ-୫୧,୯୨୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ କାର୍ତ୍ତିକ ପ୍ରସାଦ ତାରିଆ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୯,୪୩୦
ଶ୍ରୀ ରବିନାରାୟଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୩,୩୭୪

ଡେଙ୍କାନାଳ ଜିଲ୍ଲା

୧୧୫-ଆଠମଣିକ

ଭୋଟଦାନ-୫୪,୧୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅମର ନାଥ ପ୍ରଧାନ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୫,୬୦୨
ଶ୍ରୀ ବାଳକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ (ଜନତା)-୧୬,୫୯୪

୧୧୬-ଅନୁଗୁଳ

ଭୋଟଦାନ-୫୯,୮୫୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ମିଶ୍ର (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୯,୬୯୨
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମେଶ୍ୱର ପ୍ରସାଦ ସିଂହ-୨୧,୮୭୫

୧୧୭-ହିନ୍ଦୋଳ(ହ: ସ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୪,୧୪୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରବିନାରାୟଣ ନାୟକ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୦,୪୮୬
ଶ୍ରୀ ତ୍ରିନାଥ ନାୟକ (ଜନତା)-୧୪,୭୯୭

୧୧୮-ଡେଙ୍କାନାଳ

ଭୋଟଦାନ-୪୧,୮୨୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀମତୀ ନନ୍ଦିନୀ ଶତପଥୀ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୨୬,୩୦୮
ଶ୍ରୀ ଭଞ୍ଜ ସାହୁ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୨,୨୯୦

୧୧୯-ଗନ୍ଧିଆ

ଭୋଟଦାନ-୪୨,୪୨୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର ରଞ୍ଜ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୭,୫୯୩
ଶ୍ରୀ ହନୁଧର ମିଶ୍ର (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୧,୦୪୦

୧୨୦-କାମାକ୍ଷାନଗର

ଭୋଟଦାନ-୬୦,୫୦୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ପଟ୍ଟନାୟକ (ବି. କେ. ପି.)-୨୮,୬୪୭
ଶ୍ରୀ ବାଲଧର ସ୍ୱାଇଁ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୫,୫୩୫

୧୨୧-ପାଲଲହଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୪୮,୧୯୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବିରୁଧେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତାପ ଦାସ-(କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୦,୭୮୪
ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ ଚରଣ ସାହୁ-(ଜନତା)-୧୬,୧୭୭

୧୨୨-ଚାନ୍ଦଚେର (ହ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୯୮୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଉତ୍ତମ ବେହେରା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୪,୯୯୨
ଶ୍ରୀ ଦୟାବନ ବେହେରା (ଜନତା)-୧୯,୨୩୭

ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା

୧୨୩-ପଦ୍ମପୁର

ଭୋଟଦାନ-୪୬,୦୮୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟଜିତ ସାହୁ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୮,୨୫୩
ଶ୍ରୀ ଦୁଃଖୀଧ୍ୟାନ ପ୍ରଧାନ (ଜନତା)-୯,୦୮୧

୧୨୪-ମେଢ଼ଜାମୁଣ୍ଡା

ଭୋଟଦାନ-୫୩,୪୯୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୬,୨୯୦
ଶ୍ରୀ ମୁରାରି ପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର (ଜନତା)-୨୩,୧୭୭

୧୨୫-ବିଜେପୁର

ଭୋଟଦାନ-୫୯,୩୩୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନିରଞ୍ଜ ବିହାରୀ ସିଂ (ଜନତା)-୩୩,୨୯୧
ଶ୍ରୀମତୀ ସରସ୍ୱତୀ ପ୍ରଧାନ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୨,୮୮୦

୧୨୬-ଭଗରୀ

ଭୋଟଦାନ-୫୯,୫୬୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ମୋହନ ନାଗ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୩,୯୯୪
ଶ୍ରୀ ବିନାୟକ କୁମାର (ବି.ଜେ.ପି.)-୧୮,୬୪୪

୧୨୭-ବରଗଡ଼

ଭୋଟଦାନ-୨୬,୨୯୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟଜି ପ୍ରଧାନ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୪୦,୧୯୫
ଶ୍ରୀ ଆନନ୍ଦ ଆର୍ତ୍ତ (ଜନତା)-୨୯,୦୫୩

୧୨୮-ସମରପୁର

ଭୋଟଦାନ-୬୪,୦୩୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ସୁପ୍ରକାଶ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୩୭,୧୧୩
ଶ୍ରୀ ସୁରେଶ ପ୍ରଧାନ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୨,୦୩୩

୧୨୯-ବ୍ରଜରାଜନଗର

ଭୋଟଦାନ-୫୭,୧୯୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ପଣ୍ଡା (ବି. ପି. ଆଇ.)-୨୮,୧୭୫
ଶ୍ରୀ ଉଦାନୀ ଶଙ୍କର ଦାଶିତ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୫,୨୧୭

୧୩୦-ଝାରସୁଗୁଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୪୮,୫୪୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଭୁବନ ବେହାନ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୩୧,୨୭୯
ଶ୍ରୀ ରଞ୍ଜିତ ନାୟକ (ବି. ପି. ଆଇ.)-୧୦,୨୬୨

୧୩୧-ଲଭକେରା (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୦,୬୦୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ହେମାନନ୍ଦ ବିଶ୍ୱାଳ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୬,୨୪୫
ଶ୍ରୀ ବିନୋଦ ବିହାରୀ ସିଂ ବି.ସି.ଆ (ଜନତା)-୧୪,୪୦୦

୧୩୨-କୁଟିଣ୍ଡା (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୫,୮୫୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଜଗତେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୯,୯୨୭
ଶ୍ରୀ ଭୀମସେନ ଭୋଇ (ବି. ଜେ. ପି.)-୫,୯୩୧

୧୩୩-ରେଡ଼ାଖୋଲ

ଭୋଟଦାନ-୩୭,୨୪୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅଜିମନ୍ତ କୁମାର (କେ.ଗ୍ରେସ) ୨୧,୪୬୧
ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତ କୁମାର ମହାନନ୍ଦ (ଜନତା)-୧୧,୧୧୯

୧୩୪-ଦେଓଗଡ଼

ଭୋଟଦାନ-୪୪,୬୭୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାଜକିଶୋର ପ୍ରଧାନ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୯,୯୨୫
ଶ୍ରୀ ପବିତ୍ର ଗଙ୍ଗାଦେବ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୬,୭୩୩

ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା

୧୩୫-ସୁନ୍ଦରଗଡ଼

ଭୋଟଦାନ-୬୧,୦୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଭରତେନ୍ଦ୍ର ଶେଖର ଦେଓ (ଜନତା)-୩୩,୧୦୫
ଶ୍ରୀ ବିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟେଇ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୨,୧୨୭

୧୩୭-ଚନ୍ଦ୍ରପୁର (ଆ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୩୦,୧୩୩
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଣ
 ଶ୍ରୀ ଗଜାଧର ମାଝୀ (କଂଗ୍ରେସ)-୧୮,୬୪୧
 ଶ୍ରୀ ନେଲସନ୍ ସୋରେଙ୍ଗ (ଲେକଦଳ)-୭,୧୧୫

୧୩୮-ରାଜଗାଙ୍ଗପୁର (ଆ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୪୯,୭୫୧
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଣ
 ଶ୍ରୀ ମଙ୍ଗଳା କିଶୋର (ଜନତା)-୨୫,୨୫୦
 ଶ୍ରୀ ମୁଖରାମ ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୧୭,୧୯୪

୧୩୮-କାରିମପୁର (ଆ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୩୨,୩୨୫
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଣ
 ଶ୍ରୀ ରମେଶ୍ କେରକେଟା (କଂଗ୍ରେସ)-୧୬,୫୨୧
 ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୁଦାନ ଚୋପନୋ (ଜନତା)-୨,୮୪୨

୧୩୯-ରାଉରକେଲ
 ଲୋଚଦାନ-୭୯,୩୬୫
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୧୦
 ଶ୍ରୀ ଦିରାପ କୁମାର ରାୟ (ଜନତା)-୩୫,୫୭୨
 ଶ୍ରୀମତୀ ସେପାମୁଦ୍ରା ମହାନ୍ତି (କଂଗ୍ରେସ)-୨୭,୯୩୭

୧୪୦-ରଘୁନାଥ ପଲି (ଆ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୩୯,୧୪୩
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ କଣ
 ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରିତ୍ୱା ଚୋପନୋ (କଂଗ୍ରେସ)-୧୮,୨୨୯
 ଶ୍ରୀ ରବି ଦେହୁରୀ (ଜନତା)-୧୩,୧୧୧

୧୪୧-ବଣେର (ଆ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୩୭,୬୨୮
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ କଣ
 ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତ କୁମାର ସିଂହ ଠାକୁର (କଂଗ୍ରେସ)-୧୦,୫୦୯
 ଶ୍ରୀ ରବି ନାରାୟଣ ନାୟକ (ସି.ପି.ଏମ୍.)-୯,୯୭୧

କେଉଁଝର ଜିଲ୍ଲା

୧୪୨-ଚଂପୁଆ (ଆ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୪୫,୮୧୯
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ କଣ
 ଶ୍ରୀ ଧନୁର୍ଜୟ ଲଗୁରୀ (କଂଗ୍ରେସ) -୨୦,୯୨୦
 ଶ୍ରୀ ସହରାଉ ଓରାମ (ଜନତା)-୧୪,୪୪୯

୧୪୩-ପାଟନା (ଆ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୩୮,୩୬୧
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଣ
 ଶ୍ରୀ ହୁଷିକେଶ ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୨୨,୬୪୩
 ଶ୍ରୀ ମହେଶ୍ୱର ମାଝୀ (ଜନତା)-୧୦,୯୮୦

୧୪୪-କେନ୍ଦୁଝର (ଆ: ସଂ:)
 ନିର୍ବାଚନ ସ୍ଥିତି

୧୪୫-ତେଲକୋର (ଆ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୩୧,୯୩୧
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ କଣ
 ଶ୍ରୀ ପ୍ରାଣବଲୁର ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୧୮,୯୮୩
 ଶ୍ରୀ ନୀଳାଦ୍ରି ନାୟକ (ଜନତା)-୯,୦୨୭

୧୪୬-ରାମଚନ୍ଦ୍ରପୁର
 ଲୋଚଦାନ-୫୩,୬୬୩
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ କଣ
 ଶ୍ରୀ ନିରଞ୍ଜନ ସତ୍ତନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୩୯,୦୪୧
 ଶ୍ରୀ ରାଗରଥୀ କେନା (ସ୍ୱାଧୀନ)-୬,୬୬୯

୧୪୭-ଆନନ୍ଦପୁର (ହ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୫୩,୩୭୮
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ କଣ
 ଶ୍ରୀ କରଦେବ କେନା (କଂଗ୍ରେସ)-୩୧,୫୬୦
 ଶ୍ରୀ ଦାଶରଥୀ କେନା (ଜନତା)-୧୭,୮୦୪

ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭା

୧୯୮୫ ଏପ୍ରିଲ ୨୪ ତାରିଖର ନିର୍ବାଚନ ଫଳାଫଳ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ତାନକୀ ବଲୁର ପଟ୍ଟନାୟକ ଆଠଗଡ଼ ଓ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଦୁଇଟି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରୁ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ପରେ ଖୋର୍ଦ୍ଧାରୁ ଇନ୍ଦ୍ରପା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହା ଫଳରେ ଏପ୍ରିଲ ୨୪ ତାରିଖ ଦିନ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ସହ କାକଟପୁର ଓ କେନ୍ଦୁଝର ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରେ ଲୋଚ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା

୫୪-କାକଟପୁର
 ଲୋଚଦାନ-୧୮,୯୦୭
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ କଣ
 ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ନାୟକ (ଜନତା)-୪୩,୫୮୫
 ଶ୍ରୀ ଶଶିଭୂଷଣ ମିଶ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୩୮,୦୧୪

୧୪୪-କେନ୍ଦୁଝର (ଆ: ସଂ:)
 ଲୋଚଦାନ-୦୩,୫୯୯
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ କଣ
 ଶ୍ରୀ ଛୋଟରାୟ ମାଝୀ (ଜନତା)-୧୭,୪୯୫
 ଶ୍ରୀ ତମରୁ ନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୧୭,୩୭୧

୫୯-ଖୋର୍ଦ୍ଧା
 ଲୋଚଦାନ-୬୬,୦୨୪
 ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ କଣ
 ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ପାଟଶାଣୀ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୩୨,୬୭୪
 ଶ୍ରୀ ଦେବ୍ୟନାଥ ମିଶ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୨୯,୭୭୭

ଅଷ୍ଟମ ଲୋକସଭା ନିର୍ବାଚନ

୧୯୮୪ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୨୪ ତାରିଖ ଦିନ ଭାରତର ଲୋକସଭା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ୨୧ଟି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରେ ଲୋକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ମଧ୍ୟରୁ ୫ ଗୋଟି ଆଦିବାସୀ ସଂରକ୍ଷିତ, ୨ ଗୋଟି ହରିଜନ ସଂରକ୍ଷିତ ଏବଂ ୧୪ ଗୋଟି ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ଅଟେ ।

ଏହି ନିର୍ବାଚନର ପ୍ରକାଶକ ସଂକ୍ଷେପରେ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି-

୧-ମୟୂରଭଞ୍ଜ (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୩,୧୧,୦୬୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସିଦ୍ଧଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୂର୍ମୁ (କଂଗ୍ରେସ)-୧,୬୫,୦୧୩
ଶ୍ରୀ ଭାଗେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ (ଜନତା)-୧,୦୫,୭୭୫

୨-ବାଲେଶ୍ୱର

ଭୋଟଦାନ-୪,୯୪,୮୪୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ରାମଣି ଜେନା (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୬୪,୨୯୪
ଶ୍ରୀ ସମରେନ୍ଦ୍ର କୁଣ୍ଡୁ (ଜନତା)-୧,୯୫,୧୬୯

୩-ଭଦ୍ରକ (ସ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୪,୬୧,୧୩୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ପ୍ରସାଦ ସେଠୀ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୫୬,୮୫୪
ଶ୍ରୀ ମଙ୍ଗରାଜ ମଲ୍ଲିକ (ଜନତା)-୧,୮୯,୪୩୫

୪-ପାଟଣା

ଭୋଟଦାନ-୪,୬୪,୫୪୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅନାଦି ଦାସ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୫୨,୩୧୬
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମଲ୍ଲିକ (ଜନତା)-୧,୯୨,୮୧୧

୫-କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୫,୧୬,୫୩୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବିକ୍ରମାନନ୍ଦ ପଟ୍ଟନାୟକ (ଜନତା)-୨,୫୫,୫୦୬
ଶ୍ରୀ ଭାରତ ପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୩୮,୭୩୦

୬-କଟକ

ଭୋଟଦାନ-୪,୮୫,୯୩୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ ଜଣ
ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟନ୍ତୀ ପଟ୍ଟନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୬୩,୯୬୦
ଶ୍ରୀ ଯୋଗେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ରାଉତ (ଜନତା)-୧,୮୫,୦୩୯

୭-କଟକସିଂହପୁର

ଭୋଟଦାନ-୫,୫୪,୫୨୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମଲ୍ଲିକ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୬୨,୬୨୫
ଶ୍ରୀ ରବି ରାୟ (ଜନତା)-୨,୬୧,୫୩୮

୮-ପୁରୀ

ଭୋଟଦାନ-୪,୬୭,୩୮୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜ ମୋହନ ମହାନ୍ତି (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୩୯,୦୧୯
ଶ୍ରୀ ରଣଜିତ ମହାନ୍ତି (ଜନତା)-୧,୩୪,୫୭୯

୯-ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଭୋଟଦାନ-୪,୦୪,୨୮୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ରାମଣି ପାଣିଗ୍ରାହୀ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୩୭,୭୧୬
ଶ୍ରୀ ଶିବାଜୀ ପଟ୍ଟନାୟକ(ସି.ପି.ଆଇ.(ଏମ)-୧,୪୬,୮୬୬

୧୦-ଆସା

ଭୋଟଦାନ-୪,୧୩,୬୮୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୭ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସୋମନାଥ ରଥ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୪୪,୨୫୩
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରଥ (ଜନତା)-୧,୨୬,୨୦୯

୧୧-ବ୍ରହ୍ମପୁର

ଭୋଟଦାନ-୩,୫୮,୨୧୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଆର୍. ଜଗନ୍ନାଥ ରାଓ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୩୫,୪୬୬
ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ପାତ୍ର (ଜନତା)-୯୦,୬୦୯

୧୨-କୋରାପୁଟ (ଆ: ସଂ:)

ଭୋଟଦାନ-୨,୩୬,୫୬୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଗିରିଧାରୀ ଗମାଙ୍ଗୋ (କଂଗ୍ରେସ)-୧,୫୪,୨୧୩
ଶ୍ରୀ ଭାବଣ୍ୟ ଶବର (ଜନତା)-୫୪,୮୯୧

୧୩-ନରଗପୁର (ଆ: ସ:)

ଲୋଟଦାନ-୨,୫୪,୮୪୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଶଶପତି ପ୍ରଧାନୀ (କଂଗ୍ରେସ)-୧,୭୨,୩୦୫
ଶ୍ରୀ ଯାଦବ ମାଝୀ (ଜନତା)-୨୮,୫୭୦

୧୪-କନାହାଣ୍ଡି

ଲୋଟଦାନ-୩,୩୭,୯୮୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ (କଂଗ୍ରେସ)-୧,୫୪,୯୪୧
ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ କେଶରୀ ଦେଓ (ଜନତା)-୧,୩୦,୮୬୭

୧୫-ପୁରବାଣୀ (ହ: ସ:)

ଲୋଟଦାନ-୩,୨୨,୪୯୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ତିମଲ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୨୭,୬୬୭
ଶ୍ରୀ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ନାୟକ (ଜନତା)-୧,୦୨,୫୮୮

୧୬-ବରାଣୀର

ଲୋଟଦାନ-୩,୨୩,୪୨୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର (କଂଗ୍ରେସ)-୧,୮୪,୩୮୬
ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ଉଦୟ ସିଂହଦେଓ (ଜନତା)-୧,୪୯,୪୩୪

୧୭-ସମଲପୁର

ଲୋଟଦାନ-୪,୨୯,୬୧୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଡକ୍ଟର କୁପାସିନ୍ଧୁ ଲୋଇ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୪୯,୬୬୨
ଶ୍ରୀମତୀ ଶୈଳେନ୍ଦ୍ରୀ ନାୟକ (ଜନତା)-୧,୧୦,୦୦୨

୧୮-ଦେଓଗଡ଼

ଲୋଟଦାନ-୪,୦୨,୧୧୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀକରୁଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (କଂଗ୍ରେସ)-୨,୧୫,୨୫୬
ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ପଣ୍ଡା (ସି. ପି. ଆଇ.)-୧,୨୧,୬୩୪

୧୯-ଡେକାନାଲ

ଲୋଟଦାନ-୪,୧୭,୬୫୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାଜା କାମାକ୍ଷୀ ପ୍ରସାଦ ସିଂ ମହେନ୍ଦ୍ର ବାହାଦୁର
(କଂଗ୍ରେସ)-୨,୯୫,୭୫୪
ଶ୍ରୀ ଅଦ୍ୱୈତ ପ୍ରସାଦ ସିଂ (ଜନତା)-୯୨,୧୮୧

୨୦-ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ (ଆ: ସ:)

ଲୋଟଦାନ-୩,୨୨,୫୪୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନରସିଂହ କୁନ୍ଦୁର (କଂଗ୍ରେସ)-୧,୭୬,୧୦୭
ଶ୍ରୀ ଇନ୍ଦ୍ରେଶ ମାଝୀ (ଜନତା)-୬୯,୫୬୦

୨୧-କେନ୍ଦୁଝର (ଆ: ସ:)

ଲୋଟଦାନ-୩,୨୬,୦୦୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ହରିହର ସୋରେନ୍ (କଂଗ୍ରେସ)-୧,୮୧,୧୬୯
ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ମୁଣ୍ଡା (ଜନତା)-୯୫,୫୪୫

ଯଦି ସମାଜରେ ଇଚ୍ଛା, ନୀତି, ଧର୍ମ, ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ ଦକ୍ଷେ, ଚାହାହେଲେ ବ୍ୟସ୍ତତା ବର୍ଦ୍ଧିବ, ଝଗଡ଼ା ବର୍ଦ୍ଧିବ, ଶାନ୍ତି ଓ ବୁଝାମଣା ରହି ପାରିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ସମାଜରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦୃଢ଼ୀଭୂତ ହୋଇ ପାରିବ, ଦେଶର ପୁଗଳି ଓ ବିକାଶରେ ଅଗ୍ରଗତି ହୋଇ ପାରିବ, ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ

ଓଡ଼ିଶା ବିଗତ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ ଙ୍କ
 କଳିଷ ନେତୃତ୍ୱରେ ରାଜ୍ୟର ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତ୍ୟୁତପୂର୍ବ ସମର୍ଥନାଦାନ କରାଯାଇଛି । ଗତ
 ପାଞ୍ଚବର୍ଷରେ କୃଷି, ଶିଳ୍ପ, ଜଳସେଚନ, ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ପାନୀୟ ଜଳ, ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ
 ଅଭିଭାବ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଓଡ଼ିଶାର ଦ୍ରୁତ ଅଗ୍ରଗତି ସାଧିତ ହୋଇଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ବିକାଶଶୀଳ ସଙ୍ଗଠନମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ସମାଜ ସେବା ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଛି ।

ଆମର କେତୋଟି ପ୍ରଗତିଶୀଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

- * ବିଶ୍ୱସ୍ତୁତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିମୋଚନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ବିଶେଷ ପ୍ରାଧିକ୍ୟ ଦିଆଯିବ ।
- * ଗର୍ୟ ଯୋଜନାରେ କୃଷି ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ।
- * ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବୃକ୍ଷରେ ଶସ୍ୟବୀମା ଯୋଜନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବ ।
- * ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚୈତବ୍ୟଜ, ତାଳି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ, ଚହମ, କପା ଏବଂ ଆଖୁ ଉତ୍ପାଦନ
 ପ୍ରତି ପ୍ରାଧିକ୍ୟ ଦିଆଯିବ ।
- * ବେକାରୀ ଓ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ ପାଇଁ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ସୂଚିଧା ପ୍ରଯୋଗ ଯଥେଷ୍ଟ ମାତ୍ରାରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବ ।
- * ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଅଧିକ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ବିଭିନ୍ନ ଜଳକାରଖାନାରେ ଅନୁ୍ୟନ ଶତକଡ଼ା
 ୧୦ ଭଗ୍ନ ଗୁଣିତା ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖାଯିବ ।
- * ଭୁବ୍ଧ ଶିଳ୍ପର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଶିଳ୍ପ, ହସ୍ତ ଶିଳ୍ପର ପ୍ରସାର ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ।
- * ରାଜ୍ୟରେ ଦ୍ରୁତ ଶିଳ୍ପ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ବୃଦ୍ଧିକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଶକ୍ତିର ଅଭାବ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଛୋଟ
 ଛୋଟ ଜଳ - ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ।
- * ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ସବୁଗ୍ରାମରେ ପାନୀୟଜଳର ଅଭାବ ଦୂର କରାଯିବ ।
- * ଆଗାମୀ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଖାରଟି ସମସ୍ୟା ସଂସ୍କାର ଆହୁରି ସୁଦୃଢ଼ ଓ ସଂପ୍ରସାରଣ କରାଯିବ ।
- * ଶାସନ କମଳୁ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ, ଜନକଲ୍ୟାଣକର କରି ଦୁର୍ନୀତିମୁକ୍ତ କରାଯିବ ।

ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏକ ଅଗ୍ରଗାମୀ ରାଜ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ
 ଆସନ୍ତୁ--ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି କାମ କରିବା ।

ସୁଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ମହା ଦିବସରେ .....

ମହା ଦିବସ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ବିଜୟର ଦିବସ । ମହା ଦିବସ ବା ମହା ପହିଲାର ଇତିହାସରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର କୃତ୍ୱ ମନୋବୃତ୍ତି ଏବଂ ନ୍ୟାୟ୍ୟ ଦାବୀ ହାସଲ ନିମନ୍ତେ ସଫଳ ଉପାୟ ନାହାଣୀ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ । ୧୮୮୭ ମସିହାରେ ସମଗ୍ର ଆମେରିକାରେ ଦୈନିକ ଆଠଘଣ୍ଟା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଦାବୀକରି ଉପାୟ ଧର୍ମଘଟ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୮୮୭ ମହା ଦିବସ ତାରିଖ ଦିନ ଚିକାଗୋର ମେକନ ରିଫେରିଂ କାରଖାନାର ଶ୍ରମିକମାନେ ଦୈନିକ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ କରିବା ପାଇଁ ଦାବୀ କରି ଧର୍ମଘଟ ଏବଂ ବିକ୍ଷୋଭ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଧର୍ମଘଟ ତଥା ବିକ୍ଷୋଭକୁ ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ପୁଲିସ ଫୋର୍ସରେ ୬ ଜଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା । ତା' ପ୍ରତିବାଦରେ 'ହେ' ଠାରେ ମହା ୪ ତାରିଖ ଦିନ (୧୮୮୭) ଦିବସ ବିକ୍ଷୋଭ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଆନ୍ଦୋଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ବିକ୍ଷୋଭକାରୀ ଶ୍ରମିକ ଏବଂ ପୁଲିସଙ୍କ ସଂଘର୍ଷ ଫଳରେ ୪ ଜଣ ପୁଲିସ୍ ଏବଂ ୪ ଜଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ସଂଗ୍ରହ କେତେକ ଶ୍ରମିକ ନେତାଙ୍କୁ ଫାଶୀ ଦଣ୍ଡ ମିଳିଥିଲା । ତଥାପି ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନର ଅବସାନ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ୧୮୮୯ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୧୪ ତାରିଖରେ ପ୍ୟାରିସ୍ ସହରରେ ବାଷ୍ପାଇଲ ବର୍ଣ୍ଣ ପତନର ଶତବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ ପାଳନ ଅବସରରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଶ୍ରମିକ ସମ୍ମିଳନୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଶ୍ରମିକ ସମ୍ମେଳନରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କାରଲ ମାର୍କସ ଏବଂ ଏଞ୍ଜେଲ ପ୍ରଭୃତି ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ମହା ପହିଲକୁ ଶ୍ରମ ଦିବସ ରୂପେ ପାଳନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏଠାରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ତଦନୁସାରେ ୧୯୦ ମହା ପହିଲ ଦିନ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଏହା ମହା ସମାରୋହରେ ପାଳିତ ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଜର୍ମାନୀ ତଥା ରୁଷ୍ଟିନର କେତେକ ନରମପଲ୍ଲୀ ଶ୍ରମିକ ନେତା ଏହି ଶ୍ରମିକ ଦିବସକୁ କାର୍ଯ୍ୟଦିନରେ ପାଳନ କରା ନଯାଇ କୌଣସି ଏକ ରବିବାର ଦିନ ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ମତ ଦେଇ ଏହାକୁ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ଏଥିରେ କିଛି ଲଭ ହେଲା ନାହିଁ । ୧୯୧୧ ମସିହାଠାରୁ ମହା ପହିଲକୁ ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ଶ୍ରମିକ ଦିବସ ରୂପେ ପାଳନ କରାଯାଇ ଆସୁଛି ।

ଶ୍ରମିକ କିଏ

ବଳକାରଖାନା, ଖଣିଖାଦାନ, ବିଭିନ୍ନ ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠାନ କ୍ଷେତ୍ରବାସୀ, ବଣ ଜଙ୍ଗଲ, ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ତଥା କୃଷୀର ଶିଳ୍ପ ମାନଙ୍କରେ କାମକରୁଥିବା ଖଟିଖିଆ ମଣିଷ ଶ୍ରମିକ ନାମରେ ପରିଚିତ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଏମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୮୬ ଲକ୍ଷରୁ ଠିକିଏ ବେଶୀ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ କାମ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୫୬ ଲକ୍ଷ ।

ଏହି ଶ୍ରମିକମାନେ ଦିନକୁ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ କରନ୍ତି । ସମସ୍ତଙ୍କର ୪୮ଘଣ୍ଟାରୁ ଅଧିକ ସମୟ କାମ କଲେ ବଳକା କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭ ପାଇଁ ଦୁଇଗୁଣ ହାରରେ ମଜୁରୀ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଆନ୍ଦୋଳନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଅନ୍ୟତମ ଦଶଜଣ ଶ୍ରମିକ ଥିବା

ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ବାର୍ଷିକ ୩୦ଦିନ ବା ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଦିନ କାମ କରିଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟତମ ୮୩୩ ପ୍ରତିଶତ ବୋନସ ମିଳିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି । କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନରେ ଧାରାବାହିକ ୬ ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ୬ ଦିନର ମଜୁରୀ ପାଇବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ହୁଏ ।

୬୫ଟି ନିୟୋଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ରାଜ୍ୟର ଅଧଃସ୍ତର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ଆଇନ ୧୯୪୮ର ପରିସରଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ଅଣକୃଷକୀ, ଅହକୃଷକୀ, କୃଷକୀ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତର କୃଷକୀ ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ସରକାର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ତଦନୁସାରେ ଅଣକୃଷକୀ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ଦୈନିକ ୪୭.୫୦ ରଖା ଯାଇଛି । ଏହାକୁ ଦେବାରେ ଖିଲପ କଲେ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଦଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ କରାଯାଇଛି ।

ସମାନ କାମ କିମ୍ବା ସମାନ ଧରଣର କାମ ପାଇଁ ଲିଙ୍ଗ ଭେଦରେ ସମାନ ମଜୁରୀ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ କର୍ମଶୂଳୀ ରାଜ୍ୟ ବାମା ଯୋଜନା, ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ଛୁଟି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁରୁଧା କାର୍ଯ୍ୟରତ ଥାଇ ଦୂର୍ଘଟଣାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲେ କ୍ଷତିପୂରଣ ମିଳିବା ଆଦି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

କାରଖାନା କାହାକୁ କହିବା

ଶକ୍ତି ଗୁଚିତ ସ୍ତଳେ ଦଶଜଣ କିମ୍ବା ତଦୂର୍ଦ୍ଧ ଏବଂ ଅଣ-ଶକ୍ତି ଗୁଚିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୨୦ଜଣ କିମ୍ବା ତଦୂର୍ଦ୍ଧ ଶ୍ରମିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଯେଉଁଠି ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗୁରୁ ରହିଛି, ତାହା କାରଖାନା ଭାବେ ପରିଚିତ । କାରଖାନାମାନଙ୍କରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ନିରାପତ୍ତା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ମାଲିକ ଯଥାଯାଚି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ନିମନ୍ତେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ କାରଖାନା ଆଇନ ପ୍ରଣୀତ ହୋଇଛି । କାରଖାନାର ଉତ୍ପାଦନରେ ପରୋକ୍ଷ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମସ୍ତ ଶ୍ରମିକ ଏହି ଆଇନର ପରିସରଭୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକ ଅଟନ୍ତି ।

କାରଖାନାଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ଆଇନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ମାଲିକମାନେ କାରଖାନାରେ ନର୍ଦ୍ଦମା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ମଇଳା ନିଷ୍ପାସନ କରିବେ । କାରଖାନା ମଧ୍ୟରେ ମୁକ୍ତବାୟୁ ଚଳାଚଳ, ଯଥେଷ୍ଟ ଆଲୋକ, ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ପାଇଖାନା ଗୃହ, ପରିଦ୍ରାଗାର, ଛେପ ପକାଇବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ହାତ ଧୋଇବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ସକାଶେ କାରଖାନା ଆଇନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

କାରଖାନାରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ନିରାପତ୍ତା ରକ୍ଷା କରିବା ନିଯୋଗୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ । ମହିଳା କିମ୍ବା ଅପ୍ରାପ୍ତ ବୟସ ବାଳକଙ୍କୁ ବିପଜନକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ମନା । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବିଶ୍ରାମଗୃହ, ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ସମେତ ୨୫୦ କିମ୍ବା ତଦୂର୍ଦ୍ଧ ଶ୍ରମିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କାରଖାନାରେ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ ଏବଂ

୩୦ କଣ୍ଠା ଦିନା ଚତୁର୍ଥ ମହିଳା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କାରଖାନାରେ କେତେ ବା ସାଧାରଣ ଶିଶୁ ସେବା ରୁହେବ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ନିମନ୍ତେ କାରଖାନା ଆଇନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

କଣ୍ଠେ ବୟସ ଶୁଣିକଙ୍କ ପାଇଁ ସପ୍ତାହରେ ୪୮ ଘଣ୍ଟା କାମ କରିବା ଏବଂ ତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ସାଧାରଣ ମଜୁରୀର ଦୁଇଗୁଣ ହାଇରେ ଅଧିକା ରତା ଦେବା, ୬ ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ ପରେ ଗୋଟିଏ ସବେତନ ହୁଟ୍‌ଦିନ ଦେବା, କାରଖାନା ଆଇନର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ ।

କଣ୍ଠେ ଶୁଣିକ ଗୋଟିଏ କାରଖାନାରେ ପ୍ରତି ପାଞ୍ଚବର୍ଷରେ ୨୪୦ ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ପାଞ୍ଚବର୍ଷରେ ବୟସ ଶୁଣିକ ହୋଇଥିଲେ ୨୦ ଦିନରେ ଦିନେ ଏବଂ ଶିଶୁ ଶୁଣିକ ହୋଇଥିଲେ ୧୫ ଦିନରେ ଦିନେ ମଜୁରୀ ସହ ହୁଟ୍‌ ପାଇ ପାରିବେ ।

କାରଖାନା ଆଇନ ଖିଲପ କଲେ ମାଲିକମାନଙ୍କୁ କଠୋର ଦଣ୍ଡର ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ଦାଦନ ଶୁଣିକ

ସମ୍ଭାଗ ଓ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ରେନ ଷ୍ଟେସନମାନଙ୍କରେ ପୌଷ-ଠାରୁ ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ମଧ୍ୟରେ ଦଳ ଦଳ ମଣିଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଖଣ୍ଡେ ଲେଖାଏଁ ପେଟରା ଆଉ ସେତରା ପଟି ମୁଣ୍ଡର ଓଡ଼ିଶା ଦାହରେ କାମ କରିବା ପାଇଁ ଗାଡ଼ି ଚଢ଼ିବା ଦୃଶ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଭଣା ଅଧିକେ ଦେଖିଛନ୍ତି । ଏହି ଶୁଣିକମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଠିକାଦାର ଚରିଆରେ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଓଡ଼ିଆ ଶୁଣିକ ମାଟିକାମ କରିବାରେ ଦେଶ ବିଦେଶରେ ବହୁ ନାଆଁ କମେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ ଏମାନଙ୍କ ସୂଚିତା ଦେଖା । ତା' ଛଡ଼ା ଶାରଦ ପସର ଅମଳ ପରେ ଗାଁ ଗଣ୍ଡାରେ ସ୍ରାସ କାମ ନ ଥାଏ । ଯାହା ବା ଥାଏ, ତାକୁ ବୁଢ଼ାମାନେ ଚକାର ନିଅନ୍ତି ।

ସଂଗୃହ ସମୟରେ ଠିକାଦାର ଏମାନଙ୍କୁ ଭଲ ମଜୁରୀର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଅନ୍ତି । ବେଳେ ବେଳେ ଲିଛି ଲିଛି ଅସ୍ତ୍ରୀମ ମଧ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି । ନାନା ମିଠା କଥା କହି ଗାଡ଼ିରେ ଚଢ଼ାନ୍ତି । ସେହି ଶୁଣିକମାନଙ୍କୁ ବୁଝାନ୍ତେ ଆଉ କାହିଁକି ଯାଇଛି ବୋଲି କେହି ପଚାରିଲେ ଭଲଭମିତେ 'ଆମେ ନିଜ ଗଛାରେ ଚାଉଁ କରି ଯାଇଛୁ' । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏମାନେହି ଦାଦନ ଶୁଣିକ । ଦାଦନ ଅର୍ଥ ଅସ୍ତ୍ରୀମ ଅସ୍ତ୍ରୀମ ନେଇ ଯେଉଁମାନେ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ କାମ କରିବାକୁ ଠିକାଦାର କରିଆରେ ଯାଆନ୍ତି, ସେମାନେ ଦାଦନ ଶୁଣିକ ।

କାମ କରିବା ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ସବୁ ସୁଖସୁସ୍ଥ ମିଜାଭ-ଯାଏ । ଦାଦନ ଶୁଣିକମାନଙ୍କୁ ଦିନକୁ ୧୦ ଘଣ୍ଟାରୁ ୧୫ ଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟକର ପରିବେଶରେ କାମ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଏ । ଅଧିକା କାମପାଇଁ ମଜୁରୀ ନାହିଁ, ଭରିବା ପାଇଁ ସରନାହିଁ, ବାଧ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ଶିଖ୍ୟ ନାହିଁ । ଶୀତ ଋତୁରେ କମଳ ନାହିଁ, ମରି ହଜିଗଲେ ଠିକଣା ରହେ ନାହିଁ । ଏଇ ସେଇ ଦାଦନ ଶୁଣିକମାନଙ୍କର କରୁଣ କାହାଣୀ ।

ଦାଦନ ଶୁଣିକମାନଙ୍କୁ ଶୋଷଣରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ୧୯୨୫ ରେ ଓଡ଼ିଶା ଦାଦନ ଶୁଣିକ ଆଇନ ସମ୍ପ୍ରଦେଶ ନ ହେବାରୁ ଏବେ ୧୯୭୯ ମସିହାରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅସର ପ୍ରାଦେଶିକ ପ୍ରବାସିକ ଶୁଣିକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ କିଛି ନାହିଁ । କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ନିମନ୍ତେ ନିୟମାବଳୀ ତିଆରି ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ଠିକାଦାରମାନେ ଏଇ ଆଇନରେ ବାଦନ ଶୁଣିକଙ୍କୁ ଠକିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଛନ୍ତି ।

ଚଳିତ ବର୍ଷ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏହି ଶୁଣିକମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ 'ଭୂ-ସେନା' ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସକାଶେ ଗୋଟିଏ ସୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ଅତିରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।

କୃଷି ଶୁଣିକ

କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଥିବା ଶ୍ରମକାରୀ ମଣିଷ ହିଁ କୃଷି ଶୁଣିକ । ଆମରାଜ୍ୟରେ ନାମମାତ୍ର ଗୁଣୀକୁ ମିଶାଇ କୃଷି ଶୁଣିକମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ୫୬ଲକ୍ଷ । ଏମାନେ ଅସଂଗଠିତ, ଅଶିକ୍ଷିତ ଆଉ ଆଇନକାନୁନ ବିଷୟରେ ଅନଭିତ୍ତ । ସମାଜର ସବୁଠାରୁ ଦୁର୍ବଳ ଏବଂ ଅନଗ୍ରସର ଶ୍ରେଣୀ ହିଁସାବରେ କୃଷି ଶୁଣିକମାନେହି ଅଧିକ ନିର୍ଯ୍ୟାତ୍ତିତ । ଏଣୁ ଏମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥାରେ ଭଲଟି ନିମନ୍ତେ ବିଶେଷକରି ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏବଂ ଦେୟକରିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଂଶସୂତ୍ରୀ ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅଙ୍ଗାଗୁଡ଼ି କରାଯାଇଅଛି ।

୧୯୮୦ ମସିହା ପୂର୍ବରୁ କୃଷି ଶୁଣିକମାନଙ୍କର ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ଦୈନିକ ୪ଟଙ୍କା ଥିଲା । ୧୯୮୦ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଏହା ୫ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଗଲା । ୧୯୮୨ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ପୁଣିଥରେ ଏହାକୁ ୬ଟଙ୍କା କରାଗଲା । ଖାରଟି ମୂଲ୍ୟ ସୂଚୀ ବୁଦ୍ଧି ଭିତ୍ତିରେ ଗତ ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୪ରୁ କୃଷି ଶୁଣିକମାନଙ୍କର ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ଦୈନିକ ୮୭.୫୦କୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇ ସାରାରାଜ୍ୟରେ ବଳବତ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏହାକୁ ଯଥା-ଯଥ ଭାବେ ଚଦାରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ, ରାଜସ୍ୱ ତଥା ଗ୍ରାମମଙ୍ଗଳ ବିଭାଗର କେତେକ ପଦାର୍ଥକାରୀଙ୍କୁ ପରିଦର୍ଶକରୂପେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି । ଶ୍ରମ ବିଭାଗର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ କୃଷିସଂସ୍ଥା ପରିଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପ୍ରତିମାସରେ ଗୋଟିଏ ଭବିଷ୍ୟତୀୟ କମିଟିଦ୍ୱାରା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟର ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଛି ।

୧୯୮୩-୮୪ ମସିହାରେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ବିଭାଗର ପରିଦର୍ଶକମାନେ ୧୨,୨୧୮ଟି ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏବଂ କୃଷି ଶୁଣିକମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ପାଇଣା ବାବଦରେ ୮୧,୧୫,୪୭୭ଟା ଆଦାୟ କରି ଦିଆ କରାଗଲା । ସେହିପରି ୧୯୮୪-୮୫ ମସିହାରେ ଏମାନେ ୧୫,୨୪୨ଟି ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ୮୧,୧୨,୭୭୭ଟା ଦେୟା କରାଗଲା ।

ଗୋଡ଼ ଶ୍ରମିକ

ପାଖାତ୍ୟ ଗାଈମାନଙ୍କରେ ଦାସତ୍ଵପ୍ରଥା କେବେଠାରୁ ବିଲୋପ ହେଉଛି । ମଣିଷ ସମାଜ ସ୍ଵାଧୀନର ସ୍ଵାଦ ଗୁଣିଲଣି । ତଥାପି ଏବେକି ଆମ ଓଡ଼ିଶାର ସୁଦୂର ଆଦିବାସୀ ତଥା ଅନୁରତ ଅନ୍ଧନମାନଙ୍କରେ ସାହୁକାର, ମହାଜନ ଆଉ ଶରଣିଆ ଘରେ କେବଳ ଯେତେ ଖାଇ ବଂଶାନୁକ୍ରମେ ମରଦ ଆଉ ମାରପି ବିନା ପାରିଶ୍ରମିକରେ ଖଟି ଗୁଲିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ଗୋଟି ଶ୍ରମିକ । ବିବାହ କିମ୍ବା ଶୁଦ୍ଧିକାର୍ଯ୍ୟରେ ବାପ ଫଳା କରିଥିବା କରଜ ନାତିନାତୁଣୀ ଲୁହଲୁହ ଦିଆ ପରିଶ୍ରମ କରି ଶ୍ରମିଶୋଧ କରିପାରୁନାହାନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କୁ ଦାସତ୍ଵର ଶୁଙ୍ଘଳକୁ ମୁକ୍ତକରି ଅଭିଧାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ୧୯୭୫ ମସିହାରୁ ଆମର ଦୂର୍ଗତ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରାଗାନ୍ଧୀ ଯେଉଁ ଡାକରା ଦେଇଥିଲେ ସେ କାମ ଆଗେଇ ଗୁଲିଛି । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଦରିଦ୍ରଙ୍କ ଅଭିଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିଆରେ ଏମାନଙ୍କୁ ଗୁଣ୍ଡ ଆଉ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାମଧରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ତଥାପି ସେଇଥିରୁ ଅନେକ ଏବେ ବି ସେହି ପିଞ୍ଜରାକୁ ଫେରିଯିବାପାଇଁ ବିକଳ ହେଉଛନ୍ତି । ଆମ ମଫସଲ ଲୋକେ ଯେମିତି ଚିକିତ୍ସକ'ଣ ଅସୁବିଧା ଦେଖିଲେ ବୁଝିଣ ଶାସନ ଉଲଥିଲ ଦୋଳିକହି ପ୍ରଶଂସା କରପରି ଏହି ଗୋଟି ଶ୍ରମିକମାନେ ଅମଣିଆ ବଳଦପରି ହେଉଛନ୍ତି । ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିଥିବା ବିହନକୁ ଯାଉକରି ଖାଇଦେଉଛନ୍ତି । ଗୁଣ୍ଡପାଇଁ ମିଳିଥିବା ବଳଦକୁ କଙ୍ଗଲରେ ମାରି ମାଂସଖାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ପୁଣି ଫେରୁଛନ୍ତି ସାହୁକାର ଦୁଆରକୁ । ପଶୁରିଲେ ବହୁଛନ୍ତି ବିହନ କୁକୁଡ଼ା ଖାଇଗଲେ ଆଉ ବଳଦକୁ ବାସ ନେଉଗଲ ।

ସୁଖ ସୁଖଧରି ଗଢ଼ି ଆସୁଥିବା ଗୋଟିଏ ପ୍ରଭୃତିକୁ ରାଜାରାଜି କ'ଣ ବଦଳାଇପାରିବ ? ଅନ୍ଧାରପଛେ ଆଲୁଅ ଅଛି । ଆମକୁ ଯତ୍ନେଷା କରିବାକୁ ହେବ । ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ

ଶିବ ଶ୍ରମିକ ନିଜେ କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ତାଙ୍କର ନ୍ୟାୟ ଦାବୀ ହାସଲ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଥମେ ମାଲିକଙ୍କ ପାଖରେ ଦ୍ଵିପାକ୍ଷିକ ଆଲୋଚନା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଶ୍ରମ ବିଭାଗର ଶ୍ରମ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାରେ ମିଳାମିଶା ଆଲୋଚନାରେ ବିଫଳ ହେଲେ ଶ୍ରମ ବିବାଦଟି ଫରସଲା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତକୁ ଯାଏ । ସଂପ୍ରତି ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ କୁବଳେଶ୍ଵରଠାରେ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ ରହିଛି । ଶ୍ରମ ଅଦାଲତରେ ଶ୍ରମ ବିବାଦ ଆଗତ କରିବା ନିମନ୍ତେ କୋଟପିସ୍ ଲାଗେ ନାହିଁ । ଶ୍ରମିକ କିମ୍ବା ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ନ ଗୁହଁଲେ ନିଯୋଗୀ ବା ମାଲିକ ପକ୍ଷ ଶ୍ରମ ବିବାଦ ମକଦ୍ଦମାରେ ଓକିଲ ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରମ ଅଦାଲତର ରାୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲେ ତାହାର ପ୍ରୟୋଗ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରମ କମିଶନର ସଂପୃକ୍ତ ପକ୍ଷଠାରୁ ଦରଖାସ୍ତ ପାଇଲେ ବିହିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ଚଳିତ ବର୍ଷ ସମ୍ବଲପୁର ଏବଂ ଜୟପୁରଠାରେ ଶ୍ରମ ଅଦାଲତ ସ୍ଥାପନ କରିବା ସକାଶେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିଆଯାଇଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତିର ତୁଳନାତ୍ମକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା

ଗତ ଦଶନ୍ଧିରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଘଟି ଯାଇଥିବା ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତିକୁ ନିମ୍ନମତେ ତୁଳନାତ୍ମକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରେ ।

ବର୍ଷ	ଧର୍ମଗତ ଓ ଚାରବଦର ସଂଖ୍ୟା	ଶ୍ରମଦିବସ ନଂ
୧	୨	୩
୧୯୭୫	.. ୩୬	୨,୯୭,୦୫୧
୧୯୭୬	.. ୪୬	୧୪,୯୮୯
୧୯୭୭	.. ୭୫	୩,୪୪,୬୧୮
୧୯୭୮	.. ୧୦୫	୧,୮୮,୨୬୬
୧୯୭୯	.. ୧୦୭	୨,୯୧,୬୮୦
ମୋଟ	.. ୩୬୯	୧୧,୩୬,୬୦୪
୧୯୮୦	.. ୯୧	୧,୬୩,୬୬୩
୧୯୮୧	.. ୯୦	୨,୮୮,୯୬୭
୧୯୮୨	.. ୬୫	୪,୦୫,୧୨୮
୧୯୮୩	.. ୫୬	୮,୫୪,୪୫୯
୧୯୮୪	.. ୭୯	୨,୬୨,୩୬୩
ମୋଟ	.. ୩୮୧	୧୯,୭୪,୫୯୦

୧୯୭୫ ସର୍ବିହା ପ୍ରଥମ ଭଗରେ ଭସର ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ମିଲ୍, ଝାରସୁଗୁଡ଼ାରେ ସ୍ଵାସ ଦୁଇ ହଜାର ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଦୀର୍ଘ ପାଞ୍ଚ ମାସ ଧରି ହୋଇଥିବା ଧର୍ମଗତ (ଫେବୃଆରୀ ଠାରୁ ଜୁଲାଇ ପହିଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ଯୋଗୁଁ ୧୯୭୫ ମସିହାରେ ବେଶି ଶ୍ରମ ଦିବସ ନଂ ହୋଇଥିଲା । ସେହିପରି ୧୯୭୭ ମସିହାରେ ଓରିଏଣ୍ଟ କାଗଜ କଳ, ବ୍ରଜରାଜ ନଗର, ରାସର ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ମିଲ୍, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ, ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ମିଲ୍, ଚୌଦ୍ଵାର, ଚିତାଗଡ଼ କାଗଜ କଳ, ଚୌଦ୍ଵାର, ହିନ୍ଦୁସାନ ଏରୋନଟିକସ୍, ସୁନାବେଡ଼ା ପ୍ରଭୃତି ବଡ଼ ବଡ଼ କାରଖାନାରେ ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତି ଯୋଗୁଁ ପ୍ରଭୃତ ଶ୍ରମ ଦିବସ ନଂ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୭୯ ମସିହାରେ ଦୁର୍ଗା-ସ୍ଵାସ ଓପାର୍ଟସ୍, ବାରଙ୍ଗରେ ବଡ଼ ଧରଣର ଚାରବଦ ଏବଂ ବରଗଡ଼ ସିନିଙ୍ଗ ମିଲ୍ ତଥା ଓଡ଼ିଶା ନିର୍ମାଣ ନିଗମରେ ବଡ଼

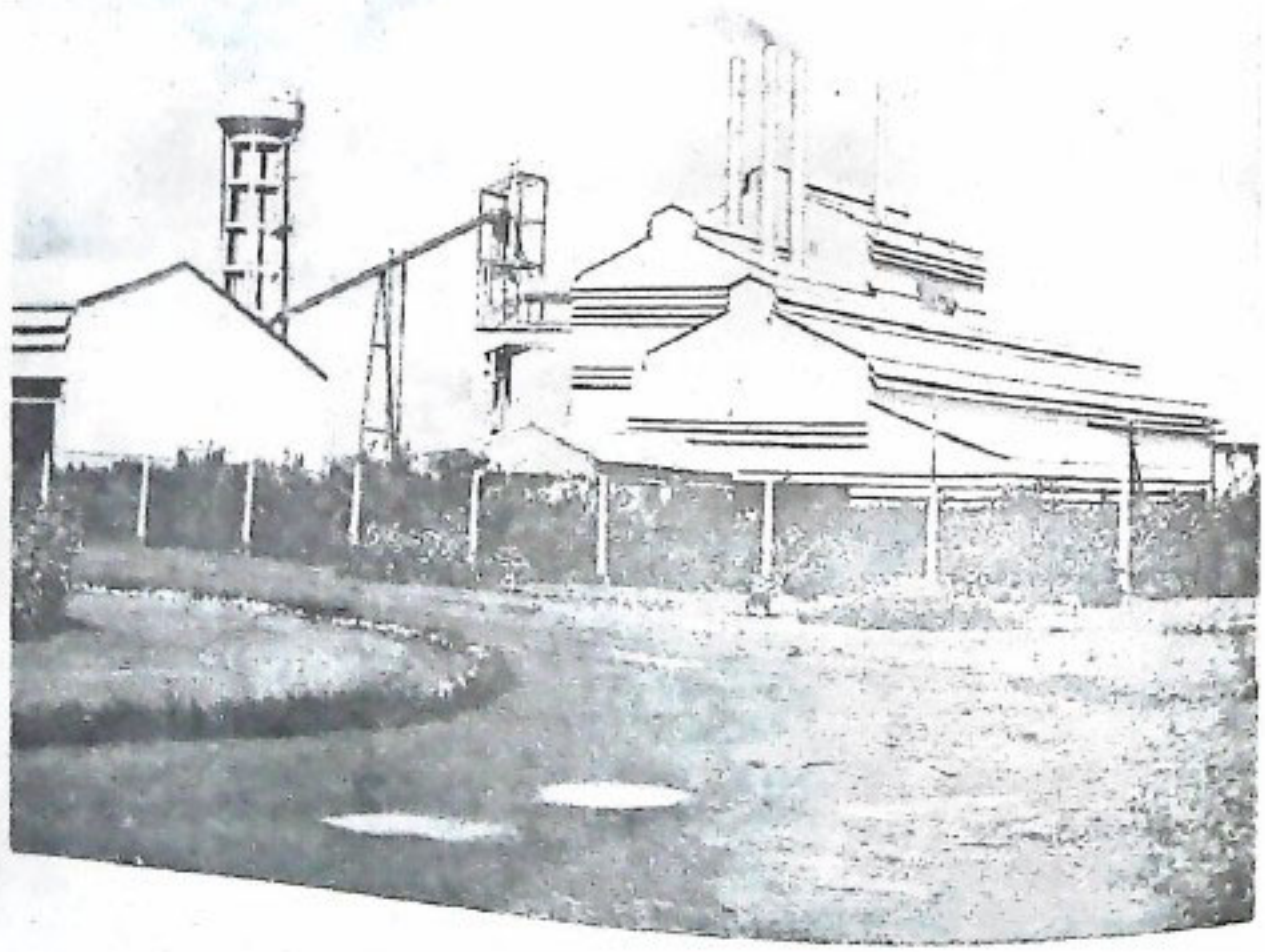

ଧରଣର ଧର୍ମପତ୍ର ଯୋଗୁଁ ଅଧିକ ଶ୍ରମ ଦିବସ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ।
କିନ୍ତୁ ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ୧୯୭୫ ମସିହାର ଦ୍ଵିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ
ଏବଂ ୧୯୭୬ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶାରେ କମ୍ ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତି
ହୋଇଥିଲା ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ୧୯୮୨ ଏବଂ ୧୯୮୩ ମସିହା
ଦ୍ଵୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶ୍ରମିକ ଦିବସ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା । ଏଥି-
ମଧ୍ୟରୁ ୧୯୮୨ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ସିନିଙ୍ଗ ମିଲ୍, ଚୋରା,
ଜେ. ଜେ. ବାଗଳ କଳ, ରାୟଗଡ଼ା ଏବଂ ଓରିଏଣ୍ଟ କାଗଜ
କଳ, ବୁରଲାଜନଗରରେ ଧର୍ମପତ୍ର ଏବଂ ରାସର ଟେକ୍ସ୍ଟ
ଟାଇଲ୍ ମିଲ୍, ଝାଗସୁଗୁଡ଼ା ତଥା ଓଡ଼ିଶା ଟେକ୍ସ୍ଟାଇଲ୍ ଏବଂ
ସିଲ୍ସ୍, କଟକରେ ଦୀର୍ଘ ତାଳବନ୍ଦ ଏହି ବଡ଼ ଧରଣର

ଶ୍ରମିକ ଦିବସ ନଷ୍ଟ ମୂଳରେ ରହିଛି । ସେହିପରି ୧୯୮୩
ମସିହାରେ କୋଣାର୍କ ଷ୍ଟୋଟକଳ, ଧାନମଣ୍ଡଳ, ଓରିଏଣ୍ଟ
କାଗଜକଳ ତଥା ଭସ୍ମର ଟେକ୍ସ୍ଟାଇଲ୍ ମିଲ୍ରେ ତାଳବନ୍ଦ
ଏବଂ ଧର୍ମପତ୍ର ବହୁ ଶ୍ରମ ଦିବସ ନଷ୍ଟ ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦାୟୀ ।

ଗତ ଦଶ ବର୍ଷର ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତିକଳ୍ପିତ ଶ୍ରମ ଦିବସ
ନଷ୍ଟକୁ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାୟ ୩୫ ଲକ୍ଷ ଶ୍ରମ ଦିବସ ନଷ୍ଟ
ହୋଇଥିବା ଜଣାଯାଏ । ଯଦି ଗୋଟିଏ ଶ୍ରମ ଦିବସ ପାଇଁ
ହାରାହାରି ୩୨ ଟଙ୍କା (ମେଜୁରୀ ବାବଦରେ ୧୨ ଟଙ୍କା ଏବଂ
ଭସ୍ମାଦାନ ବାବଦରେ ୨୦ଟଙ୍କା) ହିସାବ କରାଯାଏ ତେବେ
ଗତ ଦଶ ବର୍ଷରେ ଶ୍ରମିକ ଅଶାନ୍ତି ଯୋଗୁଁ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ
୧୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଆଶଙ୍କା କରାଯାଏ ।

ଫେରୁଆ ଇନ୍ଦ୍ରାମ୍, କାଗଜିଆ - ସାକସୁର

ସର୍ବନି କାହାଣୀ

ଶରତ ସୂତ୍ର କାହାଣୀ

ଶ୍ରୀ ତାକୁଦିନ ଅହେମ୍ବକ

ମୁଁ ଭାବିବା ହେଲା ଶରତ ସ୍ୱାଇଁର ବେରସା । ଜୀବନର
 ମୁଁ ବସ୍ତୁ ତାର ମୁଲ ଲାଗି କଟିଗଲା । ଖୋଦିର ଟାଙ୍ଗୀ
 ଶ୍ରୀ ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ପୈତଳ ତିହରେ ଛୋଟ ଗୁଳିଆରେ
 ତାର ଓ ତା' ବଡ଼ଭାଇର ପରିବାର ରହନ୍ତି । ସକାଳୁ ଉଠି
 ରାମ ଆଶାରେ ଶରତ ବାହାରିଯାଏ, ଫେରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳକୁ ।
 ସେ ଭାରି ପରିଶ୍ରମୀ; ଦିନସାରା ହାତଭଙ୍ଗା ପରିଶ୍ରମ କରେ
 ହିତ ପରିବାର ପୋଷଣ ପାଇଁ । ପରିବାର ବୋଇଲେ,
 ସେ ଓ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଲେଇ ଓ ଗୋଟିଏ ପୁଅ । ତାର ସରଳ
 ବ୍ୟବହାର, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରାୟଣତା ଓ ସଜୋଟ ପଣିଆଲାଗି
 ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ତା'ର ସମସ୍ତେ ଆପଣାର ।

କିନ୍ତୁ ଭାଇ-ଭଗାରିଏ ତା'ର ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ
 ସୁଖରେ ରହିବାକୁ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଶରତ, ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ
 ଠିଆ ନ ହେଉ ଏହା ଥିଲା, ସେମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏବେ
 ତା'ର ବଡ଼ଭାଇ ଓ ଭାଇଜ ତା'ରପରେ ନିତି ଦାଉ ସାଧୁଛନ୍ତି,
 ଚୁପନ କରୁଛନ୍ତି । ଏପରିକି ତାର ଛୋଟ ପୁଅକୁ ମଧ୍ୟ ଦୁରୁ ଦୁରୁ
 ମାରମାର କରୁଛନ୍ତି । ଏବେ ଭାଇ ସଫା ସଫା ଶୁଣେଇ
 ଶୁଣେଇ କହିଲେଣି—“ତୁ ଏ ଘରୁ ବାହାର, ଏ ଘର
 ମୋର” । ବାପ ଅଜା ଅମଳ ଭିଟାମାଟିରେ କଣ ଭଉରା-
 ଧିକାରା ଭାବେ ତା'ର ଅଂଶ ନାହିଁ? ଶରତ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ
 ପଚାରିବାକ୍ଷଣି ବଡ଼ଭାଇ ଉତ୍ତର ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ
 ତୋର ବୁଦ୍ଧିକୁ ସବୁ ଜିନିଷ ବାହାରକୁ କାଟିଦେଇ
 ତାକୁ ସବୁ ଚାଡ଼ି ଦେଲେ । ହେଲେ ଏ ଘଟଣାର ପ୍ରତିବାଦ
 କରିଥିଲେ, ଶରତର ବୁଢ଼ୀ ମା' କିନ୍ତୁ ବୁଢ଼ୀ କଥାକୁ ସେ
 କାନ୍ଦି ଦେଇ ନାହିଁ ।

ଶରତ ଆଜି ଘର ତିହ ଓ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜିବାର ଆଶ୍ରୟଟିକକ
 ସମାପ୍ତ ବିଲୁରୁ ନିଃସ୍ୱ ହୋଇଗଲା । ମନରେ ଭାବିଲା
 ପ୍ରତିଦିନ କଳିତକରାଳ ପାଟିତୁଣ୍ଡକରି ନିଜ ଅଧିକାର ଜାହିର
 କରିବା ଅପେକ୍ଷା ବରଂ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଶାନ୍ତିରେ ରହିବା
 ଭଲ । ସାଙ୍ଗରେ ବୁଢ଼ୀ ମା ମଧ୍ୟ ବଡ଼ପୁଅକୁ ନିନ୍ଦାକରି
 ଶରତସଙ୍ଗେ ସୁଲିଆସିଲେ ।

ଟାଙ୍ଗୀ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ଆରପଡ଼େ ଟାଙ୍ଗୀ ବୁକ ଅଫିସ
 ପାଚେରୀ ନିକଟରେ ଶରତ ମହାଜନକଠାରୁ ଟଙ୍କା ଭଧାର ଆଣି
 ଛୋଟ ଗୁଳିଆଟିଏ ସରକାରୀ ଚମିରେ ତିଆରି କରି ରହିଲା ।
 ଏଣେ ମହାଜନଙ୍କର ଟଙ୍କା ପାଇଁ ବାରମାର ଚାରିଦ । ଟଙ୍କା
 ଶୁଣିବ କିପରି ? ଏଣୁ ଶରତ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଟାଙ୍କ ନିକଟରେ
 ଗୋଟି ଖଟିଲ । ପରିବାର ଖଟ, ମହାଜନଙ୍କ ଟଙ୍କା—ଏ ଦୁଇଟି
 ଚିତାରେ ଶରତ ଜମେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ବେଳେ ବେଳେ
 ଭାବେ—ମୋ ଜୀବନ ତ ଏହିପରି ହା-ହତାଶରେ କଟିଗଲା, ମୋ
 ପୁଅର ଭବିଷ୍ୟତ କଣ ହେବ ? ସେ କଣ ମୋ ଭଳି ଚିତ ଅଭାବି
 ଅପାଠୁଆ ହୋଇ ଜୀବନଯାକ ହତସତ ହେଉଥିବ । ସେ କଣ
 ମଣିଷପରି ମଣିଷଟିଏ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ?

ଶରତ ଶୁଣିଲା ଟାଙ୍ଗୀ ବୁକ ଚରଫରୁ ଗୋଟିପୁଆ ରଜେବ
 ପାଇଁ ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ମନରେ ଅନେକ
 ଆଶାବାହି ଶରତ ବୁକ ଅଫିସକୁ ଗଲ ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ
 ପ୍ରୋପୋଜ୍ ଆବିଷ୍ଟାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲ । ପ୍ରୋପୋଜ୍
 ଆବିଷ୍ଟା ତାକୁ ନେଇ ମଞ୍ଜଳ ଭରସନ ଅଧିକାରୀଙ୍କସହ
 ସାକ୍ଷାତ କରାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ରଣ ପୋଗାଇ ଦେବା
 ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବଦୋବସ୍ତ କରିଦେଲେ । ଗୋଟି ଶ୍ରମିକକୁ
 ଗୋଟିମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଶରତକୁ ପ୍ରଥମେ ଗୁରି ହଜାର
 ଟଙ୍କା ରଣ ଦିଆଗଲା । ଶରତ ଏହି ଟଙ୍କାରୁ ତିନିହଜାର
 ଟଙ୍କା ମହାଜନକୁ ଶୁଣିଦେଇ ଗୋଟି ଶ୍ରମିକକୁ ମୁକ୍ତ ହେଲା ।
 କେଥର ତାର ଚିତାହେଲା ଯେ, ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିବ
 ଏମିତି ?

ଏହି ଚିତା ନେଇ ସେ ପୁଣି ବୁକ ଅଫିସକୁ ଗଲ । ଏଥର
 ବୁକ ଚରଫରୁ ତାକୁ ଇ.ଆର୍. ଆର୍. ସି. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ
 ତିହଟ କରାଯାଇ ତିନି ହଜାର ଟଙ୍କା ରଣ ପୋଗାଇ
 ଦିଆଗଲା । ଏହି ଟଙ୍କାରୁ ଶରତ ୧,୪୦୦ ଟଙ୍କାରେ
 ଠେଲା ଗାଡ଼ିଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ତିଆରି କଲା ଏବଂ ଠେଲା
 ଗାଡ଼ିରେ ସାଇନ୍‌ବୋର୍ଡ଼ ଝୁଲାଇ ଦେଲା “କଳିଙ୍ଗ ଗୁରୁ” ।
 ଅବଶିଷ୍ଟ ଟଙ୍କାରୁ ୧୯ଟି କାଚକାର ଷୋଭ
 ଏବଂ ତେକଟି ଶୁରିଟା ଜିଣିଲ । ଶରତର ଖୁସି ଏବେ
 କହିଲେ ନସରେ । ଘରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ବୁଢ଼ୀମା
 ଖୁସି ପୁଅଟି ମଧ୍ୟ ଖୁସି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଜାମ ମିଳିଗଲା ।
 ଦିନଯାକ ଘରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଆନୁସୂୟାଏ, ପାମତ ରାଜେ, ସୁଗୁନି,
 ସେଇଗାଣିଆ ତିଆରି କରେ, ବାଗମତା ତିଆରି କରେ ।
 ଠିକ୍ ଶୁରିଟାସେଲେ ଅପରାହ୍ନରେ ଶରତ ତା'ର ଠେଲାଗାଡ଼ି
 ଧରି ଟାଙ୍ଗୀ ଛକ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଯାଏ । ଶରତର ପହଞ୍ଚିବା
 କ୍ଷଣି, ଗୁଟ ଶାଉରା ପାଇଁ ଲୋକଙ୍କ ଭିଡ଼ ଜମେ । ଟାଙ୍ଗୀ
 କଲେଜ ଛାତ୍ର, ଡିଗ୍ରୀ ସରକାରୀ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା
 ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଯାତ୍ରୀ ହେଉଛନ୍ତି ତା'ର ଗୁରାଖ ।

ସୁଦୂର ସୁଦୂର ତାର ସବୁ ଶ୍ରମପସଲା ସରିଯାଏ ଏବଂ ଶରତ
ସୁଦୂର ମନରେ ଘରକୁ ଫେରେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଶରତକୁ ସମସ୍ତେ "ଶରତ ଶୁଭକାଳ" ବୋଲି
ପାଣି ଗଲେଣି । ପ୍ରତିଦିନ ୫୦/୬୦ ଟଙ୍କାର ଶୁଭ
ବିକ୍ରୟ ହୁଏ ଏବଂ ଏଥିରୁ ଶୁଭକାଳ ଯାଇ ନିଜର
ଭାଇ ୨୫/୩୦ ଟଙ୍କା ହୁଏ । ଶରତ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଅକୁ
ପୁଅକୁ ପଠାଇଲାଣି । ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ବୁଢ଼ୀମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଭୃତ୍ୟାପତୀ
ସହର ପାଠୁଛି । ସେମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକ ବେଳେ ରପଫୁଲ୍ଲ ଚିକିତ୍ସା
କରାଇ ପାଠୁଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଅନ୍ୟ ଅଧାନରେ
କଣ କାମ କରିବ? ତା' ଶୁଭ ଦୋକାନରେ ପ୍ରେତ ଧୋଇବା
ଓ ପାଣି ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଆଉ ଜଣକୁ କାମରେ
ରଖିଲାଣି । ତା ଜୀବନର ଅମା ଅହାର ଦରେଇ ଯାଇଛି ।
ଇତିଷ୍ୟତର ସୁନେଇ ସୁପୁରେ ସେ ଆଜି ବିରୋର । ତାକୁ
ଜଣାପଡୁଛି, ସଫଳତା ଏବେ ତାର ହାତ ମୁଠାରେ । ସରକାରଙ୍କ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ବା ବିଫଳତା ତା ନିଜର ଉଦ୍ୟମ,
ଅଧ୍ୟବସାୟ ଓ ନିଷ୍ଠା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।

ଅନୁବିରାଗୀୟ ସୂଚନା ଓ
ଇରାକସ-ପର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟକାରୀ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ବୁଦ୍ଧିଆ ଟୋକା ସେମ୍ପାଟଣି

ମେ ମେ ମେ ତାଣ୍ଡି ଜାତିରେ ହରିଜନ । ବୟସ ୧୬ ବର୍ଷ ହେବ ।
କବାହାଣ୍ଡି ସବର ବୁଦ୍ଧ ଶରତା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତର ମୁଦିରୁଡ଼ା
ଘାଟେ ତା'ଘର । ପରିବାର ଚଳେଇବା ଦାୟିତ୍ଵ
ତାରି ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ । ବୁଢ଼ା ବାପା, ବୁଢ଼ୀ ମା, ପଞ୍ଜୁ-
ବତ ଭାଇ ଓ ଭାଇକୁ ନେଇ ସାତ ଜଣିଆ ପରିବାରଟିଏ ।

ଗହଳି ବୁଢ଼ମର ଘର । ବଡ଼ ଭାଇ ତା'ର ଆଗେ ଲେଖି
କରାଉଥିଲେ । ଦିନେ ଛେଳି ପାଇଁ ଗଛର ତାଳପତ୍ର ଚାଙ୍ଗି ଆଗେ
ହାଣ୍ଡୁଥିବା ବେଳେ ଗଛ ଉପର ଦେଇ ଯାଇଥିବା ବିକ୍ରୁତି
ତାରରେ ଟାଙ୍ଗିଆ ଲଟକି ଯାଇ ଭାଇଙ୍କର ତାହାଣ ହାତରେ
ବିକ୍ରୁତି ଶକ୍ତିର ଶକ୍ତ ଆଘାତ ଲାଗିଲା । ଚିକିତ୍ସା ସମୟରେ
ହାତଟି ଅପରେସନ୍ ହେଲା । ଏବେ ଖାଇବା ହାତଟି ଚାଲି
ନାହିଁ ।

ମେମ୍ ତାଣ୍ଡି ଭାରି ବୁଦ୍ଧିଆ । ସେ ଉଦ୍ୟୋଗପାତକୀ
ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଜରିଆରେ ନିଜ ନାଁରେ
ରଣ ନେଇ ପ୍ରାୟ ସାତ ମାସ ତଳେ ଗୋଟିଏ ରିକ୍ଵା ଜିଣିଛି ।
ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କର ଗୋଟିଏ ହାତ ନ ଥିବାରୁ ସେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି
କାମ ତ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ରିକ୍ଵା ତଳେ
ରୋଜଗାର କରିବା ବାଟ ସେ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କୁ ବତେଇ ଦେଲା ।
ନିଜେ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଜାଳେଣୀ କାଠ ଆଣି ବିକ୍ରି କରି କିଛି ବସ୍ତୁ
ପଇସା ମଧ୍ୟ ପାଇଲା ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏକଥା ସତ ଯେ ବଡ଼ ଭାଇ
କେବଳ ଗୋଟିଏ ହାତରେ ରିକ୍ଵା ତଳେଇ ଦୈନିକ ୨୫
୩୦ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୋଜଗାର କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସାତ
ଜଣିଆ ପରିବାର ଖୁସିରେ ଚଳୁଛନ୍ତି । ଆଜି ସେମାନଙ୍କର
ଦାନା କନାର ଅଭାବ ନାହିଁ । ସେ ପରିବାର ସୁରୁଖୁରୁରେ ଚଳେଇ
ରିକ୍ଵା ବାବଦ ରଣ ପରିଶୋଧ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

ମନଶୋର ହସଟାଏ ହସିଦେଇ ମେମ୍ ତାଣ୍ଡି କହେ-
ସରକାର ଗରିବ ଲୋକଙ୍କୁ ଆଉ ଆଦିବାସୀ ହରିଜନମାନଙ୍କୁ
ସେମାନଙ୍କର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଯାଥା
ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ତା' ଯଥେଷ୍ଟ । ଯା'ଠାରୁ ଆଉ ଅଧିକ
ସାହାଯ୍ୟ କ'ଣ ଆଶା କରାଯାଇପାରେ ? ସବୁଠାରୁ ବଡ଼
କଥା ହେଲା, ଆମର ବୁଦ୍ଧି ଉପରେ ଆମର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା
ନିର୍ଭର କରେ । ସରକାରଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟର ସଦ୍‌ବ୍ୟବହାର କରି
ତା'ର ଫଳ ଆମ ପରିବାର ଆଜି ଉପଭୋଗ କରୁଛି ।
ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ରିକ୍ଵାର ମାଲିକ ହୋଇପାରିଛି ।

ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା କାନ୍ଧାଣ୍ଡିକରେ
ସୂକ୍ଷ୍ମମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସର୍ବମନ୍ତ୍ରୀ .....

ପ୍ରଗତି ପ୍ରସଙ୍ଗ

ଇନ୍ଦୋର ଷ୍ଟାଡ଼ିୟମ୍

କଟକର ବାରବାଟୀଗଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ମାଣାଧୀନ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ଆଧୁନିକ 'ଜବାହରଲାଲ ନେହେରୁ ଇନ୍ଦୋର ଷ୍ଟାଡ଼ିୟମ୍' ପାଇଁ ୨ କୋଟି ୧୧ ଲକ୍ଷ ୪୧ ହଜାର ଟଙ୍କାର ପ୍ରଶାସନିକ ମ-କୁରା ଦିଆଯାଇଛି । ସରକାର ଏ ବାବଦରେ ୧ କୋଟି ୭୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ବୃହଦାକାର ଷ୍ଟାଡ଼ିୟମରେ ପ୍ରାୟ ୬ ହଜାର ଦର୍ଶକ ବସିପାରିବେ ଏବଂ ଏଥିରେ ଶୀତତୀପ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ରହିବ । ଗଡ଼ବର୍ଷ ଅକ୍ଟୋବର ମାସଠାରୁ ଏହାର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂସ୍ଥା ଏହାର ନିର୍ମାଣ ବାସ୍ତିତ୍ୱରେ ରହିଛନ୍ତି ।

କ୍ରୀଡ଼ାକୃତ୍ତି ମଞ୍ଜୁର

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ କ୍ରୀଡ଼ାପ୍ରେମୀ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କ୍ରୀଡ଼ା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଲାଗି ସେମାନଙ୍କୁ ମାସିକ ବୃତ୍ତି ଦେବାକୁ ଘିର ହୋଇଛି । ତଦନୁଯାୟୀ କ୍ରୀଡ଼ା ବିଭାଗ ଗତ ପାଠ୍ୟବର୍ଷ (୧୯୮୩-୮୪)ରେ ୨୯୮ ଜଣ ଏବଂ ଚଳିତ ପାଠ୍ୟବର୍ଷ (୧୯୮୪-୮୫)ରେ ୧୨୧ ଜଣ; ଏହିପରି ସମୁଦାୟ ୪୧୯ ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସର୍ବମୋଟ ୨ ଲକ୍ଷ ୧୫ ହଜାର ୧୬୦୦ ଟଙ୍କା ମ-କୁରା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ୨୬୮ ଜଣ କଲେଜ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସିକ ୫୦ ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟତମ ୧୫୧ ଜଣ ସ୍କୁଲ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସିକ ୩୦ ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ବୃତ୍ତି ପାଇବେ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୭୯ ଜଣ ଓ ସ୍କୁଲ ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସର୍ବମୋଟ ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ୧୨୪ ।

ଏ ସଂପର୍କରେ କ୍ରୀଡ଼ା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ନିକଟକୁ ସଂପୃକ୍ତି ମ-କୁରାପତ୍ର ପଠାଯାଇଛି । ସେଥିରେ ଆସତା ଅଗଷ୍ଟମାସ ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗୀୟ ସହକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କବିଆରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇ ଦେବା ଲାଗି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ତୁମତୁମା ଗ୍ରାମର ଗରବ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ

ସବିତ୍ର ଉତ୍କଳ ବିବସ ପାଳନ ଅବସରରେ ତୁମତୁମା ଗ୍ରାମର ଉପକଣ୍ଠ ତୁମତୁମା ମୌଜାରେ ଓଡ଼ିଶା ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ପକ୍ଷରୁ ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପ୍ରକଳ୍ପର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରାୟ ୧୩ ଏକର ପରିମିତ ଜମିରେ ୬୮ ଲକ୍ଷ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ

ଅଟକଳରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପରେ ୪୫୨ଟି ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହର ଆନୁମାନିକ ମୂଲ୍ୟ ୧୫,୧୫୬ ଟଙ୍କା । ପ୍ରକଳ୍ପଟି ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଆସତା ଗାନ୍ଧୀ ଜୟନ୍ତୀ ଦିବସରେ ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଗୃହ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ବୋର୍ଡ଼ର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମିଶ୍ର ଉପସ୍ଥିତ କର୍ମଶୂରୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୁଆ ଯୋଗାଯୋଗ

ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନା କାଳରେ ଆଦିବାସୀ ଉପଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଆଦିବାସୀ ବହୁଳ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ଗାସ୍ତା ଯୋଗା-ଯୋଗର ଉନ୍ନତି ଗୁଣି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ପ୍ରାୟ ୮ କୋଟି ୬୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ସେସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ୨୩ଟି ସେତୁର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୬୪୧୦ କି. ମି. ରାସ୍ତାକୁ ମେଟାଲିଂ ଏବଂ ୪୮୪୦ କି. ମି. ରାସ୍ତାକୁ ପିଚୁ କରାଯାଇଛି ।

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଏହି ସେତୁଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ସର୍ବାଧିକ ୭ଟି ସେତୁ ଏବଂ ପୁଲବାଣୀ ଜିଲ୍ଲାର ୫ଟି ସେତୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା—କୋରାପୁଟର ବିଷମ-କଟକ-ଗୁଣ୍ଡପୁର ରାସ୍ତାରେ ଅଞ୍ଜବା ସେତୁ, କ-ଚେଟ୍-ପେଟା-କନ୍ୟାଶାସି-ପୁର ରାସ୍ତାରେ ନାଗାବନ୍ଦୀ ସେତୁ, ବୋରିଗୁମା-କୁମୁନା ରାସ୍ତାରେ ଚେଲଗୁରୀ ସେତୁ, ବିଷମ-କଟକ-ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ରାସ୍ତାରେ ଗୁରଜଧୁଆ ସେତୁ, ଗୁଣ୍ଡପୁର ଶୁଭାଗି ରାସ୍ତାରେ ଲିମା-ପଦର ସେତୁ, ନାରାୟଣ-ପାଟଣା-ବନ୍ଧୁଗାଁ ରାସ୍ତାରେ ଝଞ୍ଜାବତୀ ସେତୁ ଏବଂ ବିକ୍ରମପୁର-ଦେଉଳୀ ରାସ୍ତାରେ ଗୁଂଟି ହାଟ ସେତୁ । ପୁଲବାଣୀ ଜିଲ୍ଲାର ୫ଟି ସେତୁ ହେଲା—ବାଲିଗୁଡ଼ା-ମୁନିଗୁଡ଼ା ରାସ୍ତାରେ ଗେଣ୍ଡୁଗୁଡ଼ା ସେତୁ, କାଳିଆପାଲ-ରାଉଳିଆ-ନୂଆଗାଁ ରାସ୍ତାରେ ରଞ୍ଜାବାଡ଼ି ସେତୁ, ବୁଝପୁର-ପୁଲବାଣୀ ରାସ୍ତାରେ ଦୁର୍ଗା ପ୍ରସାଦ ସେତୁ, ମାଧପୁର-ବୌଦ ରାସ୍ତାରେ ନୂଆଦଡ଼ା ସେତୁ ଏବଂ ମନମୁଣ୍ଡା-କଣ୍ଠାମାନ-ସଡ଼ପଡ଼ା ରାସ୍ତାରେ କଳାପେଟା ସେତୁ । କେନ୍ଦୁଝର ଓ କନାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲାରେ ୨ଟି ଲେଖାଏଁ (ସମୁଦାୟ ୪ଟି) ସେତୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ସେତୁଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:—ଯୋଡ଼ା-ବମାଗି ରାସ୍ତାରେ ସୋନା ସେତୁ, ସାତକୋଟିଆ-ପାଟଣା ରାସ୍ତାରେ କାଳିଝର ସେତୁ, ଭବାନିପାଟଣା-କେ. ବି. ପୁର ରାସ୍ତାରେ ଶରଡ଼ା ସେତୁ ଏବଂ ଥୁଆମୁକ-ରାମପୁର ରାସ୍ତାରେ କୁଲେଇଲୋର ସେତୁ । ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର କେତେକ ଆଦିବାସୀ ବହୁଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବା ୪ଟି ସେତୁ ହେଲା—ବରହମ୍ପୁର-ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି ରାସ୍ତାରେ ମହେନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ରୀ ସେତୁ ଓ ବାହୁଡ଼ା ସେତୁ, ବରହମ୍ପୁର-ଜିରାଙ୍ଗ-ନାରାୟଣ ପାଟଣା ରାସ୍ତାରେ ବଗି ସେତୁ ଏବଂ ପାତ୍ରପର-ବି. ଏନ୍. ପୁର ରାସ୍ତାରେ ଖରଖରୀ ସେତୁ । ସେହିପରି ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ନିର୍ମିତ

ସେତୁ ୩ଟି ହେବ:- ଚିତ୍ରଡ଼ା ଅମରୀ-ରାଜପାଟ ଉପରେ ବାଲିଆପାଠ ସେତୁ, ବାରିପଦା-ଦାପ୍ରା ରାସ୍ତାରେ ମହାଚିନାଟ ସେତୁ ଏବଂ ଚିତ୍ରଡ଼ା-ରାଜପାଟ ରାସ୍ତାରେ ମୂର୍ତ୍ତି ସେତୁ ।

ଜାତୀୟ ସଙ୍ଘକୁ ସାହାଯ୍ୟ

ରାଜ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ମାନବୃଦ୍ଧି କରିବା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଓ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଲାଗି ଜାତୀୟମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ଜାତୀୟ ସଂଘମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା କରୁଛନ୍ତି । ଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏ ବାବଦରେ ସମୁଦାୟ ୪ ଲକ୍ଷ ୬୪ ହଜାର ୫୦୦ ଟଙ୍କା ମଧୁର କରାଯାଇଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୧୫ଟି ଜାତୀୟ ସଂଘ ଓ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ୧୧ଟି ଜାତୀୟ ସଂଘ ପାଇଁ ମଧୁର କରାଯାଇଥିବା ୨ ଲକ୍ଷ ୮୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହି ଅର୍ଥ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଗ୍ୟ ସଂଘର ସଂଘରୁ ରାଜ୍ୟ ଓ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନ ଜାତୀୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଆୟୋଜନ କରି ଜାତୀୟ ପ୍ରେମାମାନେ ଯେପରି ସେଗୁଡ଼ିକରେ ଯୋଗ ଦେଇ ପାରିବେ, ସେ ଦିଗରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ । ସେହିପରି ଜାତୀୟ 'ସ୍ଵ-ପିୟନ୍-ସିଂ' ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଉତ୍ସୁକ ଥିବା ଜାତୀୟମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାଦେବା ବାବଦରେ ମଧ୍ୟ ୧୪ଟି ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ସଂଘରୁ ୧ ଲକ୍ଷ ୧ ହଜାର ଟଙ୍କା ମଧୁର କରାଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ୧୭ଟି ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ଏବଂ ୧୧ଟି ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ଜାତୀୟ ସଂଘରୁ ସେମାନଙ୍କର ଉପକ୍ରମାବେଶଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ ୭୮,୫୦୦ ଟଙ୍କା ସାହାଯ୍ୟ ମଧୁର କରାଯାଇଛି ।

ଗୋଟି ଶ୍ରମିକ ଅଭିଆନ

ରାଜ୍ୟରେ ୧୯୮୧-୮୨ ଠାରୁ ଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଫେବୃଆରୀ ଶେଷ ପୂର୍ବ ମୋଟ ୨୩,୭୯୯ ଜଣ ଗୋଟି ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଅଭିଆନ କରାଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୭,୧୨୪ ଜଣ ଚପସିଲରୁ ଗୋଟି ଓ ୨,୪୦୯ ଜଣ ଚପସିଲରୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ ୪୦,୨୫୩ ଜଣ ଗୋଟି ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏ ମଧ୍ୟରେ ୧୧,୪୩୬ ଜଣ ଚପସିଲରୁ ଗୋଟି ଓ ୧୪,୭୨୦ ଜଣ ଚପସିଲରୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଥିବା ଗୋଟି ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗତ ଫେବୃଆରୀ ଶେଷ ପୂର୍ବ ୩୫,୮୫୦ ଜଣଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଗୋଟିମୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୧୦,୪୦୬ ଜଣ ଚପସିଲରୁ ଗୋଟି ଓ ୧୨,୮୫୭ ଜଣ ଚପସିଲରୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଗୋଟିମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ମହାନାମାଙ୍କର ଉଲ୍ଲେଖ-
ନାୟ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା
ସରକାରଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ-
ଠାରୁ ପୁରସ୍କାର ପାଇବନ

ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ନାରୀଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ନାମଲେଖା ସକାଶେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ୨ଟି ଜାତୀୟ ସ୍ତରର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ପୁରସ୍କାର

ପାଇଛନ୍ତି । ଏହି ୨ଟି ଜାତୀୟସ୍ତରର ପୁରସ୍କାର ହେଉ ପ୍ରୌଦ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ର ମାନଙ୍କରେ ମହିଳା ଶିକ୍ଷାଧିନୀଙ୍କ ବହୁଳ ନାମ ଲେଖା ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା (ଅଣ-ଆନୁଷ୍ଠାନିକ) କ୍ଷେତ୍ରରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ବହୁଳ ସଂଖ୍ୟାରେ ମଧ୍ୟ ନାମଲେଖା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଗତ ଦୁଇବର୍ଷ ହେଲେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ମହିଳା ନାମଲେଖା ପାଇଁ ୩ଟି ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ସେ- ଖୁଚିକ ହେଲେ, ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା (ଆନୁଷ୍ଠାନିକ), ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା (ଅଣ-ଆନୁଷ୍ଠାନିକ) ଏବଂ ପ୍ରୌଦଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାରିପଦା ଓ ନାରୀମାନଙ୍କର ନାମଲେଖାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପାଇଁ । ଏହି ପୁରସ୍କାର ମଧ୍ୟରୁ ଓଡ଼ିଶା ଏ ବର୍ଷ ୨ ଗୋଟି ପୁରସ୍କାର ପାଇବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳି କରିଛି ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ମହିଳା ନାମଲେଖା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପାଇଁ ପାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ପୁରସ୍କାର- ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:- ରାଜ୍ୟର ୬୫ଟି ପ୍ରୌଦଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରରୁ ୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ଏପରି ୩ ଲକ୍ଷ ୨୫ ହଜାର ଟଙ୍କା, ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରୌଦଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପାଇଁ ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଞ୍ଚାସତ ସ୍ତରରେ ୧୩ଟି ପୁରସ୍କାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ୨୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ମୋଟ ୩ ଲକ୍ଷ ୨୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଏବଂ କୁକ୍ ସ୍ତରରେ ୯ଟି ସାଧାରଣ କୁକ୍ ଓ ୯ ଟି ଆଦିବାସୀ କୁକ୍ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁଇଟି ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ମୋଟ ୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ସ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା; ଏପରି ସର୍ବମୋଟ ପୁରସ୍କାର ପରିମାଣ ହେଉଛି ୭୧ ଲକ୍ଷ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା । ଏହି ଅର୍ଥ ସେସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶିକ୍ଷାର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବ । ଏହି ପୁରସ୍କାର ଘୋଷଣା କରି ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସାଧୁବାଦ ଜଣାଇଛନ୍ତି ।

ସମନ୍ୱିତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନାରେ ପ୍ରାୟ ୧ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ଉପକୃତ

ଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଅପ୍ରେଲ ପହିଲାଠାରୁ ଡିସେମ୍ବର ଶେଷ ପୂର୍ବ ସମନ୍ୱିତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ଦ୍ଵାରା ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ୯୯,୯୭୪ ଜଣ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୨୦,୬୦୮ ଜଣ ଚପସିଲରୁ ଗୋଟି ଓ ୨୫,୦୩୨ ଜଣ ଚପସିଲରୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିମୁକ୍ତ ଯୋଜନାରେ ମୋଟ ୧୩ କୋଟି ୩୦ ଲକ୍ଷ ୪୯ ହଜାର ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ୧୦ କୋଟି ୧୮ ଲକ୍ଷ ୧୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ସର୍ବସିତି ଓ ୩ କୋଟି ୧୨ ଲକ୍ଷ ୩୯ ହଜାର ଟଙ୍କା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବାବଦରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି । ଚପସିଲରୁ ଗୋଟି ଓ ଚପସିଲରୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଲୋକଙ୍କ ମୁକ୍ତି ସଥାତ୍ମେ ୧ କୋଟି ୮୭ ଲକ୍ଷ ୯୯ ହଜାର ଟଙ୍କା ଏବଂ ୨ କୋଟି ୮୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସର୍ବସିତି ଆକାରରେ ବିଆଯାଇଛି ।

ଗୋ ବନ୍ଧ୍ୟା ନିରାକରଣ ଓ ଗୋ ଚକ୍ରା ଶିବର

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଲେପୁରଠାରେ ଉତ୍କଳ ଗୋ ମଙ୍ଗଳ ସମିତି
ଅନୁରୋଧରେ ଗୋଟିଏ ଗୋ ବନ୍ଧ୍ୟା ନିରାକରଣ ଓ ଗୋ
ଚକ୍ରା ଶିବର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ
ସଚିବ ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନ ଗୁପ୍ତ ଏହି ଶିବର ପରିଦର୍ଶନ କରି ଦରିଦ୍ର
ଲୋକଙ୍କ ଅଭୀଷ୍ଟ ଯୋଜନାରେ ପ୍ରଥମ ହୋଇଥିବା ଗାଈର
ମାଲିକ ମହାକଳପୁର ଗ୍ରାମର ଶ୍ରୀ ଭୋକାନାଥ ନାଥକୁ
ମାନପତ୍ର ସହ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ରାଜ୍ୟ ପଶୁ ଚିକିତ୍ସା ଓ ପଶୁ ପାଳନ ବିଭାଗର ବିଶେଷଜ୍ଞ
ଏବଂ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପଶୁ ଚିକିତ୍ସା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟାପକ
ଓ ସାତକୋରର ଛାତ୍ରମାନେ ଏହି ଶିବର ଚିକିତ୍ସା ଦାୟିତ୍ୱରେ
ରହିଥିଲେ । ଏଠାରେ ୪୪୦ଟି ଗୋଗୁଣାଲଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ
ପ୍ରକାର ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇଥିଲା । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ୬୪ଟିର ଗ୍ରାହ୍ୟ
ଚିକିତ୍ସା, ୨୨୪ଟିର କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ, ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ବନ୍ଧ୍ୟାରୋଗ ଚିକିତ୍ସା
ଏବଂ ୧୫୨ଟିର ଲେଖକ ଚିକିତ୍ସା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ
୨୨ଟି ଗୋଗୁଣାଲଙ୍କର ମଳମୂତ୍ର ଓ ରକ୍ତ ପ୍ରଭୃତି ପରୀକ୍ଷା
କରାଯାଇଥିଲା । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଗୋଟିଏ
ଗାଈର ଶକ୍ତି ପ୍ରତିଯାଇଥିବା ଅନ୍ତକୁ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରି ଶଲ୍ୟ
ଚିକିତ୍ସା ଅଧ୍ୟାପକ ଅତି ଚମତ୍କାର ଭାବେ ତାକୁ ଯୋଡ଼ିଥିଲେ ।

ସମୁଦ୍ର ମାଛଧରା ନୌକା ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଚଳନ

ଓଡ଼ିଶା ସମୁଦ୍ର ଜଳରେ ଯାହିକ ମାଛଧରା ପୋତର
ଜମାଦତ ସଂଖ୍ୟାବୃଦ୍ଧି ଓ ଅବାଧ ମାଛଧରା ଫଳରେ ସମୁଦ୍ରକୁ
ଅଶାନ୍ତ କରି ସାଧାରଣ ନୌକାରେ ମାଛ ଧରି ଜୀବକା ନିର୍ବାହ
କରୁଥିବା ଅସଂଖ୍ୟ ମତ୍ସ୍ୟଜୀବୀଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ବ୍ୟାହତ ହେଉଛି ।
ଏହାର ସମାଧାନ ଲାଗି ସମୁଦ୍ରରେ ମାଛଧରା ନିମନ୍ତେ ଯାତାଯାତ
କରୁଥିବା ପୋତଗୁଡ଼ିକର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସାମୁଦ୍ରିକ
ମାଛଧରା ଆଇନ ତିଆରିରେ ମାଛଧରା ନୌକା ଲାଇସେନ୍ସ
ପ୍ରଥା ସ୍ୱରୂପ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଆଇନ ୧୯୮୨ ମସିହାରେ
ସରକାରୀ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରି ୧୯୮୪ ଫେବୃଆରୀଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ହୋଇଛି । ଏହି ଆଇନରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ
ହେବା ବିନା ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତି ମନଇଚ୍ଛା କୌଣସି ନଦି
ଅଥବା ଲାଇସେନ୍ସ ନ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ମାଛଧରା
ପୋତରେ ମାଛ ଧରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏହି ଆଇନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ଅଧିକାରୀ
ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ନିମନ୍ତେ ବାଲେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ ସହକାରୀ
ମତ୍ସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ସାମୁଦ୍ରିକ), କଟକ ଓ ପୁରୀ (ତରଳିକା ଅଞ୍ଚଳ
ସାମୁଦ୍ରିକ) ଜିଲ୍ଲା ନିମନ୍ତେ କୁଳଙ୍ଗସ୍ଥିତ ସହକାରୀ ମତ୍ସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
(ସାମୁଦ୍ରିକ), ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ନିମନ୍ତେ ଗଞ୍ଜାମସ୍ଥିତ ସହକାରୀ
ମତ୍ସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ସାମୁଦ୍ରିକ) ଏବଂ ସମଗ୍ର ଚିଲିକା ଅଞ୍ଚଳ
ନିମନ୍ତେ ବାଲୁଆସ୍ଥିତ ସହକାରୀ ମତ୍ସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ବି.ଏ.ସ୍ପି.ଟି.କୁ)
ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ କରାଯାଇଛି । ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଅଭିଯୋଗକୁ

ଆଣି ଭାରତୀୟ ଅଧିକାରୀ ଭାବେ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ
ବାଲେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ ଉପ ମତ୍ସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସାମୁଦ୍ରିକ (ଭରର)
ଏବଂ କଟକ, ପୁରୀ ଓ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ କଟକସ୍ଥିତ ଉପ
ମତ୍ସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସାମୁଦ୍ରିକ (ଦକ୍ଷିଣ)କୁ ମୁତୟନ କରାଯାଇଛି ।

ଅଣ-ଯାହିକ ମାଛଧରା ନୌକା ସମୁଦ୍ର କୂଳଠାରୁ ୫
କିଲୋମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବାଧରେ ମାଛଧରା କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ
ଏବଂ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଯାହିକ ନୌକା
ମାଛଧରା କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ୮୫ ମିଟର ଦୈର୍ଘ୍ୟ-
ଠାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଣ-ଯାହିକ ନୌକା ପାଇଁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ମାତ୍ରାପୁଲ
୧୦ ଟଙ୍କା ଓ ଲାଇସେନ୍ସ ମାତ୍ରାପୁଲ ବାର୍ଷିକ ୨୦ ଟଙ୍କା ଏବଂ
୮୫ ମିଟର ଦୈର୍ଘ୍ୟଠାରୁ ବୃହତ୍ ଅଣ-ଯାହିକ ନୌକା ପାଇଁ
ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ମାତ୍ରାପୁଲ ୨୦ ଟଙ୍କା ଓ ଲାଇସେନ୍ସ ମାତ୍ରାପୁଲ
ବାର୍ଷିକ ୫୦ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି । ୧୫ ମିଟର ଦୈର୍ଘ୍ୟ
ବିଶିଷ୍ଟ ମାଛଧରା ଯାହିକ ପୋତ ୫ କିଲୋମିଟର ବାହାରେ
ମାଛଧରା କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ । ୧୫ ମିଟର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଯାହିକ ପୋତ ପାଇଁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ମାତ୍ରାପୁଲ ୫୦ ଟଙ୍କା
ଓ ଲାଇସେନ୍ସ ମାତ୍ରାପୁଲ ବାର୍ଷିକ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି ।
୨୫ ଗ୍ରାସ୍ତନ ଓ ୧୫ ମିଟରରୁ ଗର୍ଭ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ ମାଛଧରା
ପୋତ ସମୁଦ୍ର କୂଳଠାରୁ ୧୦ କିଲୋମିଟର ବାହାରେ କେବଳ
ମାଛଧରା କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ । ଏହିଭଳି ବୃହତ୍ ଯାହିକ ପୋତ
ପାଇଁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ମାତ୍ରାପୁଲ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଓ ଲାଇସେନ୍ସ
ମାତ୍ରାପୁଲ ବାର୍ଷିକ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି । ଯାତାଯାତ
ନ କରୁଥିବା ମାଛଧରା ପୋତ ସମୁଦ୍ର କୂଳଠାରୁ ୨୪ ନଟିକାଲ
ମାଇଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଛଧରା କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ।

ଏ ସଂପର୍କୀୟ ଆପଣ ଅଧିଯୋଗ ଆଦିର ଚିତ୍ତର ପାଇଁ
କଟକରେ ଜିଲ୍ଲା ଜଳକ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଏକ ବିଭାଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ମଧ୍ୟ ଗଠିତ ହୋଇଛି ।

ଜାତୀୟ ସ୍ୱଳପଥ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସେତୁ

ଗତ ୫ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ଗାଡ଼ପଥ ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ
ସଂସ୍ଥାର ଉଦ୍ୟମରେ ରାଜ୍ୟର ୧୧ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରବାହିତ ବିଭିନ୍ନ
ନଦୀ ଓ ନାଳ ଉପରେ ସମୁଦାୟ ୪୦ଟି ସେତୁ ନିର୍ମିତ
ହୋଇଛି । ସେତୁତିକ ମଧ୍ୟରେ ଆଦବାସୀ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ
ନିର୍ମିତ ୧୭ଟି ସେତୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ଏହି ୪୦ଟି ସେତୁ ମଧ୍ୟରୁ ଡେକାନାଳ ଜିଲ୍ଲାର ଉତ୍ତମୁଣ୍ଡା
ନାଳ ସେତୁଟି ସର୍ବାଧିକ ୨୮ ଲକ୍ଷ ୬୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଏବଂ
ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାର ମଦାରୀ-ବାଲିଚନ୍ଦ୍ରଗାଡ଼ ରାସ୍ତାରେ ଗମେଇ
ସେତୁଟି ୨୬ ଲକ୍ଷ ୬୮ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳରେ ନିର୍ମିତ
ହୋଇଛି । ଡେକାନାଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୪ ଲକ୍ଷ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା
ବ୍ୟୟ ଅଟକଳରେ ନିର୍ମିତ ଦ୍ୱିତୀୟ ସେତୁଟି ହେଲ, ସିଗଡ଼ା
ନାଳ ସେତୁ । ସେହିପରି କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ ୬ଟି, ଜନାହାଣ୍ଡି
ଜିଲ୍ଲାରେ ୧ଟି, ପୁରୀବାଣୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ୪ଟି ଏବଂ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ
୩ଟି ସେତୁ ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି ।

ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ନିର୍ମିତ ୧୭ଟି ସେତୁ ହେଲା :-
କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାର ମେରମେଡ଼ା ନାଳ ସେତୁ ଓ ବଡ଼ କାଞ୍ଜିର

ସେତୁ, କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ବେଲୋଇଗୋଡ଼ି ନାଳ ସେତୁ, ଗଢ଼ିଚାଳ ନାଳ ସେତୁ, ସାପାରପାଳ-ପୁରୁଣା ରାସ୍ତାରେ ନିର୍ମିତ ସେତୁ, କଣାପଡ଼ା ନାଳ ସେତୁ ଏବଂ ଜରଣ ନାଳ ସେତୁ । ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ନିର୍ମିତ ୪ଟି ସେତୁ ହେଲା :- କଣ୍ଠାଖରଣା ସେତୁ, ହରିପୁର ନାଳ ସେତୁ, ବାଉଁଶିଆ ନାଳ ସେତୁ ଓ ବରାଉ ନାଳ ସେତୁ । ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ଆଦବାସୀ ବହୁଳ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ନିର୍ମିତ ୫ଟି ସେତୁ ହେଲା :- ପାଟିଆଜୋର, ବରଗୁଡ଼ା ନାଳ, ଗଞ୍ଜାଘା ନାଳ, ଗୁଡ଼ୁଡ଼ା ନାଳ ଏବଂ ସରସ୍ୱତୀ ସେତୁ । ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ସଂସ୍ଥାପନା ନିର୍ମିତ ସମୁଦାୟ ସାତଟି ସେତୁ ମଧ୍ୟରୁ ଯମନକିରା ରାସ୍ତାରେ ନିର୍ମିତ ଆଦୁଡ଼ା ନାଳ ସେତୁ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନୀୟ ଆଦିବାସୀମାନେ ବିଶେଷ ଉପକୃତ ହେଉଛନ୍ତି ।

୧୭୦୪ କଣ ମହକା ଉପକୃତ

ସତ ଅର୍ଥକ ବର୍ଷର ଅପ୍ରେର ପହିଲାଠାରୁ ଡିସେମ୍ବର ଶେଷ ପୁଣି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟରେ ଉପକୃତ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ୯୯,୯୭୪ କଣକ ମଧ୍ୟରେ ୧୭୦୪ କଣ ହେଉଛନ୍ତି ମହିଳା । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାର ୧୦୫ କଣ, ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲାର ୨୫୧ କଣ, କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ୧୫୩ କଣ, ଦେଢ଼ାନାଳ ଜିଲ୍ଲାର ୭୪ କଣ, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ୧୩୪ କଣ, କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲାର ୫୮ କଣ, କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ୪୧୪ କଣ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାର ୧୮୪ କଣ, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ୨୨୭ କଣ ଏବଂ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ୫୦୯ କଣ ଅଟନ୍ତି ।

ଦୁର୍ଗତଣାରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଆତ୍ମୀୟଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ

କେହି ସରକାର ମତରଗାଡ଼ି ଆରମ୍ଭର ସଂଶୋଧନ କରି 'ସୋଭର୍ସିଆନ୍' ପଦ୍ଧତି ନାମକ ଏକ ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କରିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୁର୍ଗତଣା ଘଟାଇ ଥିବା ମତରଗାଡ଼ିର ସମ୍ପାନ ମିଳୁ ନ ଥିବ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୁର୍ଗତଣାରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତନିୟମ ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କା ଏହି ପାଣ୍ଠିରୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇ ପାରିବ । ସେହିପରି ଦୁର୍ଗତଣାରେ ଗୁରୁତର ଆହତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ହଜାର ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଏହି ପାଣ୍ଠିରୁ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଦୁର୍ଗତଣାଗ୍ରସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଆର୍ତ୍ତନିୟ ଦୁର୍ଗତଣା ଘଟିବାର ଏକମାସ ମଧ୍ୟରେ ଦୁର୍ଗତଣା ଘଟିଥିବା ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ତହସିଲଦାର କିମ୍ବା ସବ୍-ଡିଭିଜନାଲ ଅଫିସରଙ୍କୁ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପର୍ମାନତ ଅଧିକାରୀଙ୍କଠାରୁ ନିକ୍ଷିପାରିବ । ତନସାଧାରଣ ଏହାର ସୁଯୋଗ ନେବାପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ପରିବହନ ବିଭାଗରୁ କଣ୍ଠାର ବିଆସାଇଥିବ ।

ଅତ୍ୟଧୁନିକ ଇଂଲିଶ ଡିଜିଟାଲ୍ ଗଣିତ

୧୯୮୩ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସଠାରୁ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ୭୩୦୯୩ ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଇଂଲିଶ ଗଣିତ ଉନ୍ନତ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ହାତବନ୍ଧା ଘଡ଼ି, କାଢ଼ଘଣ୍ଟା ଧରଣର ଗଣନାକାରୀ ଯନ୍ତ୍ର (କାଲକୁଲେଟର) ହେଉଛି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କାନକା ବହର ଏହି କାରଖାନାର ଶୁଭ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ ବାର୍ଷିକ ୨୧ ଲକ୍ଷ ଘଡ଼ି ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଉପକଳ ଓ ନେଲକୋ ପକ୍ଷରୁ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି । ଡିଜିଟାଲ୍ ଘଡ଼ି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତକ ଖ୍ୟାତି ସମ୍ପନ୍ନ ହିଟାଚି କମ୍ପାନୀର ଜ୍ଞାନ ବୌଦ୍ଧି ସମେତ ବ୍ୟାଚେରୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ଯତ୍ନଶୀଳ ବ୍ୟବହାର କରି ଏହି ଘଡ଼ି ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିବାରୁ ଏହା ବିଶେଷ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆଦୃତ ହୋଇପାରିଛି । ଘଡ଼ିରେ ବର୍ଷ, ମାସ ଓ ତାରିଖ ସାଗରୁ କେତେକ ବିଶେଷ ଧରଣର ଘଡ଼ିରେ ଆବେଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଆରାମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏଠାରେ ୯୩ କଣକ ପାଇଁ ବିଶେଷକରି ମହିଳା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ନତ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ଏଠାରେ ସର୍ବ କରୁଥିବା ମହିଳା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ନିୟୁତ ପୂର୍ବରୁ ଉପକୃତ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ, ଘଡ଼ି ତିଆରିକେବେ ଉତ୍ତମାନ ରକ୍ଷାକରି ଘଡ଼ି ନିର୍ମାଣ ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ମହିଳା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପକ୍ଷରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହି କାରଖାନା ପାଇଁ ଅଧିକ ମେଗାଓର୍ଟ ମାତ୍ର ବିଦ୍ୟୁତଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ।

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ସ୍ତ୍ରୀର ଉନ୍ନତ

ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତ୍ରୀସମ୍ପର୍କୀୟ ଯୋଜନାର ପ୍ରଥମ ୪୧୯ ମଧ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ଓ ପ୍ରକଳ ସଂସ୍ଥାର ଉଦ୍ୟମରେ ରାଜ୍ୟର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ସମୁଦାୟ ୨,୪୨୨ କି. ମି. ରାସ୍ତା ଏବଂ କେତେକ କ୍ଷୁଦ୍ରଧରଣ ସେତୁର ଉନ୍ନତି କରାଯାଇଛି । ଏ ବାବଦରେ ୨୧ କୋଟି ୪୮ ଲକ୍ଷ ୪୭ ହଜାର ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଯୋଜନାର ଶେଷ ବର୍ଷ (୧୯୮୪-୮୫)ରେ ୬ କୋଟି ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗରେ ପ୍ରାୟ ୨୦୦ କି. ମି. ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏ ଦିଗରେ ଉନ୍ନତକାରୀ ଅନୁଗତି ହାସଲ ହୋଇଛି ।

ପୂର୍ବରୁ ରହିଆସିଥିବା ୨୧୯ଟି ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏମ୍. ଏନ୍. ଡି. ରାସ୍ତା ଏବଂ କେତେକ ଛୋଟଧରଣର ସେତୁ ସମେତ ୯୭୯ଟି ଗ୍ରାମ୍ୟରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତି କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେହି ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଠାରେ ଉନ୍ନତକାରୀ ଶକ୍ତ ଯୋଜନାର ମାତ୍ର ପ୍ରଥମ ୩ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ୨୧୯ଟି ଏମ୍. ଏନ୍. ଡି. ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୨୧୯ଟି ଗ୍ରାମ୍ୟରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତିକିଧାନ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ସେହିପରି ଯୋଜନାର ଚତୁର୍ଥ ବର୍ଷ (୧୯୮୩-୮୪)ରେ

ପ୍ରାୟ ୪ଟି ମୁଖ୍ୟ ରାସ୍ତା ଏବଂ ୨୫ଟି
 ଗ୍ରାମ୍ୟରାସ୍ତା ଉନ୍ନତି କରାଯାଇଥିଲା । ସେହିସବୁ
 ରାସ୍ତାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ହେଲା ୨,୪୨୨ କି. ମି. ।
 ଏହାପରେ ରାଜ୍ୟର ୧,୫୦୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଲୋକସଂଖ୍ୟା
 ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାୟ ୯୫୦ଟି ବଡ଼ଗ୍ରାମ ଏବଂ ୧,୦୦୦ରୁ ୧,୫୦୦
 ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ୧୮୦ଟି ଗାମକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାତାୟତ
 କରିବାର ସୁବିଧା ହୋଇପାରିଛି ।

ମହ୍ୟଗୁଣୀ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା

ମାଛଗୁଣ କରାଯାଇଥିବା ଗାଡ଼ିଆ ପୋଖରୀର ଜଳକୁ
 ବ୍ୟାପିମୁକ୍ତ କରିବା, ଧାବରମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବା ଓ ପୋଖରୀ-
 ଗୁଡ଼ିକର ପଂଜୋହାର କରିବା ତଥା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଯତ୍ନପାତି
 ହେଇ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ସହାୟତାରେ ରାଜ୍ୟର
 ଜଗତ, ପୁରୀ, ବାଲେଶ୍ୱର, ସମଲପୁର, ଗଞ୍ଜାମ, କୋରାପୁଟ,
 ବରଗଞ୍ଜ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ପୁଲଘାଣୀ, ବରଙ୍ଗୀର ଓ ତେଜାନାଳ
 ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକରେ ୧୧ଟି ମହ୍ୟଗୁଣୀ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।
 ଉତ୍ତରଗଡ଼ ଓ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାକୁ ଏହାର ପରିସରଭୁକ୍ତ କରାଯିବା
 ପାଇଁ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି ।

ଉଚ୍ଚ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ୧୯୮୪-୮୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଗତ
 ଡିସେମ୍ବର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ ୨,୪୮୯ ହେକ୍ଟର ପରିମିତ
 ଜମାଖଣ୍ଡର ଉନ୍ନତି ବିଧାନ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୬୮୭
 ଜଣ ମହ୍ୟଗୁଣୀକୁ ଆରମ୍ଭକରଣ ମାଛଗୁଣ ସଂପର୍କରେ ଆବଶ୍ୟ-
 କୀୟ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ରଣ ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ବିରୁଦ୍ଧ କରାଯାଇ
 ସଂଯୁକ୍ତ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ମାନେ ଉଚ୍ଚ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମହ୍ୟଗୁଣୀମାନଙ୍କୁ
 ୧ କୋଟି ୭୨ ଲକ୍ଷ ୮୬ ହଜାର ଟଙ୍କା ରଣ ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି ।
 ମହ୍ୟଗୁଣୀ ସଂସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ମହ୍ୟଗୁଣୀମାନଙ୍କୁ ୮ ଲକ୍ଷ
 ୨୨ ହଜାର ଟଙ୍କା ସର୍ବସ୍ୱିତ୍ ଆକାରରେ ଅଗ୍ରାମ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଚକିତ ବର୍ଷ ଏହାକୁ ଆହୁରି ବ୍ୟାପକ କରି ଅଧିକ ୨୬୦୦
 ହେକ୍ଟର ପରିମିତ ଜମାଖଣ୍ଡର ଉନ୍ନତି ବିଧାନ କରାଯିବା
 ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୨,୯୨୦ ଜଣ ମହ୍ୟଗୁଣୀକୁ ତାଲିମ ଦେବାର
 ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି ।

**ଅକ୍ଟିଭେଟେଡ୍ କାଲ୍‌ସିୟମ୍ କାର୍ବୋନେଟ୍
 ଉତ୍ପାଦନ**

ଭୁବନେଶ୍ୱର ନିକଟସ୍ଥ ଚଂଦକା ଶିଳ୍ପାଂଚଳରେ କଳିଙ୍ଗ
 କାର୍ବୋନେଟ୍ କାରଖାନାରୁ ଅକ୍ଟିଭେଟେଡ୍ କାଲ୍‌ସିୟମ୍
 ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଏହି ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ-
 ସରକାର ୫ ଏକର ଜମି ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । କାରଖାନା
 ନିର୍ମାଣ ଓ ଯତ୍ନପାତି ବାବଦରେ ଏହି କାରଖାନାରେ ୧କୋଟି
 ୩୨ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହୋଇଛି । ଗତବର୍ଷ ଜୁଲାଇ ମାସରୁ ଏହି
 କାରଖାନାରୁ ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇ କାଲ୍‌ସିୟମ୍ କାର୍ବୋନେଟ୍
 ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଓ ରାଜ୍ୟ ବାହାରକୁ ପଠାଯାଇଛି । ବାଲେଶ୍ୱର
 ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରାଣ୍ଟିକ୍ ଓ ଜୟଶ୍ରୀର ପ୍ରାଣ୍ଟିକ୍, କଟକର ଦୁର୍ଗା-
 ପ୍ରାଣ୍ଟିକ୍, ମଂଚେଶ୍ୱରସ୍ଥ ମିଂଚୋପାଉପ ଓ କୋଣାର୍କ ପାଉପ୍

ଏହି କାରଖାନାରୁ କାଲ୍‌ସିୟମ୍ କାର୍ବୋନେଟ୍ ଖରିଦ୍ କରୁଛନ୍ତି ।
 କାରଖାନାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କାଲ୍‌ସିୟମ୍ କାର୍ବୋନେଟ୍ ପି. ଡି. ସି.
 ପାଉପ୍, କ୍ୟାବଲ୍, ଚାନ୍ଦାର ଓ ଟ୍ୟୁବ୍, ପ୍ରସାଧାନ ସାମଗ୍ରୀ ଓ
 ରବର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ।
 କାରଖାନାପାଇଁ କଂଗ୍ରେସ୍‌ରୁ ଚୁନପଥର ମୁଖ୍ୟ ଓ ଏହା ଡେରାଡୁନୁରୁ
 ଆମଦାନୀ କରାଯାଇଛି । କାଲ୍‌ସିୟମ୍ କାର୍ବୋନେଟ୍ ପାଇଁ
 ଶତକଡ଼ା ୯୮-୫ଭାଗ ଖାଂଚି ଚୁନପଥର ଆବଶ୍ୟକ । ଚୁନପଥର
 ବ୍ୟତୀତ ଏଥିପାଇଁ ଶତକଡ଼ା ଏକଭାଗ ମାଗ୍ନେସିୟମ, ଆଇରନ୍,
 ଓ ସିଲିକା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ, ପ୍ରତିମାସରେ ଉତ୍ପାଦନ-
 ପାଇଁ ମାସକୁ ୪୦୦ଟନ୍ ଚୁନପଥର ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ୁଛି ।
 ପ୍ରତିଦିନ କାରଖାନାରୁ ୧୦ଟନ୍ କାଲ୍‌ସିୟମ୍ କାର୍ବୋନେଟ୍
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି । ଏହି କାରଖାନା ଚଳାଇବା ପାଇଁ
 ୫୦୦ କେ. ଭି. ଏ. ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଛି ଏବଂ
 ଏଥିରେ ୭୦ଜଣ କୃଷକୀ, ଅର୍ଦ୍ଧ-କୃଷକୀ ଓ ପଣ-କୃଷକୀ
 ଶ୍ରମିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ।

କୃଷି ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ

ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ଆଇନରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ
 କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବନିମ୍ନ
 ଦୈନିକ ମଜୁରୀହାର ୬୮-କାକୁ ୪୭-୫୦ ପଇସାକୁ ବୃଦ୍ଧି
 କରାଯାଇଛି ।

ଚକିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଫେବୃଆରୀ ମାସ ଶେଷସୁଦ୍ଧା
 ସଂଯୁକ୍ତ ଆଇନପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ ଉନ୍‌ସପେକ୍ଟରମାନେ ୧୨,୮୯୩ଟି
 ଘଟଣା ତନଖି କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଆଇନରେ ଥିବା
 ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଂଘନ କରାଯାଇଥିବା ୧୦,୨୬୬ଟି ଘଟଣା
 ଧରାପଡ଼ିଥିଲା । ସେହିସମ୍ଭାନରେ ସଂଯୁକ୍ତ କୃଷି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ
 ୧ଲକ୍ଷ ୯୯ହଜାର ୮୭୩୮-ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରାଯାଇ ବିଆଯାଇ
 ଥିଲା ।

କୃଷି ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ସଂପର୍କରେ ଅବହେତୁ କରାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ସଂଘବଦ୍ଧ ହେବାର
 ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟର ୮୦ଟି ଅନୁଗ୍ରହର ବୃଦ୍ଧିରେ
 ୮୦ଜଣ ଅବୈତନିକ ସଂଖଠକଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।
 ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ୬୯ଜଣ ନିଯୁକ୍ତିପାଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏହାଛଡ଼ା
 କେନ୍ଦ୍ରସରକାରଙ୍କ ସହାୟତାରେ ୬୫ଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ ଶ୍ରମ
 ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ଆଦିବାସୀ ଓ ହରିଜନ ବହୁଳ
 ବୃଦ୍ଧମାନଙ୍କରେ ନିଯୁକ୍ତିଦେବାପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ଅଧିକ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ଶାଖା

ଋଷ୍ଟଯୋଜନାରେ ଗ୍ରାମାଂଚଳ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ
 ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ସେବା ଯୋଗାଇଦେବା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସାୟିକ
 ବ୍ୟାଙ୍କ୍, ବିଶେଷତଃ ଭାରତୀୟ ଷ୍ଟେଟ୍‌ବ୍ୟାଙ୍କ୍, ଜାତୀୟକରଣ ଓ
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଘରୋଇ ଉଦ୍ୟମରେ ଶୁଭୁଥିବା ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଏବଂ
 ଆଂଚଳିକ ଗ୍ରାମ୍ୟବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଚରପରୁ ରାଜ୍ୟରେ ଅଧିକ ଶାଖା
 ଖୋଲିଯାଇଛି ।

ଗୋଟି ଶ୍ରମିକ ମୁକ୍ତ

ଗୋଟି ଶ୍ରମିକ ପ୍ରଥା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଗତ ବିଧେୟର ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟରେ ସର୍ବମୋଟ ୩୪ ହଜାର ୩୬୯ ଜଣ ଗୋଟିମୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୨୨ ହଜାର ୮୮୦ ଜଣକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଅଭିଆନ କରାଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଡିସେମ୍ବର ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୩,୯୮୬ ଜଣ ଗୋଟିମୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ଅଭିଆନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏ ଦାବୀରେ ୧ କୋଟି ୬୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ଖୁବ ଉଚିତ ହେଉଛି । ଗରିବଗଣଙ୍କୁ କଟକ ଜିଲ୍ଲା ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ତିନାଦାଦାନ ଗୁଣପାଇଁ ମଞ୍ଜି, ସାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୃକ୍ଷ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ଗୁଣାମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ପାଦିତ କରାଯାଇଛି ।

ଦିଗତ ଶ୍ରବଣ ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଥାତ ୧୯୭୬-୭୭ଠାରୁ ୧୯୮୩-୮୪ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ତିନାଦାଦାନ ଗୁଣ ୧ ଲକ୍ଷ ୪ ହଜାର ହେକ୍ଟରରୁ ୨ ଲକ୍ଷ ୫୮ ହଜାର ହେକ୍ଟରକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ତଦନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟ ୧ ଲକ୍ଷ ୧୮ ହଜାର ଟଙ୍କାରୁ ୩ ଲକ୍ଷ ୯୯ ହଜାର ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

ଗୋବର ଗ୍ୟାସ୍ ପ୍ଲାଣ୍ଟ ପାଇଁ ପୁରସ୍କାର

ଗୋବର ଗ୍ୟାସ୍ ପ୍ଲାଣ୍ଟ ବସାଇବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସଫଳତା ପାଇଁ ଉତ୍କଳ ସିନେଟିଟ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ବୁକ୍, ଜିଲ୍ଲା ଓ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୯୮୪-୮୫ ମସିହାର ଅଗ୍ରଗତି ଉପରେ ଭିତ୍ତିକରି ପାଞ୍ଚାୟତରେ ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ବୁକ୍ ଓ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର କର୍ମାଚିବ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅଣ-ପାରମ୍ପରିକ ଶକ୍ତି ଲକ୍ଷ ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍କଳ ରାଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ବସାଯିବ । ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସର୍ବାଧିକ ଗୋବର ଗ୍ୟାସ୍ ପ୍ଲାଣ୍ଟ ବସାଇଥିବା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ବୁକ୍ ୨୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଓ ଜିଲ୍ଲାକୁ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ପୁରାସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ସେହିପରି ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ସଫଳତାକୁ ଭିତ୍ତିକରି ୧୦ ହଜାର ବା ତଦୁର୍ଦ୍ଧ ଗୋବର ଗ୍ୟାସ୍ ପ୍ଲାଣ୍ଟ ବସାଇବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା ରାଜ୍ୟକୁ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଥମ ପୁରସ୍କାର ଓ ୧ ଲକ୍ଷ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦ୍ଵିତୀୟ ପୁରସ୍କାର ୧ ହଜାରରୁ ୧୦ ହଜାର ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା ରାଜ୍ୟକୁ ୧ ଲକ୍ଷ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ପ୍ରଥମ ପୁରସ୍କାର ଓ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦ୍ଵିତୀୟ ପୁର ଓ ଏବଂ ଏକ ହଜାରରୁ କମ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା ରାଜ୍ୟକୁ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଓ ୩୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଯଥାକ୍ରମେ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ଵିତୀୟ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ସେହି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ବୁକ୍ ଓ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ୧୯୮୪-୮୫ ମସିହାରେ ଯଥାକ୍ରମେ ସର୍ବନିମ୍ନ ୫୦ ଓ ୨୦୦ ଗୋବର ଗ୍ୟାସ୍ ପ୍ଲାଣ୍ଟ ବସାଇଥିବେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତ୍ୟୋଗିତାରେ ଅଂଶ ଗୃହଣ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଥମ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ କାପାସିଟର କାରଖାନାରୁ ଉତ୍ପାଦନ

ତତକା ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳରେ ୧ କୋଟି ୧୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ବିନିଯୋଗରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କେ. ବି. ଏସ. କାପାସିଟର କାରଖାନାରୁ ୧୯୮୪ ମସିହା ପ୍ରଥମ ଭାଗରୁ ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ଏବଂ ଇତି ମଧ୍ୟରେ ୮୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର କାପାସିଟର ବିଭିନ୍ନ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ସହଯାଗି ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ସଂସ୍ଥାକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଠାରେ ଉତ୍ପାଦିତ କାପାସିଟର ସବୁ ଆଧୁନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ଓ ତା'ପରେ ବାହାରକୁ ଛଡ଼ାଯାଏ । ମର୍ସି, ବୁସ୍, ଟେଲିଭିଜନ ପ୍ରଭୃତି ଖ୍ୟାତନାମା ରେଡ଼ିଓ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ କାରଖାନା ଏହି କାପାସିଟର କିଣିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବଡ଼ ବଡ଼ କମ୍ପାନୀମାନେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଏଠାରୁ ବାର୍ଷିକ ୬ କୋଟି କାପାସିଟର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି ଏବଂ ଏଠାରେ ୧୨୦ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ସୁବିଧା ମିଳିପାରିବ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।

ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ସତ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ କେଣେ ଉତ୍ପାଦୀ ମହିଳା ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗୀ ଶ୍ରୀମତୀ କମଳିନୀ ମହାପାତ୍ର ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଭାବରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାଫଲ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିପାରିଛନ୍ତି । କାରଖାନାରୁ ସର୍ବାଧିକ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ହାସଲପାଇଁ ସେ ନିରନ୍ତର ଉଦ୍ୟମ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ସୁଖ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରତି ସଚେତନ ଅଛନ୍ତି । ଏପରି ଏକ କାରଖାନା କେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ନୁହେଁ, ପୂର୍ତ୍ତାଞ୍ଚଳ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବ ପ୍ରଥମ । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କୋଣାର୍କ ଟେଲିଭିଜନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ସହଯାଗି ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନେ ଏହି ସଂସ୍ଥାରୁ ଯତ୍ନଶୀଳ କିଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଥିବା ବିଷୟ ଶ୍ରୀମତୀ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ନିକଟରୁ ପ୍ରକାଶ ।

ରାଜ୍ୟରେ ତିନାଦାଦାନ ଗୁଣ

ବିଶ୍ଵକୋଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମାନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟରେ ତୈଳବାଜ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ଵ ଆରୋପ କରାଯାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ତୈଳବାଜ ମଧ୍ୟରୁ ତିନାଦାଦାନ ଗୁଣ ଅମ ରାଜ୍ୟରେ ବିଶେଷ ଫଳପ୍ରଦ ହେଉଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାଚ୍ୟ ତୈଳମାନେ ହେକ୍ଟର ପିଛା ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ ରାଜ୍ୟରେ ସର୍ବାଧିକ । ନଦୀପତା ଓ ବନ୍ୟାପ୍ରାବତ ଜମିରେ

ବୀନାଭୁକ୍ତ ଶିଳ୍ପ ଶ୍ରମିକ ଚଳଣି

୧୯୮୪ ମସିହା ଅପ୍ରେଲ ଏକ ତାରିଖଠାରୁ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟର ୫ ଲକ୍ଷ ୫୪ ହଜାର ୫୫୨ ଜଣ ବୀନାଭୁକ୍ତ ଶିଳ୍ପ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ

୪୨,୫୫୧ କଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ବିଶେଷତା ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଏକ ଲକ୍ଷ ୯୭ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ମଧ୍ୟରେ ୧୮୨୭ ଜଣଙ୍କୁ ଯତ୍ନ ଏବଂ ୪୩୫ ଜଣଙ୍କୁ କ୍ୟାମ୍ପରେ ରୋଗ ପାଇଁ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଣବିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରକଳ୍ପ

ଦେଶର ପୂର୍ବଭାଗରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଆଣବିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ ନିମନ୍ତେ ଗଠିତ କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ସଭ୍ୟମାନେ ଗତ କାନ୍ଥାୟା ନାସରେ ଓଡ଼ିଶା ଗସ୍ତ କରି ବିଭିନ୍ନ ସମାବେଶ ସ୍ଥାନ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପରେ ମୁଖ୍ୟସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ କମିଟିର ସଭ୍ୟମାନେ ଚଳିତ ମାସ ଦ୍ୱିତୀୟ ସପ୍ତାହରେ ଏହି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ।

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଆଣବିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆଗାମୀ ୧୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଦେଶରେ ୨୮୨୦ ମେଗାଓ.ଟି ଶକ୍ତି ସମ୍ପନ୍ନ ଆଣବିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ । ପ୍ରଥମ ଦଫାରେ ୨୩୫ ମେଗାଓ.ଟି ଶକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ୧୦ ଗୋଟି ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦଫାରେ ୫୦୦ ମେଗାଓ.ଟି ଶକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ୧୦ ଗୋଟି ସୁନିତ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ଏହାକୁ ମିଶାଇ ଦେଶର ସର୍ବମୋଟ ଆଣବିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ୧୦ ହଜାର ମେଗାଓ.ଟିକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ଅବଶିଷ୍ଟ ଚଳେ ଓଡ଼ିଶା ଗସ୍ତରେ ଆସିଥିବା ଆଣବିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ଼ ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଡକ୍ଟର ଏମ୍. ଆର୍. ଶ୍ରୀନିବାସର ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ବେଳେ ଏ ବିଷୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତର ପୂର୍ବଭାଗରେ ଆଣବିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ କମିଟିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ଡକ୍ଟର ଶ୍ରୀନିବାସର ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ସମାବେଶ ସ୍ଥାନ ପରିଦର୍ଶନ କରୁଥିବା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗୀୟ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ଏ ବିଷୟରେ ସଚିବଙ୍କ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଗୋଷ୍ଠୀର କେତେକ ସଭ୍ୟ ଅନୁପଦାନ ମଧ୍ୟରେ ପୁନରାୟ ଓଡ଼ିଶା ଗସ୍ତରେ ଆସୁଥିବା ଜଣାଯାଇଛି । ଏହି ଆଣବିକ ଆଣବିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରଥମ ଦଫାରେ ୯୪୦ ମେଗାଓ.ଟି ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦଫାରେ ୧ ହଜାର ମେଗାଓ.ଟି ସଂଗ୍ରାହଣ ଶକ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ଆଶା କରାଯାଏ ।

କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ନାନମାତ୍ର ବାଣିଜ୍ୟ ପାଇଁ ଫଳଦାୟକ

ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମାନୁଯାୟୀ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ନାନମାତ୍ର ଉତ୍ପାଦନ ସେମାନଙ୍କ ଜମିରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଫଳଦାୟକ କରାଯିବାର ପାଇଁ ଗଠାଯିବ କରାଯାଇଛି । ଏଥି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଶୁଳ୍କ, ସାର, ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବସ୍ତୁ ଯତ୍ନପୂର୍ବକ ଭିତ୍ତିରେ ହାରରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଇସା ରକ୍ଷଣ

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉତ୍ପାଦନକୁ ସେଭଳି ଗିହାତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେଭଳି ଗିହାତିର ବ୍ୟୟ ରହିଛି । ୧୯୮୩-୮୪ ଠାରୁ ୧୯୮୪-୮୫ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାୟ ୨୪ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଲଗାଯାଇଛି ।

ପବନ ଚାଳିତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ

ଓଡ଼ିଶା ଅକ୍ଷୟ ଶକ୍ତି ବିକାଶ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଓ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ଼ର ସହାୟତାରେ ଖୁର୍ଦ୍ଦାପୁର ପୁରୀଠାରେ ୫୦୦ ବି.ଏ.ଇ. ଶକ୍ତି ସଂପନ୍ନ ଏକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି । ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ମଝୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରିସାରିଛନ୍ତି । ଏହି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ୫୫ କିଲୋଓ.ଟି ଶକ୍ତି ସଂପନ୍ନ ୧୦ଟି ପବନ ଚାଳିତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗଠନ କରାଯିବ ଓ ପ୍ରଦର୍ଶନ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ହେବ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଡେନ୍‌ମାର୍କରୁ ଆମଦାନୀ କରାଯିବ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଉପାଦିତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ଏହାପରେ ରାଜ୍ୟରେ ଅନୁରୂପ ଶକ୍ତି ସଂପନ୍ନ ଅନ୍ୟ ଏକ ପବନ ଚାଳିତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।

ଶାରୀରିକ ଅକ୍ଷୟ ପିଲଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା

ଶାରୀରିକ ଅକ୍ଷୟ ପିଲଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ ୧୫ ଗୋଟି ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ରହିଛି ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକରେ ମୋଟ ୬୪୪ ଜଣ ପିଲା ଶିକ୍ଷାଳୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏହାଛଡ଼ା ଅକ୍ଷୟ ପିଲମାନଙ୍କୁ ବୁଲିଗତ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ଆଡ଼ମିନିଷ୍ଟ୍ରିଆନ କମିଟିର ପାଇଁ କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ବାରଙ୍ଗ ଓ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ଦୁଇଟି ବୁଲିଗତ ଚାଳିତ କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକରୁଛି । ବାରଙ୍ଗଠାରେ ଥିବା ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ରାଜ୍ୟ ବାଳ ବିକାଶ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିବା ଛଳେ ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ଥିବା କେନ୍ଦ୍ରଟି ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ସୋସାଇଟି ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି । ଏହି ଉଭୟ ଚାଳିତ କେନ୍ଦ୍ରରେ ମୋଟ ୫୫ ଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଚାଳିତ ପାଉଛନ୍ତି । ବାରଙ୍ଗରେ ବିଶେଷ ଚାଳିତ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ରାଜ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପକ୍ରମ ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପୁନର୍ଗଠନ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ବାର୍ଷିକ ୧ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

୧୯୮୪ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରଥମ ଦଫାରେ ବାରଙ୍ଗ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ବିଭିନ୍ନ ଧରାରେ ୪୨ ଜଣ ଅକ୍ଷୟ ସମ୍ପନ୍ନ ଚାଳିତ ପାଉଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଏହି ଚାଳିତ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଆଡ଼ମିନିଷ୍ଟ୍ରିଆନ କରିବା ପାଇଁ ଦରକାରୀ କାମ, ପୁରୁଖା ଦିଆଯିବ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟାକତା କାମରେ ଚାଳିତ ଦିଆଯାଏ ।

ନନ୍ଦନ କାନନରେ କଙ୍ଗାଡ଼ୁ

ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆରୁ ଦୁଇଟି ଛୋଟ କଙ୍ଗାଡ଼ୁ ଅଣାଯାଇ ନନ୍ଦନ କାନନରେ ରଖାଯାଇଛି । ଏ ଦୁଇଟିକୁ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆରୁ ବିଭିନ୍ନ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ତରୋଙ୍ଗା ଚିଡ଼ିଆଖାନାରୁ ଉଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ଯୋଗେ ବନ୍ଦେ ଓ କଲିକତା ବାଟେ ଅଣାଯାଇଛି । ଅନେକ

ଦୂର ଆସିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ବେଶ୍ ସୁସ୍ଥ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାପାଇଁ ନୟନ କାନନରେ ବେଶ୍ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଯାଇଛି ।

ଏହି ଜୀବମାନେ ଚୁଣ୍ଡାଭୋଜୀ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଏମାନଙ୍କର ଆଗଗୋଡ଼ ଦୁଇଟି ଛୋଟ ଓ ବୃହତ୍ ଲଞ୍ଜ ବିଶିଷ୍ଟ । ପଛଗୋଡ଼ ଦୁଇଟିରେ ସହଜରେ ଠିଆହୋଇ ପାରନ୍ତି ଓ ଦୂରଦୈର୍ଘ୍ୟରେ ଦୈନିକ ଯାତ୍ରାପାରନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ସେମାନେ ଲଞ୍ଜଟିକୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଦେଖିବା ସମୟରେ ଆଗଗୋଡ଼ ଦୁଇଟିକୁ ଯାକି ଚିଥାନ୍ତି । ମାଈ ଓ ଧାଲବିନ ପେଟ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଅଳି ଆଏ ଓ ଛୋଟ ଛୁଆଚୁଡ଼ିକ ଏହି ଅଳିରେ ରହି ବାହାରକୁ ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ମା କଳାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ଅଳି ମଧ୍ୟରେ ରଖି ସହଜରେ ଦେଖି ଦେଖି ଅନେକ ଦୂର ଯାଇପାରେ ।

କଲମୀ ଆମ୍ବୁଗୁଣ୍ଡ

ଉତ୍ତର ଧରଣର ଆମ୍ବ ଉତ୍ପାଦନ ସକାଶେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ କଲମୀ ବା ଇନ୍ଦିରାଟ୍ ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟର ୮ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରାୟ ୧,୫୦୯ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଆମଗଛ ଲଗାଗଲାଣି । ପ୍ରାୟ ୩ ଲକ୍ଷ ୯୧ ହଜାର ଗଛରେ ଆର୍ଥିକ କଲମୀ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସର୍ବମୋଟ୍ ୧୧ ଲକ୍ଷ ୯ ହଜାର ଆମଗଛ ଲଗାଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମାନ୍ୁସାୟା ୫,୫୦୦ଟି ପରିବାର ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଟି ବିଶେଷ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହେଉଥିବାରୁ ବର୍ଷା ଋତୁରେ ନିର୍ଦ୍ଦିର କରୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳ, ବିଶେଷକରି କୋରାପଟ, କେନ୍ଦୁଝର, ପୁରୀବାଣୀ ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଉଚ୍ଚ ଆଦବାସୀ ବହୁଳ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯାଇଛି ।

ଶାରୀରିକ ଆକ୍ଷମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ

ଭାରତ ବର୍ଷରେ ୯୦ କିଲୋଟ୍ର ଅକ୍ଷ, ମୂଳ, ବର୍ଧିର ଓ ବିକଳାଙ୍ଗ ଅଛନ୍ତି ।

୧୯୮୧ ଜନଗଣନା ଅନୁସାୟା ଓଡ଼ିଶାରେ ୬୧,୨୯୮ ଜଣ ଅକ୍ଷ, ମୂଳ, ବର୍ଧିର ଓ ବିକଳାଙ୍ଗ ଅଛନ୍ତି ।

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ହରାଇଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ୨,୭୭୭ ଏବଂ ବିକଳାଙ୍ଗ ଓ ବର୍ଧିରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ସମ୍ଭାବ୍ୟେ ୧୯,୯୧୧ ଓ ୧୩,୨୭୨ ।

ପଞ୍ଚ ବା ଦୁର୍ଦ୍ଦିହାନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ସେମାନଙ୍କ ମାସିକ ଦରମାର ଶତକର ୧୦ ଭାଗ ବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ୭୫ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାତାୟାତ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇପାରିବେ ।

ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପାଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କୁ ଜାତୀୟ ପୁରସ୍କାର

ରାଜ୍ୟର ନୂତନ ଶିଳ୍ପନୀତିରେ ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ କେବଳ ଯେ ବହୁ ଶିଳ୍ପାଦ୍ୟୋଗୀ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି ତା' ନୁହେଁ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଜାତୀୟ ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଛନ୍ତି । ୧୯୮୪ ମସିହାର ଯେଉଁ ୩ ଜଣ ଶିଳ୍ପାଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କୁ ଜାତୀୟ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କଳିଙ୍ଗ ଇଂଜିନିୟରିଂ ମ୍ୟାନେଜିଂ ଡାଇରେକ୍ଟର ଶ୍ରୀ ଅଜିତ ମହାପାତ୍ର ଅନ୍ୟତମ ।

ପାରାଦୀପଠାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କଳିଙ୍ଗ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ କାରଖାନାଟିକୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବରୁଣ ପଦ୍ମନାୟକ ୧୯୮୧ ମସିହା ମଇ ମାସ ୬ ତାରିଖରେ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ୩୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ମୁନଧନ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏଥିରୁ ବାର୍ଷିକ ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଲୋହ ଆସବାସପତ୍ର ଓ ଗୁହ ସରଜାମ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଛି । ଏଠାରେ ୧୧୦ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି । କାରଖାନା ପାଇଁ ୦.୦୨ ମେଗାଓୟାଟ୍ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ ପଡେ ।

ଏହି ପୁରସ୍କାର ଘୋଷଣା ପରେ ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ର ତାଙ୍କର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ସମ୍ମାନ କେବଳତାଙ୍କ ପାଇଁ ଗୌରବ ଆଣିଦେଇ ନାହିଁ, ଏହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶିଳ୍ପାଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଗୌରବର ବିଷୟ । ଶିଳ୍ପାଦ୍ୟୋଗୀମାନେ ପରିଶ୍ରମଣ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି କରି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତାରେ ଅନୁକୃପ ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିପାରିବେ ବୋଲି ସେ ବୃତ୍ତ ଆଶା ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟରେ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ

ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାୟା ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ତିସେମର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ୍ ୭୮ ହଜାର ୯୯୮ ଜଣ ଜନ୍ମ ନିରୋଧ ଅସ୍ତ୍ରୋପଗୁର କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୭୧ ହଜାର ୩୫୨ ଜଣ ମହିଳା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ତିସେମର ମାସରେ ୧୩ ହଜାର ୬୧୩ ଜଣ ମହିଳାଙ୍କ ସମେତ ମୋଟ୍ ୧୪ ହଜାର ୩୬୧ ଜଣ ଜନ୍ମ ନିରୋଧ ଅସ୍ତ୍ରୋପଗୁର କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମାସରେ ୨୦ ଜଣ ବିବାହିତା ମହିଳା 'ଲୁପ୍' ଓ ୭ ହଜାର ୧୭୮ ଜଣ ବିବାହିତା ମହିଳା 'କପର-ଟି' ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ୬ ଲକ୍ଷ ୩୫ ହଜାର ୨୧୦ ଟି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜନ୍ମ ନିରୋଧ ସାମଗ୍ରୀ ବିବାହିତ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଲୋକପ୍ରିୟ କରାଇବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ତିସେମର ମାସରେ ୪୧ଟି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ, ୩୨ଟି ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ୨ଟି ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ୨୪ ହଜାର ୯୪୯ ଟି ଶିକ୍ଷାସଂର୍କ ଗଠନ, ୧୯ ଟି ସଭା ଓ ୬ ହଜାର

୨୨୨ ଟି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇଥିବା ସମେତ ସମସ୍ତ ବିଭାଗୀୟ କମିଶନାଟମାନେ ୨ ଲକ୍ଷ ୫୨ ହଜାର ୫୭ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଉକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ ପରିବାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂପର୍କରେ ବୁଝାଇଥିଲେ ।

ଶାରୀରିକ ଅସମ ଲୋକଙ୍କ ଅଭିଆନ

ଶାରୀରିକ ଅସମ ଲୋକଙ୍କ ଅଭିଆନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଶିକ୍ଷା ଓ ତାଲିମ ଦେଇ ସମାଜରେ ସୁନାଗରିକ କରିବାକୁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯୋଜନାମାନ ବର୍ତ୍ତମାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ବୃତ୍ତି ଯୋଜନା ଏକାଧିକ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ । ରାଜ୍ୟରେ ଏହି ବୃତ୍ତି ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀଠାରୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତାରିତ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ୧୯୮୩-୮୪ ମସିହାରେ ୩ ଲକ୍ଷ ୪୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏଥିରେ ୯୪୩ ଜଣ ଶାରୀରିକ ଅସମ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି । ତହିଁତ ବର୍ଷ ଏ ବାବଦରେ ୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଶାରୀରିକ ଅସମ ଲୋକଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଓ ଧ୍ୟାନପୂର୍ବକ ତାଲିମ ପାଇଁ ତହିଁତ ବର୍ଷ ରାଜ୍ୟର ୧୦ଟି ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ୧ ଲକ୍ଷ ୫୨ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ଆକାରରେ ଦିଆଯାଇଛି । ସହାୟକପତ୍ର, ଚିକିତ୍ସା ସାମଗ୍ରୀ, ଆଶାବାଣୀ ଓ କୃତ୍ରିମ ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ନିର୍ମିତା ପାଇଁ ୪୪ ଲକ୍ଷକୁ ୨୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଆଠିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଗତ ଅକ୍ଟୋବର ପୁର ତାରିଖ, ଗାନ୍ଧୀ ଜୟନ୍ତୀଠାରୁ ଶାରୀରିକ ଅସମ ଲୋକଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ମୋଟ ୧୧ ଲକ୍ଷ ୯୧ ହଜାର ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହା ପୂର୍ବରେ ୧୦ ହଜାର ଶାରୀରିକ ଅସମ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପକୃତ ହେବେ ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଏକ ବୈଷୟିକ ଅଭିଆନ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଶିକ୍ଷାବୃତ୍ତି ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ମଧ୍ୟ ନବମ ଶ୍ରେଣୀଠାରୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷା, ବିଭିନ୍ନ ବୈଷୟିକ, ବୃତ୍ତିଗତ ଏବଂ ସାହିତ୍ୟ ବିଦ୍ୟା ତାଲିମ ପାଇଁ ବୃତ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ଏ ବାବଦରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ୧୯୮୩-୮୪ରେ ୪ ଲକ୍ଷ ୧୪ ହଜାର ଟଙ୍କା ଏବଂ ତହିଁତ ବର୍ଷ ୬ ଲକ୍ଷ ୬୭ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଉଛନ୍ତି ।

ଭୂମିହୀନଙ୍କୁ ସରକାରୀ ଜମି

ଭୂମିହୀନଙ୍କୁ ସରକାରୀ ଜମି ବ୍ୟବହାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ସୁଦ୍ଧା ୬ ଲକ୍ଷ ୫୭ ହଜାର ଏକର ଜମି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ଏହାପୂର୍ବରୁ ସର୍ବମୋଟ ୬ ଲକ୍ଷ ୭୭ ହଜାର ୫୭୪ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୩ ଲକ୍ଷ ୮୫ ହଜାର ୪୭୧ ଜଣଙ୍କୁ ୬ ଲକ୍ଷ ୩୮ ହଜାର ୨୯୨ ଏକର ଭୂମିଜମି ଏବଂ ୨ ଲକ୍ଷ ୯୨ ହଜାର ୧୦୩ ଟଙ୍କା

୧୯,୧୧୧ ଏକର ଭୂମିହୀନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । କେନ୍ଦ୍ର ଭୂମିଜମି ଦ୍ୱାରା ୧ ଲକ୍ଷ ୮୯ ହଜାର ୭୩ ଜଣ ଆଦିବାସୀ ଓ ୮୩,୩୯୦ ଜଣ ହରିଜନ ଏବଂ ଭୂମିହୀନ ଦ୍ୱାରା ୯୬,୩୬୨ ଜଣ ଆଦିବାସୀ ଓ ୮୯,୪୫୫ ଜଣ ହରିଜନ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁସାରେ ୧୯୮୪ ମସିହା ଅପ୍ରେଲ ମାସରୁ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୨୪,୯୯୪ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୬,୬୨୬ ଜଣଙ୍କୁ ୨୧,୯୮୫ ଏକର ଭୂମି ଜମି ଏବଂ ୬,୫୬୮ ଜଣଙ୍କୁ ୧,୮୬୮ ଏକର ଭୂମିହୀନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ର ଭୂମିଜମି ଦ୍ୱାରା ୧,୩୨୬ ଜଣ ଆଦିବାସୀ ଓ ୨,୬୨୬ ଜଣ ହରିଜନ ଏବଂ ଭୂମିହୀନ ଦ୍ୱାରା ୩,୧୪୬ ଜଣ ଆଦିବାସୀ ଓ ୫,୫୬୯ ଜଣ ହରିଜନ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିବା ୬ ଲକ୍ଷ ୫୭ ହଜାର ୪୦୩ ଏକର ଭୂମିଜମି ଓ ଭୂମିହୀନ ମଧ୍ୟରୁ ୫ ଲକ୍ଷ ୭୫ ହଜାର ୩୮୨ ଏକର ଜମି ତିରୁତ କରାଯାଇ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାରକୁ ବ୍ୟବହାର ଦିଆଯାଇଛି ।

ସାହସିକତା ପାଇଁ ପୁରସ୍କୃତ

୧୬ ବର୍ଷର କମ୍ ବୟସର ଯେଉଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ସାହସିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ୨ଜଣ ଅଛନ୍ତି ବୟସ ୧୫, ୬୩ ବରୁଣାକର ପ୍ରଧାନ ଓ ଶ୍ରୀ ଜମାମୁଦିନ୍ ଶ୍ରୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ।

ଶ୍ରୀ ବରୁଣାକର ପ୍ରଧାନ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ବରିହାପାଲି ଗ୍ରାମର ଶ୍ରୀ ମହେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନଙ୍କ ପୁଅ । ବୟସ ୧୧ ବର୍ଷ । ସେ ବରିହାପାଲି ଯୁ.ଜି.ଏନ୍.ଇ. ସ୍କୁଲ ୫ମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରନ୍ତି । ଗତ ୨୯-୮-୧୯୮୪ ତାରିଖ ସକାଳେ ବରିହାପାଲିର କେତେକ ଶିଶୁ ଗାଁର ମହିମଣ୍ଡା ପୋଖରୀରେ ଗାଧୋଇଥିବା ବେଳେ ୮ ବର୍ଷର ପିଲା ସତ୍ୟବାନ୍ ସାହୁ '୬ ଫୁଟ' ଉଚ୍ଚର ଜଳ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରବେଶ କରି ଭଲ ପହଁରା ଜାଣି ନଥିବାରୁ କୁଳକୁ ଆଦି ପାଣି ନଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ପାଣି ଭିତରେ ବୁଡ଼ି ସାରିଥିବା ବେଳେ ବରୁଣାକର ପ୍ରଧାନ ନିଜ ଜୀବନକୁ ବିପଦ ଭରଣ ଭିତରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ସତ୍ୟବାନ୍ ସାହୁଙ୍କ ଜୀବନ ଉକ୍ତା କରି ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ସାହସିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଜାତୀୟ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ଜମାମୁଦିନ୍ ଶ୍ରୀ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ଅରଖପାଲୀ (ଭାୟା ବୋଲଗଡ଼) ନିବାସୀ ଶ୍ରୀ ଗୋରମ ମୁରାଜା ଶାଙ୍କ ପୁଅ । ବୟସ ୨ବର୍ଷ । ସେ ଅରଖପାଲୀର ମୁରାଜା ଶାଙ୍କ ଉତ୍ତମପିଆ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରନ୍ତି । ୧୯୮୪ ମସିହା ଅପ୍ରେଲ ମାସ ୧୨ ତାରିଖ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଘାଟବନ୍ଧ ପୋଖରୀ କୂଳରେ କେତେକ ପିଲା ଖେଳୁଥିବା ବେଳେ ୩ ବର୍ଷର ପିଲା ଓଷାଲିଭିନ୍ ପାଣି ଭିତରେ ଖସିପଡ଼ି ବୁଡ଼ି ଯାଇ ଥିବା ବେଳେ ଜମାମୁଦିନ୍ ପାଣି ଭିତରକୁ ପଡ଼ି ପିଲାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ରାଜ୍ୟ ଶିଶୁ ମଙ୍ଗଳ ପରିଷଦ ପକ୍ଷରୁ ଭାରତୀୟ ଶିଶୁ ମଙ୍ଗଳ ପରିଷଦଙ୍କୁ ଏହି ସାହସୀ ବାଳକଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା ନାମ ଜାତୀୟ ସାହସିକ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଭୂମି ପ୍ରସଙ୍ଗ

